

ДЖОН КОНЪЛИ
КНИГА ЗА ИЗГУБЕНИТЕ
НЕЩА

Превод от английски: Светлозар Николов, 2007

chitanka.info

Тази книга е посветена на една жена, Дженифър Ръдиард, и на Камерън и Алистър Ръдиард, които съвсем скоро ще станат възрастни.

Защото във всеки възрастен живее детето, а във всяко дете прозира възрастният, какъвто той ще стане.

В научените през детството приказки ще откриете по-дълбок смисъл, отколкото в житейските истини.

Фридрих Шилер
(1759–1805 г.)

Реално е всичко, което можете да си въобразите.

Пабло Пикасо
(1881–1973 г.)

I

ЗА ВСИЧКО ИЗГУБЕНО, НО И ЗА ВСИЧКО НАУЧЕНО

Имало едно време — *нали така започват всички приказки* — едно момче, което останало без майка. Но това не станало изведнъж. Черна, невярна болест я погубвала бавно, бавно. Коварното заболяване я изяждало отвътре, убивало светлината в нея. Затова очите ѝ мъчително гаснели, с всеки изминал ден лицето ѝ ставало все по-бледо.

Страданието я отнемало от момчето малко по малко всеки ден и него все повече го обземал страх, че иде денят, когато изцяло ще я изгуби. А толкова много искало майка му да живее. Сестри и братя нямало и макар че безкрайно обичало баща си, истината била, че към майка си било привързано повече. И не можело да понесе мисълта, че е обречено да живее без нея.

Дейвид — така се казвало момчето правел всичко по силите си, за да помогне на майка си да надвие болестта. Опитвал се да бъде добър, за да не страда тя по негова вина. Вкъщи ходел на пръсти, за да не вдига шум, в игрите с оловните войничета тихичко шепнел. Създал си строги правила и навици, опитвал се да ги спазва на всяка цена, защото фаталистично вярвал, че съдбата на майка му отчасти зависи и от неговите дела. Ставал от леглото, като винаги първо допирал пода с левия крак, сетне с десния — за сполука. Зъбите си миел, броейки до двайсет, чак тогава спирал. Каквото и да пипнел — било крановете в банята или дръжките на вратите, — вършел го определен брой пъти: нечетните числа били злополучни, четните — благоприятни, а две, четири и осем предпазвали от нещастие. Шестицата не харесвал, защото съдържа числото три, нали три по две прави шест, а тройката е втората част на тринайсет, фаталното число.

Ако случайно удари главата си в нещо, бързал да я удари повторно, та числото да е четно. Понякога се налагало да я удря отново

и отново, понеже обърквал бройката, та чак свят му се завивал и му ставало лошо. Цяла година, всеки божи ден, докато състоянието на майка му се влошавало пагубно, правел по нещо специално, вярвайки, че то носи късмет — рано сутрин отнасял *любими* книги в кухнята, вечер преди лягане ги връщал обратно в спалнята. Сред тях били малко томче с избрани приказки на братя Грим и оръфано от много четене книжле комикс на старата библиотека „*Магнет*“. В кухнята ги държал на определен стол, а в спалнята — върху килима до леглото, грижливо положени една върху друга, отдолу комиксът, отгоре томчето. Вярвал, че по този начин дава съдбовен принос за майчиното оцеляване.

Всеки ден, връщайки се от училище, сядал край постелята на болната, понякога разговаряли, когато имала повече сили. Друг път само я наблюдавал как спи, угнетено следял неравното, измъчено дишане, броял всеки откъсващ се от отслабналите гърди хриптящ дъх. Напрягал цялата си воля в безмълвна молба към Всевишния, а на нея пък опитвал да ѝ внушава да не го изоставя. Често носел някоя от своите книги, за да ѝ чете, ако, разбира се, била будна и нямала главоболие. Тя също имала любими книги — детективски романи, романтика, облечени в черна подвързия романи с дребен шрифт. Но предпочитала Дейвид да ѝ чете по-стари неща — митове, легенди, приказки за замъци, рицарски подвизи, за страховити, говорещи зверове. А те и нему харесвали. Вече не бил дете, дванайсет години навършвал, но все така обичал тези четива. Пък и много от тях знаел наизуст, а удоволствието, което болната му майка изпитвала, като го слуша, още повече засилвало привързаността му към тях.

Преди да се разболе, самата тя редовно му четяла и често повтаряла, че приказките *живеят*. Живи са, но не така както можем да кажем за хората или за животните. За човеците това важи независимо дали се интересуваш от тях или не, докато кучетата например, не им ли обърнеш внимание, сами идват да си го потърсят. Котките пък много умеят да се преструват, че хората изобщо не съществуват, ако, разбира се, това им отърва. Но извинявайте за отклонението, това е съвсем друг въпрос.

Докато една история е нещо различно: тя оживява в самия разказ и интереса към него. Иначе без човешкият глас да я предаде със звук и цвят, без чифт жадни детски очички да я поглъщат под одеялото на

светлината на електрическо фенерче, една приказка няма реално съществуване в нашия свят. Тя е като зрънца в птича човка, някои ще изпаднат и ще се разпилеят по меката почва, там ще покълнат, ще порасне растение. Като песенни ноти, очакващи нечий инструмент и глас да съживи музиката, която носят. Почиват, сякаш заспали, изчакват, надяват се на възможност за оживяване. Веднъж зачете ли ги някой, и те започват да се променят. Приказката е способна да пусне корени в човешкото въображение и да преобрази душата на читателя. Приказките *желаят* да бъдат прочетени, често прошепвала майка му. Те именно от това се нуждаят. Тази е причината да упорстват да излязат от своя свят, че да влязат в нашия. От нас очакват живот да им дадем.

Такива неща говорела майката на Дейвид, преди болестта да я надвие. Държала в ръка някоя книга, обяснявала със замечтани очи, гальовно милвала с пръсти корицата. По същия начин, както понякога докосвала лицето на Дейвид или на баща му, показвайки колко много ги обича. За момчето майчиният глас бил като сладка песен, богат на музика, на тоналност — всеки пореден път разкриваща нови нюанси, нови импровизации в нечуван допреди финес. В по-късни години, когато музиката станала по-важна в живота му, но никога толкова, колкото книгите, Дейвид си представял майчиния глас вече не в измеренията просто на песен, а по-скоро като симфония, понесла в себе си безкрай вариации на познати теми и променяща се според настроения или прищевки благозвучност.

Дейвид растял и все по-често четял сам, докато майчината болест върнала и двамата в ранното му детство, само че сега ролите били разменени. И преди да се разболе, влизал при майка си в стаята, където тя обичайно четяла. Майка и син разменяли усмивки, той сядал и отварял своята книга. Така и двамата потъвали, всеки в своя личен свят, но пък споделяли едно и също пространство и време. Поглеждайки от време на време майчиното лице, момчето можело да каже дали онова, което чете, живее в майка му, а и тя в него; тогава неизменно си спомняло думите ѝ за силата на приказките над хората и тази, която на свой ред хората имат над тях.

Синът завинаги запомнил деня, когато майка му починала. Бил на училище, преподавали урок за поезията, покрай ушите му минавали думи като дактил и пентаметри, двустишия и хекзаметри, кое запаметявал, кое не — имената приличали на древни динозаври от незапомнени предисторически земи. Изведнъж директорът влязъл в класната стая и се запътил към учителя по английски — г-н Бенджамин. Наричали го Биг Бен, както часовника на сградата на английския парламент, заради едрия му ръст и навика да вади старомодния джобен часовник изпод гънките на фрака и с басов, плътен глас тържествено да обявява започването на часа. Директорът прошепнал нещо в ухото на учителя, последният кимнал с глава загрижено. Тогава извърнал очи към класа, загледал се в Дейвид, а когато заговорил, гласът му бил много по-мек от обичайно. Казал му, че е свободен, да си прибере нещата в чантата и да последва училищния ръководител. Момчето се досетило за какво става дума. Още преди да го отведат в училищния лазарет, още преди сестрата там да му поднесе чаша горещ чай и винаги строгият директор да заговори. Този достоен мъж се опитвал да бъде любезен и нежен с осиротялото дете. Дейвид слушал тържествените думи, а чаят парел устните му, сякаш нарочно му напомнял, че той е жив, но завинаги изгубил майка си.

Значи всичките му усилия, послушание и строго спазване на правилата не били достатъчни да запазят живота ѝ. Питал се отново и отново дали не се е провалил някъде? Може би в някое от многобройните правила, които стриктно изпълнявал като повеля свише? Да не би да е сбъркал в броенето същата сутрин или да е направил друго нещо погрешно и то да се е оказало съдбовно? Но вече нямало никакво значение. Тя била мъртва. Сигурно същия ден не е трябвало да ходи на училище? Така и така в клас постоянно се тревожел за нея, струвало му се, че губи контрол върху състоянието ѝ. Иначе в училището било много трудно да се спазват правилата, там си имало друг, вътрешен ред, с който всеки ученик трябва да се съобразява. Понякога заменял своите правила с училищните, но те не били същите. И ето — сега заплатил за това с майчиния живот.

Чак тогава дошли сълзите и момчето заридало, засрамено, сломено от собствения си провал.

Последвали трудни мигове, запълнени с множество хора — съседи и роднини, лица, размазани и незапомнени, високи непознати мъже. Те протягали пръсти за мъжка милувка, разрошвали косата му, подавали монета. Идвали и едри жени в черни дрехи, поемали в обятията си Дейвид, изпълвали ноздрите му с ухание на парфюми и мирис на нафталин. Вечерта не го заставили да си легне рано, останал до късно в гостната, свит в един ъгъл, а възрастните говорели безспирно. Разказвали истории за майка му — описвали я такава, каквото не я познавал — същество странно, далечно от него. Като дете не плакала, когато по-голямата ѝ сестра починала, просто отказвала да приеме факта, че някой толкова скъп за нея човек би могъл да изчезне завинаги и никога повече да не се върне. Един път избягала от дома за цял ден, защото, раздразнен от някакво дребно нейно провинение, баща ѝ се заканил, че ще я даде на циганите. Прекрасна девойка в светлочервена рокля, бащата на Дейвид я отнел от друг ухажор — току под носа му. Видение в бяло на сватбата, проболо палец на розов трън, нарочно попило кръвта в белоснежния тоалет, та всички да видят аленото петънце.

Когато същата вечер най-накрая заспал, Дейвид сънувал, че е част от тези разкази, участник във всеки миг от майчиния живот. И вече не дете, което слуша истории от друго време, а жив свидетел на всички тях.

Майка си видял за последен път в погребалното бюро, преди да затворят ковчега. Изглеждала по-различна и все пак била същата — както едно време, преди да настъпи болестта. С грим, както си слагала в неделите преди църковната служба или когато излизали с баща му било на ресторант, било на кино. Лежала облечена в любимата синя рокля със скръстени ръце, в пръстите ѝ вплетена броеница, но пръстените свалени от тях, а устните ѝ огненочервени. Дейвид се навел над нея, докоснал ръката ѝ с пръсти. Студена и влажна била.

Бащата пристъпил, застанал до него. Били сами в помещението, останалите чакали отвън най-близките да се простят с нея. Имало и кола, голяма черна катафалка, за да ги отведе в църквата. Шофьорът

носел цилиндър и лицето му било тържествено и сериозно, не се усмихнал нито веднъж.

— Е, сине, целуни мама за сбогом — обадил се бащата.

Дейвид извърнал лице към него, видял очите му — зачервени и влажни, както и в първия ден, когато баща му плакал със сълзи. Помнел го добре, това станало, когато се завърнал от училището. Сетне прегърнал момчето и обещал, че всичко ще бъде наред. А сега едра, бистра сълза се набрала в окото му и се търкулнала по бузата бавно-бавно, сякаш се срамува. Дейвид въздъхнал и отново се извърнал към майка си. Навел се, целунал лицето ѝ. Миришела на някакви химически вещества и нещо друго, нещо, за което дори не искал и да помисли. Усещал го на устните и.

— Сбогом, мамо — прошепнал той, а очите му парели, горещо искал да направи нещо, но не знаел какво.

Бащата поставил ръка на рамото му, навел се на свой ред, целунал майка му нежно по устните. Сетне притиснал лице в нейното и зашепнал нещо, което Дейвид не можел да чуе. После излезли, ковчегът бил отнесен, а когато го видели отново, той бил вече затворен. Единственият знак, че майка му е там, била метална плочица на капака, на нея било гравирано името, датите на раждането и смъртта ѝ.

Същата вечер в църквата я оставили сама. Дейвид помолил да остане, да поседи с нея, но това не било разрешено. Отново и отново се питал дали не е самотна, дали знае къде се намира? Може би е вече на небето, но може би това става, след като свещеникът произнесе заключителните слова, а ковчегът е спуснат в гроба и заровен? Не му се нравела мисълта тя да е там, в онова тясно пространство съвсем сама, все едно в затвор от обковано с месинг и пирони дърво, но не смее да заговори баща си за това. Нямало да разбере, пък и в края на краищата приказките едва ли ще променят нещо. В църквата било невъзможно да остане, затова отишъл в стаята си и се замислил, опитвайки да си представи какво ли ѝ е на нея. Сетне спуснал пердетата, плътно затворил вратата, за да бъде напълно тъмно, и се мушна под леглото.

То било ниско, пространството под него — съвсем тясно. И се намирало в самия ъгъл, така че когато Дейвид се намърдал навътре до края, отпред и встрани почувствал единствено твърди стени. Затворил

очи, затаил дъх. След известно време рекъл да надигне глава, но я ударил в подпорите на матрака. Опитал да ги помръдне с ръце, но били заковани за рамката. Понечил да повдигне леглото, натискайки нагоре с дланите с все сила, но се оказало непосилно, креватът тежал много. Сега вече усетил прахта и миризмата на нощното гърне. Закашлял се, очите му се налели, сълзи му потекли. Решил да излезе, но се оказало значително по-трудно от влизането. Закихал, отново неволно ударил глава в рамката, забодяло го силно. Сега вече усетил и паника. Заритал с крака, опитвал да намери опора за придвижване, но те само се плъзгали по пода. Тогава му хрумнало да използва напречните дъски под матрака. Послужили му като стълба и малко по малко успял да се изхлузи навън. Изправил се с мъка, облегнал се на стената, задишал дълбоко, дълбоко, опитвайки да се отърси от страха.

Значи това е смъртта! Тесен капан, отгоре страшно тежи, затиска, задушавате пагубно. И така във вечността...

Погребението било една януарска сутрин. Земята била замръзнала, корава, опечалените облечени в дебели палта, с ръкавици и шалове. Когато го спускали в рова, ковчегът изглеждал съвсем къс. А приживе майка му била толкова висока! Значи смъртта смалява...

В последвалите седмици Дейвид опитвал да намери утеха в книгите най-вече защото спомените за майка му били неразривно свързани именно с тях. Сега книгите й били негови и той все по-често отварял онези, които му се стрували подходящи. Скоро осъзнал обаче, че се опитва да чете романи, които не разбира, поеми със стихове, които рядко се римуват, пък и не му били интересни. За някои неща питал баща си, но той нямал особени интереси към литературата. Времето у дома обичайно прекарвал над вестника, вечно с лула в устата, над него се виели тънки синкави струи, сякаш индианци изпращат димни сигнали. Много повече го вълнували събитията в съвременния свят, още повече че по това време Хитлеровите орди настъпвали навсякъде в Европа, напълно реално заплашвали и родната им страна. Преди години майката казвала, че и съпругът й обичал книгите, но с течение на времето загубил интерес към тях. Отдавна

вече предпочитал вестниците с дългите им печатни колонки, шрифтове и букви, грижливо набирани на ръка от словослагателите — създатели на нещо, което ще загуби актуалност почти едновременно с появата си по будките за разпространение. Тоест новини, които са вече стари или остаряващи в мига на прочитането, бързо изпреварвани от галопиращите световни събития.

Историите в книгите *мразят* подражателите си във вестниците, казвала приживе майката на Дейвид. Вестникарските материали са като току-що уловена риба — заслужават внимание само докато са пресни. Те са още и като уличните гаменчета, дето продават вестниците — кресливи и досадни. А онова, което съдържа добрата книга — проза или поезия, разкази, приказки, умело написани, умно замислени, — е трайно и стойностно като делото на строги, но отзивчиви библиотекари в богато литературно хранилище. Вестникарските писания са несъществени и лековати като дим, с кратък живот, едnodневки. Корен не могат да пуснат, но пък са като пълзящи навсякъде бурени, закриващи слънцето на далеч по-достойни създания. Съзнанието на четящия вестници баща е задръстено с пискливи, вечно спорещи гласове и те заглъхват в мига, в който той обърне страницата и прехвърли вниманието си върху поредната статийка, за да бъдат заместени от други, все така вресливи и ехидни. Такива неща шепнела на Дейвид майката незлобливо и с усмивка, докато бащата се мръщел и дърпал лулата. Съзнавал, че говорят за него, но отказвал да им направи удоволствие, показвайки, че се дразни.

Така Дейвид се превърнал в наследник и хранител на майчините книги, наред със своите собствени — купувани или подарявани по различни поводи. Повечето съдържаха стари легенди за рицари и войни, за змейове, дракони и морски чудовища, народни предания, детски приказки. Такива творения обичала майката като девойка — същите, които Дейвид й четял, докато болестта я надвивала и постепенно отнемала дъха и гласа й, превръщайки го в немощен шепот като шумолене на пергамент или скърцане на стари мебели. Чак докато силите съвсем я напуснали и тя предала богу дух. След смъртта й момчето се опитвало да отбягва същите книги, защото мъчително напомняли за нея и не му носели удоволствие. Само че как да обърне гръб на тези творби, те били така чудесни, наистина вълшебни! Не успявал да го направи, при това чувал техния зов. Да, те го зовели,

изглежда, разпознавали в него по-особени качества — може би любознателност и доброта — или на него така му се струвало. Чувал гласовете им. В началото му говорели тихичко, сетне все по-високо и убедително.

Историите в тях били от време оно, наистина много стари, толкова, колкото и човешкият род, оцелели в течение на незапомнени времена, но единствено защото наистина носели голяма сила. Съдържанието им завинаги оставило трайна следа в съзнанието на Дейвид, нищо че самите томчета често стояли недокоснати някъде по библиотечните лавици. Всъщност то му осигурявало прекрасно бягство от действителността, а в същото време предлагало и една могъща паралелна реалност. Това били текстове стари и много чудати, намерили начин да съществуват извън страниците, които заемат. Светът на старите приказки съществува едновременно и независимо от нашия, така му казвала майката приживе. А понякога преградата помежду им изтънява и става толкова крехка, че двата свята се допират и преливат един в друг.

Точно тогава започнали бедите.

И лошите неща.

Именно тогава на Дейвид се явил и Гърбушкото.

II

ЗА РОУЗ И ДОКТОР МОБЪРЛИ, КАКТО И ЗА СМИСЪЛА НА МНОЖЕСТВО ДРЕБНИ НЕЩА

Странно или не, но Дейвид запомнил, че скоро след смъртта на майка си почувствал почти *облекчение*. Ставало дума именно за такова състояние и то предизвикало у него угризения. Но то било усещане двояко и особено, защото в същото време съзнавал, че нищо не е в състояние да върне майка му обратно, и *страдал*. Независимо от думите на свещеника, че се намира на по-добро, по-щастливо място и на болките ѝ е настъпил край. Не помагали и твърденията, че е постоянно около Дейвид и бди над него, нищо че той не я вижда. Че може ли една невидима, безтелесна майка да ходи с теб на дълги летни разходки, да ти разказва интересни неща и от бездънната съкровищница на знанията си да черпи отговори на всичко, което я запиташ — като например как се нарича това дърво или ей онова цвете там? Да ти помага, когато си пишеш домашните, поправяйки някоя и друга правописна грешка, да разяснява смисъла на непознато стихотворение и навела се над теб, да усещаш познатото ухание на парфюм? Може ли един нетленен дух да ти чете забавни неща през студените есенни вечери, когато огънят весело пращи в камината, дъждовните капки потропват по прозорците, а в стаята мирише на дървесен дим и препечени кифлички?

Дейвид помнел и друго: през последните тъжни, проточили се болезнено месеци майка му не била в състояние да прави, което и да е от тези неща. Предписаните от докторите лекарства я правели сънлива, отпаднала. Не можела да се съсредоточава дори и за нещо съвсем простичко, още по-малко да ходи на дълги разходки. А някъде почти към края Дейвид вече не бил сигурен и дали го разпознава. При това вече около нея и намирисвало особено — не отблъскващо, просто

особено, като например стари, отдавна неносени дрехи. Нощем проплаквала насън, а баща му я прегръщал и приласкавал в опит да облекчи болката. Когато състоянието ѝ се влошавало повече, викали лекар. Сетне болестта преминала в критична фаза, една нощ дошла линейка, отвела я в болница. Само че каква ли болница била тя — *неистинска*, казвал си Дейвид, защото в нея никой не оздравявал и никога повече не се завръщал у дома. Там болните лежали тихо, все по-рядко ставали и говорели, докато някой ден настъпвала гробовна тишина, а утринта заварвала нечие легло празно.

Тази неистинска болница била доста далеч от тяхната къща, но бащата посещавал болната през ден вечер след работа и вечеря. И момчето ходело с него в стария им *форд осмица* поне два пъти седмично, макар че така му оставало съвсем малко време за подготвяне на домашните. Бащата се уморявал много и Дейвид се питал откъде ли взима енергия сутрин да става, да приготвя закуска, да го изпраща на училище, а сетне пак да ходи на работа. После, връщайки се, отново да се заема с домашните дела, да прави чай, да помага на сина в уроците, да посещава майка му в болницата и пак да се връща у дома, да го слага да спи с целувка, а сетне и вестника да прочита час преди лягане.

Една нощ момчето се пробудило с пресъхнало гърло, тръгнало към кухнята да си вземе вода и слизайки на долния етаж, заварило баща си да спи в гостната на креслото с увиснала глава и търкалящ се в нозете му вестник. Било три часа след полунощ. Не знаело как да постъпи, но накрая решило да го събуди, защото помнело как то самото веднъж заспало във влака по същия начин, а сетне вратът го болял дни наред. Баща му изглеждал изненадан и леко ядосан, че го будят, но сетне станал и се прибрал в спалнята си на горния етаж. А Дейвид се запитал дали това е първият път, когато е заспал така — напълно облечен, при това не в собственото си легло.

Но майчината смърт, за нея самата истинско спасение от страданията, означавала и още други неща: край на уморителните, сякаш безкрайни пътувания до голямата жълта сграда на неистинската болница, където хората чезнали и се смаявали, за да потънат в небитието. Край на заспиването от преумора в креслата, край на набързо приготвените вечери. У дома обаче настъпила гробовна тишина, както става, когато отнесат домашния часовник на поправка.

Не след много човек усеща отсъствието му, защото го няма вече онова познато, успокоително тиктакане и то започва да му липсва.

Така усещането за облекчение се стопило в Дейвид след няколко дена и той отново изпитал чувство за вина, задето е доволен, че повече няма да има всичките онези наложителни заради майчината болест задължения. Угризенията останали да го измъчват и през следващите месеци. При това все повече се усилвали и той често се питал дали не би било по-добре майка му все още да е в болницата. Казвал си, че би ходил да я навестява всеки божи ден, та дори и това да налага да става сутринта по-рано, за да си довършва домашните. А животът без нея ставал все по-непоносим.

И училището му натежало, все по-трудно му се струвало да ходи там. Отдалечил се от приятелите дори още преди да е дошло лятото и топлите ваканционни повеи да са ги разпилели като глухарчета всеки по различни места. Вече вървели слухове, че през септември — с началото на учебната година — децата ще бъдат евакуирани от Лондон и изпратени в провинцията, но баща му обещавал, че няма да се разделят. В края на краищата, казал той, сега сме останали само двамата и трябва да сме заедно.

Баща му плащал на жена на име Хауард да помага в домакинството по няколко часа дневно — да чисти, да готви веднъж, да пере и глади. Когато Дейвид се връщал от училище, тя обичайно била в дома, но винаги достатъчно заета и в невъзможност да му обръща внимание. Освен това посещавала курсовете на гражданската отбрана, там подготвяли хората за спешни действия при въздушни нападения, грижела се за собственото си семейство и съвсем не разполагала с време да говори с Дейвид или да се интересува как е минал денят му.

Госпожата си тръгвала някъде след четири часа, бащата се връщал от университета чак в шест, а много често и доста по-късно. Всъщност Дейвид прекарвал много часове сам, с радиото и книгите. Понякога влизал в някогашната спалня на родителите си. Там майчините дрехи все още висели в един от дрешниците — спретнато подредени рокли и поли, досущ човеци в редици, стига да се взреш малко повечко и с нужната нагласа. Дейвид прокарвал пръсти по тях, те тихичко шумели, като че шепнат, струвало му се, че помръдват — сякаш майка му е в тях. Друг път се изтягал на широкото легло, опирал

лице на възглавницата откъм майчината страна, там, където си представял, че някога е лежала нейната глава.

Новият му свят се оказал прекалено болезнен, трудно се справял с него. Нещо в съзнанието му започнало да се бунтува. Та нали се бе старал, и то предостатъчно? Спазвал правилата, броял грижливо, внимавал да не сбърка. И все пак животът го измамил. Различавал се този свят от другия в приказките. Нали? Там доброто се възнаграждава, а злото — наказва. Спазваш ли правилата, придържаш ли се към пътя, не влизаш ли в гората, нищо лошо няма да ти се случи. Заболее ли някой, както старият крал в една от приказките, синовете му тръгват по големия, широк свят да дирят цар като *живата вода* например и поне един от тях да се окаже достатъчно смел и предан, тогава кралският живот ще бъде спасен. А Дейвид се държал смело, нали? Майка му — още по-храбро, но в края на краищата смелостта се оказала недостатъчна. Значи в *неговия свят* това качество не се възнаграждава. И колкото повече мислел за това, толкова по-силно си пожелавал повече да не е част от него.

Продължавал да изпълнява правилата, но вече не с предишната охота. Пак докосвал крановете и дръжките на вратите по два пъти, първо с лявата, сетне с дясната ръка, просто за да е щастливо четно число. Сутрин пак първо стъпвал с левия крак на пода, както и на вътрешната стълба в къщата, все пак то не било чак толкова трудно. Понякога се питал какво ли ще стане, ако не се придържа към правилата чак толкова точно? Не знаел, не бил сигурен — току-виж на баща си навредил? Може би е спасил бащиния живот по-рано именно спазвайки предписанията, макар и да не бе успял с майчиния? Но сега са само двамата, по-добре да не поема никакви рискове.

Само че тогава в живота му се появила Роуз и припадъците започнали.

За пръв път се случило на Трафалгарския площад, там отишли с баща си да хранят гълъбите. Било в неделя, първо обядвали в „Попюлър Кафе“ на „Пикадили“. Баща му казал, че скоро щели да го затварят, и Дейвид се натъжил, защото много харесвал този ресторант.

От смъртта на майка му били изминали пет месеца, три седмици и четири дни. В ресторанта на масата им се появила жена, бащата я

представил с името Роуз. Била доста слаба, с дълга черна коса и яркочервени устни. Дрехите ѝ изглеждали скъпи, злато и диаманти святакали на ушите и шията ѝ. Твърдяла, че се задоволява с много малко храна, но си изяла почти цялата порция пилешко, при това ѝ останало достатъчно място за пудинга впоследствие. На Дейвид му се струвала позната, по-късно разбрал защо — оказала се управителката на неистинската болница, където починала майка му. Бащата изтъкнал, че Роуз положила големи, специални грижи за нея. Дейвид обаче си помислил друго: не ще да са били чак толкова специални, че да предотвратят смъртта ѝ, нали?

Роуз опитвала да заговори Дейвид за училището, приятелите там и любимите му вечерни занимания, но той отговарял кратко, с по една дума, че и погледа ѝ отбягвал. Не му харесвал начинът, по който гледала баща му, и това, че се обръщала към него свойски, с малкото му име. Не му се нравело и това, че често докосва ръката му, винаги когато той каже нещо забавно или умно. На първо място обаче го дразнел фактът, че баща му се опитва да остроумничи и интимничи с тази жена. Не било честно.

Когато излезли от ресторанта, Роуз хванала баща му под ръка. Дейвид вървял малко пред тях, за двамата, изглежда, така било по-добре. Не разбирал точно какво всъщност става или поне така си мислел. Когато приближили Трафалгарския площад, мълчаливо приел от бащината ръка пликче със семенца за гълъбите и скоро те се насъбрали около него. Наблюдавал ги без особен интерес: гладни птици, с охота кълват храната, перата им зацапани със сажди и типичната градска мръсотия, очите им празни, възглупави. Баща му и Роуз стояли недалеч и тихо разговаряли. Изведнъж се целунали кратко, сигурно смятали, че той не ги вижда.

Именно тогава се случило — както си подхвърлял зрънцата, а погладните птици почти докосвали ръката му. В един миг бил наведен към тях, в следващия — лежал на площада с бащиното сако под главата, а наоколо виждал събрани любопитни зяпачи, че и някой и друг гълъб. Гледат го с интерес, а над главите им пълни, кълбести облаци, същински балони от празни мисли. Приклепнал до него, баща му обяснявал случилото се с припадък. Дейвид помислил, че сигурно е прав, само дето в главата му звучали множество чудати гласове и шепот, нещо непознато досега, при това имал откъслечен, неясен

спомен за странен горист пейзаж и вой на вълци. Чувал и гласа на Роуз, питала с какво може да помогне, а баща му отвърнал, че нещата ще се оправят, просто ще го отведе у дома и ще го сложи да спи. Сетне повикали такси, баща му го внесъл вътре и преди да потеглят, рекъл на Роуз, че по-късно ще ѝ телефонира.

Същата вечер, докато почивал в спалнята, Дейвид все така чувал шепота и гласовете, само че сега към тях се присъединили и тези на книгите. Наложило се да си запушва ушите с възглавницата, за да заглуши шума, защото най-старите приказки се пробуждали от дълъг, дълбок сън и си търсели места, където да оживеят.

Кабинетът на доктор Мобърли се намирал в красив дом на широка улица в централен Лондон. В него било много тихо. Скъпи килими застинали обширните стаи, по стените висели картини с морски сюжети, кораби в открито море. В чакалнята ги посрещнала възрастна секретарка със снежнобяла коса; тя се изправила иззад бюро, върху него имало купчета документи, пишеща машина и телефон. Дейвид и баща му седнали на близкото канапе. В ъгъла тиктакал голям, поставен на пода часовник. И двамата мълчали. Може би защото в помещението било извънредно тихо и всичко казано помежду им щяло да бъде чуто от дамата на бюрото. Дейвид обаче имал усещането, че баща му е ядосан за нещо.

След първия пристъп на Трафалгарския площад получил още два подобни. Всеки следващ бил по-продължителен от предхождания, а чудноватите образи в съзнанието му се умножавали: виждал замък с развени от кулите бойни знамена; гъста гора, където дървесната кора кърви в алено; неясна фигура, гърбата и злокобна, броди сред мътните сенки на този странен свят и сякаш очаква нещо или може би някого.

Преди това баща му го водил при семейния лекар доктор Бенсън, но той не успял да открие симптоми, на каквото и да е заболяване. Тогава изпратил Дейвид при специалист в голяма болница, който прегледал главата и очите му, святкал с фенерче в тях, задавал много въпроси. И бащата разпитвал още повече и най-подробно, включително за майката и нейната кончина. Докато разговаряли, казали на Дейвид да изчака навън, при това, когато баща му излязъл,

изглеждал сериозно ядосан. И ето, накрая се озовали при доктор Мобърли.

А Мобърли бил психиатър.

На бюрото на секретарката бръмнало звънче, белокосата кимнала на бащата.

— Малкият може да влиза.

— Хайде, синко — рекъл бащата.

— Няма ли да дойдеш с мен? — запитал Дейвид.

Бащата поклатил глава и Дейвид разбрал, че той вече е разговарял с доктор Мобърли, вероятно по телефона.

— Лекарят желае да те прегледа насаме. Но не се безпокой. Аз съм тук и ще те чакам, докато свършите.

Показала се сестра, отвела момчето в лекарския кабинет. Доста по-широк и по-просторен от чакалнята бил. По стените му се редели широки лавици с множество дебели книги, само че не като тези, които Дейвид обичал да чете. Влизайки, му се сторило, че ги чува да разговарят. Повечето от думите им не разбирал, въпреки че говорели *мнооого бавно*, сякаш искат да подчертаят тежестта на казаното или пък обектът, към когото е насочено посланието им, е доволно глупав. След малко доловил, че някои спорят помежду си, но за него спорът бил безсмислен. Все едно *дрън-дрън-дрън*, както понякога по радиото в спорове между специалисти, които желаят да впечатлят опонентите и слушателите с голямата си ерудиция и интелигентност.

Тези книги силно обезпокоили момчето.

Дребен мъж със сива коса и още по-сива брада седял зад старинното бюро в кабинета, а то изглеждало прекалено голямо за него. Костюмът му бил тъмен на цвят и някак си торбест, завързаната стегната на шията папийонка — в червено и черно.

— Добре дошъл — обадил се той. — Аз съм доктор Мобърли. А ти трябва да си Дейвид.

Момчето кимнало. Докторът го поканил да седне и запрелиствал поставения пред него бележник, препрочитайки написаното в него, като през цялото време разсеяно подръпвал брада. По едно време привършил с четенето, вдигнал очи от бележника, запитал Дейвид как се чувства. *Добре*, отвърнало момчето. Сигурен ли е, че е така, отново попитал лекарят. Да, в рамките на нормалното, отговорил Дейвид. Мобърли помислил, изтъкнал, че баща му е обезпокоен за него, и пак

задал въпрос: усеща ли липсата на майка си? Дейвид премълчал. Мобърли изчакал малко, рекъл, че не му харесват пристъпите, затова сега ще се опитат заедно да открият какво се крие зад тях.

Дал му кутийка с моливи, помолил го да нарисува къща. Дейвид избрал черен цвят, внимателно очертал стените и комина, сетне поставил прозорци и врата, тогава се захванал да рисува керемиди със закръглени краища на покрива. Съвсем бил погълнат от тях, когато лекарят го спрял с думите, че това е достатъчно. Загледал се в нарисуваното, от време на време повдигал очи, поглеждал момчето. Запитал защо не е помислил да рисува с повече цветове. Дейвид отвърнал, че рисунката не е завършена, щом приключи с керемидите, ще ги боядиса в червено. А лекарят попитал *много бавно* — по същия начин както говорели някои от книгите — защо именно керемидите са толкова важни?

Дейвид се позачудил — дали пък доктор Мобърли е наистина лекар? Предполага се, че лекарите са интелигентни хора. А този тук не му изглеждал особено умен. И *много бавно* обяснил, че няма ли керемиди на покрива, значи дъждът може да влиза в дома, затова те са толкова важни, колкото например и стените. А страхува ли се Дейвид, че дъждът може да влезе в къщата, запитал внезапно лекарят. Не обичам мокрото, отвърнало момчето. Ако навън вали, човек излиза облечен, подготвен, тогава не е толкова страшно, но у дома никой не се облича като за дъжд, нали?

При този отговор доктор Мобърли изглеждал донякъде объркан.

След малко помолил Дейвид да нарисува дърво. Момчето започнало с клоните, грижливо ги скицирало, сетне се захванало поред на всеки да добавя листа. Стигнало до третия, Мобърли го спрял. Този път на лицето му имало ново изражение — приличало на бащиното при успешно решена докрай кръстословица в неделния вестник. Лекарят изглеждал особено доволен от себе си, готов току да скочи от стола с насочен нагоре пръст и гордо да викне „Аха, аз казвах ли ви!“ — също както по карикатурите рисуват лудите учени.

Сега дошло ред на въпроси за дома, за майката и бащата. За пристъпите. Какво чувства преди настъпването им? А преди да е загубил съзнание, не му ли замирихва на нещо особено? Впоследствие боли ли го главата? Ами преди това? Може би го боли в момента?

Според Дейвид обаче лекарят не питал за най-важното, приемайки за даденост, че припадъкът води до пълно безсъзнание, а сетне момчето не помни нищо от изпитаното, преди да дойде в съзнание. А това не било вярно. Помислил дали да му разкаже за съпровождащите припадъците странни видения и пейзажи, но Мобърли вече отново разпитвал за майка му. Дейвид обаче не желал да говори за майка си, още повече с непознати. Лекарят разпитвал и за Роуз, и чувствата му спрямо нея. Тук момчето направо не знаело какво да каже. Не харесвало тази жена, не му се искало баща му да е с нея, само че как да признае това пред доктора? Още повече че той вероятно после ще сподели казаното с баща му.

Към края на прегледа Дейвид се разплакал, без да осъзнава защо. Всъщност така силно заридал, че от носа му протекла кръв и това го изплашило. Тогава завикал, чак закрепчал. Свлякъл се на пода, ситно треперещ, в съзнанието му заблестели ослепителни бели пламъци. Заудрял с юмруци по дъските и в същия миг чул как книгите зацъкали високо и неодобрително, а Мобърли завикал за помощ. В следващата секунда баща му нахлул в кабинета, тогава момчето почувствало, че потъва в тъмна бездна. Сторило му се, че това продължава само секунди, но всъщност продължило дълго време.

А в мрака чуло женски глас, заприличал му на майчиния. Тогава съзряло приближаваща се фигура. Тя обаче не била женска. Бил гърбав мъж, разкривен, с дълго лице и извита брадичка. Задавал се от сенките на своя свят.

И се усмихвал.

III

ЗА НОВАТА КЪЩА, НОВОТО ДЕТЕ И НОВИЯ КРАЛ

Ето как по-нататък се развили нещата.

Роуз била бременна. Дейвид научил това от баща си, докато, похапвайки чипс, разговаряли на пейка на брега на Темза. Покрай тях по реката се нижели лодки и по-големи плавателни съдове, във въздуха се носели петролни изпарения и мирис на водорасли. Било ноември 1939 година. По улиците имало много повече полицаи и военни, отколкото когато и да е преди това. Всъщност мъже в униформи се срещали на всяка крачка. По первазите на прозорците поставяли чували с пясък, на улиците и кръстовищата като страховити змиевидни спирали стояли големи рула бодлива тел. В градинките се виждали гърбатите изходи на бомбените убежища, в парковете копаели окопи. Кажи-речи на всяко свободно място разлепвали обявления: предупреждения за спазване на нощните правила, стриктно затъмняване на прозорците, прокламации от името на краля, всъщност всички те били свързани с проблемите на воюващата родина.

Повечето от децата, които Дейвид познавал, вече ги нямало — били извън столицата. По лондонските гари се тълпели множество хора на път за провинциални къщи, села и по-отдалечени градчета. Вечер градът изглеждал напълно опустял и някак празен, останалите в него лондончани били изнервени, изпълнени с лоши предчувствия и боязън. Нощем очаквали поредната бомбардировка, столицата потъвала в мрак, за да затруднява задачите на бомбардировачите. Така тъмно ставало, че човек можел да различава дори лунните кратери на фона на осеяното със звезди небе.

По пътя към Темза забелязали баражните балони в Хайд парк, завързани с дебели стоманени въжета за тежките си бетонни котви. Надували ги, за да ги издигат високо в небесата, където масивните им тела пречели на германските летци да спускат бомбения си товар от

по-ниско. Така се намалявала точността на попаденията, както и броят на засегнатите мишени.

По форма балоните приличали на огромни бомби. Бащата рекъл, че в този факт се съдържа немалко ирония, а момчето запитало защо. Смешно е, отвърнал той, че именно предпазващият Лондон от бомбардировачите фактор трябва да наподобява бомба. Дейвид кимнал, съгласен бил с бащината теза. Представял си германските машини в небето, пилотите, маневриращи, за да избягнат противосамолетния огън от земните батареи, приведените над бомбените мерници екипажи. Питал се дали те изобщо мислят за хората в къщите и фабриките, спускайки смъртоносния товар. Как ли изглежда Лондон от високо? Сигурно като голяма комплексна играчка, модели на къщички, миниатюрни дръвчета, мънички улички. Може би така е най-лесно да хвърляш бомби — представяйки си, че долу има само детски играчки? Че всичко това не е истинско, а просто игра — никой на земята няма да изгори или да се задуши в дима и пламъците на експлозиите.

Запитал се как ли ще се чувства в ролята на пускащия бомбите, да речем от „Уелингтън“ или „Уитли“, летящ над германски градове със смъртоносния си товар? Ще бъде ли в състояние да дръпне ръчката на бомбоизхвъргача? Все пак е война, нали? А германците са лошите. Всеки го знае. Нали те започнаха конфликта, че кой друг? Също както е в книгите и в игрите: започнеш ли с лошото пръв, значи ти си виновен и сетне няма какво да се жалваш от възможните последствия. Дейвид си казал, несигурно ще дръпне ръчката, но няма да мисли за това дали долу има хора. Там ще са само фабрики и пристанища, тъмни сенки в здрача, а работещите в тях ще си бъдат у дома на топличко, безопасно заспали в леглата. Бомбите ще унищожат само работните им места.

И в същия миг му хрумнало и друго.

— Татко? — запитал той. — Ако на германците мерникът им се разваля заради баражните балони, значи бомбите им могат да попаднат навсякъде, нали? Ще се мерят във фабриките, но няма да са точни заради височината, затова просто ще ги спускат и ще се надяват да поразят целта? Дали няма просто да се откажат и да си отидат? Или не биха го направили, ти как смяташ?

Бащата се замислил.

— Според мен не ги е грижа къде ще попаднат бомбите — отвърнал той накрая. — Целта им е да ужасяват и обезкуражават нашите хора тук, да им отнемат надеждата. А пък ако едновременно с това успеят да унищожат фабрики за военна продукция или готови самолети, още по-добре. Логиката на злодея е такава — първо да те уплаши, сетне да те унищожи.

Бащата въздъхнал и добавил:

— Ние с теб, моето момче, трябва обаче да поговорим за нещо друго, нещо много важно.

Току-що се връщали от пореден преглед при доктор Мобърли, на който лекарят отново разпитвал Дейвид трудно ли понася отсъствието на майка си. Ама че глупав въпрос! — ядосал се Дейвид. Разбира се, че майка му ще му липсва! И то толкова много, че направо се чувствал сломен. Няма нужда от лекар да му обяснява толкова прости неща. Всъщност приказките на Мобърли трудно се разбирали, момчето повечето време не осъзнавало какво точно цели той. Понякога поради използваните сложни думи, но най-вече защото постоянният брътвеж на книгите от лавиците направо заглушавал казаното от него.

За сметка на това все по-ясно чувал какво говорят те. Схващал също, че доктор Мобърли не ги чува, иначе не би работил в този кабинет, защото направо би полудял. Понякога казал ли нещо, с което книгите били съгласни, те вкупом мърморели одобрително — „Хмммммм“. Споменел ли обаче друго, с което не могли да се съгласят, хорово го порицавали:

— Шарлатанин!

— Глупости!

— Този човек е идиот!

Една от книгите, на която със златни букви било гравирано името *Юнг*, така се ядосала, че направо скочила от лавицата и тупнала на килима. Толкова вбесена била, че почти дим изпускала. Мобърли много се изненадал, когато зърнал падащата книга. Дейвид се изкушавал да му повтори думите ѝ, но си рекъл, че не е добра идея открито да признае, че чува разговор между книги. Знаел какво може да му се случи — вече бил чел за насилствено прибирани в психиатрична болница хора, за които казвали, че „не са добре с главата“. Не му се искало да попадне на такова място.

Във всеки случай той невинаги чувал гласовете на книгите. Долавял ги само когато бил извънредно разстроен или ядосан. Иначе се опитвал да бъде спокоен, да мисли положително, поне доколкото било възможно. Но понякога положителното мислене се оказвало ужасно трудно, особено при разговор с доктор Мобърли или с Роуз.

Сега се намирали с баща си край реката и целият му свят отново бил на път да се промени.

— Ще си имаш по-малко братче или сестриче — изтърсил изведнъж бащата. — Роуз ще ражда.

Дейвид се стреснал, спрял да дъвче. Отвратително му загорчало в устата. Усещал натрупващо се в главата напрежение, за миг помислил, че току ще падне от пейката в поредния пристъп. Но успял някак си да удържи и да остане изправен на място.

— Ще се ожениш ли за Роуз? — попитал той.

— Така мисля — отвърнал баща му.

Предната седмица подочул разговор между двамата. Роуз била на гости у тях, с баща му обсъждали същата тема, защото смятали, че Дейвид спи в стаята си. Само че той се измъкнал в коридора, седнал тихо на горната площадка на стълбището и слушал какво си говорят. И друг път се било случвало, макар че предпочитал да си легне и да затвори вратата, когато те внезапно притихвали или чувал звука на целувка и ниския, гърлен смях на Роуз. Миналия път тя споменала нещо от рода на „*хората говорят, знаеш ли...*“, но не казала какво точно. Станало ясно само, че не харесва какво казват. Именно тогава отворили дума за брак, но Дейвид не чул повече, тъй като баща му тръгнал към кухнята, за да сложи чайника на котлона, и за малко не го видял, прекосявайки откритата площ в подножието на вътрешното стълбище. Веднага се мушнал в спалнята и се направил на заспал, а бащата се появил няколко минути по-късно, за да провери какво прави, вероятно заподозрял, че е подслушвал. Останал доволен от затворените очи и равното дишане, но Дейвид се изнервил и повече не посмял да излезе от стаята.

— Виж, Дейвид — продължил бащата, — искам да запомниш едно нещо винаги. Обичам те и това няма да се промени дори в живота ни да се появят и други хора. Обичах майка ти, винаги ще я обичам, но да ти кажа честно — това, че Роуз бе до мен през последните няколко месеца, ми помогна извънредно много. Тя е

чудесен човек, Дейвид. И те харесва истински. Опитай се да ѝ помогнеш, а?

Дейвид премълчал, преглътнал с мъка. Винаги си мислел колко би било хубаво да има брат или сестра. Но не по този начин, а от неговите мама и татко. Това, което ставало сега, не било справедливо. Така няма да е истинско братче или сестриче. Защото се намесва Роуз. И не може да бъде същото.

Бащата поставил ръка на рамото му.

— Е, сине, няма ли да кажеш нещо?

— Искам да се прибираме у дома — отвърнал Дейвид.

Възрастният мъж задържал ръка на рамото му още секунда-две, въздъхнал и я свалил. Изглеждал посърнал и някак си приведен, сякаш изведнъж много му натежало.

— Добре — рекъл той тъжно. — Добре, давай да се прибираме тогава.

Шест месеца по-късно Роуз родила момченце, а бащата и Дейвид напуснали дома, където бил отрасъл, и отишли да живеят при нея и новия му природен брат на име Джорджи. Роуз притежавала красива и голяма къща на северозапад от Лондон. Стара, триетажна, с големи градини отпред и отзад, а наоколо се простирали гори. Според бащата къщата била наследствена от вече няколко поколения и поне три пъти по-голяма от стария им дом. Отначало Дейвид не искал да ходи там, но баща му най-кратко разяснил причините, които наистина налагали преместването. Било много по-близо до новата му работа, а поради войната се налагало той да прекарва значително повече време там. И тази близост ще позволява баща и син да се виждат по-често, а може би първият понякога ще съумява да се връща и за обед. Освен това, допълнил родителят, поради военната обстановка градът става все по-опасен и извън него ще бъдат на далеч по-сигурно място. Германските самолети редовно долитали нощем, макар и бащата да бил сигурен, че в края на краищата Хитлер ще бъде разгромен. Междувременно обаче нещата сериозно се влошавали.

Дейвид не знаел с какво се занимава баща му сега. До неотдавна бил преподавател в голям университет, където имал репутация на много голям специалист в областта на математиката. Но после

напуснал академичния пост и по покана на правителството заработил по специален проект в голяма и стара извънградска резиденция. Близо до нея се намирали армейски подразделения и казарма, войници охранявали вратите, оградата и целия околнен парк. Дейвид питал понякога баща си за новата му работа, а отговорът винаги бил един и същ: задълженията му към правителството предполагат обработка на цифри и математически цифров анализ. В деня на преместването им при Роуз обаче бащата, изглежда, решил, че дължи на сина си повече обяснения.

Зная, че харесваш приказките и изобщо книгите с най-различни легенди и истории — заговорил бащата, докато шофирал колата след камиона с вещите им на път от старата къща към новия дом. Струва ми се, че понякога се питаш защо и мен не ме привличат толкова много. Е, истината е, че и на мен ми се нравят, само че по малко по-особен начин, а пък сега са и част от работата ми. Нали разбираш, понякога дадена история на пръв поглед е за едно нещо, но всъщност става дума за съвсем друго? Искам да кажа, че такава история носи скрит смисъл и човек трябва да го открие.

— Както в Библията, нали? Например при притчите? — запитал Дейвид.

Всяка неделя на служба свещеникът прочитал на глас откъс от Светото писание, а после го тълкувал с помощта на присъстващите богомолци. Дейвид не внимавал винаги, тези неща понякога му се стрували скучни. Удивително било, че в прочетеното, свещеникът вижда сложни за разбиране иносказателни поуки — за Дейвид те били съвсем прости и очевидни. Вероятно ги усложнява нарочно, за да удължава словото си. Затова църковните проповеди не привличали момчето особено много. Пък било и сърдито на господ заради случилото се с майка му, още повече за появата на Роуз и Джорджи в живота му.

— Има и друго — продължавал бащата. — Някои истории не всеки може да ги разбере. Те са предназначени за шепата хора, а смисълът им е много прецизно скрит. И може да бъде разчетен само с помощта на код — дадени думи или цифри или и двете заедно, иначе причината е винаги една и съща. Да не се позволява да ги разбере всеки, който попадне на тях и ги прочете. Значи свежда се до следното: не знаеш ли кода, историята няма смисъл за теб.

И така стигаме до същността: германците изпращат кодирани съобщения. Ние — също. Някои от тях са много, много сложни, други изглеждат съвсем прости, но често излиза, че те са най-трудните. И се налага някой да ги разчита. Ето това ми е работата сега. Опитвам се да разбера тайния смисъл, вложен в разни текстове, писани от хора, които са целели например аз да не мога да го разчета.

Сложил ръка на рамото на Дейвид.

— Виж, моето момче, доверих ти тайна. Не бива никому да разказваш за моята работа.

Тогава поставил пръст пред устните си.

— Строго поверително, приятелю мой, нали?

Дейвид направил същия жест.

— Строго поверително — повторил бащите думи.

И продължили по пътя си.

Спалнята на Дейвид била на най-горния етаж в дома, в малка мансардна стая с нисък таван. Роуз я избрала специално за него, защото там имало много книги, до една поставени на лавици. И така се наложило собствените му томове да се размесят с други, някои от които били доста по-стари и по-чудновати. Поразместил намиращите се там, опитвайки се да направи повече място за своите, накрая решил да ги подреди по височина и цвят. Струвало му се, че така ще изглеждат по-добре, а всъщност книгите се объркали и се оказало, че например една негова с детски приказки стои между две от старите: история на комунизма и преглед на последните ключови битки от Първата световна война. Дейвид опитал да прочете нещо от книгата за комунизма, най-вече защото не бил съвсем сигурен какво означава този термин (като изключим чутото от бащата, че става дума за нещо наистина много, много лошо). Успял да прехвърли три страници, сетне съвсем изгубил интерес и почти се приспал от приказки като *„работниците да притежават средствата за производство“* и *„хищническата същност на капитала“*. Историите от Първата световна война се оказали далеч по-интересни, още повече че там намерил изрязвани от илюстрирани списания рисунки на стари танкове, поставени на подходящи места между страниците. Имало още скучен учебник по френски език и книга за Римската империя с доста

забавни илюстрации, а в нея авторът подробно и видимо с удоволствие разказвал за жестокостите на римляните срещу други народи и, от друга страна, техните пък ответни изстъпления срещу древния Рим.

Книгата на Дейвид с гръцките митове била еднаква по размери и цвят на кориците със съседната стихосбирка, затова вместо митовете той често по погрешка вадел поемите. Всъщност стиховете не се оказали чак толкова лоши, веднъж, щом като се зачел и започнал да ги харесва. Една от поемите била за някакъв си рицар, само че в нея го наричали със странното име *Чайлд*^[1], а той тръгнал да дири една тъмна кула и тайната, която, изглежда, се пазела в нея. Стигнал значи до кулата и точка — толкова била по дължина и поемата, тук свършвала. Този край не е хубав, никаква работа не върши, рекъл си Дейвид. Интересувало го какво ще има в тази кула, какво се е случило с рицаря, поетът обаче, изглежда, не намирал това за важно. Това накарало Дейвид да се замислил върху друго нещо: какви хора са поетите? Защото то било от просто по-просто — историята става интересна точно когато рицарят стига до кулата. А авторът решава тук да сложи край и да пише нещо си друго. Или може би е възнамерявал да се върне към поемата и сетне е забравил? Или не е успял да измисли достатъчно страшно чудовище, което да се крие в кулата, нали? И Дейвид внезапно си представил поета, заобиколен с листа хартия, на тях нахвърля куп идеи за страшилища, но те не му харесват и той едно по едно ги задрасква ли, задрасква.

~~Върколак.~~

~~Змей.~~

~~Ама много голям змей.~~

~~Вещица.~~

~~Страшно огромна вещица.~~

~~По дребна, ама много зла вещица.~~

Опитвал отново и отново да си представи наистина страховитото чудовищно създание, но се оказало, че не може. Значи вероятно било по-трудно, отколкото изглежда, защото нищо не отговаряло на идеята му за много голяма ужасия. И в края на краищата в съзнанието му се оформил половинчат образ на някакво си чудновато деформирано

същество, дето клечи нейде в дълбините на въображението — там, където в мрака се кривят, гърчат, пълзят всички неща, от които най-много се страхува.

Нареждайки и пререждайки книгите по лавиците, момчето постепенно усетило настъпващата в стаята промяна. Новите книги изглеждали неловко и звучали неспокойно пред заварените, чиято външност била застрашителна, а и говорели на Дейвид в прашни, бумтящи тонове. Старите били подвързани с кожа, някои съдържали отдавна забравени неща, които днешната наука отрича като неверни, тъй като откритията на нови истини са всъщност постоянно движение напред. А книгите с древно познание така и не се примирявали с отричането на тяхната стойност. Не можели да приемат също, че ги считат за по-долна категория и от приказките, тъй като последните така или иначе се възприемат като измислица и фантазия. И се имали за родени с важна роля и за велики неща. Големи мъже и жени на своето време били работили по създаването им, излагайки в тях цялата съвкупност на тогавашните вярвания и познания. Почти не били в състояние да понесат и твърденията, че авторите им може би са се заблуждавали и затова днес заключенията им са напълно безполезни.

Дебела книга, която на базата на задълбочено проучване на Библията твърдяла, че краят на света ще дойде през 1783 г., била вече почти невменяема и отказвала да приеме, че сегашната година е различна от 1782. Защото иначе би признала, че съдържанието ѝ е погрешно и в съществуването ѝ няма никакъв друг смисъл, освен това да бъде истински курioз като библиографска рядкост. Тънко томче на тема марсианските цивилизации, съчинено от човек с голям телескоп и очи, различили канали там, където вода изобщо не е текла, непрестанно дърдорело, че марсианците са се скрили под повърхността на своята планета и сега тайно строят там големи машини. В момента същата книжка заемала място до няколко томове за езика на глухонемите, а те за щастие не чували нищичко.

Обаче Дейвид открил и книги, подобни на неговите: дебели, богато илюстрирани томове с приказки за феи и народни сказания, а самите рисунки били все така свежи и богати тонално, сякаш са нови. Именно към тях насочил вниманието си през първите дни в новия дом. Често се излягал на двойната седалка в прозоречния еркер и се зачитал, дълбоко потъвайки в атмосферата на поредната приказка, а от

време на време надничал навън към гората, сякаш очаквал оттам да изскочат вълци, вещици или великани човекоядци. Защото описаните в книгите гори така силно и странно приличали на тези около къщата на Роуз, че за момчето било просто невъзможно да повярва, че не са едни и същи. А това впечатление се засилвало и от друго някои от приказките били дописвани на ръка, а рисунките били явно дело на човек с голям художествен талант и фин усет за прилика. Дейвид не успял да открие името на автора на продълженията, то никъде не било представено. При това повечето от приказните сюжети му били непознати, макар и да съдържали познато ехо от други, които знаел почти наизуст.

В една приказка могъщ зъл чародей омагьосал принцеса, принуждавайки я да танцува до изтощение нощем, а денем да спи непробудно. Но вместо да бъде спасена от делата на смел принц или умен слуга, тя умряла. Затова пък духът ѝ се връщал нощем и дълго измъчвал чародея чак до такава степен на обезумяване, че накрая той се хвърлил в дълбока бездна, за да загине там в подземни огънове. В друга приказка едно момиченце било нападнато от страшен вълк вдън гори тилилейски. Побягнало горкото, ужасно изплашено, вълкът му подире и ето им насреща дървар с брадва. Ще помислите, че за щастие той ще убие звяра и ще отведе детенцето у дома при родителите, ама не. В този сюжет той наистина отсякъл вълчата глава, но сетне завел момиченцето в своята колиба в най-дълбоката и най-гъстата част на гората и там го държал, докато пораснало достатъчно, за да се омъжи за него. Така и станало — оженили се, а сватбената церемония била ръководена от бухал, макар че момичето не престанало да плаче за семейството си през всичките тези дълги години като пленница в гората. Сетне им се родили и деца, а дърварят ги учел на лов и всякакви други неща — вълците да преследват и избиват, да издирват изгубилите пътя си в гората хора, мъжете да обират и убиват, а жените да водят у дома.

Дейвид четял денем и нощем, увит в дебело топло одеяло, защото в къщата на Роуз било винаги студено. Вятърът прониквал през цепнатините по рамките на прозорците и недобре затварящите се врати. Течението шумоляло по страниците на поредната отворена от Дейвид книга, сякаш я прелиствало, търсейки нещо ценно, скрито сред страниците. Целият дом бил обрасъл в бръшлян, филизите му отдавна

проникнали в горната част на къщата, години наред бавно пробивайки си път, извивайки се по таванските ъгли и под прозоречния перваз в стаята на Дейвид. В началото момчето се дразнело, изрязвало с ножици тънките ластари и ги изхвърляло навън, но скоро установило, че след няколко дни те отново се завръщат, дори по-жилави от преди, още по-дебели и дълги, упорито търсеци ямките в дървенията и фините цепнатини в гипсовите стени. През същите дупки влизали и най-различни насекоми, така че границата между естествения външен и домашния свят се губела някак размазана и неясна. Дейвид откривал бръмбари в дрешника, а в чекмеджето за чорапи намирал стоножки. Нощем чувал шумолящи под дъсчения под мишки. Струвало му се, че природата всячески се опитва да му отнеме стаята.

Още по-лошо било, че насън все по-често му се явявало съществуото, което вече наричал в себе си Гърбушкото. То винаги бродело сред гъсти гори тилилейски, същите като онези под прозорците на къщата, и приближавало дома — поне така го виждал в сънищата си Дейвид. Гърбушкото стигал съвсем до края на гората, току до последната, най-външна редица дървета, надничал иззад някой от дебелите дънери, оглеждал зелената морава пред къща, досуц като тази на Роуз. Понякога се опитвал да заговори Дейвид. Усмивката му била насмешлива, а думите, които изричал, били някак си безсмислени, поне на Дейвид така му се струвало.

— Ние чакаме — казвало съществуото. — Чакаме ви, Ваше Величество. Всички приветстват новия крал!

---

[1] Става дума за класическата поема на английския викториански поет Робърт Браунинг „Чайлд Роланд кулата достигна“. — Бел.прев. ↑

IV

ЗА ДЖОНАТАН ТЪЛВИ И БИЛИ ГОЛДИНГ, ОЩЕ И ЗА СЛУЧИЛОТО СЕ КРАЙ ЖЕЛЕЗОПЪТНАТА ЛИНИЯ

Интересна била стаята на Дейвид като архитектурно изпълнение — таванът съвсем нисък, а тук-таме и доста скосен. И то на места, където това не било необходимо. Предоставя възможност на трудолюбивите паяци да тъкат мрежите си на воля. Понякога в желанието си да огледа и най-тъмните ъгълчета на лавиците, Дейвид завирал лице и коса в паяжините, а те сякаш посребрявали главата му с фините си копринени нишчици. Паяците, обитатели на въпросното място, се разбягвали по ъглите и там се свивали на кълба, следейки нападателя със зловни очички, горящи в желание за членестонога мъст. В единия ъгъл на стаята имало дървен сандък за играчки, в другия — голям дрешник. Помежду им се намирал шкаф с чекмеджета и огледало най-отгоре. Стените били боядисани в светлосиньо, затова през деня стаята изглеждала като част от външния свят, още повече за това допринасял проникналият бръшлян и попадналите в паяжините насекоми.

Единственият прозорец бил малък, с гледка към моравата и гората. А качал ли се на седалката в прозоречния еркер, Дейвид вече забелязвал камбанарията на църквата и покривите на къщите в съседното село. Лондон се намирал на юг от дома, но все едно бил на края на света, защото горите с вековните си дървета изцяло изолирали къщата от по-далечния свят. Мястото за сядане в еркера било любимото за четене на Дейвид. Книгите все така си шушукали и говорели помежду си, само че сега той вече можел да ги усмирява и при съответно настроение с една-единствена дума да ги накара да замълчат. При това, усетели ли го, че чете, те винаги сами притихвали.

Изглежда се радвали, съзнавайки, че жадно поглъща поредната история.

Отново било лято, затова време за четене имало много. Бащата постоянно го окуражавал да се сприятели с децата, които живеели наблизо, сред тях се намирили и евакуирани в околността заради бомбардировките, но Дейвид избягвал да общува, с когото и да е. На свой ред те пък усещали в него тъга и нежелание за близост и също се държали дистанцирано. Затова мястото на приятелите все така заемали книгите. Най-вече старите томове с дописваните приказки и странните рисунки, някои доста чудати и страховити. Те омайвали момчето, напомняли за майка му по един изцяло приятен начин, в същото време помагали да се дистанцира от Роуз и *нейния* син Джорджи. А когато не четял, най-често седял на прозореца и оттам на воля съзерцавал една друга забележителност на имота — вкопаната в терена на самата морава градина, разположена току пред първата редица горски дървета.

Донякъде приличала на празен плувен басейн тази градина с каменна стълбичка и четири водещи към тучно зелен правоъгълник стъпала, иначе заобиколена от застлана с плочи алея. Всеки четвъртък идвал градинар на име господин Бригс. Той редовно косял тревата, поддържал моравата в изрядно състояние, грижел се за растенията и изобщо помагал както умее на вездесъщата майка Природа. Но докато, общо взето, нещата били в добро състояние, каменните елементи на градината били направо запуснати. В стените от едри камъни се виели големи и дълбоки пукнатини, в единия ъгъл зидът бил порутен и там имало по-широка цепнатина, почти дупка, през която при желание може да се провере момче с ръста на Дейвид. Самият той веднъж си заврял главата в нея, но не посмял да направи нищо повече. Отзад се виждало празно, сумрачно пространство, а в него се криели най-разнообразни, невидими лазещи и пълзящи гадини. Бащата подхвърлил веднъж, че при добро желание вкопаната градина би могла да се превърне в прекрасно противобомбено скривалище. Само че повече нищо не направил по въпроса, освен че в навеса натрупал чували с пясък и листове гофрирана стоманена ламарина за голямо неудоволствие на господин Бригс, който вече с мъка се добирал до множеството си инструменти. Така постепенно градината се превърнала в любимо място за Дейвид извън самия дом. Често се

скривал там — когато искал да подиша чист въздух далеч от постоянния шепот на книгите и добронамерените жестове на Роуз, които възприемал като омерзителна намеса в живота му.

Не били добри отношенията му с нея. Момчето се стараело да бъде винаги любезно, както настоявал и баща му, но не я харесвало и нищо не било в състояние да промени това положение. Така усещал нещата Дейвид, мразел факта, че сега тя е част от неговия свят. И не единствено защото заела или се опитвала да заеме мястото на майка му, макар че само по себе си това било достатъчно лошо. Не по-малко го дразнели неща като например опитите ѝ да сготви любимите му гозби за обед въпреки военновременните ограничения около продоволствието. Всъщност в стремежа си да му се хареса Роуз постигала точно обратното — в действителност той все повече се изпълвал с неприязън към нея.

И друго имало: Дейвид смятал, че самото ѝ присъствие отвлича баща му от спомена за майка му. Всъщност направо я бил забравил, толкова много бил зает с Роуз и новото дете. А малкия Джорджи бил ужасно глезен. Все ревял и винаги бил болен от нещо, затова местният лекар редовно посещавал дома. Бащата и Роуз все около бебето се въртели, притеснявали се за всичко, макар че не ги оставяло да спят по цели нощи, а постоянната умора на свой ред ги правела раздразнителни. В резултат на това напоследък почти загубили интерес към Дейвид, а то пък имало двояк ефект върху него: хем се радвал на тази особена свобода, хем ревнувал и се сърдел за отсъствието на внимание. Но както и да е, сега пък имал още повече време да чете и в това нямало нищо лошо.

И както растяла привързаността му към старите книги, така се увеличавало и желанието му да научи повече за бившия им собственик. Защото дълбоко в себе си бил уверен, че те са принадлежали на някой, подобен на него самия. Междувременно открил едно име: Джонатан Тълви, записано на вътрешна страница на две от книгите, и вече го мъчело пламенно любопитство — кой ли е бил този човек?

Именно по тази причина преглътнал неприязънта си един ден и слязъл в кухнята, където Роуз готвела. Точно по това време отсъствала икономката, съпругата на господин Бригс, току-що заминала на гости на своя сестра в Ийстборн, затова Роуз поела грижите за дома. Отвън

се чували кокошките, кудкудякали в кокошарника. Обичайно Дейвид помагал на господин Бригс при храненето на целия птичи двор, при проверката на зеленчуковата градина за евентуални заешки поразии и за дупки в огражденията, откъдето — не дай боже току-виж се вмъкнала някоя гладна лисица. Миналата седмица господин Бригс измайсторил капан и го заложил недалеч от къщата. И ето я хитрата Лисанка — право в него и щрак!, механизмът почти отрязал главата ѝ. Дейвид рекъл нещо, в смисъл че било жалко за красивото животно. Господин Бригс обаче го смъмрил, изтъквайки, че този същият звяр би разкъсал всяка кокошка, до която се добере. Момчето премълчало, но все така било разстроено от гледката на мъртвата лисица с прехапан от мъничките остри зъбки език, светлата ѝ козина разкъсана, изпръскана с кръв.

Дейвид си налял чаша лимонов сок, настанил се на масата и учтиво запитал Роуз как се чувства. Тя тъкмо подрежда чиниите, извърнала се от мивката изненадана, а лицето ѝ грейнало от удоволствие. Дейвид си бил планирал ходовете — ще направи максимално усилие да бъде любезен с надежда да понаучи това-онова. Роуз обаче не знаела как да разговаря с момчето. Обичайният обмен на приказки между двамата винаги бил около храната, времето за лягане и от негова страна се изчерпвал единствено с хъмкиания и отривисти, сърдити „да“ или „не“. Затова сега незабавно и с охота се хвърлила в разговора, решавайки, че може би този път помежду им ще се получи нещо повече, затова и актьорските усилия на Дейвид не били чак толкова напрегнати.

— Добре съм, благодаря ти — рекла Роуз, когато си избърсала ръцете и се настанила на масата току до него. — Малко съм уморена, грижите около Джорджи сега са повечко, но и това ще мине. Напоследък нали нещата се попромениха... сигурна съм, че разбираш, така изведнъж ние четиримата се оказахме заедно тук. Но искрено се радвам, че ти също си с нас. Домът е прекалено голям за сам човек, но родителите ми много настояваха да си остане в семейството. Разбираш ли... това бе извънредно важно за тях.

— Защо? — запитал Дейвид, като се опитвал да не звучи прекалено заинтересован.

Не искал Роуз да се досети, че единствената причина за разговора с нея е желанието му да събере сведения за къщата, но най-

вече за мансардната стая, книгите в нея и техния собственик.

— Ами виж — отвърнала тя, — този дом е семеен вече от много, много отдавна. Построен е от дядо ми и баба ми, живели тук с децата си, а сетне и те на свой ред със своите, чак до ден-днешен. Всички се надяваха, че ще си остане на семейството, а в него винаги ще кипи огласян от детски гласчета живот.

— Техни ли са книгите, дето са в моята стая? — отново запитал Дейвид.

— Някои са техни, да — отвърнала Роуз. — Други са на децата им, значи на баща ми, на сестра му и на...

Тук замълчала.

— Джонатан? — подхвърлил Дейвид и Роуз кимнала, видимо натъжена.

— Джонатан, да. Откъде знаеш името?

— Видях го написано в една книга. Та се чудех кой ли е той?

— Чичо ми, по-големият брат на баща ми, лично не съм го виждала никога. Сегашната ти стая някога е била негова спалня. И много от книгите там са негови. Съжалявам, ако не ти харесват... иначе си мислех, че стаята е много хубава. Малко е тъмничка, но пък има такава атмосфера... и, разбира се, толкова много книги. Май че трябваше повече да си помисля, преди да я определя за теб...

Дейвид се озадачил.

— Че защо? Стаята си е добра, аз си я харесвам. И книгите също. Роуз извърнала лице.

— Хм, няма значение... просто... не е толкова важно...

— О, не — заинатил се Дейвид. — Моля те, кажи ми!

Роуз помислила и склонила.

— Истината е, че Джонатан изчезнал. А е бил едва на четиринайсет години. Това, сам разбираш, е станало преди много време. Но дядо и баба запазили стаята в същия вид и до края на живота си все се надявали, че някой ден той ще се върне. Само че това не станало. А с него изчезнало и едно момиченце. Ана се казвало, било дъщеря на един от дядовите приятели, само на седем годинки. Той и жена му загинали в пожар, а дядо взел Ана да живее с нашето семейство и се грижел за нея както за свое родно дете. Решил, че е хубаво Джонатан да си има сестричка и другарче — да я учи, да ѝ помага във всичко. Най-вероятно те двамата сигурно са излезли някъде

на по-далечна разходка и са се изгубили, а може и нещастие да им се е случило. За съжаление оттогава никой не ги е виждал. Много тъжна история. Дълго време ги търсили и къде ли не. И в гората, и в реката, разпитвали жителите на близките села и градове. Дори в Лондон ходили, обяви давали, разлепили описания и рисунки. Но така и не се намерили хора, които да са ги срещали.

След време на баба и дядо им се родили още две деца — баща ми и сестра му Катрин. Но те никога не са забравяли Джонатан и все се надявали един ден той и Ана да се завърнат у дома. А дядо така и не успял да надмогне болката по тази загуба, постоянно винял себе си. Вероятно си е казал, че е трябвало да направи нещо повече. Сигурно затова починал сравнително млад. А по-късно баба — на смъртното си легло — помолила баща ми да не променя нищо в стаята, най-вече да остави книгите по местата им, защото някой ден Джонатан ще се върне. Тя и за Ана тъгувала, но пък Джонатан бил първородният ѝ син и си мисля, че ден не е минавал през живота ѝ без тя да не надникне през прозорците, надявайки се да го види как крачи по някоя алея, прибира се у дома. Така и не загубила вярата да го види отново, може би поостарял, но все пак нейният блуден син, завърнал се с някаква чудновата история за изчезването си.

Баща ми обещал и си спазил думата — оставил стаята в същия вид, томчетата по местата им. А след смъртта му и аз постъпих по същия начин. Винаги съм искала да си имам само мое семейство и предполагам, че съм си го мислела подсъзнателно — любимите на Джонатан книги да бъдат оценени от някое друго момченце или момиченце, което ще им се радва и ще ги чете, вместо, неотваряни години наред, да започнат да се разпадат. Сега това е твоята стая, но ако пожелаеш да те преместим в друга, веднага ще го направим. Място предостатъчно има.

— Какъв ли е бил Джонатан? Дядо ти не ти ли е разказвал за него?

Роуз се замислила.

— Хм, и аз бях любопитна като теб — да, разпитвала съм дядо за него. Цял портрет си бях създавала... дядо казваше, че бил мълчалив. Много обичал да чете — също както и ти обичаш книгите. Сега като си помисля, странно ми се вижда — най-много харесвал приказките за феи, великани и разни страшилища, а в същото време се плашел от

тях. Но колкото повече се боял, толкова по-често посягал към най-страшните. Да, така казваше дядо ми. Помня и друго — че имал кошмари, а в тях най-често бягал, преследван от говорещи вълци. Такива били те в неговите приказки. Умни зверове и опасни — същите ги виждал и в сънищата си. По едно време кошмарите се влошили сериозно, тогава дядо се опитал да му вземе книгите. Но Джонатан страдал без тях и дядо на края винаги се смилявал и му ги връщал. Някои били много стари, дори още по онова време. Предполагам, че са и ценни като библиографска рядкост, само че в тях има добавки, някой е дописвал приказките, измислял нови неща, но и то било също много, много отдавна. Там съм виждала приказки и рисунки, които не принадлежат към оригинала на съответната книга. Дядо смяташе, че това е дело на човека, който им ги продал. Бил лондонски книжар, доста необичайна личност, чудак. Продавал множество детски книги, но не мисля, че е обичал децата, по-скоро му е харесвало да ги плаши. Има такива хора, с особени влечения.

Роуз се загледала през прозореца, потънала в спомени за дядото и изгубения си чичо.

— След изчезването на Джонатан и Ана дядо решил да отиде в същата книжарница. Мисля, че знам на какво се е надявал — все някой от множеството семейни хора с деца, купували книги на същото място, може да е научил нещо за изчезването на сина му. Когато стигнал на същата улица обаче, магазинът вече не съществувал. Витрините били заковани с дъски. Никой не работел, нито живеел там. Разпитвал съседни, но никой не знаел нищо за книжаря, дребен, странен мъж. Може би е починал. Дядо казваше, че бил доста възрастен. Всъщност изглеждал много, много стар...

В същия миг иззвънял звънецът и този звук някак си прекъснал създамата се между двамата хармония. Роуз отворила, отвън стоял пощенският раздавач. Когато се върнала, поканила момчето да се нахрани, но то отказало. Вече се ядосвало на себе си, че си позволило такава близост с нея, въпреки придобитата интересна информация. Не искало тя да сметне, че сега нещата помежду им са вече изгладени. Защото не било така и никога нямало да бъде. Затова я оставило сама в кухнята и тръгнало към спалнята си.

По пътя Дейвид решил да надникне в стаята на Джорджи. Той лежал в кошарката си дълбоко заспал, а до главата му стояла газовата

респираторна маска и меховият механизъм за подаване на въздух. Войната налагала всички да имат защита против химическото оръжие, най-вече децата. Дейвид поспрял, загледан в спящото бебе. Стараел се да си внуши, че вината не е в това малко човече пред него. То самото не е причина за появата си на този свят, нали? Опитвал, но все не успявал, най-вече не съумявал да събуди в себе си обич към природения брат. Нещо се късало в сърцето му всеки път, когато виждал баща си да държи в ръце новороденото, нашепвайки мили думи. Така бебето се превръщало в символ на всичко несправедливо, а най-вече на промяната в собствения му живот. След майчината смърт с баща си станали още по-близки отпреди. Защото двамата имали един друг, всеки бил най-близкото същество на другия, другар, на който безусловно можеш да разчиташ. Но само до появата на тази Роуз...

А сега баща му си имал и Роуз, и друг син. А Дейвид... той си нямал никого. Останал сам, съвсем сам.

Оставил бебето и се върнал в мансардата, където прекарал остатъка от следобеда, прелиствайки книгите на Джонатан Тълви. Седял на мястото в прозоречния еркер и си представял, че някога там е седял и самият Джонатан. Сигурно е вървял по същите коридори в дома, хранел се е в същата кухня, играел е понякога в същата всекидневна, спял е на същото легло, където сега спи Дейвид. Може би някъде там, далече назад в миналото той върши всичко по старому? Значи и той, и Дейвид заемат едно и също пространство, само че в различни откъслечи на времето, в различни исторически етапи, а Джонатан пресича света на Дейвид като невидима субстанция — незнаеща и нехаеща, че всяка нощ споделя леглото си с непознат. Самата мисъл за това накарала Дейвид да потръпне, но в същото време изпитвал удоволствие от възможността две толкова подобни едно на друго момчета да имат помежду си такава връзка.

Опитвал да си представи какво ли се е случило на Джонатан и момиченцето Ана. Може би са решили да избягат, макар че Дейвид бил достатъчно голям, за да разбира, че между случилото се в детска приказка и в реалния свят има огромна разлика. Особено когато говорим за момче на четиринайсет години, повело със себе си момиченце на седем. Дори и да е имало сериозен повод за бягството им, нали съвсем скоро и двамата ще се уморят и огладнеят и ще съжаляват за постъпката си? Какво бе казвал баща му по въпроса?

Изгуби ли се някъде, веднага да потърси полицаи или да помоли някой възрастен да му помогне за същото. И никога да не се обръща към сам мъж, а по-скоро към сама дама или двойка мъж и жена, най-препоръчително би било, ако водят със себе си и дете. Много да внимава именно в това отношение — кого ще заговори и помоли за помощ, — такъв бе бащиният съвет. Дали пък точно в това не са сбъркали Джонатан и Ана? Да са направили грешката да се обърнат към неподходящ човек? Който ги е отвлякъл, вместо да ги насочи към дома, и вероятно ги е затворил в място, където никой никога няма да ги намери? Но кой ли би постъпил по този начин? Що за човек би бил той?

Изтегнат на леглото по-късно, Дейвид бе намерил отговор на този въпрос. Още прели да отведат майка му в неистинската болница, бе дочул разговор между нея и баща му по повод гибелта на местно момче на име Били Голдинг — изчезнало безследно един ден, докато се връщало от училище. Били не бил негов приятел, нито посещавал същото училище, но Дейвид го познавал много добре по лице, защото бил отличен футболист и често ритал в парка през съботните дни. Говорело се, че представител на „Арсенал“ обсъждал с баща му възможността, като порасне момчето, да постъпи в клуба, други пък опровергавали това и твърдели, че Били сам е пуснал такъв слух. Сетне изчезнал, а в парка две поредни съботи идвали полицаи и разпитвали всички там — дали някой не е виждал или чувал нещо за него. И с Дейвид, и с баща му говорили, но те не били в състояние да помогнат, а полицаите повече не се появили.

Няколко дни по-късно Дейвид научил в своето училище, че трупът на Били Голдинг бил открит захвърлен край една железопътна линия.

Същата вечер, докато си лягал, дочул разговора между родителите си. Така разбрал, че когато го намерили, тялото на Били било голо, а полицията задържала мъж, който живеел с майка си в спретнатата къщурка недалеч от мястото, където бил открит трупът. От тона на родителските гласове и начина, по който говорели, Дейвид се досетил, че преди да умре, с Били се е случило нещо много лошо и то има общо с човека от въпросната къщурка.

Същата вечер въпреки болестта си майка му дошла в спалнята, за да го целуне за лека нощ. Прегърнала го колкото сили имала и го

накарала да обещае, че никога няма да заговаря непознати мъже. Че винаги след училище ще се прибира направо у дома. Че ще откаже, предложи ли му някой непознат бонбони или нещо друго, като например да му подари гълъб, ако му отиде на гости. Че спрат ли го с подобно предложение, ще побегне, пък ако го подгонят, ще се втурне към най-близката къща за помощ, а там ще обясни какво се е случило. И при никакви обстоятелства и никога няма да тръгва, накъдето и да е с непознат, каквото и да му говори той. Дейвид обещава, че винаги ще внимава много. Докато изричал тези думи, в съзнанието му изникнал въпрос, само че не посмял да го зададе. Майка му и без това изглеждала прекалено загрижена, а и не желал да ѝ създава допълнително напрежение — току-виж пък решила да му забрани играта навън. Въпросът обаче останал да го мъчи дори и след като загасил осветлението и в стаята се възцарил мракът. И той бил:

А какво мога да направя, ако насила ме заставят да тръгна?

И ето сега, в друга спалня, замислен върху съдбата на Джонатан Тълви и малката Ана, в главата му се върти подобен въпрос. Ами ако някой подобен на онзи от спретнатата къщурка, дете в джоба си носи сладкиши и други примамки, ги е накарал насила да тръгнат с него към жп линията?

И там, в мрака, им е сторил лоши неща, както е постъпил и с Били?

Същия ден, на вечеря, баща му за пореден път заговорил за войната. До този миг обаче Дейвид не я усещал реално. Сраженията се водели нейде далеч, макар че по радиото говорели много за тях, а в кината преди главния филм показвали бойни кадри в прегледите. Видяното обаче там му изглеждало напълно скучно и безцветно. Та нали думата война звучи така вълнуващо, а реалността била съвсем различна. Вярно, от време на време чувал и виждал ята спитфайъри и хърикейни^[1] да прелитат с рев над дома, а над Ламанша постоянно имало въздушни боеве. Германците настойчиво продължавали да бомбардират Лондон и летищата в южната част на страната, дори успели да пуснат бомби и върху катедралата „Сейнт Джайлс“ в Ийст Енд — акт, който господин Бригс възмутено нарекъл „типично нацистко варварство“, а баща му далеч по-спокойно описал като

несполучлив опит да бъде разрушена петролната рафинерия „Темсшейвън“ край реката.

И все пак Дейвид се чувствал далеч от всичко това, то сякаш ставало в друг свят, а не тук, над обширната морава зад дома. Но в Лондон хората събирали парчета от свалени германски аероплани и ги носели у дома като сувенири, макар че било строго забранено цивилни да се приближават до останките на разбитите машини. Пък и скачащите с парашут немски летци от нередко поразените самолети били любимо зрелище за лондончани, които се възхищавали на уменията и смелостта на родните летци и зенитчици. Само че в дома на Роуз, макар и само на петдесетина мили разстояние от столицата, нещата били съвсем спокойни.

Онази вечер бащата сгънал вестника — „Дейли Експрес“ и го сложил на масата до чинията. Всекидневникът бил вече доста потънък от преди — само шест странички. Хартията не достигала, били въведени ограничения. Седмичното книжле „Магнет“ вече не излизало, било спряно още през юли, лишавайки Дейвид от приключенията на любимия му герой Били Бънтър. За сметка на това все още вървяло месечното детско „Бойс Оун“, както и седмичното „Еъркрафт Спотър“, чиито издания момчето грижливо събирало наред с книгите си за бойни самолети.

— Теб ще те мобилизират ли, татко? — запитал Дейвид към края на вечерята.

— Не, мисля, че няма — отвърнал бащата. — Аз върша много по-полезна работа там, където съм сега.

— Строго поверително, а? — засмял се Дейвид.

Бащата също се усмихнал.

— Точно така, строго поверително — рекъл той.

Приятно вълнуващо било да мисли, че баща му е може би шпионин или поне има отношение към шпионажа. Засега това бил най-интересният аспект на войната.

Същата нощ Дейвид лежал по гръб, загледан в струящите през прозореца лунни лъчи. Небето било чисто и ясно, луната греела ярко. Очите му се притваряли, унасял се. Заспивайки, сънувал вълци и момиченца, и стар крал в полуразрушен замък, в дрямка на трона. Край замъка се виели жп релси, а в избуялата високо край тях трева се движели сенки. Сред тях забелязал момче и момиче, сетне и

Гърбушкото. Изведнъж те изчезнали, сякаш вдън земя потънали, а на Дейвид му замирисало на ментова дъвка и дъвчащи бонбони. Тогава чул плача на малко момиче, но сетне го заглушил ревът на приближаващ се влак.

---

[1] Английските марки изстребители през втората световна война — Spitfire, Hurricane. — Бел.прев. ↑

V

ЗА НОВОДОМЦИТЕ, ПРИШЪЛЦИТЕ И ПРОМЕНИТЕ

Някъде в началото на септември Гърбушкото най-накрая прекрачил границата между световите и се появил в този на Дейвид.

Лятото се оказало дълго и напрегнато. Бащата прекарвал по-голямата част от времето си на работа, а у дома понякога не се завръщал по две-три денонощия наред. Нощем било и много трудно, дори опасно да се придвижваш с автомобил. Всички пътни знаци били свалени, в случай че германците неочаквано нахлуят — да бъдат затруднени при ориентацията. Затова бащата веднъж загубил пътя и посред бял ден. А наложи ли се да шофира нощем със задължително изгасени фарове, само бог знае къде може да се озове.

Роуз срещала доста затруднения в новата си роля на майка. Дейвид се питал дали и неговата собствена майка не е била толкова натоварена, особено ако е бил труден за гледане както Джорджи? И често си казвал: дано да не е било така. Но всекидневният стрес и напрегнатите грижи правели Роуз все по-раздразнителна, а прагът на търпимостта ѝ спрямо Дейвид постоянно спадал. Те вече почти не си говорели, а момчето усещало, че търпението на баща му по отношение и на двамата е почти изчерпано. Предния ден на вечеря той избухнал, когато Роуз приела като нападка една най-безобидна реплика на Дейвид, и двамата се скарали.

— Защо не можете просто да намерите начин да се понасяте, без да си викате? — почти изкрещял бащата. — Затова ли се връщам у дома? И на работа мога да си намеря достатъчно напрежение и поводи за викане!

Настаненият на високо детско столче край масата Джорджи тутакси ревнал.

— Ето на, виж сега какво стана! — сопнала се Роуз, захвърлила салфетката и скочила да вземе бебето в ръце.

Бащата заровил ръце в косата си, въздъхнал дълбоко.

— Значи моя е грешката, така ли? — рекъл той с горчивина.

— Ама не е и моя! — отвърнала Роуз.

В същия миг и двамата неволно извърнали лица към Дейвид.

— Какво ме гледате? — стреснало се момчето. — Мен ли обвинявате? Ами да! Добре, прекрасно!

Скочил, побягнал от масата, зарязвайки храната недоядена. Гладен останал, само че яхнията за него и без това не била читава — зеленчуци, все едни и същи зеленчуци и парчета гаден салам, колкото да има нещо друго. Знаел, че ще се наложи да си я дояде на следващия ден, но нехаел за това. И претоплена едва ли ще бъде по-отблъскваща на вкус, отколкото е и сега. Излизайки от кухнята, очаквал бащиният глас да му нареди незабавно да се върне на мястото си, но никой не казал нищо. Качил се в мансардата и се хвърлил върху леглото, обзет от горчиви мисли. С нетърпение очаквал да дойде краят на ваканцията, че да тръгне на училище. То се намирало недалеч от дома и вече бил записан в него. Е, при всички случаи ще бъде по-добре, отколкото да прекарва всеки ден с Роуз и Джорджи.

При доктор Мобърли вече не ходел редовно, главно защото нямало кой да го води в Лондон. Във всеки случай припадъците отшумели или поне така изглеждало. Сега не му се случвало да губи съзнание и да пада на земята, но пък за сметка на това се появило нещо по-необичайно и обезпокоително, още по-странно от шепота на книгите, с който бил почти свикнал.

Новото било, че сънувал буден. Само по този начин можел да се опише новият феномен. Това обичайно и нормално става в онези моменти късно вечер, когато четеш или слушаш радио и вече си толкова уморен, че за миг се унасяш и сънуваш, без да си даваш сметка, че си заспал, затова светът изведнъж започва да изглежда много странно. Обаче на него му се случвало и при четене или игра в стаята, дори и при разходка в градината. Ей така, прави каквото прави и изведнъж нещата се размиват и сякаш започват да трептят. Стените изчезват, книгата пада от ръцете му, на мястото на градината се появяват хълмове и високи сиви дървета. А той внезапно вижда себе си в непознато място, в някаква друга сумрачна земя, в здрача — сенки, хладни ветрове навяват тежък мирис на диви зверове. Понякога чува и гласове. Те звучат някак си познато, но понечи ли да се

съсредоточи в опит да ги разпознае, виденията изведнъж изчезват и той се връща в собствения си свят.

А най-странното било, че един от тях приличал на майчиния. Той винаги ехтял най-силно и най-ясно. Идвал някъде от далечен мрак. Зовял го, съобщавал, че майка му е жива.

Будните сънища, както ги наричал Дейвид, били винаги най-отчетливи, когато се намирал близо до построената в моравата вкопана градина. Те го потискали и тревожели, затова започнал все по-често и по-често да я отбягва. Всъщност до такава степен го натоварвали, че се колебаел дали да не разкаже на доктор Мобърли за тях, само веднъж баща му да намери време да го отведе при него. Мислел и друго: може би е редно да му признае и за шепнещите книги? Защото току-виж двете неща се оказали свързани? Но тогава си спомнил за множеството свързани с майка му въпроси на лекаря и за старите си опасения, че може да го изпратят в някоя специализирана болница. Веднъж обяснил, че майка му наистина му липсва, тогава Мобърли задърдорил за категориите тъга и загуба като за напълно естествени неща, само че трябва да се опитваш да ги превъзмогнеш. Но да тъгуваш за покойната си майка е едно нещо, съвсем друго е да чуваш гласа ѝ иззад сенките на някаква си строена в земята градина, твърдейки, че тя е жива някъде отвъд разпадащия се тухлено-каменен зид. Момчето не знаело как ще реагира доктор Мобърли на подобно твърдение. Хич не му се ходело в клиника за душевноболни или нещо подобно, дето „внедряват“ пациенти с психически разстройства. В същото време сънищата били реално ужасяващи и Дейвид искал те да спрат.

Един ден малко преди началото на учебната година му омръзнало да стои у дома и излязъл на разходка в близката гора. Отчупил голям, извит като сабя клон, с него замахвал по високата трева, сякаш невидими врагове сече. В случаен храст попаднал на голяма паяжина, опитал да подмами паяка да се покаже. Побутнал с върха на клона в центъра ѝ, но нищо не се случило. Замислил се, решил, че причината е в отсъствието на ритмично движение. Защото паякът обичайно реагира на трептенето, предизвикано от попаднало в нишките на мрежата му насекомо, нали? — разсъждавало момчето. Изглежда, паяците са доста по-интелигентни, отколкото приляга на дребните им размери.

По някое време, завръщайки се към дома и вече близо до него, се загледало към прозореца на мансардната стаичка. Отвън бил изцяло обкичен от извиващите се бръшлянени стъбла и повече от всякога приличал на частица от естествената природа. От по-далечко веднага се виждало, че бръшлянът е най-гъст около неговия прозорец и почти не докосва другите от тази страна на къщата. При това основното стъбло нямало разклонения в долната си част, нещо нетипично за това растение, а се насочвало нависоко, направо към мансардата. Също както бобеното растение в приказката за момченцето и великана, бръшлянът, изглежда, съзнавал точно къде отива.

Изведнъж в стаята нещо се раздвижило. Дейвид веднага го забелязал, защото гледал точно към нея. Мяркала се недотам ясна като форма фигура, иначе облечена в дреха с цвят на горско зелено и като че ли закачулена. За миг бил почти убеден, че е Роуз или може би госпожа Бригс, икономката. Веднага обаче се досетил, че в момента госпожата е в селото по работа, а Роуз избягва да влиза в стаята му, прави го извънредно рядко, при това винаги първо иска разрешение. И на бащината не приличала тази фигура, съвсем различна височина и стойка имала. С две думи, Дейвид бил вече почти сигурен, че там горе има непознат, и точка. Присвил очи, сега доловил и други подробности: че формата ѝ е гърбата, леко закривена и приведена, дефект, какъвто се придобива от постоянно крадливо промъквано и дебнене. Гръбнакът извит като лък, ръцете — същински разкривени клони, пръстите като на хищна птица ноктите, готови незабавно да сграбчат каквото им попадне, носът — тесен и също крив като на грабливо пернато, клюна. Това на главата не била качулка, а безформено кривната шапка. По едно време силуетът се отместил от прозореца и се скрил, след малко се появил отново и сега в ръце държал книга. Започнал да я разлиства, спрял на едно място и, изглежда, се зачел.

В същия миг Дейвид чул гласа на Джорджи — бебето се разплакало в детската стая. Фигурата захвърлила книгата, наострила уши, заслушана в звука. Дейвид ясно видял как ръцете се изпънали, пръстите хищно разтворени нагоре, сякаш пред тях виси Джорджи — същинска зряла ябълка, само чака да я откъснеш от клона. Изглежда, това същество се питало какъв да бъде следващият му ход, защото лявата му ръка се плъзнала по издадената напред брадичка и бавно я

погладила, като че размисля. И в същия миг извърнало глава към прозореца, а очите му незабавно се спрели върху застаналия на края на гората Дейвид. Това бил миг на шок, сетне то мигом се скрило, но преди това момчето успяло да различи две черни като въглени горящи очи, продълговато и слабо, сякаш насила разтеглено бледо лице, широка уста с тъмни, много тъмни устни с цвят на старо, вкиснато вино.

Дейвид затичал с все сила към къщата. Втурнал се в кухнята, където баща му четял вестника.

— Тате, в моята стая има някой! — викнал той.

Баща му вдигнал очи от четивото, изгледал го с любопитство.

— Какво искаш да кажеш?

— Ами, има човек там! — настоявал Дейвид. — Разхождах се навън, по едно време погледнах към прозореца и го видях! С шапка, криво дълго лице — сетне чу, когато бебето се заплака, застина на място и се заслуша. Тогава ме видя и се опита да се скрие. Моля те, татко, трябва да ми повярваш!

Челото на бащата се сбърчило в недоумение и той оставил вестника на масата.

— Дейвид, но ако се шегуваш, да знаеш...

— Не се шегувам, честно!

Бащата тръгнал нагоре по стълбището, стиснал бастун в ръка, момчето след него. Стигайки на площадката, възрастният мъж се поколебал и спрял пред вратата. След малко протегнал ръка, завъртял топката на бравата, отворил.

За секунда нищо не се случило.

— Ето — извърнал се бащата. — Тук няма никой...

В същия миг нещо го ударило в лицето силно и той високо извикал. Чуло се паническо пляскане с криле, удари на сляпо в стените и прозореца, сякаш нещо хвъркато се бори да излезе на свобода. След шока на първоначалните няколко секунди Дейвид надникнал иззад гърба на баща си и зърнал натрапника — едра сврака, неистово биеща с криле в стремеж да избяга от помещението. Перата й черно-бели, мяркат се в размазан бесен каданс, докато тя прелита от единия му край до другия, блъскайки се в стените слепешката.

— Излез навън и затвори вратата — наредил бащата. — Тези птици са зли.

Дейвид послушал, излязъл, бил изплашен. Чул, че баща му отваря прозореца и вика нещо, вероятно с помощта на бастуна я насочва към отвореното пространство. След малко шумовете в стаята утихнали и баща му се показал, доста запотен.

— Е, и аз се поизплаших — усмихнал се той.

Дейвид надникнал в мансардата. По пода се валяли пера, но това било всичко, останало от неканения гост. Никаква следа от чудатия дребен мъж нямало. Приближил се до прозореца, загледал се навън. Веднага зърнал свраката — стояла на порутения зид на вкопаната градина и като че гледала право в него.

— Просто сврака — обадил се бащата зад него. — Нея си видял.

Дейвид понечил да възрази, но се въздържал. Баща му ще се сопне, ще каже, че му се привиждат разни неща. Глупост е да твърди, че тук е имало някакво си същество, далеч по-голямо и по-опасно от сврака, ще рече той. Свраките не носят закривени шапки, нито протягат ръце към плачещи в друга стая бебета. Това са бабини деветини! Само че Дейвид ясно помнел видяното: очите, сгърбеното тяло, дългите извити пръсти. И затворения прозорец.

Отново извърнал глава към градината долу. Свраката я нямало.

Бащата въздъхнал театрално.

— Ама ти още не вярваш, че беше само една сврака, нали?

Но все пак клекнал, надникнал под леглото, отворил дрешника, проверил малката съседна баня. Дори и зад лавиците с книги надникнал, пространството там, до стената, било съвсем тясно, колкото Дейвид с мъка ръката си да завре.

— Виждаш ли? — възкликнал той. — Нищо няма. Просто една птица.

Но виждал, че момчето не е убедено, затова склонил да проверят целия дом. Двамата тръгнали от стая на стая от горния етаж чак до мазето. Станало ясно, че в къщата са само те двамата, Роуз и бебето. Бащата се върнал към вестника, а Дейвид — в стаята си. Този път забелязал лежащото на пода томче с приказки, една от книгите на Джонатан Тълви, отворена в началото на приказката за Червената шапчица. И илюстрация имало — вълкът, изправен на задните си лапи, надвесил се над момиченцето, разтворил хищна паст с остри зъби, по лапите му бабината кръв, готви се да налапа и внучката.

Вълчата фигура била надраскана с черна боичка, вероятно от самия Джонатан, сякаш разстроен от излъчващата се от нея заплаха. Дейвид затворил книгата, поставил я на място. В същото време усетил промяната. В помещението царяла гробовна тишина. Шепот вече нямало. Книгите мълчали.

Легнал си дълбоко замислен. Е, една сврака би могла да събори книга от лавиците, само че как е влязла през затворения прозорец? Не, някой друг е бил в стаята му, в това бил съвсем сигурен. В старите приказки е казано: някои хора могат да се преобразяват сами или някой вълшебник ги превръща например в животни или птици. Тогава защо и този Гърбушко да не може да се превърне в сврака, за да не го разкрият?

При това тя не отлетяла надалеч, нали? О, не, съвсем не. Кацнала наблизко — в градината, а сетне изчезнала.

Дълго време не могъл да заспи, въртял се, задрямвал и се пробуждал, чувайки майчиния глас откъм градината. Зове, моли го да не я забравя.

И Дейвид съзнавал, че приближава мигът, когато ще трябва да влезе в онова място и да застане лице в лице с нещото, което се крие там.

VI ЗА ВОЙНАТА И ВРАТАТА МЕЖДУ СВЕТОВЕТЕ

На следващия ден Дейвид и Роуз отново се скарали, само че този път избухнал възможно най-острият им сблъсък.

А той назрявал от много отдавна. Роуз кърмела Джорджи и ставала и нощем да го храни. Но дори и нахранен, Джорджи пак се мятал насън и ревял, а бащата не бил в състояние да помогне с каквото и да е, дори и когато бил у дома. Това понякога водело до спорове и караници с Роуз. Обичайно те започвали с нещо дребно — защо бащата не е прибрал еди-коя си чиния, защо по пода на кухнята навсякъде има кални следи от обувките му. А сетне за съжаление преминавали във викове и крясъци, за да завършат с плач от страна на Роуз, към който пък неизменно се присъединявал и Джорджи.

Дейвид си казвал, че баща му изглежда доста остарял и поизморен от всякога. И напълно естествено се тревожел за него. Бащиното отсъствие го потискало, липсвал му любимият човек. И ето, през онази фатална сутрин на острия сблъсък Дейвид стоял на прага на банята и наблюдавал баща си, който се бръснел.

— Много работиш, татко, прекалено се изморяваш — рекло момчето.

— Хм, сигурно си прав.

— Често си и раздразнен...

— Най-вече ме дразните вие с Роуз, че не можете да съжителствате като хората.

— Съжалявам, татко — навел глава Дейвид.

— Дааа — въздъхнал бащата.

Довършил бръсненето, измил пяната от лицето и взел розовата хавлиена кърпа, за да се избърше.

— Вече почти не се виждаме... — тихо рекло момчето, — затова аз... изобщо липсваш ми, татко. Не е както едно време...

Бащата се усмихнал, протегнал ръка да го погали, пощипнал го по бузата.

— Така е, знам — казал той. — Само че сега времето е таково, всички трябва да правим жертви и да знаеш — има мъже и жени, които жертват далеч повече от нас тук. Всеки ден, всеки час рискуват живота си, на мен пък ми се пада дългът да върша всичко, което мога, за да им помагам. Много е важно да знаем какво планират германците, какво подозират относно нашите хора отвъд. Разбираш за какво ти говоря, нали? Такава ми е работата. И не забравяй, че ние тук сме щастливци. В Лондон е далеч по-лошо.

Предния ден германски самолети извършили тежки бомбардировки над Лондон. В даден момент само над остров Шепи^[1] се водели ожесточени въздушни сражения с участието поне на хиляда самолета. Дейвид се питал как ли изглежда столицата сега? Вероятно множество сгради са разрушени или изгорени, може би улиците са задръстени от развалините? Дали на площада „Трафалгар“ все още кацат гълъби? Вероятно да. Гълъбите не са достатъчно умни птици, че да се преместят на по-безопасно място. Сигурно баща му е прав, когато казва, че имат късмет да са извън Лондон в такъв момент. Частица от него дълбоко вътре обаче възроптавала против тукашното му присъствие. Сигурно сега в Лондон е ужасно вълнуващо? Може би е страшно, но пък интересно, а?

— Ще мине известно време, тези неща ще свършат и ние пак ще се върнем към нормалния живот — обадил се баща му.

— Кога? — запитал Дейвид.

Бащата навел очи, отново изглеждал много загрижен.

— Не знам със сигурност. Ще трябва да почакаме.

— Месеци ли?

— Струва ми се, че по-дълго ще бъде.

А ние сега печелим ли, татко?

Държим се, Дейвид. В настоящия миг това е най-доброто, което можем да направим.

Дейвид изчакал баща си да се облече. Седнали заедно на закуска, преди той да тръгне за работа, но с Роуз едва разменили по една-две думи. Дейвид усещал, че те пак са се карали, затова когато баща му излязъл, взел решение да не се мярка по пътя ѝ. Ще стои колкото се може по-далеч от нея. Върнал се в стаята, поиграл си малко с оловните

войничета. Сетне излязъл навън, излегнал се на сянка зад къщата и се зачел.

На същото място по-късно го намерила и Роуз. Макар че книгата лежала отворена на гърдите му, вниманието на Дейвид било на друго място. Взираше се в зида на вкопаната градина и най-вече в дупката в него, сякаш очаквал да забележи някакво движение.

— Значи тук си бил — обадила се Роуз.

Дейвид вдигнал очи към нея. Слънцето блестяло, наложило се да замижи.

— Какво искаш? — запитало момчето.

Не възнамерявал да прозвучи невъзпитано и грубо, ама ето ти на — така се получило. Сигурно трябвало да каже: „*Какво мога да направя за теб?*“ или просто „*Да*“ или нещо от рода на „*Здравей*“. Във всеки случай, не искал така да се получи, но било вече късно.

Под очите на Роуз тъмнеели морави сенки. Лицето ѝ бледнеело, по челото и брадичката бръчките се редели повече от всякога. Била и понапълняла, но Дейвид вече знаел, че това се дължи на раждането. Веднъж запитал баща си защо е наедряла, а той го предупредил изрично никога да не подхвърля или намеква пред Роуз каквото и да е в тази връзка. При това бил загрижен и използвал достатъчно силни думи, за да подчертае пред сина, че винаги е по-добре своите мнения да пази за себе си, особено по деликатни въпроси.

И ето я сега Роуз пред него — надебеляла, преbledняла, видимо изморена. Макар че слънцето блестяло в очите му и го заслепявало, не било трудно да види как лицето ѝ се разкривява и гневът в нея избухва.

— *Как се осмеляваш да ми говориш с този език!* — викнала тя. — По цял ден мързелуваш със завряна в книгите глава, нищо не помагаш в къщата. А в същото време дори и учтив не можеш да бъдеш! За какъв се имаш, а?

Дейвид бил тъкмо на път да се извини, но тези думи пресекли доброто намерение. Първата му реакция била, че казаното от нея не е честно. Той често предлагал да помогне в различни неща, но тя винаги отказвала, може би защото била заета с вечно ревящия Джорджи или с други лични грижи. Господин Бригс се грижел за градината и Дейвид винаги се стремил да помага, с каквото може при събирането на

листата и метенето на алеите, но това се случвало извън дома и Роуз просто не забелязвала приноса му. Госпожа Бригс пък чистела и най-вече готвела, но опита ли Дейвид да ѝ предложи помощта си, тя добродушно го отпращала с думите да не ѝ се мотае из краката, създавайки допълнителни грижи. И ето така решил, че е най-добре да не се пречка никому. При това течали последните дни на лятната ваканция.

Местното училище забавило откриването на учебната година с няколко дни, защото учителите не достигали, но бащата твърдял, че най-късно до началото на следващата седмица Дейвид ще седне на новия си чин. Това означавало чак до средата на първия срок да бъде почти по цял ден в клас, а домашните да си готви вечер у дома. Практически ще отсъства от дома толкова, колкото и бащата със своята работа. Значи защо да не почива през ваканцията колкото може? И ето как с подреждането на подобни мисли и той започнал да се гневи не по-малко от Роуз. Изправил се, на ръст не бил по-нисък от нея, думите сами потекли от устата му още преди да си даде сметка какво говори. А то било смесица от полуистини, обиди и гневни изблици, с мъка потискани още от раждането на Джорджи.

— *А ти* пък за каква се мислиш? — отвърнал той рязко. — Да не си ми майка, че да ми викаш по този начин! Аз тук не съм искал да идвам. Дойдох заради татко. Добре си живеехме с него, докато не се появи ти. Сетне се изтресе и този Джорджи и сега аз ти преча, нали? Добре тогава — да знаеш, че ти си му на татко истинската пречка, ти, да! И на мен ми пречиш също! Той си обича мама, както я обичам и аз. Все за нея си мисли и теб никога няма да те обича, както обичаше нея, независимо какво ще говориш или правиш. Той обича нея! Запомни добре — *нея!*. Не теб! *Нея* обича!

И тогава Роуз го зашлевила. През лицето, с открита длан. Не било кой знае колко силен удар и веднага се усетила какво прави, та си отдръпнала ръката, но Дейвид все пак се олюлял. Лицето му пламнало, в очите му избили сълзи на обида. Стоял зашеметен, с отворена в шок уста, сетне побягнал покрай нея и право в стаята си се скрил. Изобщо не се извърнал назад, въпреки че тя го викала и високо се извинявала. Заклучил вратата и отказвал да отвори, когато тя дошла в коридора отвън и чукала с молба да я пусне при себе си. Минало време, Роуз се отказала да моли и си отишла.

Дейвид останал в стаята си до завръщането на бащата. Чул, че Роуз му говори нещо в коридора. Внезапно бащиният глас се извисил. Дочул още, че Роуз се опитва да го успокоява, сетне прозвучали бързи стъпки. Момчето разбрало, че баща му идва към неговата стая, силно ядосан.

В следващата секунда по вратата се изсипала поредица силни удари.

— Дейвид, отваряй вратата! *Веднага* я отвори, ти казвам!

Дейвид послушал, завъртял ключа, сетне отстъпил, когато бащата влязъл устремно. Лицето му било почти мораво от гняв. Вдигнал ръка да удари сина, задържал я във въздуха и, изглежда, успял да се въздържи. Преглътнал с мъка, поел дълбоко въздух, поклатил глава. Когато заговорил, гласът му бил неестествено спокоен. Това разтревожило момчето много повече, отколкото първоначалният гневен изблик.

— Ти нямаш право да говориш на Роуз по такъв начин — казал бащата. Ще се научиш да я уважаваш по същия начин, както уважаваш и мен! На всички ни е трудно в тези времена, но това не извинява днешното ти поведение. Все още не съм решил какво да те правя и как да те наказвам. И ако не беше толкова късно, незабавно щях да те заведа в пансиона, та тогава да разбереш колко всъщност ти е било хубаво тук.

Дейвид се опитал да възрази.

— Но Роуз ме удар...

Бащата вдигнал ръка.

— Изобщо не искам да те слушам. Отвориш ли си устата още веднъж, лошо ще стане, обещавам ти. Засега ще си стоиш в стаята. Утре никъде няма да излизаш. Няма да четеш, няма да играеш. Вратата ще бъде отворена и хвана ли те да четеш или да пипаш играчките, бог да ти е на помощ, бой ще ядеш, и то с каиша, чуваш ли ме? Ще седиш на леглото, ще размишляваш за казаните обидни думи и как ще се извиниш на Роуз — когато и ако изобщо получиш разрешение да се завърнеш към живота с цивилизованите хора. Разочарован съм от теб, Дейвид. Не съм те възпитавал да се държиш по този начин. Нито пък майка ти.

С тези думи бащата излязъл от стаята, стъпките му изтрополили надолу по стълбището. Отчаян и сломен, Дейвид се отпуснал на

леглото. Напрегнал воля да не плаче, но сълзите сами потекли. Не, не било честно това отношение. Вярно, че не било правилно да говори по този начин на Роуз, но тя пък го ударила. И докато сълзите се търкаляли по бузите му, отново чул шепота на книгите по лавиците. Преди бил свикнал с него, така че почти не го забелязвал, както птичите песни в дърветата или звуците на вятъра и дъжда, но сега той ставал все по-силен и висок. Изведнъж му замирисало на изгорено, чул пращане като от палене на кибритени клечки или може би искрене на трамвайна лира. Стиснал зъби, усетил първите спазми, само че този път нямало кой да види какво става с него. Стаята изведнъж се разцепила на две, тъканта на неговата действителност започнала да се разпада, отвъд се мярнал друг, нов и различен свят. Ето, зърнал замък, знамена се веят на кулите и бойниците, войни вървят в колони, минават през голямата порта. Сетне замъкът изчезнал, появила се подобна крепост, заобиколена от паднали дървета. Била по-тъмна на цвят от първата, очертанята ѝ разлети, в центъра ѝ се извисява едина-единствена висока кула, стърчи като сочещ в небето исполински пръст. Високо горе в нея светел прозорец, а отвъд него Дейвид усетил нечие присъствие. Странно било това усещане — за нещо едновременно чуждо, но и познато. И тогава то се обадило с гласа на майка му.

Дейвид, не съм мъртва. Ела при мен, спаси ме.

Не помнел колко време е бил в безсъзнание. Или може би е заспал и сънувал? Второто било кажи-речи сигурно. Така или иначе, когато отворил очи, стаята тънела в мрак. В устата усещал метален вкус, досетил се, че трябва да си е прехапал езика. Искало му се да слезе при баща си и да му разкаже за припадъка, но съзнавал, че едва ли ще бъде посрещнат с голяма симпатия. При това къщата била притихнала, вероятно всички вече спели. Лунните лъчи огрявали редиците книги, но те отново били безмълвни, макар че откъм страната на най-скупните се чувало тихо хъркане. Една от тях — история на старите въглищни печки — била отдавна поставена на най-високата лавица, защото никой не се интересувал от съдържанието ѝ. Тя имала неприятния навик да хърка, а от време на време да кашля гръмогласно, при което от страниците ѝ се издигали фини облачета черен прах. Сега тя пак се закашляла, а Дейвид усетил нещо

непривично — най-старите томове с чудатите, страшни приказки, които обичал толкова много, изглежда, не спели, а от тях сякаш се излъчвало смутно безпокойство. Може би очаквали нещо да се случи, макар че не знаел какво точно.

Почти бил сигурен, че е сънувал, но не помнел съня си. Все пак бил уверен, че не е бил хубав, но от него единствено оставал неясен, тревожен спомен. Сърбяла го и дланта на дясната ръка, сякаш е пипал отровно растение. И по бузите имал подобно усещане, като че нещо го е докосвало по време на пристъпа.

Все още бил облечен в делничните си дрехи. Станал от леглото, съблякъл се, сложил си чиста пижама. Отново си легнал и дълго време се въртял, без да намери удобна поза, ту възглавницата му твърда, ту нещо друго, така и не успявал да се успокои, сън не го ловял. Сега забелязал, че прозорецът е отворен. Не обичал да го държи така. Трудна била борбата с множеството най-различни насекоми дори и когато е затворен. Ами сега ако заспи и онази сврака се върне?

Скочил от кревата и пристъпил към прозореца, а в същия миг усетил неприятен допир — нещо като че се увило около глезена на крака му. Навел се, за да забележи с изненада, че е бръшлянов филиз. Подобни ластари — същински зелени пръсти — пълзели по стената около прозореца, над дрешника и шкафа с чекмеджетата. Вече няколко пъти говорил с господин Бригс за тях и той обещавал да вземе стълба и да окастри разклоненията на външната стена около прозореца, обаче все нещо друго и по-спешно му пречело да свърши тази работа. Дейвид не обичал да пипа бръшляна. Отблъскващ бил начинът, по който той постоянно прониквал в стаята му неканен — като натрапник с поведение на живо същество.

Момчето се дръпнало, обуло пантофите, отново пристъпило към прозореца. И в същия миг отчетливо се обадил женски глас, назовал го по име.

— Дейвид!

— Мамо, ти ли си? — запитал тон колебливо.

— Да, Дейвид, аз съм. Слушай какво ще ти кажа. Не се страхувай...

Но Дейвид се боял.

— Моля те — продължил гласът. — Помогни ми! Тук съм пленница, затворена в непознато място, не зная какво да правя. Моля

те, сине, ела при мен, ако ме обичаш...

— Мамо, страх ме е.

Гласът заговорил отново, сега обаче постепенно изтънявал и заглъхвал.

— *Дейвид, отвеждай ме. Не позволявай да ни разделят. Моля те! Последвай ме и ме върни у дома. През градината трябва да минеш...*

При тези последни думи Дейвид преодолял страха. Обличайки в движение робата, той затичал по стълбите и след малко се озовал на двора. В мрака се поколебал и спрял. Нощното небе било неприветливо, високо, високо горе като смътен метеор тлеело мъничко зарево. То се движело, издавало остро, неритмично бръмчене и бавно се приближавало. Дейвид се загледал и веднага познал — самолет, като че ли бомбардировач! Но нямал време да мисли, хукнал навярно, набързо слязъл по каменните стъпала и стъпил в градината. Не искал да спира, нито да обмисля, защото знаел, че направи ли го, отново ще се уплаши и може би ще се откаже. Чувствал меката трева под нозете си, прекосил зелената площ на бегом и стигнал до подобната на пукнатина дупка в рушация се зид. Шумът отгоре вече не бил така кротък и далечен, долитало неравно, задавено боботене, а заревото в небето се превръщало в блясък.

Момчето вдигнало глава, за да погледне машината отново — голяма изглеждала за изстребител, сигурно била бомбардировач. Сега разбрало, че гори в алени, сякаш окървавени пламъци и пада. Направо към къщата и него летяла, моторите кихали и се давели, от корпуса се отделяли пламтящи отломки и сякаш капели върху гората. Вече се различавали знаците върху горящите крила. Аеропланът връхлитал насреща му като огромно, страховито чудовище, което става все по-голямо и по-голямо. Къщата изглеждала като джудже, а небето пламтяло в червени и оранжеви отблясъци.

Пламъците вече ближели нацисткия кръст на корпуса, а самолетът се носел право към дома и вкопаната градина с ужасяващото ръмжене на смъртно ранен звяр, сякаш някой си свише — там горе, в небесата — бил твърдо решен да спре преминаването на Дейвид в отвъдния свят.

Е, сега вече избор не съществувал. Нямало и никакво време за колебание. Момчето приклекло и бързо се мушнало в дупката,

потъвайки в плътния мрак. В същия миг останалото зад него пространство се превърнало в пламтящ ад.

---

[1] Островче на 62 км от централен Лондон, в Кент, при устието на Темза. — Бел.прев. ↑

VII

ЗА ДЪРВАРЯ С БРАДВАТА И НЕГОВИТЕ ДЕЛА

Тук вече тухли и зидария нямало. Под пръстите си Дейвид напипвал груба кора — намирал се в хралупата на голямо дърво. Над главата си виждал тавана на кухнята, отпред се отварял сводест изход, а отвън тъмнеела сенчеста гора. От полуоголените корони на дърветата безшумно се ронели листа, падали бавно, спираловидно и се стелели върху меката земя. Наоколо растели трънливи храсти с бодливи клонки, но цветя не се виждали. Пейзажът бил обагрен в убито зелено-кафяво, потопен в чудат сумрак, сякаш току-що се пуква зората или пък настъпва вечер.

Дейвид стоял в корубата неподвижно, заслушан в горските звуци. Майчиният глас отдавна заглъхнал, сега едва-едва долавял шумоленето на листата, а нейде далече шуртяла вода. Германският самолет не се виждал, нищо не подсказвало, че изобщо е съществувал. Колебаел се дали да не се завърне в къщата и да разкаже на баща си за чутото и видяното. Но как ще го обясни и дали бащата изобщо ще му повярва след всичко случило се през деня? Ами да — нуждаел се от доказателство, някакъв знак от този нов свят.

Тогава излязъл от хралупата. Небето било мрачно, забулено с тежки, сиви облаци, звезди и съзвездия прикрити зад тях. Отначало му замирисало на свежо и чисто, но след няколко вдишвания Дейвид усетил нещо странно във въздуха, трудно определимо, но със сигурност неприятно. Усещал го и в устата си — металически привкус, като от зеленясала мед и гниеща тъкан. Напомнило му за един случай, когато край пътя с баща си намерили мъртва котка с разкъсана козина и разпрано тяло, вътрешностите разпилени отвън. Тукашният въздух миришел по същия начин. Дейвид потръпнал, и то не само от вечерния хлад.

Внезапно почувствал, че въздухът отзад се раздвижва, лъхнала го злокобно гореща вълна, титаничен грохот раздрал тишината. Момчето се хвърлило на земята и се претърколило встрани, а в същото време дървесният ствол започнал да се издува и разширява, хралупата се превърнала в подобие на дървена пещера, алени огнени езици близнали стените. И тогава сякаш гигантска паст избълвала нещо зловещо — горящия корпус на германския бомбардировач с тялото на мъртъв член на екипажа, заклещено в гондолата под пилотската кабина, а картечницата насочена право в Дейвид. Пламтящите останки изровили дълбока черна бразда в горската почва, овъглявайки всичко по пътя си. Накрая, губейки инерция, с грозно скърцане и прашене спрели насред широка открита поляна, изпускаяки кълба гъст, черен дим и маслени изпарения.

Дейвид бавно се изправил, изтърсил пръстта и листата от себе си. Приближил — доколкото това било възможно — горящата машина. Била „Юнкерс 88“ познал го по гондолата. Виждал се трупът на картечаря, вече почти целият обгорял. Дали е оцелял поне един член на екипажа? Тялото на загиналия било сгърчено в огънатия метал на седалката с картечната стойка, овъгленият череп грозно ухилен в зъбата предсмъртна гримаса. Дейвид потръпнал, хлад полазил по цялото му тяло въпреки излъчващата се от догарящата машина жега — досега не бил срещал смъртта лице в лице. Поне не и в този ѝ вид — жестоко насилствена, воняща, овъгляваща. Представил си мъките на обречения германски картечар, последните му мигове в капана на безмилостните пламъци, горящите дрехи и плът. Изпитал мъчително съжаление за покойния, чието име така и никога няма да научи.

Нещо свирнало край ухото му, почувствал топлина, раздвижване на въздуха като от нощно насекомо, сетне чул отчетлив пукот. Отново и отново. Само че Дейвид вече лежал на земята, закрил глава с ръце. Досещал се, че избухват прегретите от пожара патрони в картечната лента, бил чел достатъчно по темата. Притискал се в земята, изпълзвал до близка вдлъбнатина и останал там, докато не секнал и последният пукот на избухващите мунициии. Осмелил се да надигне глава чак когато напълно се уверил, че това е факт. Тогава се изправил, уморено загледан в пушека и замиращите пламъци. И сега за пръв път усетил цялото могъщество на заобикалящите го дървета в този странен лес, съставен сякаш от множество исполини, огромни, смълчани, по-

високи и с по-дебели стволоче, отколкото и най-старите дъбове в горите у дома. Тези великани били сиви и без ниски клони, короните им се извисявали далеч над земята, масивни, голи, смълчани.

В следващия миг нещо привлякло погледа му. Черен предмет, подобен на отделена от главния корпус на разбития самолет кутия, лежал недалеч от мястото, където се намирал Дейвид в момента. Приличал на стар фотоапарат, само че от едната страна имал колелца. На едното била изписана думата *Blickwinkel*, а на съседен етикет — *Auf Farbglas Ein*.

Досетил се, че пред него се намира оптичен мерник, свързан с механизъм за насочване на въздушните бомби. Вече няколко пъти бил виждал снимки на такава апаратура. С нейна помощ германските летци подбирали мишените си за бомбардировка. Вероятно и онзи овъглен картечар в гондолата с имал подобна задача — да подбира цели от английските градове, които вижда през плексигласовия под на гондолата. Дейвид отново потръпнал и съжалението към покойния сякаш се изпарило. Този предмет на земята излъчвал нещо особено отблъскващо — сега момчето почувствало колко реално и ужасяващо е онова, което се случва в големите градове. Представил си сгъшените в противобомбените убежища хора с посивели от страх лица, разплаканите дечица, затаили дъх в надежда задаващата се от небесата жестока смърт отново да ги отмине. В съзнанието му се мярнала и друга картина — събрани в спирките на метрото хора, стоят и не мърдат, втрещени, чуват ясно експлозиите на улиците над тях, върху главите ми се стелят прах и сажди, бомбите тресат земята отгоре.

А в главите им само една мисъл: дали и този път ще оцелеят?

Без да съзнава какво прави, поддавайки се на емоцията, яростно сритал черния предмет. Той отлетял встрани, а във вътрешността му се раздрънкало счупено стъкло. Дейвид изпуснал събрания в дробовете си въздух със задоволство и справедлива злоба — деликатната оптика на апаратурата стопроцентово била счупена.

След малко гневът преминал, момчето заровило юмручета в джобовете на робата и се огледало в опит да прецени обстановката. На няколко крачки от мястото, където стоял, над тревата стърчали стръковете на четири светлопурпурни цветя, всъщност първата демонстрация на ярки багри в тази иначе сумрачна гора. Листата им били жълто-оранжеви, а в самите цветове Дейвид сякаш съзрял

личицата на спящи деца. Дори в тукашния полумрак и сенки му се сторило, че различава затворените клепачи, притворените уста, ноздрите. Досега подобни растения не бил виждал. Дали да не откъсне едно и да го отнесе на баща си? Тогава може би ще го убеди, че това място наистина съществува.

Пристъпил към цветята, сухите листа под пантофите му зашумолели. Тъкмо се навеждал, когато затворените очички на близкото цвете внезапно се разтворили. В следващия миг зейнали устните, надали остър писък. Останалите три се разбудили, тогава бързо, сякаш по обща команда, цветовете им се затворили, разкривайки твърда, осеяна с остри шипове долна част, а по нея мътно блестяла лепкава течност. Тъничък глас тутакси се обадил в съзнанието на момчето, пошушнал, че е опасно да се докосват тези бодли. Дейвид си представил коприва и отровни растения, зачервена, раздразнена кожа, сърбеж и болезнени усещания. Бог знае с каква ли отрова за защита разполагат тези цветя?

Тутакси усетил промяната в миризмата. Вятърът отнасял вонята на горящия аероплан, но онази усетена още в началото металическа миризма на разложено тук се усещала по-силно. Направил няколко крачки навътре в гората и веднага забелязал издутината под горския килим от стари листа и съчки, а между тях се виждали сини и червеникави петна. Нещо било скрито под тях и то наподобявало човешка фигура. Дейвид потръпнал, но пристъпил и се взрял — различил козина и някакви дрехи. С помощта на отчупен клон разхвърлял натрупаните най-отгоре листа, а челото му се сбърчило в почуда. Било животно, животно в дрехи. Извити звероподобни пръсти с нокти, крака като на куче. Навел се да види лицето... но лице нямало. Главата била отделена, отсечена от тялото, при това, изглежда, неотдавна, защото по земята наоколо ясно личали пръски кръв.

Дейвид се задавил, с мъка се удържал да не повърне. Само за няколко минути два трупа, прекалено много му дошло. Стомахът се разбунтувал, в устата усетил жлъчна течност. Отстъпил от съществото, закрачил обратно към дървото с корубата. И в същия миг големият изход в дънера изчезнал току пред очите му, дървото се свило в първоначалната си големина, а над предишния отвор пораснала нова кора, закривайки прохода към неговия свят. Дървесният великан се превърнал просто в поредния член на тази гора от трудно различими

един от друг събратя. Дейвид изтичал, опипал кората с пръсти, натискал и тропал, надявайки се някак отново да отвори портала към стария си живот, но се оказало непосилно. Доплакало му се, но си давал сметка, че разплаче ли се, всичко ще бъде изгубено. Ще се превърне в безпомощно, уплашено момченце, далеч, далеч от дома. Затова събрал целия си кураж, решил да покаже присъствие на духа и да потърси начин да излезе от безизходицата. Огледал се внимателно и веднага забелязал върха на подаващ се от горската почва остър камък. Изкопал го с пръсти и с назъбения му край започнал да дълбае кората на дървото с хралупата. Удрял, блъскал, отчупил късче, сетне още и още, показала се бялата дървесина отдолу, а дървото потръпнало силно, като че го боли — също както наранен човек в шок. Дървесината почервеняла, от нея избивала подобна на кръв алена течност, тя потекла надолу по неравната кора и закапала върху горския килим, обагряйки листата в карминени краски.

Нечий глас зад него се обадил:

— Не бива така. И дърветата ги боли.

Дейвид се сепнал и се извърнал. В сенките недалеч от него стоял мъж. Едър и висок, с масивни рамене и къса черна коса, на рамото му брадва. Обут в кафяви кожени ботуши почти до коленете, облечен в къса върхна дреха от животински кожи, очите му зелени, в тон с гората, сякаш още един превърнат в човешка форма неин обитател. Дейвид изпуснал камъка.

— Съжалявам — рекъл той. — Не знаех.

Мъжът го изгледал продължително, изпитателно.

— Може би — рекъл той накрая. — Предполагам, че наистина не си знаел.

Пристъпил към момчето, а то инстинктивно направило крачка назад, докато опряло гръб в същото дърво. Отново му се сторило, че то потръпва, но сега вече не така болезнено. Сякаш било облекчено вероятно от това, че повече няма да страда в присъствието на приближаващия мъж. За разлика от Дейвид, който не се чувствал добре пред този човек с брадвата: тя изглеждала достатъчно остра и в състояние с лекота да отсече нечия глава.

Мъжът излязъл от сенките и сега момчето успяло да разгледа лицето му по-добре. Изглеждало сурово, но в същото време излъчвало доброта и Дейвид инстинктивно усетил, че може да му се вярва. Това

донякъде го успокоило, макар че продължавал да гледа брадвата с боязън.

— Кой сте вие? — запитал той мъжа.

— И аз имам право да задам същия въпрос — отвърнал другият. — Тези гори са ми поверени, а теб досега не съм те виждал тук. Но все пак ще ти отговоря: наричат ме *Дърваря*. Друго име нямам или поне не толкова, дето да има някакво значение.

След тези си думи се запътил към догарящия аероплан. Пламъците вече затихвали, големият корпус изпъквал обгорен и смачкан. Наподобявал скелета на допотопно чудовище, убито и оставено на милостта на огъня, изпеченото месо свалено от костите. Картечарят вече не се виждал така ясно както преди. Стихията го превърнала в черен силует, губещ се сред тъмните очертания на разкривените машинарии и метални рамки. Дърваря огледал машината с любопитство, сетне удивено поклатил глава и се върнал назад. Задминал Дейвид, свойски поставил ръка върху нараненото дърво. Огледал внимателно дървесината под откъснатата от момчето кора, потупал ствола все едно гърба на куче или врата на кон. Сетне коленичил, потърсил нещо с очи, намерил в съседство мъх, с него намазал оголеното, ранено място.

— Ще се оправиш, стари приятелю — рекъл тихо на дървото. — Скоро ще заздравее, ще видиш.

— А сега е твой ред — обърнал се той към Дейвид. — Как се казваш и какво правиш тук? Тази гора не е подходящо място за разходки на само момче. Ти с това *нещо* ли дойде?

— Не, по-скоро то ме последва, като че ме гонеше. А се казвам Дейвид и дойдох през хралупата в това дърво. Ей тук имаше дупка, сетне изчезна. Затова чупех кората, опитвах се да я отворя отново, за да се върна обратно. Или поне да бележа дървото, че да мога да го намеря, ако се наложи да се отдалеча.

— Значи през дървото си минал? А откъде идваш?

— От една градина — отвърнало момчето. — Там има зид, в единия ъгъл е срутен и се е образувала цепнатина. Стори ми се, че чувам гласа на майка ми, тръгнах след него и ето ме тук... само че сега пътят назад вече го няма.

Дърваря замълчал, отново посочил разбития аероплан.

— А как стана, че това нещо те е последвало?

— Отвъд се водят битки. И то падна от небето.

Дърваря го изгледал и премълчал, дори и тази информация да била неясна или изненадваща за него.

— Забелязах, че в него има човешки труп — обадил се той след малко. — Ти този мъж познаваше ли го?

— Той е картечар, член на екипажа. Германец. Никога не съм го виждал преди.

— Но сега е мъртъв.

Двамата помълчали, сетне Дърваря отново погалил дървесната кора, прокарал ръка надолу по нея, сякаш се опитвал да намери доказателство за съществуването на някаква врата под нея.

— Както сам казваш, тук вход вече няма. Но си бил прав да бележиш дървото, та макар и методите ти да са доста грубовати.

С тези думи бръкнал под дрехата си, извадил кълбо дебел канап. Отвил от него, преценил на око, че е достатъчно, и го завързал около дънера. А от чантата, която пък носел през рамо, взел кутийка с мазило, което миришело доста неприятно, и натрил връвта.

Това ще отблъсква животните и птиците, да не гризат канапа — обяснил той и вдигнал оставената на земята брадва. — А ти по-добре ела с мен. Утре ще решаваме какво да те правим, но сега трябва да те отведе на безопасно място.

Дейвид не помръднал. Във въздуха все така миришело на кръв и на разлагаща се плът, а сега виждал брадвата от съвсем близо и по нея имало засъхнали червени петна. Същите следи забелязал и по дрехата на Дърваря.

— Моля да ме извините за въпроса — казал той най-възпитано, — но щом са ви поверили гората да се грижите за нея, тази брадва защо ви е?

Дърваря му отправил продължителен, изпълнен с удивление поглед, защото, разбира се, веднага прозрял какво се крие зад ужким невинния въпрос, но пък бил и впечатлен от интелигентността на момчето.

— Тя не е за дърветата — отвърнал след малко. — А за онези същества, които се *крят* сред тях.

Повдигнал глава нагоре, подушил въздуха, сетне посочил с дръжката на брадвата към безглавия труп.

— Усетил си миризмата, нали?

Дейвид кимнал.

— Не само я усетих, а видях и трупа. Вие ли го...?

— Аз.

— Прилича на човек, но май не е.

— Не е — отвърнал Дърваря. — Но за това ще говорим по-късно.

Ти от мен няма за какво да се боиш, но пък тук се въдят други същества, дето са опасни и за двама ни. Хайде ела сега. Наближава им времето, а насам ще ги привлече отделящата се топлина и миризмата на обгорена плът.

Съзнавайки, че друг изход няма, Дейвид последвал Дърваря. Студено му било, пантофите били вече мокри. Дърваря съблякъл кожената дреха и му я дал да се стопли. Сетне го вдигнал на гръб и го понесъл. Много време било минало, откакто някой възрастен бил носил момчето на гръб. А то било наедряло и достатъчно тежко за бащините сили. Но този мъж тук, с брадвата, го поел и вървял с лекота и сякаш не усещал товара на гръба си. Поели през гората, а дърветата сякаш се разтваряли пред тях и им правели път. Дейвид се опитвал да запомни околността и особеностите на пътеката, но Дърваря крачел много бързо и момчето трябвало да посвети усилията си на това да се държи здраво. Високо над тях облаците постепенно се разсейвали, показала се луната. Била пурпурночервена, същинска кървава дупка в плътта на нощта. Дърваря завървял още по-бързо, мощните му стъпки тупали меко върху горския килим, дърветата наоколо се мяркали като насън.

— Налага се да побързаме — рекъл той през рамо. — Те скоро ще се появят...

Още не доизрекъл последната дума, а някъде на север се извил протяжен вой, който преминал в рев. Сега Дърваря затичал.

VIII

ЗА ВЪЛЦИТЕ И ДРУГИТЕ, ОЩЕ ПО- СТРАШНИ ОТ ТЯХ

Дърветата сякаш летели край тях, а в очите на измореното момче гората се превърнала в размазана картина в сиво, кафяво, избеляло зимно зелено. Клонки, бодливи храсти закачали рубашката на Дърваря и крачолите на Дейвидовата пижама, а на няколко пъти му се наложило рязко да мести глава, за да избегне острите тръни — те сякаш нарочно посягали към лицето му. Воят стихнал, но Дърваря не спирал, напротив, още повече увеличил темпото. И двамата мълчали, а Дейвид бил доста изплашен. Веднъж се опитал да погледне назад през рамо, но за малко щял да загуби равновесие и да падне, затова повече не си позволил подобни волности.

Все още били на пътека в самото сърце на този огромен лес, когато Дърваря изведнъж спрял и внимателно се заслушал. Дейвид понечил да запита какво има, но премислил и премълчал, наострайки слух в надежда да чуе онова, което видимо се стремял да долови и Дърваря. Тогава изпитал още по-голям страх, тръпки полазили по гърба му, усетил как космите му настръхват. Вече бил сигурен, че някой ги следи и дебне иззад мрачните горски сенки. Изведнъж отдясно се чуло шумоленето на листа, а отляво изпукали съчки. Нещо се раздвижило около тях, в храстите се долавяло враждебно присъствие, излъчвала се тъмна сила сякаш невидими същества се канят всеки миг да връхлетят върху тях двамата.

— Дръж се здраво! — викнал внезапно Дърваря. — Още малко и почти стигаме...

Сега се хвърлил в най-гъстите трънаци и хукнал с все сила, изоставяйки пътеката. В същия миг Дейвид отчетливо чул ръмженето на носещите се след тях преследвачи. Нещо одраскало ръката му, кръв закапала, левият крачол на пижамата се разпрал, отворила се дупка от коляното чак до глезена. Единият пантоф се изхлузил и паднал,

мразовитият нощен въздух веднага захапал голите пръсти. Чак го заболяло от студа, изтръпнали и ръцете му от усилията да се държи здраво за Дърваря, но нито за миг не посмял да се отпусне. Препускали като луди през гъстите шубраци. По едно време излезли на неравна горска пътека, която се спускала надолу по стръмен скат, в чието дъно момчето зърнало подобна на градина площ. Дейвид се извърнал назад, сторило му се, че вижда две бледи кръгли очи, злокобно проблясващи под лунните лъчи, зад тях сивеела плътна козина.

— Не се обръщай назад! — викнал Дърваря. — Каквото и да правиш, само назад не поглеждай!

Дейвид се стреснал и бързо извърнал глава напред. Бил ужасен, горчиво съжелявал, че последвал майчиния глас в това нечестиво място. Какво прави тук в разкъсана пижама, с един-единствен чехъл и стара изтрита роба на гърба на напълно непознат човек, когато истинското му място си е в мансардната спалня?

Скоро дърветата оредели, сетне излезли съвсем на открито, отсреща им се показали равните, симетрично подредени лехи на добре обработена зеленчукова градина. Отвъд нея се намирала къщурка с ниска дървена ограда, а момчето си казало, че едва ли някога е виждало нещо по-чудновато. Била построена от грубо издялани, явно отсечени от близката гора трупи; по средата ѝ — врата, от двете страни — прозорчета, отгоре стръмно наклонен остър покрив със зидан от камъни комин вдясно. Но дотук свършвала и приликата с нормалните къщи. Защото тази била цялата покрита с дървени и метални шипове — силно заострени колчета и железни пръчки, набити навсякъде между трупите и в самите тях. Когато се приближили още, Дейвид съзрял и друго — парчета стъкло и камъни с остри, ръбати върхове в стените и по покрива, те блестели на лунната светлина като едри нешлифовани диаманти. В рамките на прозорците имало дебели метални решетки, а на вратата стърчали големи пирони, забити отвътре така, че върховете им да сочат навън. Това не било къща, а истинска крепост.

Профучали през портичката и почти стигнали до вратата и безопасния уют на дома, когато иззад него се появила едра фигура и се втурнала насреща им. По форма приличала на голям вълк, само дето била облечена в богато украсена в бяло и златисто риза, а на задните

крака носела червен брич. Дейвид ясно видял как се изправя над тях и застава отпреде им като човек. Тогава разбрал, че това същество е нещо доста различно от вълците, защото ушите му били почти човешки, макар и доста окосмени, а муцуната — далеч по-къса от вълчите. Пастта му зейнала, показали се зъбите — оголени, остри — и то заканително изръмжало. Момчето забелязало очите и тук разликата между човека и звяра в това същество била най-показателна: те не били животински. В тях се четели лукавство и самоувереност, усет за собствената сила и качества, но най-вече глад и стръвно хищно желание.

От гората се показали още подобни същества, някои от тях също облечени, само че предимно в износени, полуразкъсани дрехи и панталони. И те вървели изправени, а с тях имало и множество най-обикновени вълци. Последните били по-дребни, на Дейвид му се сторили много свирепи и лишени от разум. Но най-страховити му се видели изправените, в които разпознал човешки черти.

Сега Дърваря свалил момчето на земята.

— Стой зад мен — наредил той. — И ако нещо ми се случи, опитай да влезеш в дома и да заключиш вратата.

В същия миг Дейвид почувствал допир на ръка, а в джоба му паднало нещо тежко. Оглеждайки се внимателно в стремеж да не привлича вниманието към себе си, мушнал ръце в джобовете на кожената дреха, ужким ги крие от студа. В единия напипал голям железен ключ. Стиснал го с все сила, сякаш животът му зависи от него, което всъщност било и самата истина.

Внезапно усетил, че човекът вълк пред къщата го гледа съсредоточено и право в очите, а погледът бил толкова ужасяващ, че Дейвид отместил своите и инстинктивно се скрил зад широкия гръб на Дърваря. Не посмял повече да обърне лице към тези страшни, жестоки очи. Човекът вълк докоснал шиповете по стените на дома с дългата си лапа със закривени нокти, сякаш изпитвал силата и степента на заплахата, която представляват, сетне заговорил. Гласът бил плътен, нисък, примесен с ръмжене и пръскане на слюнка, но Дейвид различавал всяка дума достатъчно ясно.

— Аха, виждам, че напоследък си бил зает, а, Дърварю? Укрепявал си бърлогата, така да се каже?

— Горите се променят — отвърнал Дърваря. — Появили са се непознати същества.

Говорел, а в същото време намествал брадвата в ръце, като я стискал здраво. Човекът вълк сигурно забелязвал подчертаното предупреждение, но с нищо не го показвал. Само изръмжал в знак на съгласие с последното, сякаш с Дърваря са съседни, срещнали се неочаквано по време на разходка в гората.

— Цялата страна се променя — обадил се след малко звярът. — Кралят е остарял, вече не е в състояние да управлява кралството.

— Не е моя работа да съдя, когото и да е — отвърнал Дърваря. — Аз краля не го познавам, никога не сме се срещали, пък и той едва ли с мен ще се съветва относно делата на господарството.

— А може би е нужно — рекъл другият и се ухилил, макар че в гримасата му нямало и капка приятелски чувства. — В края на краищата ти тези гори си ги имаш като свое кралство. А не бива да забравяш, че има и други, които биха оспорили правото ти да ги управляваш еднолично.

— Аз към всички живи същества тук се отнасям еднакво — с уважението, което са си заслужили, но то си е ясно, че според създадения ред човекът управлява всички останали.

— Значи тогава е дошло време да създадем нов ред — изръмжал човекът вълк.

— И какъв ще да е той? — усмихнал се Дърваря и Дейвид усетил иронията. Редът на вълците, на хищниците, а? Ти какво си мислиш, че като можеш да ходиш на задните си нали, това те прави човек ли? Да, ама не. А че на ухото си носиш нещо златно, пък те прави крал, а? Ама отговорът пак е не.

— Много кралства могат да съществуват, всяко със свой си крал — изръмжал човекът вълк.

— Само че ти тук крал няма да станеш! — троснал се Дърваря. — Само опитай! Първо теб ще убия, сетне и всичките ти братя и сестри ще изстребя.

Човекът звяр разтворил остра паст, чуло се гневно ръмжене. Дейвид цял се разтреперил, но Дърваря дори и не трепнал.

— Ти, изглежда, вече си започнал. Онова там в гората не е ли твоя работа? — запитал човекът вълк ужким безгрижно.

— Горите са мои, поверени са ми. Значи делата там са и мои.

— Твои и на брадвата ти. Аз за трупа на бедния Фердинанд говоря, той ми беше разузнавач. Само че май главата си е загубил някъде.

— О, така ли се казваше? Жалко, не съм имал възможността да го питам. Прекалено бързаше да ми прегризе гърлото, та нямах време за любезни приказки.

Човекът вълк облизал устни.

— Гладен е бил. Сега всички сме гладни.

А очите му се преместили от Дърваря към Дейвид, но всъщност това ставало периодично още от началото на разговора. Този път обаче те жадно полазили по цялото тяло на момчето и се задържали достатъчно дълго върху него.

— Значи поне с Фердинанд въпросът съм го уредил — обадил се Дърваря спокойно. — Освободил съм го от това бреме — вече няма да е гладен.

Само че онзи отсреща повече от разузнавача си не се интересувал. Вниманието му сега било изцяло привлечено от Дейвид.

— Яаа, какво си намерил по време на пътуванията, а? — подхвърлил човекът вълк. — Прясно месо от гората? И си го повел за себе си, нали?

От муцуната му се проточили дълги, тънки лиги слюнка, закапали по земята. Дърваря прегърнал момчето през рамо, привлякъл го към себе си с лявата ръка, но брадвата останала в дясната, здраво стисната, заканително насочена към съществото отсреща.

— Това е братовият ми син. Дошъл е да живее при мен.

Вълкът се отпуснал на четири крака и с хищнически наежен гръб подушил въздуха.

— Лъжеш! — изръмжал той. — Ти братя нямаш, никога не си имал семейство. Тук сам си живееш, така е било открай време. Това дете не е от нашите земи. Други миризми носи. То е... различно.

— Мое си е! — отсякъл Дърваря. — Аз съм му настойник сега.

— В гората имаше пожар. Гореше нещо непознато — чуждо. Детето с него ли е дошло?

— Не зная нищо за никакъв пожар.

— Ти може би не, но пък момчето знае и може да обясни откъде идват тези чужди неща.

Човекът вълк направил знак на един от събратята си. Нещо кръгло, сферично излетяло откъм групата край гората, тупнало недалеч от Дейвид и се изтъркаляло току в нозете му.

А той потръпнал, когато зърнал главата на германския картечар — овъглена, отблъскваща, почерняла. Пилотският шлем разтопен, залепен за скалпа, зъбите замръзнали в ужасяваща смъртна гримаса, досущ ухилена маска.

— Почти нищо не беше останало за ядене в този — обадил се пак човекът вълк. — Смърдеше на пепел и много горчеше.

— Човекът не яде себеподобните си — с отвращение качал Дърваря. — Ето, отново действията показват истинската ви природа.

Човекът вълк се направил, че не чува.

— Ти това момче сам не можеш го опази. Другите скоро ще научат за него. Дай ни го на нас, ние ще му предложим защитата на глутницата.

Очите му обаче красноречиво издавали лъжата — излъчвали хищен, ненаситен глад. За неутолимото желание да разкъса момчето говорела и напрегнатата стойка на звяра, постоянното облизване и слюнките. Той дишал тежко, сумтял и въпреки ризата ребрата му ясно изпъквали през сивата козина, изтънели били и крайниците му. Същата животинска стръв подсказвали и израженията на останалите хищници. Неспособни да контролират ненаситния си глад и подтика тутакси да се домогнат до плячката пред тях, те постепенно се примъквали все по-наблизо и по-наблизо, заобикаляйки плътно Дърваря и Дейвид.

Внезапно нещо сиво се мярнало във въздуха отдясно — един от обикновените вълци не издържал на изкушението и се стрелнал напред, всъщност право към Дейвид. Дърваря сръчно замахнал с брадвата само веднъж, чуло се жалостиво квичене и вълкът тупнал на земята мъртъв, а главата му се търкулнала встрани отсечена. Глутницата шумно завила в хор, зверовете се засуетили на място, възбудени, но и уплашени. Човекът вълк изгледал мъртвото животно, сетне бавно извил глава и изръмжал срещу Дърваря, показали се дългите остри зъби, козината му настръхнала под ризата. Дейвид си рекъл, че се кани да ги нападне, а нахвърли ли се той, то и другите със сигурност ще го последват и тогава... Човешкото в това същество обаче, изглежда, надвило и то овладяло гнева си. Изправило се на задните крака отново и поклатило глава.

— Предупредил съм ги да стоят далеч от теб, Дърварю, но те гладуват, сам виждаш — бавно рекло то. — Имаме нови врагове, нови хищници, които ни отнемат храната. И все пак убитият не е като нас, Дърварю. Ние не сме животни. Но по-нисшите видове не могат да сдържат нуждите си.

В същото време Дърваря и Дейвид бавно отстъпвали към вратата, опитвайки се да скъсят разстоянието и да влязат в дома.

— Не се самозалъгвай, звяр — обадил се Дърваря. — Такова нещо като „ние“ няма, просто не съществува. Аз лично имам много повече общо с дърветата и почвата в гората, отколкото с теб и твоя вид.

Междувременно някои от вълците вече разкъсвали мъртвия си другар, но сред тях нямало никой от облечените в дрехи. Всъщност и те жадно поглеждали към трупа, но поне външно се опитвали да поддържат впечатление за самоконтрол. Съвсем явно било обаче, че го правят с много усилия, защото ноздрите им трептели при миризмата на кръв, видно било как се свиват и раздуват. Момчето било сигурно, че няма ли го тук Дърваря, те мигом ще го разкъсат и изядат. Зверовете от по-нисшия вълчи вид били открити канибали, готови да изядат себеподобния, но пък стръвта и апетитите на другите, облечените в опит да приличат на хора, се извявали не по-малко красноречиво и убедително.

Човекът вълк се замислил над думите на Дърваря, а в същия миг Дейвид, скрит зад гърба на едрия мъж, извадил ключа и протегнал ръка към вратата.

— Ако връзка между нас наистина няма — рекъл звярът ехидно, то значи съвестта ми е чиста.

Тогава се извърнал към смълчаната глутница и изревал:

— Хайде, братя, дойде времето да се *нахраним*.

Дейвид вече отключвал, а човекът вълк току прилякал, готов за скок.

Внезапно се чул предупредителен вой, идвал от вълка часовой на пост на края на гората. Животните и техният водач мигом извили глави в същата посока, усетили опасността. Вниманието им се отвлякло за миг, а Дейвид рискувал и макар че ръката автоматично завъртяла ключа, очите му се насочили към крайните дървета. Там се случвало нещо извънредно странно. Змиевидни зеленикави форми се прокрадвали сред дърветата, увивали се около дънерите. Най-близкият

до тях вълк побягнал с уплашено скимтене, но от недалечния клон се стрелнало нещо, подобно на челен бръшлянов филиз, увило се в плътна примка около врата му и с лекота го повдигнало във въздуха. Разтресло го здраво, отнесло го още и още нагоре. Примката се стягана и го задушавала, звярът уплашено виел и ритал с крака, но гласът му бавно затихвал.

В следващия миг сякаш цялата гора оживяла, отвсякъде като пипала на смъртоносен гигантски октопод се заизвивали същите змиеподобни зелени филизи. Ловели вълците и човеците вълци — кого за краката, кого за муцуната или врата. Извивали се около тях и бавно ги задушавали, докато животните губели сили, за да се отпуснат напълно безпомощни на земята. Зверовете се опитвали да се борят, хапели, злокобно щракали с челюсти, грозно ръмжали, но били напълно безпомощни срещу този враг. И скоро оцелелите предпочели да се оттеглят и позорно да избягат.

Дейвид отворил вратата в мига, когато близкият до тях водач въртял глава наляво и надясно, разкъсван от съмнения дали да ги нападне, или да се спасява с бягство. Същите змиевидни ластари пълзели вече и насам, извивали се около лехите на зеленчуковата градина и приближавали, макар и бавно. Водачът хвърлил бърз поглед към Дърваря и с последно яростно изръмжаване се извърнал, за да побегне на юг. Междувременно Дърваря и Дейвид успели да влязат и да затворят вратата след себе си, скривайки се на безопасно място в къщурката. А отвън долитали отчаяните резове и вой на умиращите зверове, чиито другари се спасявали с позорен бяг.

IX

ЗА ЛУПИТЕ И ЗА ТОВА КАК ТЕ СЕ ПОЯВИЛИ НА БЕЛИЯ СВЯТ

Дърваря залостил вратата здраво, сетне се захванал да подрежда пъновете и да разпалва огън. Скоро в огнището заиграли весели пламъци, а в помещението полазила приятна топлина. Дейвид се приближил до прозореца с дебелия решетка и надникнал навън, колкото да забележи отсъствието на вълците. Дърваря се държал съвсем естествено, усмихвал се и с нищо не показвал да е разтревожен от случилото се преди малко. Всъщност бил забележително спокоен и това спокойствие постепенно започнало да се предава и на момчето. То съзнавало, че е нормално да е ужасено и травмирано, защото все пак случилото се не било никак нормално. Среца с говорещи изгладнели вълци, които искат да те изядат, нападение на жив бръшлян, търкаляща се в нозете ти овъглена, нахапана от остри зъби глава на германски самолетен картечар. Да, това никак не е малко, нали? Но вместо да е рухнал психически, сега Дейвид бил само донякъде удивен и доста любопитен.

След малко пръстите на ръцете и краката му изтръпнали и затрептели, носът му потекъл и той побързал да свали топлата връхна дреха на Дърваря. Носът си избърсал в ръкава на робата и веднага се засрамил от това. Тя и без това изглеждала съвсем овехтяла и на края на живота си, но пък в момента все пак била единствената му връхна дреха, затова не било разумно, нито възпитано да се отнася по този начин с нея. Облеклото му се състояло от един пантоф, скъсано долнище на пижама и нейното горнище, което единствено било почти като ново.

На прозореца имало и вътрешни капаци с една-единствена хоризонтална цепка за гледане навън. През нея Дейвид видял как зелените филизи теглят труповете на мъртвите вълци към гората, а след някои от тях се точели кървави дири.

— Все по-дръзки и по-хитри стават и затова не можеш да ги убиеш лесно — обадил се застаналият зад него Дървар.

Момчето се извърнало, погледнало го в лицето.

— Преди години изобщо не биха посмели да излязат открито срещу мен, камо ли да нападнат. Но сега броят им се с увеличил, глутницата расте с всеки изминал ден, просто не зная как. И скоро вероятно ще се опитат да направят онова, за което отдавна се заканват — да завладеят кралството.

— Но *бръшлянът* ги нападна, нали? — рекъл Дейвид, все още невярващ изцяло в истинността на случилото се преди малко.

— Гората или поне тази гора тук има начини да се защитава — отвърнал Дърваря. — Тези зверове са противоестествени, заплаха за нормалния природен ред. Самият лес не ги желае тук. Но цялата работа има и друга страна, свързана с краля и отслабването на властта му. Нашият свят се разпада и с всеки нов ден се случват все по-странни и построили неща. *Лупите* са досега най-опасните сред новопоявилите се същества, защото те обединяват най-лошото от природата на човека и звяра, борещи се за постигане на пълно превъзходство над другите.

— Лупи ли казахте? — сепнал се Дейвид. — Така ли се наричат тези вълкоподобни зверове?

— Те не са вълци, макар че същинските вълци се движат с тях — обяснил Дърваря. — Нито пък са човеци, въпреки че ходят изправени, когато им се налага, а лидерът им се кичи със скъпоценности и хубави дрехи. Той самият се назовава Лерой, интелигентен е, амбициозен и толкова лукав, колкото и жесток. Сега се кани да се опълчи на краля, да воюва срещу него. Чувам разни истории от минаващи през нашата гора пътници. Разказват за големи вълчи глутници, кръстосващи страната нашир и надлъж — бели от севера, черни от изтока. Това става в отговор на призива на сивите им събратя и техните лидери — лупите.

И двамата се настанили край огъня, а Дърваря разказал на момчето една приказка.

ПЪРВАТА ПРИКАЗКА НА ДЪРВАРЯ

Имало едно време едно момиче и то живеело край една гора. Жизнерадостно било то, пък и умно. Червен плащ носело, та ако се

изгуби някога, лесно да го намерят. Защото червеният цвят винаги ще изпъкне ярко на фона на дърветата и храстите, нали? Годишите си минавали и то вече не било момиче. Превърнало се в девойка, а тя ставала все по-хубава и по-хубава. Много момци идвали да искат ръката ѝ, но тя все ги отпращала. Никой не бил достатъчно добър жених за нея, за никого не искала да се венчае, за по-умна от всеки срещнат мъж се смятала и затова мъжете не представлявали предизвикателство за нея.

Девойката си имала баба и тя живеела в къщурка на сред гората. Често ходела на гости там, носела кошници с хляб и месо и винаги оставала да погостува на старицата за ден-два. Когато бабата почивала, девойката в червено излизала на разходка сред дърветата, похапвала диви ягоди и други вкусни горски плодове, беряла прекрасни цветя. Един ден тъкмо се разхождала из едно тъмно място и ето ти насреща и вълк. Той пръв я зърнал и се опитал да се измъкне незабелязан, но пък девойката била много наблюдателна и с остри сетива. Видяла го, застанала насреща му, право в очите го погледнала. И тутакси се влюбила, влюбила се в неизвестното, в необичайното, което съзряна там. Вълкът се извърнал и побягнал, но тя тръгнала подире му, така и двамата навлезли много надълбоко — чак вдън гори тилилейски. Звярът се опитал да ѝ избяга, избирал места, където нямало нито пътечка, нито път, нито пък човешки крак някога бил стъпвал. Само че тя била прекалено находчива и лесно откривала дирите му, така преследването продължило дълго и все по-надалеч. Накрая на вълка му омръзнало и спрял. Извърнал се, оголил зъби, изръмжал предупредително, но тя съвсем не се уплашила.

— Сладки вълчо — прошепнала тя, — няма защо да се страхуваш от мен.

Протегнала ръка и го погалила по главата. Разрошила козината, ласките ѝ го успокоили. А вълкът забелязал прекрасните ѝ очи (тъкмо с тях да го вижда по-добре), усетил нежните и ръце (тъкмо с тях да го гали по-ласкаво), взрял се в сочните и червени устни (тъкмо с тях да го целува по-нежно). Тогава девойката се навела, целунала вълка. Захвърлила плаща, кошницата с цветята и легнала с него. Ето така се родило съществуване, което било по-скоро човек, отколкото звяр. Той бил първият от лупите, нарекли го Лерой,

а след него имало и още много други. И още жени идвали, привлечени от девойката в червено. Тя обикаляла горските пътеки нашир и надлъж, подмамвала минаващите пътнички с обещания за сочни, дъхави боровинки, къпини и ягоди, за изворна вода, кристална и чиста, отпие ли от нея човек, отново се подмладява. Понякога излизала на края на гората край някое градче или селце, изчаквала да мине момиче или мома и я прилъгвала да влезе в гората с лъжливи викове за помощ.

Но имало и жени, които идвали доброволно, защото сред тях се раждат и други, съблазнявани от мисълта да легнат с вълк.

Тези жени впоследствие изчезвали и повече никой не ги виждал живи, защото след време зверовете човеци се обръщат и срещу създателките си, за да ги разкъсат и изядат някоя лунна нощ.

Ето така се появили на белия свят лупите.

Дърваря завършил приказката, пък станал и отворил дъбовия дрешник в ъгъла до леглото. Оттам извадил риза като за Дейвид и панталони, те били въздълги, но като няма по-добро и такива вършат работа, нали? Дал му и обувки, малко по-широки се оказали, само че нещата се оправили с помощта на чифт дебели и топли вълнени чорапи. Обувките били кожени, личало, че не са носени от доста години. Дейвид се учудил — откъде ли са попаднали тук? Защото видно били момчешки, но когато запитал Дърваря, онзи извърнал гръб и премълчал, заемайки се да подрежда масата.

Вечеряли с хляб и сирене, сега Дърваря станал по-разговорлив. Разпитвал Дейвид надълго и нашироко как е влязъл в гората, откъде идва. Много неща му разказало момчето, но Дърваря не се интересувал толкова много от войната и летящите машини в Дейвидовия свят, колкото от самия него, от семейството и историята на майка му.

— Казваш, че си чул гласа ѝ — обадил се по едно време Дърваря. — Но тя нали е мъртва, тогава как е възможно това?

— Не зная — отвърнал Дейвид. — Но тя беше. Сигурен съм, чувствам го.

Дърваря скептично поклатил глава.

— Жена тук не съм виждал. Много, много отдавна жена не е минавала по тези места. Но ако е тук, значи е влязла в нашия свят по

друг път.

Сетне разказал на момчето някои неща за тукашните земи. Говорил му за краля, който царувал много отдавна, но напоследък губел контрол върху нещата, защото бил доста остарял, уморен и фактически превърнат в отшелник в собствения си крепостен замък. Съобщил му още неща за лупите, за стремежите им да завладеят господарството и да го управляват като човеци, за нови замъци, появили се в отдалечени части на кралството, за затънтени места, където се крият тъмни сили на злото.

Споменал и един вълшебник, измамник със странни неведоми сили, същество безименно, различно от всяко друго в кралството, защото дори и кралят се боял от него.

— Да не е един гърбат такъв? — внезапно запитал Дейвид. — Със закривена шапка и дълга крива брадичка, не е ли същият?

Дърварят удивено изгледал момчето и престанал да се храни, сякаш хапката му заседнала на гърлото.

— А ти откъде знаеш това?

— Виждал съм го — отвърнал Дейвид. — В спалнята ми у дома беше влязъл.

— Същият е — процедил Дърваря замислено. — Той краде и отвлича деца, те изчезват завинаги. Всякакви измамни трикове и бели го бива да прави, най-вече злини по този начин се забавлява. Така и злите помисли си удовлетворява.

Говорел тихо, с дълбока тъга и спотаен гняв, а Дейвид се зачудил — сигурно Лерой, водачът на лупите, не е бил прав? Може би Дърваря някога наистина е имал семейство, но му се е случило нещо действително лошо и е останал съвсем сам?

X

ЗА ИЗМАМНИТЕ ТРИКОВЕ, ВЕРОЛОМСТВОТО И ПОХИТЕНИТЕ

Същата нощ Дейвид спал на леглото на Дърваря. То миришело на сушени плодове, шишарки и на животинските миризми, идващи от кожените дрехи и ботуши на стопанина. Самият той почивал на тежък стол край огнището с отпусната върху дръжката на брадвата ръка, а загасващите пламъци хвърляли гъвкави, тъжни сенки по лицето му.

Момчето дълго не успявало да заспи, въпреки че Дърваря го успокоявал: къщата е достатъчно здрава, никой не може да влезе насила в нея. Дори и цепките в капаците на прозорците се запушват нощем, а по средата на комина е поставена дебела метална пластина с пробити в нея мънички дупки — дима да пускат, но да спират всякакви опити на горските същества да проникнат по този път. Горите отвън тъмнеели тихи, привидно мирни, но това не било вярно — отвъд съвсем не царели истински мир и спокойствие. Дърваря обяснил на момчето, че нощем гората се променя. Материализират се недооформени създания на тъмни мисли, същества, пръкнали се дълбоко изпод земята, те завладяват леса, когато и сетната светлина си отива, а нормалните нощни животни се изпокриват кое, където види в неистов страх пред новите хищници. Защото който не успее да се скрие, умира.

Момчето изпитвало странно смесени чувства. Страх го било, разбира се, мъчели го сериозни съжаления, дори угризения за това, че постъпило така глупаво да изостави сигурността на собствения си дом и да навлезе в този непознат свят. Ужасно му се искало да може да се завърне към стария живот, колкото и трудно да изглеждало това. Но в същото време му се щяло да научи повече за тази тъй интересна чужда земя. А и обяснение за майчиния глас не било намерено, нали? Такива неща ли се случват с мъртвите? Може би те преминават в друг свят, като тукашния например? Или това е само междинно място, нещо като

спирка по дългия път към един друг, отвъден свят? А може би майка му е била подмамена да попадне в капан? Или е станала някаква грешка? Може би не е трябвало да умира и сега се опитва да се задържи тук с надежда, че някой ще я открие и върне при любимите ѝ хора? Не, не бива да се прибирам точно сега — казвал си Дейвид. И си повтарял, че ще остане, за да разкрие истината за майка си и ролята на този свят за съдбата ѝ. А в краен случай онова дърво е маркирано, пътят назад може да се намери!

В същото време не забравял и баща си. Дали му липсва? Поредната мисъл затова предизвикала силна мъка и в очите му избликнали сълзи. Падането на германския самолет и експлозивният удар в земята вероятно е разбудил всички в къщата, сигурно вече е пристигнала армията и гражданската отбрана, за да отцепят района и предотвратят пожарите. Няма начин веднага да не забележат отсъствието му. Тогава ще тръгнат да го търсят, сигурно в настоящия момент точно това правят. Изпитал известно облекчение, дори удовлетворение, че отсъствието му ще го направи по-нужен и желан в бащините очи. Може би в този миг баща му искрено се тревожи за сина си, забравил е за работата, тайните кодове... Роуз и Джорджи?

Ами ако изобщо не съжеляват за това, че го няма? Така и така е изчезнал, може би животът им сега ще се облекчи? Баща му и Роуз ще се радват на нови спокойни отношения без него, без неприятности и мисъл за старото семейство... Ще си спомнят за него веднъж годишно — на датата на безследното му изчезване. А с времето и това ще отзвучи. Направо ще го забравят, я някой някога го спомене, я не. Също както чичото на Роуз — Джонатан Тълви. Че нали тя се досети за него само защото Дейвид задаваше въпроси на тази тема.

Опитвайки се да прогони черните мисли, Дейвид затворил очи и най-сетне се унесъл в сън. Сънувал баща си, Роуз и новото братче. А после го заизмъчвали кошмари: тъмни, зловобни неща излизат изпод земята недооформени, изчакват хорските страхове да им придадат живот и сила.

А в тези тъмни кътчета на съня му бродела и една гърбата фигура, кикотела се и победоносно подхвърляла закривената си шапка във въздуха.

На сутринта го разбудило тропане — Дърваря приготвял закуската. Похапнали твърд бял хляб на малката маса край задната стена, пили силно черно кафе от грубо изработени пръстени чаши. Навън вече леко светлеело зората давала първи признаци на живот. Дейвид рекъл, че е наистина много рано, вероятно слънцето ще изгрее по-късно, но Дърваря веднага обяснил, че тук небесното светило почти не се вижда, и то вече от много години. Момчето се запитало дали пък това място не се намира много на север, там, където нощта зиме трае месеци и месеци наред, но пък знаел, че дори и в арктически север дългите, тъмни зими се редуват през лятото с дни на обилна светлина. Но не, отговорило си само, тук не е Северът, това е някъде *Другаде*.

След като закусили, Дейвид си измил ръцете и лицето в голям купел, опитал с пръст да си почисти зъбите — доколкото може, разбира се. Привършил и се досетил за стария ритуал преди майчината смърт — да брои до двайсет при миенето на зъби, да внимава кое колко пъти докосва и ако числото е нечетно... И в същия миг усетил тишината и погледа на Дърваря върху себе си.

— Какво правиш? — запитал той.

За пръв път му било на момчето да чува такъв въпрос, озадачило се в опит да даде сносно обяснение на странното си поведение. Неудобно му станало, но избрало да каже истината.

— Измислих си едни правила — простичко отвърнало то. — Всеки ден ги правех, преди майка ми да умре, за да я предпазвам от зла участ, правя ги и сега. Мислех си, че помагат...

— А тогава помогнаха ли ти?

Дейвид поклатил глава.

— Не, мисля, че не. А може и да са, само че недостатъчно. Сигурно смятате, че са чудновати, пък и аз се държа странно, нали?

Страх го било да погледне Дърваря в очите, да не би в тях да види я укор, я присмех. Затова забил поглед в купела с водата, в собственото си леко разкривено отражение. След малко Дърваря заговорил.

— Е, всички робуваме на навици — тихо рекъл той. — Но те трябва да имат определен смисъл и да водят до видимо положителни резултати, иначе ще се превърнат в безсмислена самоцел. Представи си ги така: затворено в клетка животно, което се върти на едно и също

място до безкрайност. И ако това само по себе си не представлява форма на лудост, определено води към нея.

Тогава се изправил и вдигнал брадвата, за да я покаже на Дейвид.

— Виж тук посочил той острието с пръст. — Всяка сутрин я чистя и точа. Проверявам къщата от край до край, за да се уверя, че прозорците и вратите са здраво залостени. Сетне излизам, обработвам земята, плевя, напоявам лехите. Тогава тръгвам на обиколка из горите, проверявам всичко, почиствам онези пътеки, които имат нужда. Има ли наранени дървета, помагам, с каквото мога да ги излекувам. Това са *моите* навици и изпълнението им ми доставя удоволствие.

Положил приятелска ръка на рамото на момчето и в изражението му Дейвид съзрял разбиране.

— Правилата и навиците са нещо хубаво, но те трябва да ти носят удовлетворение. А можеш ли честно да кажеш, че имаш полза от това броене и другите неща?

— Не — поклатил глава Дейвид, — но ме е страх, когато не ги правя. Боя се от онова, което може да се случи.

— Тогава си създай нови навици — такива, дето ще ти носят чувство за сигурност. Каза ми, че имаш братче. Наглеждай го, грижи се за него, с каквото и колкото можеш. Слушай баща си, но и втората си майка, обръщай ѝ повече внимание. Работи у дома. Поливай цветята в саксиите и в градината, плеви я. Помагай на по-слабите от теб, защитавай ги, доколкото ти стигат силите. Ето такива навици придобий, нека те да бъдат ръководните в живота ти правила.

Дейвид кимал, но извърнал лице встрани от това на Дърваря, да не би последният да прочете истинските му мисли. Може би този мъж е прав, но как да намери в себе си сили да прави всички тези неща за Джорджи и Роуз? Сигурно ще открие начини да върши добрини някому, но не и на тези двамата, натрапили се в живота му насила.

А Дърваря събрал старите му дрехи — скъсаната пижама, мръсната роба, единствения окалян пантоф — и ги сложил в чувал от грубо зебло. Заметнал го през рамо, взел брадвата и отключил вратата.

— Къде ще ходим? — запитало момчето.

— Ще те върнем на твоята си земя.

— Обаче дупката в дървото нали изчезна?

— Ще се опитаме отново да я отворим.

— Но аз трябва да намеря майка си — настоял Дейвид.

Дърваря го погледнал и по лицето му се изписала тъга.

— Майка ти е покойница. Ти сам ми каза.

— Но нали я чух! Гласът ѝ чух!

— Може би е бил нечий друг — подобен или нарочна имитация — отвърнал Дърваря. — Не твърдя, че зная всичките тайни на тукашния свят, но ще ти кажа, че той е извънредно опасно място, още повече че с всеки ден става все по-опасен и по-страшен. Ти трябва да си отидеш у дома. Водачът на лупите Лерой беше прав за едно нещо — аз не съм в състояние да те защита напълно. В момента едва себе си опазвам жив. Хайде тръгвай — сега е най-подходящото за път време. Всички нощни хищници са дълбоко заспали, а пък най-злите от дневните тепърва ще се пробуждат.

Съзнавайки, че едва ли има голям избор, Дейвид покорно последвал Дърваря и двамата навлезли в гората. Вървели, вървели, от време на време Дърваря спирал, заслушвал се и мълком вдигал ръка в знак момчето да застине на място и да кротува. Така в път изминал близо час, а признаци за живот единствено давали птиците и насекомите.

— Къде са сега лупите и вълците? — запитал по едно време Дейвид.

— Опасявам се, че не са много далеч — отвърнал Дърваря. — Търсят храна или мърша по другите части на гората — там, където няма кой да им пречи. А след време отново ще се опитат да те отвлекат. Затова бързам да те отпратя, преди да са се върнали.

При самата мисъл за Лерой и глутницата Дейвид потръпнал. Представил си как му се нахвърлят изгладнели, озъбени и настървени, със закривени нокти и го разкъсват на части. Вече отлично разбирал каква цена би трябвало да заплати, за да потърси майка си в този свят, но пък в същото време изглеждало, че решението за завръщане у дома е вече взето от друг, поне засега. Успокоявала го мисълта, че по-късно отново може да дойде тук. В края на краищата нали вкопаната градина си е на мястото? Само дано германският самолет да не я е разрушил.

След време стигнали до поляната с исполинските дървета, откъдето Дейвид влязъл в света на Дърваря. Там последният внезапно застинал на място така неочаквано, че момчето се блъснало в гърба му. И какво да види, когато неспокойно надникнало иззад него?

— О, боже! — възкликнало то с уплаха.

Докъдето погледът му стигал, всяко дърво било белязано с канап, а всеки канап — намазан със същото зловонно вещество, използвано предния ден от Дърваря, с цел да отблъсква дивите зверове. Сега вече нямало начин да различат дървото, водещо към Дейвидовия свят. Момчето се разтичало наоколо, но усилията му били напразни. Дърветата си приличали като братя с еднаква гладка кора. Може би ще го намери по нараненото място, което Дърваря натрил с мъх? Но не, навсякъде повърхността изглеждала напълно незасегната, а най-странното било, че я нямало и пътеката, водеща към тази част на гората. Дори и Дърваря се озадачил относно посоките тук. Никъде не се виждали и останките на германския бомбардировач, изораните от него в горския килим следи били напълно закрити от нови листа и клонки. Сигурно са били нужни много часове работа и участието на стотици ръце — или може би лапи? — за да се постигне такъв резултат, помислил Дейвид. Възможно ли е подобно нещо да стане за една-едничка нощ, и то без по земята да се виждат следи?

— Че кой би могъл да го направи? — безпомощно запитал той.

— Злосторник с вълшебни умения — отвърнал Дърваря. — Например един измамен гърбушко със закривена шапка.

— Но защо? — запитал Дейвид. — Защо просто не е свалил оставения от нас канап?

Дърваря се замислил за миг, сетне казал:

— Да, само че не би му било толкова забавно. Пък и приказката нямаше да е същата.

— Каква приказка? — сепнал се Дейвид. — Какво искате да кажете?

— Ти си част от една приказка — отвърнал Дърваря. — Той обича да създава приказки. Събира си ги, цял чувал си има, много му се нрави да ги разказва. И сега се получава чудесна приказка, сам виждаш.

— Но как ще се върна у дома? — запитал Дейвид.

Сега, когато се оказвало, че няма обратен път, внезапно ужасно много му се прищяло да се прибере в своя си свят. Докато преди малко, когато Дърваря сякаш насила се опитвал да го върне там, на Дейвид повече от всичко друго му се искало да остане в тази чужда земя и да потърси майка си. Чудно нещо, нали?

— Въпросът е, че той не *иска* ти да се върнеш у дома — обадил се Дърваря.

— Ама аз никога нищо лошо не съм му направил — възразил Дейвид. — Защо се опитва тогава да ме държи тук? Защо е толкова зъл?

— Не зная истинската причина — поклатил глава Дърваря.

— А кой може да я знае? — отчаяно викнал Дейвид.

Защо този, Дърваря, вечно няма отговори на въпросите му? Няма ли някой друг тук, дето да знае малко повече от него? Много го бива вълци да обезглавява и ненужни съвети да дава, обаче май нищо не разбира от случващото се в това кралство!

— Кралят може би — обадил се по едно време Дърваря замислено. — Кралят може да я знае.

— Но нали казахте, че вече не бил в състояние да контролира нещата, пък и никой отдавна не го е виждал?

— Това не означава, че не знае какво става — рекъл Дърваря. — Чувал съм, че имал една книга. „Книга за изгубените неща“ се казвала, най-ценното му притежание била. Държал я на скришно място в тронната зала на двореца. И освен него никой нямал право да я пипа. Казвали са ми, че съдържала отколешни знания и той я отварял в смутни времена, в трудни мигове на съмнения, тогава търсел в нея съвет и напътствия. Може би там ще има и отговор на въпроса как да си идеш у дома.

Дейвид погледнал Дърваря в очите, опитал да прочете мислите му. Странно се държал този мъж, струвало му се, че сега не му казва цялата истина за краля. Но преди да успее да му зададе друг въпрос, едрият мъж захвърлил чувала със старите Дейвидови дрехи в близкия храсталак, извърнал се и бодро закрачил назад.

— Да не ми тежи излишно — рекъл той през рамо. — Дълъг път ни чака.

Дейвид се озърнал, отново огледал дърветата великани с напразна надежда, но какъв друг избор имал, освен да последва Дърваря?

Когато след малко двамата се отдалечили достатъчно, скривайки се сред дърветата, изпод дебелиите корени на исполинско вековно дърво изскочила уродлива фигура. Гърбата, с разкривени пръсти и закривена шапка на главата. Тя се разшавала сред храсталаците и шубраците с

едрите, налели се къпини, откъдето сръчно измъкнала грубия чувал. Бръкнала в него, извадила горницето на пижамата, поднесла го към носа си, внимателно го подушила.

— Дошло дете... — прошепнало си това същество, — ... изгубило се момче...

Метнало чувала през рамо и потънало в горските сенки.

XI

ЗА ИЗГУБЕНИТЕ В ГОРАТА ДЕЦА И ПО- СЕТНЕШНАТА ИМ СЪДБА

Дърваря и Дейвид се завърнали в къщурката без премеждия. Там стопанинът напълнил с храна две кожени чанти, а от поточето зад дома налял бистра вода в две метални манерки. Дейвид забелязал, че сетне коленичил върху влажната почва и грижливо разгледал нечийи следи. Само че за тях на момчето нищо не казал. А то издебнало сгоден миг и се приближило, за да огледа всичко само. Следите приличали на кучешки или, разбира се, вълчи. Във всеки случай животното било едро, а във вдлъбнатините все още имало малко вода, значи били пресни.

Този път Дърваря се въоръжил както подобава, освен брадвата взел лък, колчан със стрели и дълъг нож. А от долапа в къщата извадил широк и къс двуостър меч. Избърсал го внимателно от прахта, огледал остриетата и мълчаливо го подал на Дейвид заедно с подходящ кожен колан. До този миг Дейвид не бил държал истински меч в ръце, а оръжейните му познания се изчерпвали с игри на пирати с дървени саби. Сега с това истинско оръжие се почувствал някак по-възрастен, по-силен и смел.

Дърваря грижливо залостил и заключил вратата, поставил длан върху нея и склонил глава в кратка безмълвна молитва. Изглеждал тъжен, а Дейвид се почудил за истинската причина: може би не очаква да види дома си отново? Сетне двамата енергично закрачили сред дърветата в североизточна посока. Вървели бодро, с постоянна крачка, пътят им осветен от мъгливо, бледо зарево, което по тези места минавало за дневна светлина. Само че след няколко часа Дейвид здравата се изморил. Дърваря склонил да починат, но само за кратко време.

— Трябва да излезем от гората, преди да е паднала нощта — обяснил той и момчето не запитало защо, то било съвсем ясно.

Веднага си представило ужасяващия вой на вълците и предводителите им лупи.

Отново закрачили, сега Дейвид по-внимателно оглеждал околната природа. На повечето от дърветата не знаел имената, макар че някои характеристики изглеждали познати, та макар и объркани. Наблизо зърнал прилично на стар дъб дърво, а под вечнозелените му листа висели борови шишарки. Друго му заприличало на огромно коледно, със сребристи на цвят листа, обкичени с кръгли червеникави плодове. Повечето от дърветата обаче били голи. От време на време Дейвид срещал познатите му вече цветя, прилични на детски личица с широко ококорени, любопитни очички. Те внимателно следели вървящата двойка, а приближи ли тя, веднага затваряли защитните външни листа, изчаквайки опасността да отмине.

— Как се наричат тези цветя? — запитало момчето.

— Нямаат име — отвърнал Дърваря. — Понякога деца се губят в гората и завинаги изчезват. Диви зверове ги разкъсват или стават жертва на зли люде. Земята попива кръвта им, а след време поникват ей тези цветя, обичайно далеч от мястото, където са издъхнали. И винаги растат на групи, също както събрани на едно място изплашени дечица. По този начин ги поменува природата. А гората винаги жалее за всяко изгубено дете.

Дейвид вече съзнавал, че Дърваря никога не поема инициативата да говори сам, а чака някой да го заговори. И затова решил да му задава повече въпроси, пък той да отговаря, както и доколкото може. Първо се поинтересувал за местната география. Научил, че кралският замък се намира на много мили оттук в източна посока, а районът по средата е слабо населен, тук-там имало по някое и друго неголямо селище, за разнообразие. Дълбока пропаст разделяла гората на Дърваря от отвъдните източни територии; трябвало да минат и през нея, за да продължат пътя си към замъка. На юг лежало голямо тъмно море, малцина се осмелявали да навлизат навътре в неговите води. То било винаги много опасно, разтърсвано от могъщи буря и високи вълни, същинско царство на морски зверове и водни дракони. На север и запад се простирали планински вериги, непроходими през по-голямата част на годината, с покрити със сняг и лед върхове.

Дърваря разказал и още подробности относно лупите.

— В миналото, преди появата на лупите, вълците били същества предсказуеми — обяснявал той. — Всяка глутница, средно на брой не повече от петнайсет-двайсет вълка, си имала територия, там ловувала, живеела и се размножавала. Когато се появили лупите, нещата много се променили. Първо глутниците започнали да се увеличават, съответно и териториите или просто границите се размили и никой не ги спазвал. А жестокостта надигнала глава повсеместно. В онези стари дни поне половината от новородените вълчета обичайно измирали. Особено когато храната не достигала, защото растящите се нуждаят от много храна, повече отколкото възрастните. Понякога ги убивали самите родители — в случай че забележат или покажат признаци на полудяване. В повечето случаи в онова време вълците били добри родители, споделяли плячката с малките, защитавали ги, показвали обичта си с грижи.

Но лупите въвели нови отношения спрямо младите: храна получавали само най-силните от тях, което било средно не повече от две-три вълчета на котило, а понякога и по-малко. А слабите не оцелявали — просто ги разкъсвали и изяждали. По този начин глутницата се поддържала в добра форма — силни животни, но с дълбоко променена природа. Днес те често се нахвърлят едни върху други, помежду им лоялност не съществува. Под контрол ги държи единствено властта на лупите. Понякога си мисля, че без тях те може би ще се върнат към старите си навици и живот.

Сетне Дърваря научил Дейвид как да различава мъжките от женските зверове. На вълчиците муцуните и челата били по-тесни, вратовете и раменете — по-слаби, краката — по-къси. Иначе на млади години били по-бързи от мъжките и по тази причина по-добри ловци и много по-опасни врагове. В старите дни често водач на глутницата била женска, но сетне лупите узурпирали и този естествен ред. И сред тях имало женски, но важните решения се вземали само от Лерой и приближените му мъжки.

— И може би в това се крие и една от слабостите им — добавил Дърваря. — Арогантността им ги подвежда да подценяват еволюирания хиляди години женски инстинкт. Движи ги единствено амбицията за власт.

Тези животни никога не се отказват от потенциалната плячка — продължавал той. — В състояние са да я преследват на големи

разстояния от порядъка на десет-петнайсет мили със значително по-голяма скорост от свойствената за човека. А сетне без почивка могат да изминат поне още пет мили. Лупите промениха и това, в смисъл че го забавиха — те предпочитат да вървят на задните крака изправени и вече не са така пъргави както едно време, но дори и на четири крака не са равностойни на обикновените зверове. Надявам се довечера да стигнем на едно място, където ще си намерим кон. Един човек живее там, с коне търгува, аз пък имам достатъчно пари да купя един за двамата.

Тук оформен път вече нямало. Дърваря разчитал на собствения си усет и чувство за ориентиране в гората. И все пак колкото повече се отдалечавали от дома, толкова по-често той спирал, оглеждал земята, търсел определени признаци като мъх и лишей. Следял и формата на короните на дърветата, оставени от вятъра показателни следи по тях, за да е сигурен, че не са се отклонили от правилната посока. До този момент само веднъж минали покрай човешко жилище, но то представлявало руини. Дейвид изпитал странното чувство, че не е рухнало от времето, а по-скоро прилича на разтопено, като само каменният комин бил здрав — почернял, но цял. Загледал се най-внимателно и различил парченца застинала материя — втвърдена по останките на нагънатите от някогашна жегга стени. Приблизил се още повече, за да види ясно, че това са късчета заоблена светлокафява субстанция. Веднага я разпознал, както и слабия мирис, който издавала.

— Че това си е шоколад — обадил се той удивено. — И меденка с джинджифил!

Отчупил парче и тъкмо се канел да отхапе от него, когато Дърваря го избил от ръката му.

— Недей! — викнал той. — Може да изглежда и мирише приятно, но в него се крие опасност.

И тогава разказал следващата си приказка.

ВТОРАТА ПРИКАЗКА НА ДЪРВАРЯ

Имало едно време две деца — момче и момиче. Баща им починал, а майка им се омъжила повторно, но вторият баща се оказал човек зъл и проклет. Мразел децата, досаждало му присъствието им у дома. Пък и годината се случила лоша и тези чувства се

задълбочавали все повече, защото реколтата била слаба, храната не достигала, голям глад настъпвал. А завареничетата изяждали част от храната вкъщи, нещо, с което не можел лесно да се помирява, свидетел му се, предпочитал да я запази за себе си. Гледал ги и не можел повече да ги понася, особено когато посягали към скромната гозба, която готвела майката. И толкова се ожесточил, че си наумил да се отърве от тях. А и гладът му растял, мъжът оскотявал и тогава започнал да шепне на жена си защо да не вземат да изядат децата. Така хем ще се спасят от гладна смърт, хем и ще им остане за по-сетнешни дни, а подобрят ли се времената, жената може да роди отново. Майката се ужасявала от тези приказки, още повече знаела, че е възможно той зад гърба ѝ да им посегне. В същото време съзнавала, че вече не може четири гладни гърла да храни. Затова един ден ги завела дълбоко, дълбоко в близката гора и там ги изоставила — да се оправят както могат.

Децата останали самички, уплашени до смърт, и плакали, плакали, докато съвсем изнеможели и първата нощ просто от умора заспали. Така поживели несретно и в мъка, справяли се самички, доколкото могат, но въпреки нищетата с време свикнали с гората и се научили да я разбират. Момчето било по-самоуверено и по-силно от братчето, затова лесно придобило уменията да прави и залага капани за дребни животинки и птици, да краде яйца от гнездата им. Момчето било разсеяно, предпочитало да скита и да мечтае, пък и все наготово чакало — сестричката му да храни и двамата. Майката обаче много му липсвала, силно желяло да се завърне при нея. Понякога по цели дни не нравело нищо друго, освен да плаче от ранно утро чак до мрак. Все към стария живот го теглело, така и не съумявало към новия да се приспособи.

Един ден братът просто изчезнал. Сестрата го викала по име отново и отново, но той не се обаждал. Тогава тръгнала да го търси, а за да не си загуби пътя на връщане, след себе си ръсела цветни листчета. Така след време стигнала до малка поляна, а на нея какво да види — една съвсем необикновена къщурка. Стените били от шоколад и меденки с джинджифил, покривът — застлан с карамелени керемиди, а прозорците от разтопена чиста захар направени. В стените били залепени бадеми, карамелизирани плодове и фонданови резенки. Само като я погледнеш, сладко да ти стане, направо да си

отчупиш и похапнеш да ти се прииска. И там заварила братчето — тъкмо отчупвало ядките от стените, а устата му била кафява от изядения шоколад.

— На се бой — обадило се момчето. — Тук няма никой.

Подало и късче отчупен шоколад, но сестрата не го взела. Забелязала, че братовите ѝ клепки вече натежават за сън, изяденото май го унасяло, такъв чудесен вкус, изглежда, имала тази къщичка. Опитала да отвори вратата, но тя се оказала заключена. Надникнала през прозорците, но отвътре имало спуснати пердета. Не посмяла да опита шоколада или другите вкусни неща, защото нещичко ѝ подсказвало, че тази къща е опасна, но пък мирисът на какаото бил толкова приятен, че накрая я изкусил и тя отхапала едно парченце. Прекрасно било на вкус, а стомахът ѝ заламтял за още. Тогава постъпила като брат си и двамата чупили и яли, чупили и яли, докато се натъпкали здравата, излегнали се на тревата и потънали в дълбок сън.

Когато се пробудили, вече не били на същото място, а в къщата, затворени в окачена на тавана клетка. Една зловонно смърдяща старица клечала край огнище с пещ отгоре му, подреждала пънове и тресчици и неясно мърморела под нос. В краката ѝ се валяли кости и костици — останки от предишните ѝ жертви, все малки дечица.

— Прясно месце в пещта... — сега децата чули думите ѝ по-ясно. Прясно месце за гладното бабче...

Момченцето заплакало, а сестрата се опитала да го приласкае и успокои. Старицата се изправила, пристъпила към клетката, надникнала през решетката. Отблъскващо грозно било това същество — лицето му цялото в черни брадавици, а зъбите изтъркани и закривени, същински надгробни камъни.

— Кой ще е пръв, а? — попитала дъртата вещица с гъгнив глас.

Момчето закрило лице с длани, сякаш така можело да избегне погледа на старицата. Сестра му обаче била по-смела.

— Мен вземи — рекла тя. — Аз съм по-едра и по-сочна от брат ми, чудесно печено ще излезе от мен. А докато ме изядеш, него можеш да угояваш, така ще си имаш храна за по-дълго време.

Старицата избухнала в дрезгав, писклив смях.

— Умно момиче — рекла тя. Ама не чак толкова умно, че да избяга на бабчето от зъбките, нали?! Ха-ха-ха!

Отворила вратата на клетката, пресегнала се, грабнала момичето за вратлето. Измъкнала го, заключила клетката и помъкнала бедното дете към пещта, която вече се сгорещявала.

— Няма как да ме вкараш цялата там — обадило се момичето. — Много ти е малка пещта.

— Глупости — възразила старицата. — Къде-къде по-едри от теб съм пекла в нея, пък само колко вкусни са ставали, да знаеш!

Сестрата поклатила глава със съмнение.

— На мен крайниците ми са дълги, а пък съм си и тлъстичка. Няма как да вляза тук. А напъхаш ли ме насила, ще се заклеся, сетне няма да успееш да ме извадиш, ще изгоря и язък ти за печеното.

Старата вещица сграбчила момичето за раменете, здравата го разтърсила.

— Излъгах се в теб — изсъскала тя. — Ти си едно глупаво, невежо хлапе. Ей сегичка ще разбереш, че ми е достатъчно голяма пещта.

И се покачила на нея, та си завряла главата и раменете в отвора.

— Виждаш ли? — обадил се глухо гласът ѝ от вътрешността. — Тук място достатъчно за мен има, камо ли за дребосък като теб!

В същия миг смелото момиче се втурнало, с все сила изблъскало старицата навътре в сгорещяващото се пространство, затръщило вратичката, спуснало резето отвън. Вещицата заритала, запищяла, но вече нямало начин да излезе — в собствения си капан веднъж попаднеш ли... Тогава момичето нахвърляло в огнището още и още дърва, а вътре старицата започнала да се пече. Крещяла и се вайкала, заплашвала детето с ужасни мъки и заклинания. А в същото време пещта била вече нагорещена до червено, мазнините, в тялото и започнали да се топят, още повече засмърдяло, на момичето чак лошо му станало. А вещицата се блъскала ли, блъскала в стените, месото и окапало от костите и накрая умряла в страшни, нечовешки мъки. Тогава с помощта на лопата момичето сръчно изригнало жарта и разпалените дънери от огнището и ги разпиляло по целия под. Пуснало братчето си от клетката и за ръка го извело от къщата. И тя се разтопила, останал само коминът — почернял, да напомня за

злите дела на вещицата. А децата вече никога не се завърнали на същото място.

В последвалите месеци момчето заживяло щастливо в гората. Построило навес, а с време той се превърнал в спретната къщурка. Вече се справяло с всички трудности на горското битие, а дните хвърчали и то все по-рядко си спомняло за стария живот. Не било така за съжаление с брат ѝ — той бил нещастен и непрекъснато копнеел за старото, мислел как да се завърне при майка си. Изминала година и един ден той напуснал гората, за да намери пътя към майчиния дом, но там нямало никой. Майката и новият ѝ мъж заминали някъде и никой не можел да му каже къде са отишли. Чудил се какво да прави, пък се върнал в гората, само че не и при сестра си. Завиждал и за лекотата, с която се оправяла във всичко, изпитвал неприязън към нея. По пътя попаднал на чудесно поддържана пътека и хванал по нея. Била разчистена от ниско надвисналите клони, корени и бодливи шубраци, а встрани се редели храсти със сочни малини и други дъхави плодове. Похапнал от тях и весело крачел напред, без да забелязва, че след всяка стъпка пътеката зад него просто изчезва, сякаш някакъв магьосник с вълшебен жезъл я изтрива от лицето на земята.

По едно време излязъл на поляна, а насреща му стояла красива къщурка, по стените, ѝ растял бръшлян, пред вратата растели пъстри цветя, от комина се виел сивкав дим. Замирисало му на прясно изпечен хляб, а на прозоречния перваз завита в кърпа изпускала пара топла питка. Вратата се отворила, показала се жена, весела и засмяна, каква то някога била и майка му. Махнала му с ръка за поздрав, па го поканила да влезе и той не отказал.

— Заповядай, заповядай — усмихвала се тя, — изморен ми изглеждаш. Голямо момче като теб с горски плодове не може да се засити, нали? На огъня ми гозбата ври, пък и мека постеля си имам — да си починеш колкото искаш. И да останеш колкото пожелаеш може, защото аз деца си нямам. Отдавна си мечтая син да си намеря.

Момчето захвърлило набраните плодове, а пътят зад него завинаги изчезнал. Последвал жената в къщурката, на огъня там в голям казан кипят вода, а до него на дебела касапска дъска лежал голям, добре наострен нож.

И повече никой нито го е виждал, нито чувал.

XII

ЗА МОСТОВЕ, ГАТАНКИ И ЗА ОТБЛЪСКВАЩАТА ПРИРОДА НА ТРОЛОВЕТЕ

Притъмнявало, когато Дърваря завършил приказката. Погледнал нагоре към небето, сякаш се надява да задържи падането на мрака за известно време, сетне изведнъж спрял, загледан в нещо. Дейвид проследил погледа му и какво да види? Високо горе над главите им, над големите корони на дърветата се виело нещо черно. Сторило му се също, че чува далечен грач.

— Проклятие! — възкликнал Дърваря.

— Какво има? — недоумявал Дейвид.

— Гарван.

И с тези думи свалил лъка от гърба си, на тетивата опънал стрела. Приклекнал, прицелил се и я пуснал. Точен бил. Гарванът се сгърчил, острието пронизало тялото му, пък рухнал тежко на земята недалеч от Дейвид, мъртъв, окървавен.

— Нечестива птица — рекъл Дърваря с отвращение, затиснал трупа с крак, та измъкнал стрелата.

— А защо я уби? — запитало момчето.

— Гарванът е съюзник на кръвожадните вълци в лова им. Лети горе, насочва ги към пляката — сега сочеше нас. За възнаграждение му оставят очите на жертвите — да ги кълве. И нашите му се дощели, гадината му с гадина.

Извърнал се назад към пътя, по който дошли.

— Сега вече ще трябва да разчитат единствено на обонянието си. Но скъсяват разстоянието помежду ни, бъди сигурен. Трябва да побързаме.

Продължили напред, сега вече почти тичали, макар че били доста изморени. Така стигнали края на гората и излезли на високо

плато. Пред тях зейнала огромна бездна, стотици метри в дълбочина и много, много широка. На дъното ѝ се извивала река, от тукашната височина тя изглеждала тъничка като канапче, от ниско нейде долу между стените на каньона долитали звуци, наподобяващи птичи крясък.

Дейвид пристъпил към ръба на пропастта и внимателно се надвесил, та погледнал надолу да види кой ги издава. И веднага зърнал птица, далеч по-едра от всяка жива, виждана досега. Тя плавно се плъзгала във въздуха, понесена от могъщата сила на теченията в каньона. Взрял се в краката ѝ — голи, удивително прилични на човешки, а пръстите — удължени, извити като хищни птичи нокти. С широко разперени ръце, от тях излизат гънки тънка, опъната кожа, досуц крила, дълга бяла коса се вее във вихъра на вятъра. Изведнъж тази фигура запяла с висок, прекрасен глас, а Дейвид отлично различавал странните думи:

*Каквото пада, е храна,
а падне ли ни тук — умира.
Котило сме — Сестрите на Смъртта,
където сме ний, животът спира.*

Други гласове подели песента, отекнало ехо, бездната го поела, понесла го надалеч. Сега Дейвид различил още подобни, летящи в пространството между стените на бездната, същества. Най-близкото се — завъртяло, праметнало се във въздуха, същински самолетен лупинг, едновременно красив, но и злокобен, излъчващ заплаха. Сега Дейвид успял да види голото тяло по-добре. И веднага извърнал очи — засрамен и притеснен.

Женско било — старо, с люспи вместо кожа, но все пак женско. Противно на волята си отново погледнал към него — сега то бавно снижавало, летейки в спираловидни кръгове. Изведнъж прибрало крилете към издълженото, аеродинамично тяло и падайки бързо, се насочило право към каменната стена на каньона с издадени напред крака. Те се стрелнали към камъка и Дейвид ясно видял как нещо се загърчило в закривените ноктести пръсти. След малко разбрал какво е — малък кафеникав на цвят бозайник, на ръст колкото катеричка.

Лапичките му отчаяно, безпомощно махали във въздуха, докато хищникът го отскубвал от скалата. А той променил посоката и се насочил към група пораснали в скалната стена храсти, току под мястото, където било момчето. Там се заел да го разкъсва, като пищял остро, триумфално. Привлечени от крясъците, към него се насочили подобните му същества, но той изпляскал предупредително с крилата и засъскал силно, тогава съперниците се отдалечили. Сега Дейвид имал възможността да огледа лицето по-добре — приличало на женско, само че доста по-издължено и слабо, уста без устни, затова остриите като кинжали зъби били постоянно оголени. Те се забили в плякката, разпорвайки козината и плътта, струйки алена кръв оплискали злокобните, хищни черти.

— Ето това го наричат Котилото — обадил се гласът на Дърваря зад него. — Харпии. Още едно зло, пръкнало се да върлува в тази част на кралството.

— Харпии — бавно повторил Дейвид.

— Ти досега виждал ли си подобни същества? — запитал едрият мъж.

— Не — отвърнало момчето. — Не и в действителност.

Но съм чел. Виждал съм илюстрациите в книгата с древногръцките митове. Божества на вихъра, мрака и смъртта. И не знам защо ми се струва, че те тук — в тази приказка — място нямат, но пък ето ги там долу...

В следващия миг му приляло и се отдръпнало от ръба на бездната. Само да надникне надолу още веднъж и...

— Как ще минем оттук? — запитал Дейвид след малко, когато се почувствал малко по-добре.

— Има начини — един мост по-нататък, на около километър оттук отвърнал Дърваря. — Но там трябва да сме, преди да се е стъмнило.

Повел Дейвид покрай гората, по възможност по-надалеч от опасния ръб на каньона. Но и оттук ясно се чувало плющенето на крилата на харпиите, а на Дейвид му се струвало, че от време на време нечия глава се подава над пропастта и хищните очи ги оглеждат злобно, отмъстително.

— Не се страхувай — обадил се Дърваря. — Те са същества боязливи. Паднеш ли им вътре, още във въздуха ще те сграбчат и

разкъсат, дори и ще се сбият коя повече да докопа, но тук никога няма да се осмелят да нападнат.

Дейвид кимал в отговор, но вътрешно не бил убеден. По тези земи, изглежда, гладът бил най-могъщият фактор и неизбежно би надвил всякакъв страх или боязън, мислел си той. А тези харпии и цялото им Котило изглеждали изтънели и изгладнели до лудост — досущ, както и вълците.

Повървели още известно време, а ехото от стъпките им се редувало с пляска на харпиеви крила. По едно време съзрели два моста над бездната, съвсем еднакви — направени от съединени с неравни дъски опънати въжета. На Дейвид му се сторили доста паянтови и опасни, а Дърваря ги загледал силно изненадан.

— Два моста? — възкликнал той с почуда. — Но на това място преди имаше само един.

— Е... сега пък са два — делово рекъл Дейвид.

Не виждал нищо лошо в това да имат някакъв избор, а може би наистина било нужно да са повече — тук друг път и други възможности да минеш над бездната нямало. Освен да умееш да летиш и да си готов да рискуваш в бой с харпиите.

В същия миг дочул шума — някъде наблизко жужали мухи. Момчето проследило с поглед, а сетне и последвало Дърваря, който се насочил към полянка току отвъд края на гората. На нея самотно стърпели развалините на къща с конюшня. Веднага се виждало, че мястото е отдавна изоставено. Пред конюшната лежали останките на кон, повечето от месото, изглежда, отдавна било отделено от трупа и изядено. Дърваря надникнал през прозореца на дома. Сетне се върнал при момчето с наведена глава.

— Няма го онзи човек — въздъхнал той. — Изглежда, че е избягал — вероятно с останалите си живи коне.

— Това работа на вълците ли е? — запитал Дейвид.

— Не, някой друг е бил тук...

Върнали се към бездната. Тогава една от харпиите излетяла от низините ѝ и хищно ги загледала от разстояние, а крилата ѝ шляпали във въздуха, за да я задържат на едно място.

В същия миг се чул съсък, тялото ѝ подскочило и се загърчило конвулсивно. От гърдите ѝ стърчал силно назъбеният сребърен връх на завързан с въже харпун. Съществото сграбчило острието с две ръце и се опитало да го извади, но усилията му били напразни. Тласъците на крилете отслабвали, сетне съвсем секнали и то стремително полетяло надолу. Въртяло се и се извивало, докато въжетото, идващо някъде откъм невидимата за Дейвид и Дърваря вътрешна стена на каньона, се изпънало. Тогава трупът отново подскочил и се разтресъл, сетне с грозен тъп звук се ударил в скалната маса отсреща му. Дватамата се надвесили над ръба съвсем навреме, за да забележат как някой вече тегли въжетото с мъртвата харпия нагоре към пещерен вход в стената. След малко тялото стигнало до пещерата и невидимият стрелец го изтеглил в нея.

— Брей! Какво беше това! — възкликнал Дейвид.

— Тролове — обадил се в ответ Дърваря. — Това обяснява и втория мост.

Пристъпили към двете съоръжения и чак сега забелязали забитата в скалата между тях каменна плоча с грубо издълбан в нея текст.

*Единият казва истината,
истината на другия е лъжа.
Единият път е на живота,
другият път е смъртта.
Един въпрос задай
и пътя верен ти познай!*

— Но това е гатанка! — възкликнал Дейвид.

— А какво означава? — запитал Дърваря.

На този въпрос не било чак толкова трудно да се отговори тук имало игра на думи със скрито значение вероятно относно избора между двата моста. Дейвид не бил виждал живи тролове, но пък отдавна го омайвало присъствието им в многобройни приказки и книги с приказно съдържание. Представял си ги като призрачни, злоещи същества, дето живеят под мостовете и задават трудни въпроси на пътниците — отговорят ли правилно — пускат ги да минат, иначе ги

убиват и изяждат. Обаче внезапно изскочилите от пропастта две фигури със запалени факли в ръце не изглеждали точно така, както очаквал. От Дърваря били доста по-дребни, иначе с набити и здрави, широки тела, крака като дънери, а кожата им досущ слонска — силно сбръчкана и много дебела. Гръбнакът им удебелен отзад на гърба с роговидни израстъци като на динозаврите, а лицата им като на маймуни — ама от най-грозните, при това с пъпчиви, съсухрени лица, сякаш от тежка форма на акне страдат. Застанали пред мостовете — всеки пред един от тях — с неприятно ухилени физиономии, а очичките им мънички, червенички, злокобно блещукат под светлината на факлите.

— Два моста — два пътя — рекъл Дейвид, мислейки на глас, но се досетил, че е по-добре да си мълчи, преди да е стигнал до определено заключение.

Така или иначе троловете имали всички преимущества на своя страна, защо да им помага допълнително, издавайки хода на разсъжденията си.

Видимо уловката в гатанката била, че единият мост е опасен и би довел до гибел — било в остриите нокти на харпиите, било от стрелите на троловете. И третата възможност не била много по-добра, избегнеш ли предните две, току-виж си се строполил на дъното на бездната, където също те очаква сигурна смърт. Дейвид си казвал, че всъщност и двата моста изглеждат достатъчно несигурни, но пък в гатанката би трябвало да има някаква истина и верен отговор — иначе защо ще е гатанка, нали така?

Единият казва истината, истината на другия е лъжа за тези строфи се досещал, вече ги бил срещал някъде, сигурно в приказка, само дето не можел да се досети в коя точно. Замислил се и изведнъж се усмихнал. Ами да! Единият е длъжен да говори истината, другият ще лъже — толкова било просто. Значи можеш да зададеш само един въпрос, съответно на единия от двамата: той или тя, защото Дейвид не бил сигурен кой е мъжки трол и кой женски — въпросът е кой трябва да говори истината. И тук имало познато от приказките решение, само че не можел да си го спомни.

Нощта вече падала, стъмвало се, а от гората долитал недалечен вълчи вой. Изглежда, зверовете приближавали.

— Трябва да побързаме — обадил се Дърваря. — Вълците са надушили следата.

— Не можем, преди да сме избрали моста — възразил Дейвид. — Не мисля, че троловете ще ни пуснат да минем, преди да сме го направили, а пък ако се опитаме насила и изберем грешния...

— Тогава изобщо няма смисъл да се безпокоим за вълците — довършил вместо него Дърваря.

— Има решение — промълвил Дейвид, все така замислен. — Зная, че има... само трябва да си го припомня... как ли беше?

Откъм гората вече се чувало дори и пращенето на съчките под множество крака. Вълците приближавали.

— Един въпрос... — промърморил Дейвид.

Дърваря подхвърлил брадвата в едната ръка, стиснал здраво дръжката, а с другата измъкнал дългия нож. Извърнал се е лице към гората, готов да посрещне каквото съдбата им поднесе.

— Сетих се! — възкликнал Дейвид, а по-тихо рекъл: — Дано не се лъжа...

Пристъпил към трола вляво. Той бил по-висок от другия и не миришел чак толкова зловонно, ако това изобщо означавало нещо.

Поел дъх дълбоко и се осмелил да заговори.

— Ако запитам другаря ти да ми посочи верния мост, кой от двата ще избере той? — обадило се момчето.

Настъпила тишина. Челото на трола се сбръчкало, чак пъпките по кожата му се спугали, та замирисали още по-неприятно. Дейвид не знаел откога съществува вторият мост или колко пътници са минавали досега, но имал усещането, че досега тролът не е чувал подобен въпрос. След малко, изглежда, се отказал да проумява Дейвидовата логика и посочил наляво.

— Значи е десният — обърнал се Дейвид към Дърваря.

— Откъде си толкова сигурен? — запитал той.

— Защото ако този, когото питах, е лъжецът от двамата, значи другият ще говори истината. Говорещият истината ще посочи верния мост, а лъжливият ще излъже. Тоест ако точният би посочил десния мост, значи лъжецът ще направи обратното — ще ни посочи левия.

Замълчал за секунда и добавил:

— Но ако този, когото запитвах, е длъжен да казва истината, значи другият е лъжецът и би посочил кривия мост. И при двата случая този

отляво е грешният мост.

И въпреки очевидно приближаващите вълци, обърканите, но враждебно настроени тролове и хищните крясъци на харпиите Дейвид не могъл да сдържи доволната си усмивка. Щастлив бил, че си спомнил гатанката и правилното решение. Точно както говорел Дърваря: някой си създава приказка, а Дейвид е част от нея, самата приказка обаче е съставена от различни елементи на други приказки. Нали е чел и за тролове, и за харпии, още цял куп други отколешни приказки, легенди и митове, а в много от тях има по един Дървар или герой с брадва.

— Хайде да вървим — викнало момчето на Дърваря и тръгнало към десния мост, а стоящият отпред трол отстъпил встрани, за да го пропусне да мине.

Стъпило на първите дъски, сграбчило здраво заместващите парапети въжета. Отлично съзнавало, че сега животът му зависи от това дали изборът е бил правилен, и вече не се чувствало толкова уверено в себе си. В същото време виждало мяркащите се току под краката му харпии и това го плашело още повече. Но решителната стъпка била направена, за връщане назад било късно. И така пристъпвало отново и отново напред, стискайки въжетата с все сила, опитвайки да не гледа надолу. Напреднало доста, когато изведнъж усетило, че Дърваря го няма зад него. Спряло и се извърнало.

От леса надничали огнените вълчи очи, същински въглени. И ето ги зверовете, излизали един по един, с настръхнала козина и оголени зъби. Бавно напредвали към Дърваря, обикновените, примитивни вълци отпред, отзад — лупите, лукаво изчаквайки понископоставените им братя и сестри да надвият въоръжения човек. Троловете бързо се скрили, съзнавайки безсмислието да задават въпроси на диви зверове.

— Хей, хайде, идвайте! — викнал Дейвид с все сила. — Има още време, хайде!

Но Дърваря не помръдвал. След малко извикал през рамо:

— Побързай, момче, побързай! Аз ще ги задържа колкото мога повече. А стигнеш ли отсреща, срежи въжетата. Чуваш ли ме? Въжетата прережи!

Дейвид поклатил глава.

— Не мога — рекъл той и се разплакал. — Трябва да дойдете с мен. Имам нужда от вас!

А в същия миг вълците се нахвърлили върху едрия мъж вкупом, почти като един.

— Бягай! — ревнол Дърваря, а оръжията в ръцете му засвяткали.

Дейвид зърнал кървав фонтан и смъртта на първия вълк. Сетне рухнал и втори, и трети, но зверовете били вече навсякъде около Дърваря, в плътен полукръг, щракали със зъби и нападали, а няколко се опитали да го заобиколят, за да хукнат към моста. И отправяйки последен отчаян поглед към храбрия едър мъж, Дейвид побягнал. Бил почти на средата на пътя, целият мост се тресял и подскачал от всяко негово поредно движение. Ехото отнасяло звуците отстъпките му надалеч, връщало ги отново и отново. А скоро се чули и други стъпки по дъсчените стъпала — били на вълците. Дейвид хвърлил светкавичен поглед наляво и разбрал, че не успявайки да заобиколят Дърваря, част от нападателите са хванали левия мост в надежда да го изпреварят и причакат отсреща. При това напредвали сравнително бързо, следвани по петите от луп в останки от бяла рокля и златни висулки на ушите. От устата му висял червеният език, дълги слюнки се точели надолу, звярът се облизвал и изведнъж се обадил с почти момичешки глас:

— Бягай, бягай, ама да видим каква ще ти бъде ползата! И на другата страна ще си бъдеш същият на вкус, нали! Ха-ха-ха!

Дейвид усещал ръцете си изтръпнали, голяма била умората от стисканото на въжетата, вече му се виел и свят от непрестанното люлеене на моста. Отляво вълците били почти наравно с него. Рекъл си, че едва ли ще успее да ги изпревари. Дали изобщо ще успее да стигне до другия край?

В същия миг съседният мост изпращял и се разпаднал, водещият вълк полетял надолу в бездната. Изхвърчали харпуни, троловете не били в състояние повече да сдържат стръвта си, отлагайки получаването на полагаемата им се плячка. Веднъж стъпили на фалшивия мост, вълците сами се обрекли на смърт. Един подир друг назъбените остриета на харпуните намирали жертвите си, зверовете политали надолу, а троловете вече дърпали въжетата, прибирайки полумъртвата плячка. Оставал само лупът. Той извил гръб, напрегнал всички сили и в последния миг на срива отскочил от моста, за да се

приземи почти благополучно отсреща. Там се подхлъзнал на ръба, но успял да запази равновесие, изправил се на задните крака и надал победоносен вой. А в този миг отгоре му паднала сянка.

От низините излетяла една от харпиите, видимо по-стара, по-едра и по-силна от останалите. Ударила звяра с тяло и го съборила в пропастта. В момента на падането му острите ѝ нокти се забили в него и го понесли надолу. Лупът щракал със зъби, въртял глава и опитвал да досегне нападателката с лапите, но битката била предварително загубена за него. И докато Дейвид гледал надолу в ужас, появила се втора харния, която забила ноктести пръсти във вълчия врат. Двете чудовищни жени запляскали с криле, отстъпвайки в противоположни посоки, а звярът бил буквално разкъсан на две.

Дърваря все така безстрашно въртял двете си оръжия, но вече водел безнадеждна битка, обречена за него самия. Дейвид ясно виждал как при всеки удар някой от вълците пада мъртъв или ранен, но мъжът вече бил уморен, а вълците били много. И ето — в един миг рухнал на земята напълно изтощен, а те заедно наскочили отгоре му.

— О, не! — гневно, но сломено изпищял Дейвид. Неговият приятел обаче бил вече напълно скрит под истинска топка космати тела, бляскащи зъби и нокти.

Нямало много време да тъжи за Дърваря, защото в същия миг зърнал два едри звяра от лупите — прескочили биещите се и хукнали по моста след него, а подире им още два освирепели вълка. За щастие вече приближавал отсрещната страна на бездната, стъпил на твърда земя, измъкнал меча. Обръщайки се назад, видял, че лупите са вече почти на средата. Четирите носещи въжета на висящия мост били закрепени върху два дебели пилона, побити в скалата на ръба на пропастта. Замахнал с късото широко острие, почти успял да пререже първото. Ударил отново и го прекъснал, а мостът изпращял и се наклонил силно вдясно, изхвърляйки задните два вълка направо в каньона. Тогава чул радостните крясъци на харпиите — падала още храна! Сега крилете им плющели силно, цялата харпиева орда връхлетяла върху падащите. Само че лупите на моста успели да се задържат на все още здравето въже и трескаво се опитвали да излязат на твърда земя. Момчето ударило второто въже с все сила, а зверовете завили панически. Мостът отново се раздрусал, но въжето не било прекъснато докрай. Тогава Дейвид хванал оръжието с две ръце над

глава и отново замахнал колкото му стигали силите. Второто носещо вече се разкъсало и лупите гибелно полетели надолу, съпроводжани от радостните крясъци на чудовищните крилати жени.

Дейвид въздъхнал, взрял се в отсрещния бряг. Дърваря вече го нямало, а към гората се точела кървава диря. Веднага се виждало къде са го отвлекли вълците, а на мястото стоял единствено техният водач — контето Лерой. Както винаги облечен в бялата риза и червените бричове, той втренчено гледал към момчето и в очите му се четяла неприкрита омраза. В следващия миг издигнал муцуна към небето и надал протяжен вой в памет на загиналите събратя. Но не си тръгнал, а останал да стои там, впил злобно поглед в гърба на момчето. Дейвид се изкачил по неголям хълм, прехвърлил билото и се скрил от другата му страна, ридаейки тихичко за гибелта на спасилия живота му Дървар.

XIII

ЗА ДЖУДЖЕТАТА И РАЗДРАЗНИТЕЛНАТА ИМ ПОНЯКОГА ПРИРОДА

Не след дълго Дейвид се озовал на покрит с чакъл и камъни бял друм, издигнат над нивото на околната земя. Пътят се виел, заобикаляйки различни препятствия на терена на едно място поточе, на друго — горичка с гъсти шубраци или група скали. От двете му страни имало канавки, а отвъд тях — бурени и трева до края на тукашната гора. Тези дървета били по-дребни и по-редки в сравнение с леса от отвъдната страна, а някъде далеч зад тях се издигали скалисти възвишения. Изведнъж се почувствал много, много изморен. Преследвачите ги нямало, но с тях сякаш изчезнала и цялата му енергия. Ужасно му се доспало, но се боял да почива на открито, още повече в близост с бездната. Непременно трябвало да си намери някъде подслон. Съзнавал, че вълците никога няма да му простят случилото се на моста. Ще намерят други начини да се прехвърлят през пропастта и отново ще тръгнат по следите му, почти бил сигурен в това. Инстинктивно обърнал очи към небето, но за щастие никъде не видял следящи го птици както гарвана — вероломния съюзник на кръвожадната глутница.

Решил да се подкрепи, извадил хляба, похапнал, отпил от водата. Почувствал се по-добре, но само за миг, защото и чантата, и провизиите в нея напомняли за Дърваря. Очите му отново се навлажнили, но стиснал зъби и си рекъл, че няма да си позволи да плаче. Станал, праметнал торбата през рамо и в същия миг се сблъскал с току-що излязло от ниската канавка вляво брадато джудже.

— Хей, внимавай къде ходиш, бе! — гневно се сопнало то.

Било високо почти метър, облечено в синя рубашка, черни панталони и черни ботуши чак до коленете. На главата му се кипрела дълга синя шапка с малко звънче на върха, а то, изглежда, било счупено, защото не издавало типичните весели звуци. Лицето и ръцете

му били доста замърсени, на рамо носело кирка. Носът му червенеел, същински домат, брадата стърчала напред бяла, възкъса, зацапана с остатъци от храна.

— Извинявайте — откликнал Дейвид.

— Ще се извиниш, я! Къде ще ходиш!

— Просто не ви забелязах.

— Така ли? И какво значи това сега, а? Не ме бил забелязал, а!? — развикало се джуджето и заканително размахало кирката. — *Малък ти се виждам, а, дребен? На ръста ми се подиграваш, така ли? Ръсист си ти, значи!*

— Ама наистина сте си дребен — отвърнал Дейвид, но побързал да добави: — Но в това нищо лошо няма. И аз съм дребен в сравнение с други хора.

Само че джуджето вече изобщо не слушало, а с все сила се развикало, махайки с ръка към група свои събратя, задали се откъм гората. Джуджетата вървели в колона по един с нарамени инструменти и вече приближавали пътя.

— Хей, братя, — ей тоя тук вика, че съм бил дребен!

— Шибана наглост! Ръсизъм! — обадил се глас от колоната.

— Хей, другарю, задръж го тоя, докато дойдем — викнал друг, сетне побързал да запита: — А голям ли е?

Джуджето измерило Дейвид с очи.

— Не е много едър. Колкото джудже и половина, кажи-речи джудже и две трети.

— Ей сега идваме и ще го оправим — обадил се трети.

Внезапно Дейвид се оказал обграден от неголяма група дребни, враждебно настроени човечета. Те се развикали за „права“ и „свободи“ и всяка казана приказка завършвали все по все един и същи начин: „*аре стига с тая работа*“. До едно били мръсни, а звънчетата по шапките им — счупени. Най-близкото безцеремонно сритало Дейвид в глезена.

— Ох! Боли! — изохкал той.

— А, виждаш ли — боли? Значи сега загряваш к'во ни е на нас рекло същото джудже.

Суха, малка ръка опипала чантата му, друга се опитала да му измъкне меча. Трета го сръгала тук и там просто така — ужким на шега.

— Хей, това е достатъчно! — възмутил се Дейвид. — Стига толкова!

Замахнал с торбата ядосано и удовлетворено констатирал, че тя помела двама от досадниците и направо в канавката ги повалила. А те театрално се затъркаляли в нея, сякаш са жестоко пострадали.

— Защо ги правиш тези номера? — обадило се първото джудже.

— Защото ме ритнахте и ударихте.

— Няма такова нещо.

— Напротив, имаше. И торбата се опитахте да ми откраднете, че и меча.

— Глупости.

— Ама това е някакъв абсурд! — ядосал се Дейвид. — Направихте го и отлично знаете, че е така!

Сега джуджето навело глава и като не знаело какво да каже, засрамено заритало съседните камъчета.

— Е, да, може и да си прав — казало то след малко. — Може. Извинявай.

— Няма нищо — отвърнал Дейвид добродушно.

Тогава се навел и помогнал на падналите да се изправят. Оказало се, че никой не е наранен, а чак сега забелязал, че останалите се подхилвали.

— Също както в *Класовата борба*, нали, другарю? — обърнало се едно от хилещите се джуджета към съседа си.

— Вярно, другарю — отвърнал този достоен мъник. — Трудещите се трябва да се борят срещу всички форми на класово потисничество.

— Никакъв потисник не съм ви аз на вас — възразил Дейвид.

— Обаче би могъл да станеш, ако поискаш, нали? — обадило се пак първото джудже и патетично размахало юмруче под носа му.

Веднага се виждало, че много му се иска някой наистина да се опита да го потиска и експлоатира, за предпочитане неуспешно, разбира се.

— По принцип да, възможно е — отвърнал Дейвид, колкото да му достави удоволствие.

— Ура, другари! — викнало джуджето. — Противопоставяме се на всяка форма на икономически гнет! Пролетариатът разкъсва оковите си!

— Ура! Ура! — завикали и другите в хор. — Какво друго може да загуби работническата класа, освен оковите си!

— Но вие нямате окови! — удивил се Дейвид.

— Оковите ни са *метафорични* — гордо обяснило джуджето, впечатлено от току-що изречената задълбочена мисъл.

— Ейййй — поклатил глава Дейвид.

Всъщност, честно да си каже, съвсем не знаел що за чудо е това нещо — *метафорични окови*. Още повече че наистина изобщо не разбирал за какво точно говорят тези *седем* джуджета. Иначе броят им бил точен, поне в това бил сигурен.

— А имена имате ли си? — хрумнало му да запита по едно време.

— Имена ли? — откликнало същото джудже. — *Имена?* Естествено, че си имаме... аз например... — прокашляло се то самодоволно — ... съм другарят Първи. Значи Първи брат. А ето ги тук другарите Втори брат, Трети брат, Четвърти брат, Пети брат, Шести брат и Осми брат.

— Ами на Седми какво му се е случило? — полюбопитствал Дейвид.

Настъпила неловка тишина.

— Значи за бившия другар Седми брат... — прокашлял се другарят Първи след малко, — ... изобщо не говорим. Беше официално изключен от редиците на партията и съответно зачеркнат в документацията.

— Оказа се, че постъпил на работа при майка си — подсказал другарят Трети.

— *Капиталист неден!* — викнал другарят Първи, целият почервенял от справедлив гняв.

— Ами, хлебопекар — поправил го Трети.

Пристъпил до Дейвид и като се повдигнал на пръсти, зашепнал в ухото му.

— Сега вече не е разрешено да говорим с него. Забранено е също да купуваме от кифлите на майка му, дори и от вчерашните, дето се продават на половин цена.

— Чух те какво говориш! — сопнал се Първи и смръщено добавил: — Сами можем да си печем кифли. Няма нужда да пазаруваме от *класови предатели и врагове*.

— Ами, можем — отново възразил Трети. — Все не успяваме да ги докараме, твърди стават като тухли и Тя не ги харесва.

Тук вече всички навели глави, желанието им за разговор видимо се изпарило, нарамили инструментите и се накупили да потеглят.

— Трябва да вървим заявил другарят Първи. — Приятно ни беше да се запознаем, другарю. Ей, ти си наш другар, нали?

— Предполагам, че да — отвърнал Дейвид.

Не бил сигурен какво да отговори, обаче не му се искало отново да се кара с джуджетата. Но пък се досетил да запита:

— А при това положение кифли мога ли да ям?

— Само ако не са печени от бившия другар Седми брат... натъртил Първи.

— Или от майка му — капиталистката — саркастично добавил Трети.

Първи заканително размахал пръст пред носа на Трети, но отстъпил от твърдата позиция:

— Всеки другар има индивидуалната свобода да се храни, с каквото си иска — рекъл той уклончиво.

Сетне джуджетата потеглили в колона по един и напуснали пътя, за да хванат по тясна, водеща право към гората пътечка.

— Извинете — викнал Дейвид подир тях. — Само да запитам, не е ли възможно да прекарам нощта при вас? Само тази нощ. Загубих се и съм много уморен.

Другарят Първи брат се спрял и замислил.

На нея няма да й хареса — обадил се Четвърти брат.

— Да, но пък все се оплаква, че нямало с кого да си поговори колебливо се намесил Втори. — Току-виж й се оправило настроението... като види ново лице.

— Настроението казваш, а? Ще се оправи? — замислено издумал Първи и на лицето му се изписало изражението на дете, опитващо отказвания му отдавна най-любим сладолед.

— Прав си, другарю — кимнал той и се обърнал към Дейвид. — Добре, заповядай с нас. Ще те приемем.

Момчето благодарило, толкова добре му станало, чак да подскача от щастие му се приискало.

Докато крачел с новите си приятели, Дейвид успял да понаучи туй-онуй за тях. Поне така си мислел, защото всъщност не разбирал съвсем всичко, за което дърдорели те. А имало купища приказки от типа на „*работническата класа е истинският творец на богатата*“, „*средствата за производство трябва да принадлежат на работниците*“, „*принципните положения на Втория конгрес*“, „*историческите решения на Централния комитет*“ и други такива. Разбрал само, че избягвали да говорят за тезисите на Третия конгрес, защото той завършвал с теоретичен спор — разбирай кавга — кой по принцип трябва да мие посудата.

Момчето се досещало коя може да бъде въпросната „Тя“, обаче решило, че е най-възпитано да запита. Просто за всеки случай. Така и сторило.

— С вас сигурно живее някоя дама? — обърнало се към Първи брат.

В същия миг всички разговори секнали, настъпила пълна тишина.

— Да, за съжаление — тихо отвърнал Първи.

— И със седмината ли? — продължавал да пита Дейвид.

Струвало му се много странно една жена да живее със седмина дребни мъже. Въпреки че знаело популярната приказка...

— Тя си има отделно легло — натъртило джуджето. — Няма туй-онуй, хър-мър.

— Разбира се, разбира се — изчервил се Дейвид, макар че не бил сигурен какво трябва да се разбира под „туй-онуй“ и „хър-мър“.

Сетне решил повече да не се обажда, но от устата му неволно се изплъзнал още един въпрос:

— Да не би Снежанка да се казва?

Другарят Първи рязко спрял на място, джуджетата от колоната се заблъскали едно в друго.

— Да не ти е приятелка? Или позната? — с подозрение изгледал момчето той.

— А, не, не — побързал да отговори Дейвид. Не се познавам с дамата. Сигурно съм чувал за нея, това е всичко.

— Хм — поклатило глава джуджето многозначително и отново закрачило. — Кой ли не е чувал за нея? А хората говорят ли, говорят: „Уууу, онази Снежанка, дето с джуджетата живее и ги подяжда.“

Какво ни подяжда? Направо всичко им изяжда, с ушите барабар, та нищичко и за цяр да не остане. А те дори и да я убият не могат като хората“. Ами да, всички я знаят Снежанка.

— Простете, не чух добре какво казахте? За убиване ли ставаше дума?

— Ами да, с отровна ябълка — отвърнал Първи. — Само дете не се получи. Дозата объркахме.

— Доколкото помня, това не беше ли дело на злата мащеха? — удивил се Дейвид.

— Ох — въздъхнало джуджето. — Ти явно вестниците не ги четеш. Злата мащеха си имаше желязно алиби.

— Ние тогава сбъркахме, трябваше да си направим проверката, ама на! — намесил се Пети. — Тя, изглежда, точно в същото време някой друг е отравяла. Абе, нали ти казвам — шанс едно на милион. Просто кофти късмет извадихме.

Сега Дейвид сериозно се озадачил.

— Чакайте, чакайте малко... значи *вие* сте се опитвали да отровите Снежанка?

— Не бе, да я приспим, колкото само да я разкараме за малко — намесил се другарят Втори.

— Е, за колкото повече, толкова по-добре — рекъл Трети.

— Но защо? — продължавал Дейвид.

— Защо, защо? Какво все питаш! — сопнал се Първи. — Добре де, ще видиш. Даваме ѝ ние ябълката и тя хрус-хрус, сетне хър-хър, а ние както сме се подготвили — олеле майчице — режем ли режем и повтаряме: какво ще правим сега без нея, как ли ще живеем? Само че животът си тече, такава е реалността, нали? И я полагаме на бяла мраморна плоча, отрупваме я с цветя, всички зверове от гората се събират да я оплакват и реват ли реват, а в този миг се явява някакъв си принц, пуст опустял, и се навежда, та я целува. Ей, за теб лъжа, за нас истина — ама ние в действителност дори и принц си нямаме тук. А той откъде дойде, дявол знае. Появи се ей така отникъде, на всичкото отгоре и на проклет бял кон. И в следващия миг какво става, не ти е работа! Скача от коня и са нахвърля на Снежанка като хрътка на заешка дупка. И какво си мисли, че прави проклетникът му проклет? Като невиджал жена целува, а тя на всичкото отгоре непозната, че и спи!

— Абе, извратен ти казвам — обадил се Трети. — Нередовен. Такива да ги затварят трябва.

— Добре де, както и да е, дотресе ни се тука на белия жребец, напарфюмиран, лъснат, като калъфка за чайник изтипосан, разбираш ли, и си вре носа в неща, дето не са негова работа?! И к'во става? Пробужда се тя, чат ли си! И в к'во настроение, а кажи де? Проклета повече от всякога и като го захвана, като му отпраска един за това, че си „*позволявал волности*“, ха де! Пет минути конско му чете и от време на време и по един за цвят му шибваше. А той к'во? Едва издържа, хвърли се на коня и тъгъдък-тъгъдък — право в залеза изчезна, както в ония филми, каубойските. И повече не се е мяркал. Ние, разбира се, за номера с ябълката веднага се опитахме злата мащеха да накиснем. Но ако има урок от такива неща, да запомниш следното: искаш ли да натопиш някого за нещо, дето не го е направил, първо проверявай къде действително е бил през въпросното време. Така де. Сетне имаше дело, процес, ние условни присъди получихме на базата на провокация с недостатъчни доказателства и последно предупреждение, че случи ли се нещо със Снежанка отново, даже и нокът да ѝ се счупи, пешкира опираме ние.

И другарят Първи направил движение с пръсти, сякаш си нахлузва примка, в случай че Дейвид не е разбрал какво е искал да каже.

— Аха — поклатил глава Дейвид. — Но това не е приказката, дето съм я чел и слушал.

— Каква приказка, бе! — изпръхтяло джуджето с презрение. — Ти сега и оная дивотия остава да добавиш — „*и от тогава заживели щастливо, та чак до днес*“, нали? На теб щастливи ли ти се виждаме, я кажи? При нас такива неща като „*щастливи завинаги*“ и прочие няма, запомни. По-скоро речи — „*и все по-скапано ставало*“.

Ние нея на мечките трябваше да я оставим — тъжно възкликнал Пети брат. — Те си знаят какво да правят, мечките де.

— Като Златокосото момиче, нали? — одобрително закимал другарят Първи. — Класика ти казвам. Истинска класика.

— Олеле, то пък каква беля си беше — истински пожар ви казвам — обадил се Пети брат. — Изобщо не можеш тях да виниш, ама в никакъв случай.

— Чакайте, чакайте — стреснал се Дейвид. — Златокосото момиче нали избягало от мечата къща и повече не се върнало там?

В следващия миг замълчал, защото джуджетата го загледали със съжаление, както се гледа малоумник.

— Ама какво? — запитало момчето несигурно.

— То много на попарата им налитало — назидателно казал Първи, потупвайки слепоочието си с показалеца. — И все не му стигала, подяждало ги, те все гладни оставали. И накрая им писнало — на мечките де. И край. А ти какво? *„Избягало в гората и никога повече в мечата къща не са го виждали, ни чували“*. Глупости! Как ли пък не.

— Ама вие какво? Убили ли са го момичето? — стреснал се Дейвид.

— Изяли са го — поучително потупал по челото си Първи. — Заедно с попарата. Ето това означава по нашите места изразът *„и никога повече никой не го виждал, ни чувал“*. *„Изядено“* означава.

— Хм — навел глава Дейвид. — Ами тогава... какво ще значи *„щастливо завинаги“*?

— Че някой например са го налапали съвсем набързо, разбира се. — Късмет извадил, че дълго не са го дъвкали — отвърнал Първи брат и тъкмо пристигнали в къщата на джуджетата.

XIV

ЗА СНЕЖАНКА, КОЯТО НАИСТИНА СЕ ОКАЗВА ДОСТА НЕПРИЯТНА ЛИЧНОСТ

— Пак сте закъснели!

Ушите на Дейвид писнали при звука на този вик, долетял в мига, когато другарят Първи брат отварял вратата и напевно, угоднически повтарял:

— Ето *ни* и *нас*, ето *ни* и *нас*...

Дейвид помнел този напевен, неспокоен тон от ранните детски години, когато баща му, макар и рядко позакъснявал в местната кръчма и пред майка му се чувствал гузен.

— Я не ми *нинаскай*! — долетял разгневен отговор. — Къде скитосвате, бе? *Умирам от глад*! Застъргало ми е в тумбака, червата ми куркат!

Дейвид не бил чувал подобен глас досега. Женски бил, едновременно звучал в противоположни тонови степени — от най-плътно ниската до най-пискливата.

— Ууу, леле как куркат — писнал гласът отново. — Я само чуй!

И месеста бяла ръка се стрелнала някъде отвътре, сграбчила другаря Първи за рошавия мършав врат и го вмъкнала силom, само краченцата му се разлюлели във въздуха.

— Уф, ва — зафъфлил след малко гласът му и превръщайки д-то във *в*, а ч-то във *ф*, приглушено добавил: — *Фувам, фувам*.

Дейвид нарочно изостанал, пропуснал другите пред себе си. А джуджетата на обречени затворници заприличали, сякаш току-що са ги уведомили, че палачът има малко време за едно-две обезглавявания, преди да седне чая да си пие. Силно разколебано на прага — да влезе или не, — момчето обърнало глава назад към тъмнеещата гора и се питало дали пък не е по-добре да се върне и да рискува там, пък каквото ще да става?

— Я там вратата да затворите веднага! Какво ми се туткате?! — ревнол гласът. — Ченетата ми дзиндзиркат! Страшен студ.

Със съдбоносното чувство, че няма избор, Дейвид прекрачил прага и бързо затворил след себе си.

Сега вече зърнал собственичката на гласа: пред него стояла най-едрата, най-дебелата дама на света. Лицето ѝ цялото нацапано с грим, косата ѝ — черна, стегната със светла на цвят памучна панделка, устните ѝ — огненочервени, чак пурпурни от червилото, а облечена в розова огромна рокля — същинска палатка, цял малък цирк да побере. Другарят Първи бил притиснат към многобройните ѝ гънки, видимо с учебна цел — да опознае странните звуци, които издавал големият корем отдолу. Краченцата му висели безпомощно, току докосвайки пода. Роклята била нашарена с толкова много панделки, бастички, копчета и шнурове, че не ставало ясно кои имат практическа цел и кои са просто за украшение. Големите крака пък с мъка влизали в копринени чехли поне три размера по-малки от нужните, а множеството пръстени по ръцете ѝ се губели, дълбоко впити в плътта.

— К'ъв си ти, бе? — викнала жената, съзирайки момчето.

— Гошти фодим — с мъка изфъфлил Първи.

— Ааа, гости водите значи, добре, добре — смекчила тона грамадната дама и захвърлила джуджето на пода като вече ненужна играчка, пък си погладила косата и извила устни в усмивка. — Е, защо пък не рекохте още в началото, така де? Тъкмо съм се издокарала с новата фуста, начервосала съм се значи.

С угълчетата на очите си Дейвид зърнал Трети да се навежда и шепне в ухото на Осми. Не чул всичко, но доловил няколко думи — „*каквото и да е*“ и „*подобрение*“. За беля и дамата ги чула и вероятно не ги одобрила достатъчно, защото ръката ѝ се стрелнала и Трети получил няколко удара по главата.

— Я да си траеш, нахал дребен!

Сетне огромната жена протегнала към Дейвид голямата си бяла ръка и трмаво направила реверанс.

— Аз съм Снежанка — рекла усмихнато, а гънките по лицето ѝ се надиплили. — Приятно ми е да се запознаем, значи.

Дейвид също протегнал ръка и с ужас видял как дланта му потъва в огромната маса бяла отпусната плът на Снежанка.

— Дейвид се казвам.

— Ааа, Дейвид значи, хубаво име — отвърнала Снежанка и се изкикотила, гушите ѝ се разтресли, сякаш преливат, а главата ѝ започва да се топи. — Ти сигурно си принц, а?

— Не, не съм — отвърнало момчето. — Съжалявам.

Снежанка разочаровано поклатила глава, освободила ръката му и се опитала да завърти един от пръстените, но той не помръдвал, толкова бил стегнат.

— Хм, значи може би благородник?

— И такъв не съм.

— Е, тогава си син на благородник с голямо наследство, дето му влиза във владение на осемнайсетия рожден ден, а?

Сега Дейвид се престорил, че се замисля.

— Хм, отговорът отново е не.

— Брей, ами тогава к'ъв си? Само да не си от ония скучни другари, дето се дотрисат тука за работническата класа и икономическия гнет да ми дрънкат! Аз вас съм ви предупредила: няма да ви слушам безкрайните дивотии за революции някакви си. Не и преди да съм си пила чая.

— Но ние *наистина* сме жертви на икономически гнет — обадил се Първи.

— Ами че как няма да си угнетен! — викнала Снежанка. — Само се виж — педя човек, едно нищо значи! Я беж да те няма, чая да сложиш да ври, че да не си загубя доброто настроение, тогава ще ти разкажа кой е угнетен! И да си сваляте ботушите! Кални стъпки по пода не искам! Нали вчера чистихте!

Джуджетата забързано свалили ботушите и заедно с инструментите ги подредили покрай вратата. Сетне чинно застанали на опашка по един пред малкия умивалник да се почистят, че да приготвят вечерята. След малко замирисало вкусно — нарязали хляба и зеленчуците, а на огъня вече цвърчали два заека. На Дейвид чак слюнките му потекли.

— Ти сигурно и храна ще поискаш, а? — измерила го с поглед по едно време Снежанка.

— Наистина съм ужасно изгладнял — признал Дейвид и навел глава.

— Значи може от техния заек да си вземеш. От моя не давам.

Сетне се отпуснала на голям стол край огнището, издула бузи и отегчено изпуснала въздуха.

— Мразя го аз тоя живот тука — въздъхнала тя. — *Скукаааа*, ти казвам, ама до шия.

— Защо не напуснете? — запитал Дейвид.

— Да напусна ли? — изгледала го тя. — Че къде да ходя?

— Нямате ли си дом?

— Не, тате и мащехата ми се преместиха. За новата къща викат, че било много тясно, за мен местенце нямало. Ама те така и така са си жива *скука*, по-добре да се гъбаркам с тия, отколкото с тях.

— Аха — неутрално възкликнал Дейвид, чудейки се дали ще е уместно да разпита за съдебния процес и опитите на джуджетата да отровят Снежанка.

Много му била интересна тази тема, но не бил уверен дали ще е учтиво да разпитва. При това не желаел да създава на джуджетата повече неприятности от сегашните. Само че Снежанка след малко сама го улеснила, навеждайки се към него с театрален шепот:

— А тия — мъниците тука — трябва да се грижат за мен. Съдията им го рече — длъжни са, нали щото се пробваха да ме отровят.

Ужким шепнела, а гласът ѝ бил като триещи се едни в други ръбати камъни.

Дейвид си рекъл, че той лично не би живял с опитвали се да го отровят хора, но пък, изглежда, Снежанка не се тревожела много-много за евентуално повторен опит. Защото сетне джуджетата сигурно ще ги осъдят на смърт, макар че като им гледал израженията на лицата, особено на другаря Първи, май смъртта ще им е по-добре дошла пред съжителството с нея.

— Значи желаете един ден да срещнете някой прекрасен принц? — любезно запитал след малко Дейвид.

— Ех, имаше един такъв, събуди ме, пък ми се нахвърли да ме целува — отвърнала тя и замечтано се загледала през прозореца. — Ама се изплаши и побягна. Рече, че можело да се върне, ама първо трябвало няк'ви змейове да убие — един ли, два ли бяха. Кой да ти помни...

— Вместо да остане тука и да оправи нашия — злобничко се изпуснал Трети, пък се изплашил и снижил, а Снежанка грабнала

цепеница от огнището и го цапардосала с нея.

— Видя ли сега с к'ви мърлячи си имам работа? — оплакала се тя на Дейвид. — Вися сама тук по цял ден, а те копат в мините, пък като се върнат, трябва безкрайните вайканици да им слушам. И да ги питаш за к'во ли им е цялото копане! Така и така досега нищичко не са изровили.

Дейвид забелязал как джуджетата се спогледали, когато Снежанка изгърсила последните думи. Сторило му се, че Трети брат се подхилва и намига, а Четвърти го сритал в глезените и му изшъткал.

— И затуй трябва да се мотам тук с тия дребните и да чакам, докато моят принц се завърне — продължавала снажната дама. — Или да се надявам друг да мине и да ме вземе за жена.

Сетне Снежанка загризала нокътя на кутрето си, откъснала го, па го изплюла в огъня.

— Хей! — ядосала се тя внезапно. — *КЪДЕ МИ Е ЧАЯТ, ПРОКЛЕТНИКО!*

Цялата къщурка се разтресла от този мощен глас, затракали тенджерите, посудата и окачените по стените тигани. От тавана се отронил прах. Дейвид зърнал едно мише семейство ужасено да се измъква от дупката и панически да изчезва в пукнатина в стената.

— Аз кат изгладнея, малко се изнервям и ставам по-гласовита ухилила се Снежанка. — Така си е. А тоя заек малък ми се вижда...

Вечеряли тихомълком, ако, разбира се, изключим мляскането, сърбането, оригването и плюенето — звуци, долитащи изключително от Снежанкиното място на масата. Тя наистина се хранела здраво и погълнала ужасно количество храна. На бърза ръка свалила заешкото от костите и го излапала, сетне облизала пръсти и веднага посегнала към чинията на Шести брат, който я гледал безпомощно. С настървение се нахвърлила и върху хляба, като шумно изплюскала цял самун и половин буца миризливо сирене. Прокарвала ги с пиво, халба след халба, бързо унищожавайки голяма част от запаса, който джуджетата държали в навеса. Сетне се захванала с изпечения от Първи брат плодов кекс, замляскала апетитно и грубо започнала да ругае, когато неволно схрускала някаква костилка, отчупвайки част от един зъб.

— Казах ти да внимаваш какво слагаш, пък е и доста сух — прошепнал Втори на Първи, който само се чумерел и нервно преглъщал.

Когато на масата не останало нищо друго, освен посудата, Снежанка се изправила с мъка, залитнала и се строполила върху стола си край огнището, където веднага захъркала. Дейвид помогнал на джуджетата да раздигнат масата и да измият чиниите, сетне всички заедно насядали в ъгъла със запалени лули. Тютюнът им смърдял на непрани стари чорапи, а Първи предложил на момчето да си дръпне от неговата лула, но то отказало.

— Какво добивате в мините? — запитало ги любопитно.

Джуджетата се спогледали и захъмкали, някои се прокашляли и Дейвид забелязал, че всички отбягват погледа му. Само Първи брат изглеждал готов да отговори на въпроса.

— Ами въглища... и нещо като въглища — рекъл той.

— Нещо като въглища ли?

— Ами да, такава нещо. Всъщност дето е било някога подобно на каменните въглища.

— Камъчета бе — неохотно обяснил Трети брат.

Дейвид се замислил върху казаното и внезапно му светнало.

— Хм, искате да кажете скъпоценни камъни ли? Като диаманти например?

Джуджетата вкупом се нахвърлили върху него, затискайки устата му с длани.

— Никога не казвай тази дума на глас тук! Ама никога! Чуваш ли? — тревожно зашепнал Първи.

Дейвид закимал, а след малко домакините му се поуспокоили и го пуснали.

— Значи на Снежанка не сте казвали за тях, а? — усмихнал се той.

— Не сме — измърморил Първи. — Просто време не ни е останало да й кажем, нали, братя?

Другите закимали с глави.

— Не й вярвате, така ли?

— Че ти ще й повярваш ли? — запитал Трети брат. — Миналата зима, когато бяхме страшно закъсали с храната, Четвърти брат се

събужда една нощ от болка в крака и какво да види — тя му гризе пръстите!

Четвърти за кимал с глава и тържествено се закълел, че това си е самата истина.

— Още нося белег. Ей на — честен кръст, гледай тук — рекъл той и показал ухапаното място.

— Ако загрее, че в мината има цяло имане, веднага ще ни вземе всичко — обяснил Трети. — И тогава ще бъдем още по-потиснати и експлоатирани. И още по-бедни.

Дейвид внимателно огледал вътрешността на дома. Нищо не говорело за някакво особено богатство, тъкмо напротив. Две стаи само имало — едната, в която се намирали в момента, а другата Снежанка я използвала единствено за лични цели. Джуджетата спели заедно в едно голямо легло в ъгъла край огъня — три от единия край, четири — от другия.

Първи брат уловил погледа му и започнал да обяснява:

— Ако я нямаше нея, бихме могли поне малко къщата да пооправим, да я постегнем, да я поукарасим. Но започнем ли да харчим пари за подобрения, тя ще се усъмни и тогава лошо ни се пише. Затова я държим така. Дори и друго легло не смеем да купим.

— Че никой ли не знае какво правите в мината? Няма ли други хора тук наоколо? Никой ли нищо не подозира?

— Ние на хората отдавна им говорим, че едва припечелваме — въглища продаваме, колкото да преживяваме. Иначе да копаеш под земята е работа тежка и никой не се наема с такава, освен ако не е сигурен, че ще забогатее. А щом си траем и не се фукаме, луди пари по скъпи дрехи и златни верижки не харчим...

— Или по легла например... — добавил Осми.

— Или по легла... — съгласил се Първи и довършил мисълта. — ... Значи всичко си е наред. Лошото е, че вече стареем, време ни е по-леко да го караме... дете се казва по някое и друго удоволствие човек да си позволи...

И джуджетата скришом хвърлили бързи погледи към хъркащата на стола Снежанка, пък вкупом въздъхнали.

— Всъщност... надяваме се да намерим човек да ни отърве от нея... — признал след малко Първи брат.

— В смисъл да се ожени за нея ли? — веднага запитал Дейвид.

— Абе, то за такава работа ще трябва да е някой съвсем изпаднал... ама ние пък ще го компенсирате, така да се каже — добавил Първи. — Иначе си мисля, че всички диаманти на този свят, взети заедно, пак няма да са достатъчни да платиш някому да живее с такава зло. Ама пък ще му дадем достатъчно — колкото да облекчи по-голямата част от бремето, нали? Например да си купи истински голямо легло и златни запушалки за ушите, а?

Дейвид забелязвал, че на джуджетата вече главите им клюмат, ужасно им се доспало. А Първи брат взел подобна на остен дълга пръчка от ъгъла и неспокойно побутнал Снежанка с нея.

— Много мрази да я будим — обяснил той на момчето. — Така е по-безопасно...

И отново побутнал спящата с върха на пръчката. Нищо не се получило.

— Май ще трябва по-силно — обадил се Дейвид.

Следващия път джуджето направо я сръгало, а реакцията била поразителна. Снежанка изръмжала като разярен звяр, сграбчила импровизирания остен с две ръце и го завъртяла. Инерцията отпратила Първи във въздуха, той описал дъга и щял да падне право в огнището, само че навреме се усетил да пусне пръчката и се приземил в коша за въглища.

— Гррр... — отърсила се сънливо пробудената Снежанка. — Бррр...

Избърсала потеклите от устата ѝ лиги с опакото на ръката, станала от стола и залитайки, се отправила към съседната стая.

На прага се извърнала и заканително наредила:

— Утре бекон с четири яйца. И парче салам... хм, я по-добре пет парчета.

Сетне затръшвала вратата, сгромолясала се върху леглото и незабавно потънала в дълбок сън.

Дейвид се свил на столче край огнището. Чувал гръмогласното хъркане на Снежанка отвъд вратата, а откъм джуджетата долитала потиха какофония от разнородни звуци като тихичко носово подсвиркване, прашна кашлица, сумтене и пуфтене. Не можел да прогони от съзнанието си една ослепително ярка картина: кървавите дири по земята, водещи към гората, Дърваря, размахал брадвата и ножа, Лерой и омразата в очите му. Съзнавал, че не е безопасно да

остава с джуджетата повече от една-единствена нощ. Трябвало да продължи пътя. Да се опита да стигне до краля.

Не успявайки да заспи, станал от стола и се приближил до прозореца. Мракът бил гъст, плътен, навън нищо не се виждало. Заслушал се внимателно, нейде далече, далече се обадил бухал. Натрапчиво в главата му се въртяла и мисълта, че е тук, в този опасен свят, следвайки зова на майчиния глас. Но след онзи първи случай повече не го бил чувал. Дали няма да му се обади сега?

— Мамо — прошепнало момчето с копнеж, — ако си тук някъде, моля те, дай ми някакъв знак! Имам нужда от помощта ти. Как да те намеря, ако не ме насочваш?

Но отговор нямало. Само мрак и злокобна тишина.

Върнал се на стола, затворил очи. След малко сънят го надвил. Сънувал мансардната спалня у дома, баща си, новото семейство, но те не били сами в къщата. В съня му Гърбушкото се промъквал в коридора пред стаята на Джорджи. На прага се спрял и дълго време гледал заспалото дете, преди да напусне смълчаната къща и да се върне в своя свят.

XV

ЗА ДЕВОЙКАТА СЪРНА

На другия ден, когато Дейвид и джуджетата напуснали дома, Снежанка все още здравата хъркала в голямото си легло. Нямамо начин момчето да не забележи как, колкото повече се отдалечавали от къщата на джуджетата, толкова повече настроението малко по малко се подобрявало. Изпроводили го до белия път, заобиколили го и всеки се опитвал сърдечно да му пожелае на добър час.

— Виж сега... нали разбираш — няма как да ти покажем къде е мината ни — смотолевил по едно време Първи брат.

— Очевидно — засмял се Дейвид. — Напълно разбирам.

— Защото е тайна, нали така?

— Ами да, разбира се.

— И не бива всеки да се интересува от нея, нали?

— Точно така, разумно говориш.

Тогава Първи му махнал с ръка да се наведе и зашепнал в ухото му:

— Ей там се намира, *след големия хълм и вдясно* — заговорил той в скоропоговорка. — Има една пътечка — право до нея води. Иначе е скрита, запомни, затова трябва по-упорито да я търсиш и очите да си отваряш. Ние обаче сме маркирали началото ѝ. Ще оглеждаш внимателно дърветата, докато забележиш знака — изрязано в кората око. Значи запомни — в случай че са ти нужни другари, нали така?

И лицето на Първи брат светнало в облекчение.

— Нали така? — повторил той. — Приятели. Близки хора. Малка дружинка весели джуджета като нас, нали? Близък човек услуга да ти направи. Ние на тебе, ти на нас... а?

Дейвид се засмял, отлично разбирал накъде отиват нещата.

— И запомни — продължавало джуджето. — Срещнеш ли някой принц, млад благородник... абе, изобщо всеки, достатъчно загази и готов да вземе онова женище за съпруга барабар с компенсацията,

значи веднага го изпращаш при нас, нали? Само ще му кажеш да стои на пътя и да ни чака до привечер, когато се връщаме от работа, чуваш ли? Да не стане някой гаф сам да си намери пътя до къщата и белята да стане... Нали ще запомниш?

— Ще запомня — обещало момчето с искрен смях. — Иначе току-виж го изплашила и той беж да го няма!

— Точно така! Е, добре, на добър час и все по друма дръж, не се отклонявай. На ден-два път оттук има село. Все ще намериш там някой да ти помогне. Но пътя не напускай, каквито и съблазни да се появяват, чуваш ли? По тези гори страшни неща се въдят, а те си имат начини да примамват пътниците веднъж влезеш ли навътре, и край — право в примките им попадаш. Затова внимавай!

Сетне джуджетата замахали с ръце за сбогом и потънали в гората. След малко екнала песен, сигурно същата, с която отивали на работа. Мелодия особена нямало, песента по-скоро на рецитал приличала, а и римите не били като за пред хората, но основното съдържание се въртяло около „*колективизация на труда*“ и „*гнета на капиталистическите псета*“. Момчето се позасмяло, но оставайки съвсем само на пътя, изпитало искрена жал за тези човечета.

Тъкмо започнало да ги харесва. Не успяло да разбере всичките им оплаквания, но пък с тях било весело въпреки опитите им да приспят завинаги Снежанка и дрънканиците за класова борба и експлоатация. И щом гласовете им заглъхнали в далечината, Дейвид наистина се почувствал сам и изоставен. Ужким пътят бил главен, а освен него пътници нямало. Веднъж-дваж открил следи от минавали по някое време хора: остатъци от отдавна загаснало огнище; кожен колан, нагризан от едната страна, вероятно от гладно животно. Но те били единствените неща през целия ден, доближили го поне малко до друго човешко същество. Почти постоянният сумрак, променящ се само рано сутрин и привечер, го угнетявал не по-малко. Той сякаш отнемал от жизнената му енергия, затова, изглежда, намалявала и способността му да се съсредоточава. От време на време заспивал прав, а в просъницата му се мяркали видения от миналото: виждал доктор Мобърли, надвесен над него, да му говори нещо, сетне го налягали мигове на пълен мрак, а после сякаш чувал бащиния глас. Стряскал се и се пробуждал, усещайки, че краката го водят встрани от

пътя, сякаш нечия чужда сила го примамва да слезе от каменната настилка и да хване към гората.

По едно време усетил силен глад. Сутринта закусвал с джуджетата, обаче сега стомахът му отново се обаждал празен, червата тъжно куркали, сякаш молят за помощ. В чантата имал малко останали отпреди продукти, а и домакините добавили към тях сушени плодове. Но не знаел докъде ще му стигнат, защото не можел да предположи колко още ще се наложи да пътува до кралския замък, а и джуджетата не могли да му помогнат със съвет. Помнел казаното от Дърваря, че кралят едва ли е в състояние да управлява господарството си както подобава. Първи брат разказвал как веднъж в дома им пристигнал човек, представил се за кралски бирник, но веднъж щом попаднал под словесните удари на Снежанка, едва успял да се измъкне невредим. Дори шапката си забравил и повече никога не се върнал. Единствените факти, които Първи потвърдил относно досега наученото за кралството, били, че крал (вероятно!) има, има и замък — някъде на края на същия този път. Само че джуджето не било ходило до него. И така Дейвид продължавал да върви, стомахът му се бунтувал, главата му се въртяла, а пътят пред него като че сияел, сякаш отделял особена белезникава светлина.

При поредното заспиване и събуждане в движение почти паднал в канавката, но успял да се задържи на крака. В следващия миг забелязал ябълково дърво на края на гората, а на клоните му обилен плод. Ябълките били розови, почти узрели на вид и момчето усетило как лигите му направо потичат. Помнело предупрежденията на джуджето изобщо да не се отклонява от пътя, да не се съблазнява от случайни горски дарове. Каква вреда обаче може да има в това да си откъснеш няколко ябълки от едно дърво? Никаква, повтарял си Дейвид и устата му се наливала. Нали ще измине съвсем малко разстояние, пътя от очи няма да изпуска? Какво толкова — с помощта на отчупен клон ще обрули достатъчно плод, колкото да му стигне за ден-два. Спрял и се заслушал, нищо не чул, никакъв шум не доловил. Гората тъмнеела, мълчала.

Тогава се осмелил и слязъл от пътя. Извън него почвата била мека, мокра, всяка поредна стъпка предизвиквала неприятен джвакащ звук. Приближавайки, забелязал, че плодовете на ниските клони били дребни, недобре узрели, докато нагоре — на по-високото — ябълките

били едри колкото здрав мъжки юмрук. Лесно можел да си набере — веднъж само да се покатери на дървото, а Дейвид наистина бил много добър в това. Било работа за минутка и нещо да се покачи по ствола. И скоро, вече настанен на разклонението на два дебели клона, с удоволствие отхапвал от сочна ябълка, а тя му се струвала невероятно вкусна. Отдавна не бил ял нещо подобно. Преди време един съсед фермер подарил на Роуз няколко ябълчици с пожелание „дечицата да се подсладят“. Но онези били дребни и кисели, а тукашните — направо великолепни. Сок потекъл по брадичката на момчето, а хрущящият в устата му плод направо се топял.

Лакомо довършил първата ябълка и захвърлил огризката, откъснал си втора. Тази изял по-бавно, припомняйки си някогашни майчини съвети да не прекалява с ябълките, че сетне може да го боли стомахът. Знаел, че всяко прекаляване и лакомия се наказва — я с болезки, я с нещо по-лошо, но пък си повтарял, че цял ден не е ял и му се полага да задоволи глада си. Казвал си още, че този плод е прекрасен на вкус, а стомахът му го приема с охота.

Тъкмо стигал до средата на втората ябълка, когато в гората зад себе си чул шум. Нещо се приближавало отляво, при това бързо. Зърнал движение в шубраците, мярнала му се кафява животинска кожа. На сърнешка му заприличала, но пък главата не се виждала, а личало, че животното е изплашено и сигурно бяга, преследвано от някого. Тутакси си представил вълците и се изплашил. Притиснал се към дебелия клон и се снижил, доколкото това било възможно, на дървото. Страхувал се, че зверовете ще подушат следите му на земята. Боже мой, дано гладът и миризмата на преследваната плячка да объркат сетивните им инстинкти!

След няколко секунди от шубраците наистина изскочила сърна, за миг се спряла на малката полянка точно под неговото дърво, сякаш се колебае накъде да поеме. И тогава Дейвид високо ахнал от удивление, защото главата ѝ не била обикновена, а момичешка — русокоса, зеленоока! Ясно се виждало мястото, където човешкият врат завършвал и започвало сърнешкото тяло — там имало болезнено червен белег. Стресната от звука, сърната девойка повдигнала глава и очите ѝ срещнали Дейвидовите.

— Помогни ми! — помолила тя. — Моля те!

Сега до ушите на момчето долетели други звуци — тези на преследвача, и от високия клон то зърнало кон с ездач. Препускал с все сила към полянката с опъната в лъка, готова за стрелба стрела. И сърненото момиче го чуло също, краката му се изопнали за скок и то отново се хвърлило към гората. Вече летяло във въздуха, когато стрелата се забила във врата му. Ударът отхвърлил тялото вдясно и го повалил на земята. Лежало там, потръпвайки конвулсивно, а девичите устни се отваряли и затваряли безмълвно в опит да изрекат последни думи. Задните крака приритали няколко пъти върху меката мокра земя, тялото се сгърчило и разтресло, сетне замряло.

Ездачът връхлетял на поляната в галоп на огромния си вран кон. Бил с качулка, облечен в зелено и златисто, есенните горски цветове. В лявата ръка стискал къс лък, през рамото му висял кочан стрели. Скочил от коня, от ножница на седлото измъкнал дълъг меч, устремно закрачил към падналото тяло. Замахнал веднъж-дваж към девойката сърна, а Дейвид ужасено извърнал глава и затворил очи, затискайки устата си с длан. Когато се осмелил да погледне, главата на девойката лежала отсечена от врата, ловецът я вдигнал за косата и я понесъл към коня, а по многоцветния горски килим закапала гъста тъмна кръв. Завързал главата за рога на седлото и тя увиснала на конския хълбок. Сетне заметнал трупа на убитото животно напъряко на коня и понечил да се метне на седлото. В същия миг обаче нещо на земята привлякло вниманието му. Дейвид проследил погледа му и с ужас забелязал огризката от изядената ябълка. Ловецът я побутнал с крак, отривисто измъкнал стрела и я запънал в лъка. Извърнал се рязко и в следния миг върхът ѝ сочел нагоре и право в Дейвид.

— Слизай! — заповядал ловецът, а гласът бил приглушен от завързана върху устата му кърпа. — Слизай или ще те сваля аз!

Какъв избор имало момчето, освен бързо да изпълни нареждането? Противно на волята си, заплакало, отчаяно се опитвало да овладее хълцанията, а в същото време усещало миризмата на прясна кръв и още повече се ужасявало. В съзнанието му се мярнала далечна надежда, че може би тази тайнствена фигура долу ще го пощади. Нали така и така вече е извършила едно убийство за деня?

Треперейки целият, Дейвид се смъкнал по ствола и тупнал на земята. За миг се изкушил дали да не хукне да бяга, но веднага отхвърлил идеята. Ловец, който убива сърна в скок със стрела от

галопиращ кон, ще уцели бягащо по меката горска почва момче далеч по-лесно. Какво друго може да направи, освен да очаква някаква милост? Застанал пред закачулената фигура и неволно погледът му попаднал право в безжизнените очи на девойката сърна. Първото, което му хрумнало, било, че едва ли може да се очаква снизхождение от човек, който умъртвява по този начин.

— Лягай! — наредил ловецът. — По корем.

— Моля ви, не ме убивайте — приплакал Дейвид.

— Лягай!

Момчето клекнало, сетне насилило воля, проснало се по очи. Чуло стъпките на ловеца да се приближават, усетило болезнено извиване и за миг китките му били здраво завързани с грубо въже. Ловецът измъкнал късия меч от колана, завързал и краката му на глезените и с лекота го метнал на коня върху трупа на сърната. Заболяло го, седлото се врязвало в лявата страна на гърдите му. Опитвало да не мисли за болката, но когато конят препуснал, болезненият натиск в гърдите се превърнал в ритмична агония, сякаш някой постоянно го удря между ребрата. Клатещата се глава на мъртвата девойка сърна се допирала и триела в лицето му. Кръвта ѝ, все още неизстинала съвсем, потекла по бузите му.

А в същото време Дейвид се виждал отразен в зелените и очи досущ като в огледало.

XVI

ЗА ЛОВЕЦА, ХИРУРЗИТЕ И МЕХЛЕМА

Така яздили в продължение може би на час, възможно е да е било и повече, за Дейвид пътуването се превърнало в безкрайно страдание. Главата му безпомощно висяла встрани, боляла го ужасно, миризмата на кръв го зашеметявала, при неизбежния допир мъртвата плът била ледена. Ловецът мълчал.

Накрая стигнали пред дълга каменна къща в гората. Проста изглеждала, неукрасена, прозорците ѝ — тесни, покривът — висок. Встрани имало голяма конюшня, там ездачът отвел коня. Но се оказало, че в нея са затворени и други животни. В една клетка стояла кошута, дъвчела поставена пред нея слама. Тя вдигнала глава и примигнала при вида на новодошлите. В оградено като кокошарник пространство имало пилета, още и зайци в клетки. Недалеч от тях в друга клетка жълтеникава лисица ядно гризела решетките, вниманието ѝ раздвоено между появилия се ловец и богатата плячка току под носа ѝ — така близка и все пак недостижима.

Ловецът откачил главата на сърната девойка от седлото, с другата ръка метнал Дейвид на гръб и ги отнесъл в къщата. Отрязаната глава се ударила с мек звук във вратата, докато ловецът дърпал резетата. Влезли, той захвърлил момчето направо на каменния под. То паднало там по гръб и останало на място, зашеметено и изплашено, докато домакинът палел лампите една по една. След малко светнало достатъчно и Дейвид успял да огледа помещението. Било обширно, с голяма, висока врата.

По стените висели множество животински и човешки глави, всяка поставена на прикрепена към камъка дървена подложка. Сред първата категория имало сърнешки, вълчи, дори и една на луп — на видно място в центъра на лявата стена. Дейвид зърнал няколко на възрастни хора, сред тях изпъквали три мъжки. Повечето обаче принадлежали на деца — момчета и момичета, в очните им кухни искрели стъквени очи. В единия край на помещението се намирало

огнище, до него тясно легло, пред съседната стена — малко писалище и един-единствен стол. А когато Дейвид успял да извие глава, в съседство забелязал кръгли пръстени и куки, на които висяло сушено месо. Не бил сигурен какво е — човешко или животинско?

Но тук над всичко друго доминирали две огромни дъбови маси, наистина толкова големи, сякаш били внасяни парче по парче и сглобявани в самата къща. Целите били омазани в засъхнала кръв, а от мястото си момчето видяло, че върху плотовете са монтирани метални окови, вериги, кожени ремъци за затягане. Встрани стоял висок дървник с ножове, резачки, секири, хирургически инструменти, видимо стари във времето, но грижливо поддържани чисти и остри. Над масите на любопитно украсени рамки висели комплекти стъклени и метални тръби, някои тънки като игли, други дебели почти колкото Дейвидовата ръка.

На съседни лавици се виждали множество стъкленици и буркани от всякакъв вид и размер, някои пълни с прозрачна течност, други с части от човешки тела. Една от тях съдържала човешки очи и на Дейвид му се сторило, че го гледат като че са живи, сякаш отскубването им от орбитите не е отнело способността да виждат. В съседство зърнал женска ръка, на единия пръст с годежен пръстен, а по ноктите все още аленеел червеният лак. В трети буркан стояла половинка от човешки мозък, вътрешността обърната към евентуалния зрител и маркирана с червени карфички.

А имало и много по-страшни, неописуеми неща, още и още...

След малко момчето чуло стъпки — приближавали се към него. Ловецът се надвесил отгоре му — вече без кърпата на устата и със свалена качулка. Удивен, Дейвид разбрал, че го гледа лицето на жена с груба кожа и без грим, устата ѝ — малка, свита и мрачна. Косата била прибрана в недобре затегнати плитки, в тях изпъквали бели и сребристи кичури, на места и съвсем черни косми. Заприличала му на козината на язовец. Докато се гледали в очите, тя разпуснала плитките, косата ѝ се разсипала по раменете и гърба. Сетне клекнала, стиснала брадичката му с пръстите на дясната ръка, завъртяла главата му наляво и надясно, внимателно оглеждайки черепа. Сетне се заела да опипва и изучава врата, мускулите на ръцете и краката му.

— Ще свърши работа — доволно заявила жената след малко, повече на себе си, отколкото на Дейвид.

Оставила го да лежи на пода в същото състояние и се захванала да обработва главата на девойката сърна. През цялото време мълчала и така продължило чак докато завършила работата си много часове покъсно. Тогава се върнала при момчето, хванала го, както си бил завързан, и го поставила на ниско столче, откъдето можел да види резултатите на труда ѝ.

Главата на девойката сърна била вече поставена върху подложка от тъмно дърво. Косата изглеждала измита и грижливо разпростряна върху целия дървен плот, като разлято златисто руно, вероятно залепено върху основата. Очите били извадени, заменени с овални зелено-черни топчета. Кожата изглеждала восъчна — обработена със специални препарати, а когато жената ловец потупала черепа с кокал четата на ръката, той глухо избумтял.

— Красива, нали? Какво ще кажеш? — запитала жената.

Дейвид поклатил глава, но не отронил и дума. Тази девойка сигурно е имала име, помислил той. Имала е майка и баща. Може би и приятел, когото е обичала и била обичана в ответ. Можела е да се омъжи и да ражда деца. Може би... Но сега всичко това вече било изгубено.

— Не си ли съгласен? — запитала жената. — Може би я съжеляваш? Но само помисли: ще минат години, тя ще остарее, ще погрознее. Различни мъже ще я използват за свои си цели. Вероятно ще ражда. Зъбите ѝ ще изгният, кожата ѝ ще се набръчка и повехне, косата ѝ ще побелее и изтънее. А така, така тя винаги ще си остане млада и красива, не мислиш ли?

Жената ловец се навела към него, докоснала с пръсти бузата му и за пръв път се усмихнала.

— Скоро и ти ще станеш като нея.

Дейвид рязко извил глава в опит да избегне допира.

— Коя сте вие? И защо постъпвате по този начин?

— Аз съм ловджийка — бил простият отговор. — А един ловец трябва да ловува.

— Но тя беше почти момиче — възразил Дейвид. — Вярно, с тяло на сърна, но все пак момиче. Чух ѝ гласа, молеше за помощ. Беше много изплашена. А вия я убихте.

Жената погалила косата на препарираната глава.

— Ами да — отвърнала тихо. — Издържа повече от очакванията ми. Хитра беше, по-лукава се оказа, отколкото предполагах. Сега си мисля, че лисиче тяло би й подходило повече, но вече е късно.

— Значи вие сте я направили такава? — гневно се стреснал Дейвид и макар че бил ужасен, в същото време се и отвращавал от делата на тази жена.

Никакви думи не били обаче достатъчно красноречиви, че да опишат извършеното от нея. А тя изглеждала изненадана от остротата на тона му и може би решила, че е нужно да оправдае действията си по някакъв начин.

— Един ловец винаги си търси нова плячка — започнала тя. — Аз също. Омръзна ми да гоня зверове, а човеците сами по себе си не са интересни като дивеч. Иначе са умни, но телата им са слаби. Тогава ми хрумна, че би било чудесно да обединя физиката на животно с човешката интелигентност. Ето, това вече би било чудесна проверка на истинските ми умения и сили! Само че е трудно, наистина е много тежка задача да създадеш подобен хибрид. Опитах се, но не се получаваше — и животните, и хората умираха, преди да съм успяла да обединя тялото на едните с глава от другите. На първо място все не успях да огранича кръвотечението. Умираха мозъците им, спираха им сърцата и с изтичането на последните капки кръв на вятъра отиваше целият ми труд.

Един ден обаче имах необичаен късмет. През гората пътувах трима, аз ги издебнах, подслушах разговора им. Оказаха се хирурзи, тогава ги залових и доведох тук. На много неща ме научиха, но най-важното бе приготвяването на чудодеен мехлем за пресни рани — намажеш ли с него откъсната от тялото част, и тя отново зараства на мястото си, например отрязана на китката ръка, отсечен крак. Принудих ги да ми го демонстрират, като отсякох ръката на едного — те му я залепиха. Вторият разсякох на две — другите двама го съединиха, направиха го като нов. На третия отрязях главата, те му я възстановиха. Мехлемът действаше прекрасно, точно както ми бяха казали.

Именно те се превърнаха в първите образци на новия вид плячка — рекла тя и показала висящите на стената глави на трима възрастни мъже. Разбира се, това стана, след като ми разкриха състава на мехлема и как точно се приготвява. Сетне всяка поредна плячка бе

по-различна от предната, защото всяко дете придаваше нещо ново от своята индивидуалност на животното, с което го съчетавах.

— А защо деца?

— Защото възрастните лесно се обезсърчават, докато децата издържат. Те много лесно се приспособяват към новите тела и начин на живот. И то, защото кое дете не е мечтало да се превърне в някакво животно или птица да речем? Има и друго — истината е, че предпочитам да ловувам деца. При тях удоволствието е по-голямо, от тях се получават прекрасни трофеи за стените ми. Защото са по-изящни и красиви.

С тези думи жената отстъпила няколко крачки и внимателно огледала Дейвид, сякаш чак сега оценява въпросите му по достойнство.

— А ти как се казваш? Откъде идваш? Не си от тези места. Личи ти и по миризмата, и по говора.

— Името ми е Дейвид. И наистина съм от друга земя.

— Коя е тя?

— Казва се Англия.

— *Анг-лия* — разчленила думата ловджийката. — А как се озова тук?

— Между моята земя и тукашната имаше проход. По него минах, сетне той се затвори и сега не мога да се върна.

— Ах, жалко, много жалко — рекла жената. — А в Англия има ли много деца?

Дейвид премълчал.

Тя пристъпила, сграбила главата му с две ръце, забила пръсти в плътта на бузите.

— Отговаряй, когато те питам!

— Има — неохотно отвърнало момчето, много го заболяло.

Тя отдръпнала ръце и след малко казала:

— Може би ще ми покажеш пътя натам? Иначе ще те накарам насила. Тук децата вече са съвсем малко. И не скитосват както едно време. Тази — посочила тя главата на девойката сърна — беше последната, която се загуби в гората. И затова я задържах за по-дълго време. Но сега... хм, сега имам теб. Чудя се какво да те правя? Хм... Да те използвам ли по същия начин или да те накарам да ме отведеш в Англия?

Отново отстъпила и се замислила.

— Аз съм търпелива — рекла след време. — Познавам си земята, преминала съм през всичките ѝ перипетии. Децата отново ще се върнат тук. Зимата приближава, но аз имам достатъчно провизии. А преди да падне снегът, теб ще те превърна в плячка. Мисля на лисица да те направя, защото по всичко личи, че си по-интелигентен от онова девойче. Кой знае — току-виж си ми избягал и си се заселил в някоя скрита част на гората. Но пък досега никой не е успявал да го направи. И все пак надежда има, моето момче, надежда винаги има — тя последна умира. А сега лягай да поспиш, че утре започваме.

И се навела, почистила лицето му с кърпа, нежно го целунала по устните. Тогава го отнесла на едната от масите, завързала го с кожените колани, че и с веригите, за да не се опитва да бяга през нощта. Сетне изгасила лампите, съблякла се край огнището и легнала гола върху тясното си легло, където бързо потънала в сън.

Но Дейвид не могъл да заспи, непрекъснато мислел за ситуацията, в която по собствена грешка изпаднал. Припомнил си всички прочетени приказки, както и разказаните от Дърваря, особено онази за шоколадовата къщурка. Знаел отлично, че всяка една от тях съдържа поука.

И така бавно, малко по малко, в съзнанието му започнал да се оформя план.

XVII

ЗА КЕНТАВРИТЕ И СУЕТАТА НА ЛОВДЖИЙКАТА

Рано на следващата сутрин ловджийката скочила от леглото и бързо се облякла. На огъня изпекла месо, похапнала, направила си уханен билков чай. После разбудила Дейвид. Той успял да поспи съвсем малко, болели го гърбът и краиците от твърдата маса и веригите, но в главата му вече имало няколко идеи, обединени и целенасочени. До този момент съдбата му зависела все от добрата воля на другото — било на Дърваря, било на джуджетата. Сега обаче бил сам и да оцелее било изключително негово дело и кауза.

Ловджийката наляла чай, опитала да го нахрани с месо, но той стиснал зъби и не приел — миришело му отблъскващо, на животно.

— Нищо му няма, сърнешко е — настоявала тя. — Трябва да ядеш много, за да имаш сила. Ще се нуждаеш от нея.

Но Дейвид така и не отворил уста. Не можел да забрави онази девойка, допира на отрязаната глава върху своята. Потръпнал. Кое ли дете е било част от убитото живо същество — човек и звяр в едно, от чието месо му предлага сега тази ужасна жена? Може би е от същата сърна девойка — нейна плът, отрязана за закуската на ловджийката? Не, нямало начин да вкуси такова нещо, цялото му същество се бунтувало срещу подобна мисъл.

Ловджийката се ядосала, но в края на краищата се отказала да го насилва и му дала хляб. Дори и едната ръка му освободила, за да може да се храни. А докато закусвал, донесла клетката с лисицата и я поставила на масата срещу Дейвид. Животното внимателно гледало момчето, сякаш разбирало какво предстои. И докато те се взирали един в друг, жената започнала да подготвя инструментите. Носела и поставяла в съседство скалпели, триони, превръзки и тампони, дълги игли, черни хирургически конци, тръбички и стъкленици, а накрая се появил и буркан със светла и прозрачна, лепкава на вид течност. Към

някои от тръбичките ловджийката прикачила гумени балони помпи, усмихнала се и каза:

— Наложил ли се, с тях ще поддържам кръвообращението.

Затегнала свободните кожени колани, за да пасват на дребните лисичи крака, и подметнала:

— Е, какво мислиш за бъдещото си тяло? Лисицата е хубава, млада, пъргава и силна.

Животното в клетката сякаш разбрало думите ѝ, скочило върху решетките и ги загризало със зъби.

— А с моето тяло какво ще правите? — запитал Дейвид.

— Месото ще го опуша и изсуша, към зимнината ще го прибавя. Установих, че докато напълно успешно може да се обедини детска глава с животинско тяло, обратното е невъзможно. Животинският мозък не е в състояние да се приспособи към новото тяло. Не може да го овладее, оттук страдат координацията на движенията и контролът на крайниците, а такъв хибрид за плячка не става. В началото го правех и пусках резултата на свобода — ей така, просто за забавление — но после ми омръзна. Излишни усилия. Обаче някои от тези хибриди са си все още в гората. Разбира се, само онези, които оцеляха. Те са болни същества, ненормални. Срещна ли ги случайно, убивам ги от съжаление — да не се мъчат повече.

— Аз си мисля за казаното от вас снощи — внимателно започнал Дейвид. — За това, че децата често си мечтаят да се превърнат в животни.

— Е, че не е ли вярно?

— Вярно е — потвърдил той. Аз например винаги съм искал да бъда конче.

Ловджийката завъртяла глава, видимо заинтригувана.

— А защо именно кон?

— Още от малък съм чел много приказки, в които се разказва за едно митично същество на име кентавър — наполовина кон, наполовина човек. При него на мястото на конския врат се намира човешки торс, за да може в ръце да държи лък. То е красиво, бързо и е съвършеният ловец, защото в себе си обединява голямата сила и скорост на коня с уменията и интелигентността на човека. Гледах ви вчера на коня — много бяхте бърза, но не е същото, защото не сте в пълно единение с животното под вас. Например конят понякога може

да се спъне и това ще ви изненада или ще направи неочаквано за вас движение, нали? Баща ми навремето яздил като момче и твърдеше, че дори и най-добрият ездач може да падне. Та си казвам, аз ако съм кентавър, това ще е върховното постижение, кон и човек едновременно, а на света няма плячка, дето да успее да ми се измъкне.

Ловджийката се замислила над тези думи, мълчала известно време, гледала лисицата, сетне Дейвид, пак зверчето, сетне момчето. Обърнала му гръб по едно време и закрачила към малкото писалище. Извадила лист и перо, започнала да рисува. От масата Дейвид съзирал, че чертае диаграми, изобразява фигури, човешки и конски форми. Явно било, че има окото и дарбата на художник. Момчето мълчало, наблюдавало я търпеливо, а когато по едно време погледнало лисицата, забелязало, че и тя върши същото. Така и двамата, обединени в неприятни предчувствия, изчаквали ловджийката да привърши работата си.

По едно време тя се върнала при масата и веднага затегнала колана върху свободната Дейвидова ръка. Той се изплашил, обхванала го паника. Изглежда, планът му не е проработил. Сигурно вече се кани да оперира: да отдели главата му от трупа и да я присади на дивото животно в клетката, за да създаде ново същество чрез болка, кръвопреливане и онзи чудодееен мехлем. Дали ще му отсече главата с едно движение? Може би ще го обезглави с помощта на секира? Или ще я отреже с триона? Виждал го недалеч от себе си. Дали ще му даде нещо за упояване, та да заспи като човек, а да се събуди като съвсем друго нещо? Или може би обича да предизвиква болка в другите? И докато пръстите ѝ сърчно затягали поредния ремък, той понечил да изплаче, но някак си така и не му се отдало. Лежал, потял се, преглъщал страха си. И тази самодисциплина била възнаградена.

След като привършила, още един път проверила вратичката на лисичата клетка и безмълвно напуснала помещението. След няколко дълги минути Дейвид ясно чул тропота на конски копита. Звукът постепенно заглъхвал, явно ездачът се отдалечавал в гората. А Дейвид и лисицата останали насаме — две същества, които скоро вероятно ще се превърнат в едно.

По едно време момчето се унесло в сън. Събудил го шумът от завръщането на ловджийката и този път конските копита прозвучали съвсем наблизо. И наистина Дейвид с удивление видял вратата да се отваря и жената да влиза, водейки красивия жребец за юздите. Отначало се дърпал и извивал глава, но тя му заговорила тихо, тогава той я послушал и примирено пристъпил напред. Благородното животно видимо реагирало на миризмите в това голямо помещение, а в очите му се четял панически страх. Ловджийката го завързала за един от пръстените в стената, сетне закрачила към масата.

— Искам да направим сделка — рекла тя на Дейвид. — Доста мислих относно съществуването, за което ти говореше — за *кентавъра*. Ти си прав: такова създание би било съвършеният ловец. И аз искам да стана точно такава. Помогнеш ли ми, давам дума да те освободя.

— Каква гаранция имам, че превърнете ли се в кентавър, няма да ме убиеете и ще удържите на думата си? — усъмнило се момчето.

— Още сега ще унищожа лъка и стрелите и ще ти начертая карта как да се добереш до пътя. Но дори и да реша да те преследвам, какво мога да ти сторя без ловния си лък? По-късно, разбира се, ще си направя нов, но дотогава ти отдавна ще си напуснал гората. Освен това гарантирам, че върнеш ли се някой ден отново тук, ще те пропусна да минеш свободно в знак на признателност за онова, което си направил за мен.

Сетне се надвесила над масата и яростно зашепнала:

— Обаче откажеш ли ми, ще те съединя с лисицата и бъди сигурен, че няма да доживееш до вечерта. Ще те гоня из гората, докато паднеш от изтощение, тогава жив ще те одера, а от кожата ти ще си направя кожухче за зимата. Сам избери — живея или умри! Твоя воля.

— Да живея искам — рекъл Дейвид.

— Тогава сключваме сделката — рекла тя.

Лъкът и стрелите веднага хвърлила в огъня, а сетне начертала подробна карта на гората с указания за обратния път към пътя. Момчето тутакси я скрило под ризата си, а ловджийката започнала да обяснява какво трябва да направи. От конюшните донесла подобна на гилотина сложна машина с тежки, наточени като бръснач и задвижвани със система от въжета и скрипци остриета. Всичко това сръчно закрепил над масата и тя заприличала на операционна. Показала му къде ще легне тя самата, а той как да управлява системата, та да

разреже тялото ѝ на две. Обяснила също как се прилага мехлемът, и то максимално бързо, защото загубата на кръв можела да предизвика преждевременна смърт, преди тялото ѝ да бъде съединено с конското. Добавила още указания кое как да стане и ги повтаряла, докато се убедила, че Дейвид ги е научил наизуст. Сетне се разсъблякла, взела тежка брадва и с умел удар отсякла конската глава заедно с шията. Шурнали фонтани кръв, но двамата бързо и обилно намазали мястото на отрязването с мехлема. Прерязаните съдове и обилно кървищата рана засъскали, задимели като изгорени, но кръвотечението спряло. Конското тяло лежало на пода, сърцето все още биело, в отрязаната глава очите неистово се въртели, а изваденият навън език висял безпомощно.

— Време почти няма! — викнала ловджийката. — Побързай, побързай!

И се изтегна на масата. Дейвид извърнал очи от голотата ѝ и отправил цялото си внимание към системата с остриетата, както го инструктирала тя. Докато проверявал въжетата, жената сграбчила ръката му със своята, а в другата му показала тънък остър нож за хвърляне.

— Виждаш ли го? Опиташ ли да ме предадеш и да избягаш, този нож ще се забие в сърцето ти, преди да си направил и две крачки. Разбираш ли?

Дейвид кимнал. Отлично съзнавал положението си. При това и единият му глезен бил завързан за масата — ловджийката взела и тази предпазна мярка, преди да легне. Не би могъл да стигне далече — тази жена всичко предвиждала. Тя освободила ръката му и хванала съда с мехлема, поставен до нея. Задачата на Дейвид била да намаже отрязаната част незабавно, сетне да свали половината ѝ тяло от масата и да ѝ помогне да долази до конското. Веднъж докоснат ли се предназначенията за съединяване повърхности, момчето трябвало светкавично да излее мехлема, а той щял да довърши работата, обединявайки в едно ново същество човек и кон.

— Хайде, действай бързо!

Дейвид отстъпил крачка назад. Въжето било опънато, застопорено, гилотината висяла в горната част на машината. За да се избегнат евентуални грешки, трябвало само да пререже въжето със

своя меч, а падащото острие било прецизно нагласено да пререже тялото.

— Готова ли сте? — запитал той и допрял острието на меча във въжето, а тя изскърцала със зъби и изсъскала:

— Да! Давай!

Момчето вдигнало меча над глава, замахнало и с все сила ударило въжето. То се прекъснало, острието паднало и разсякло жената на две. Тя изпищяла високо в страховита агония и се загърчила на масата, кръв шурнала едновременно и от двете части.

— Мехлемът! Крещяла тя. Побързай!

Но Дейвид отново замахнал с меча, отсякъл дясната ѝ ръка, а тя паднала на пода заедно със стиснатия в нея нож. С трети удар разсякъл въжето, с което бил завързан за масата, прескочил конския труп, грабнал чантата и хукнал към вратата, а зад него ехтели писъци на болка и ярост. Вратата била заключена, ключът — в ключалката, само че не искал да се завърти. Опитвал пак и пак, но все не се получавало.

Зад него писъкът на ловджийката се превърнал в див рев, а в следващия миг се чуло познатото му съскане, силно замирисало на дим. Извърнал се да види, че горната част на тялото ѝ дими, мехлемът затваря раните и спира кръвотечението. Краят на отсечената ръка димял също. Жената изсипвала от мехлема и на пода, където потекла локвичка, а тя стигнала до отрязаната част с ножа. Със здравата си лява ръка и с помощта на сакатата тя се изтърколила от масата и тупнала на пода.

— Връщай се веднага! — засъскала оттам. — Още не съм привършила с теб! Жив ще те ям — парче по парче!

Тогава успяла да възстанови дясната ръка, ухапала ножа със зъбите и с помощта на двете ръце полазила към вдървения от ужаса на видяното Дейвид. Бързо приближавала и вече протягала ръка към крака му, когато той излязъл от вцепенението и отново завъртял ключа. Този път за щастие вратата се отворила и той полетял навън, но тук отново спрял, замръзвайки на място.

Очаквала го голяма изненада.

Полянката пред къщата изглеждала задръстена от множество същества с детски тела и животински глави. Лисичи, сърнешки, заешки, на невестулки, главите на по-дребните зверчета несиметрично, гротескно стояли на по-едрите рамене, вратовете изтънени от

действието на мехлема. Тези хибриди се движели тромаво и тежко, сякаш не могат добре да контролират крайниците си. Някои залитали, други влачели крака, лицата им издавали болка и объркване. Те бавно приближавали къщата, а в същия миг ловджийката долазила на прага и ги съзряла. Ножът паднал от устата ѝ, хванала го в ръка.

— Какво правите тук, гадини мръсни? — ревнола тя. — Марш оттук! Махайте се, връщайте се по гадните си дупки!

Но звероподобните същества мълчали и все така тромаво и вкупом пристъпвали напред с вперени в нея очи. Тогава ловджийката вдигнала лице към Дейвид и той разбрал, че тя е много изплашена.

— Моля те, върни ме обратно вътре — задавено замолила тя. — Бързо, преди да са стигнали до мен. Прощавам ти за всичко, което направи. Свободен си да си ходиш. Само не ме оставяй тук сама с... тях!

Дейвид поклатил глава. И отстъпил встрани тъкмо когато приближило първото момчешко тяло с катерича глава и гневно, ситно тръпнещи ноздри.

— Не ме изоставяй! — изпищяла жената.

Вече била почти заобиколена и безсилно размахвала ножа срещу настъпващите нейни жертви.

— Помогни ми! — креснала тя отново. — Моля те, помогни!

В този миг звероподобните едновременно се нахвърлили върху нея. Задърпали, загризали, заскубали, заудряли, кой, както и с каквото може. А Дейвид обърнал гръб на грозната гледка и побягнал в гората.

XVIII ЗА РОЛАНД

Много часове се скитал в нея в опит да следва нарисуваната от ловджийката карта. На нея били указани пътеки, вероятно отдавна обрасли и изгубени за пътника или пък никога не съществували. Посочените също там каменни грамади, векове наред използвани като примитивни пътепоказатели, често се губели в буйна зеленина, покрити с гъст мъх и скрити за очите, други пък разрушени от агресивни животни или отмъстителни пътници. Затова Дейвид бъркал пътя, връщал се назад отново и отново, налагало се да разчиства шубраците с помощта на меча, за да открива знаците. Често се питал дали ловджийката нарочно не му е нарисувала фалшива карта, с цел да го обърка, за да се загуби безвъзвратно и да бъде една от първите ѝ жертви, когато тръгне да ловува като кентавър.

По едно време дърветата се поразредили и внезапно в далечината съзрял тънка бяла линия. Затичал с все сила и не след дълго запъхтян излязъл на края на гората. Отвъд се виждал и белият път. Иначе нямал представа къде точно се намира: дали е близо до мястото, където се разделил с джуджетата, или далеч от него? Но не давал и пет пари, важното било, че се измъкнал от горските капани и отново бил на водещия към кралския замък друм.

Тръгнал по него и вървял, докато бледото зарево на този доста тъмен свят започнало да се губи. Смущаващо било това явление — отсъствието на нормална дневна светлина. Потискало го, натрапвало му тъжни мисли, ето и сега се чувствал угнетен, с десеторно помрачено настроение от нормалното за обстоятелствата. Седнал на една скала, ухапал коматче сух хляб, похапнал и малко от сушените плодове — дар от джуджетата. Така се подкрепил, починал си колкото могъл, за да възстанови силите си, пък се навел и до насита пил от бистрото поточе, което се виело покрай пътя.

В съзнанието му се мярнала картина от дома. Високата къща, градината, околната гора. Какво ли правят баща му и Роуз? Сигурно са

вече силно разтревожени за него. Дали ще се досетят да надникнат във вкопаната градина? Може би, ако изобщо нещо е останало от нея. Помнел ясно горящия бомбардировач, пламъците, осветили нощното небе, и отчаяния рев на моторите на летящото надолу чудовище. Сигурно при сгромолясването е разорало земята, обърнало всичко наопаки, разхвърляло тухли, камъни и самолетни отломки във всички посоки. Вероятно е запалило и околните дървета. А входът към тукашния свят? Може би и той е унищожен от експлозията? И баща му никога няма да научи какво точно е станало и къде е бил синът му, когато всичко това се е случвало. Представил си ровещи се в останките на свалената машина мъже и жени — търсят овъглените тела на жертвите, страхуват се, че сред тях ще открият и едно по-дребно от останалите...

А не за пръв път го безпокояла и друга мисъл — дали постъпва правилно, като се отдалечава все повече и повече от онази първа гора, мястото на влизането му в този свят? Ами ако баща му или някой друг успее да мине по същия път и тръгне да го търси? Дали ще попадне на същото място? Дърваря бил повече от сигурен, че верният път води към краля, но пък него вече го нямало. Сам не успял да се спаси, провалил се и в стремежа да защити Дейвид до край. И сега той е сам.

Момчето се огледало, извърнало очи назад. Не, не бива да се връща. Вълците със сигурност го търсят. Дори и да отиде при бездната, пак остава проблемът как да я прекоси. Няма друга възможност, освен да продължава напред с надеждата, че кралят ще бъде в състояние да му помогне. Ако баща му дойде да го търси, още по-добре, да се надяваме на най-доброто. Но за всеки случай Дейвид взел остър камък и върху плоска плочка издълбал името си, а под него — стрела. Най-отдолу добавил — *Отивам при краля*. Сетне натрупал грамада камъни край същото място, подобна на онези, с които маркират горските пътеки, а плочката нагласил най-отгоре ѝ, така че стрелата да сочи посоката на пътя му. Е, това било най-доброто, което можел да стори.

Тъкмо прибирал остатъците от оскъдната си храна, когато зърнал задаваща се на бял кон фигура. Първата му мисъл била да се скрие, но чудесно съзнавал, че щом той вижда конника, значи и последният вижда него. Ездачът приближавал и сега Дейвид ясно различил сребърния му шлем и искрящата броня, а на гърдите — изобразен

двоен слънчев символ. От едната страна на седлото висял тежък меч, от другата — голям лък и колчан стрели. Дейвид вече знаел, че тези са предпочитаните в тукашния свят оръжия. И голям щит бил провесен встрани на коня, също с двойния слънчев символ. Когато приближил съвсем, новодошлият спрял коня и се навел към момчето. Лицето му много приличало на това на Дърваря, общи черти имало, но най-вече и този мъж в рицарски доспехи бил едър, при това също изглеждал сериозен и добър.

— Накъде така, млади човече? — запитал той Дейвид.

— Отивам да се срещна с краля, да го помоля за нещо — отвърнал той.

— Кралят ли? — човекът на коня не изглеждал особено впечатлен. — Че каква ли пък работа може да свърши кралят изобщо?

— Опитвам се да се прибера у дома. Казаха ми, че имал книга, а в нея може би са описани начините как да се върна там, откъдето идвам — обяснил Дейвид.

— О, онази книга значи. А ти откъде идваш?

— От Англия.

— Май не съм чувал това име досега — замислил се конникът. — Сигурно е доста далеч от тук. Всъщност всичко е доста далеч от тук — добавил той след малко.

Поместил се на седлото сякаш му било неудобно, огледал внимателно околността, дърветата, хълмовете отвъд гората, пътя отзад и отпред, пък току рекъл:

— Това място не е подходящо за разходки на само момче...

— Прекосих каньона преди два дни — обяснил Дейвид. — Гонеха ме вълците, един човек ми помогна... Дърваря, той беше...

Тук млъкнал, защото не искал да каже на глас какво се е случило с Дърваря. В съзнанието му се появила ярка картина как цялата глутница се нахвърля върху приятеля му, повлича го към гората, а подире му остават кървави следи.

— Прекосил си каньона? — възкликнал конникът. — Я ми кажи ти ли отрязва въжетата?

Дейвид се опитвал да разгадае изражението на този мъж. Дали не се бе разсърдил? Не му се искало да загази точно сега, а предполагал, че разрушавайки моста, е направил немалка беля. Но не

му се искало да лъже, пък и нещо му подсказвало, че конникът ще разпознае истината от лъжата. Затова казал направо:

— Да, аз. Но ми се налагаше, вълците ме гонеха. Просто нямах друг избор.

Конникът се усмихнал.

— Троловете са доста ядосани. Сега ще трябва да построят моста отново, ако, разбира се, желаят да си продължават играта, а междуременно харпиите ще ги нападат.

Дейвид свил рамене. Никакви угризения не изпитвал относно троловете. Смятал, че едва ли е почтено да принуждаваш пътниците да си залагат живота заради някакви си гатанки. Дори се надявал харпиите да изядат няколко трола, макар че не бил сигурен, че месото ще им хареса на вкус.

— Отивам в обратна посока, така че подвизите ти не объркват плановете ми — казал мъжът с бронята. — Струва ми се обаче, че младеж, съумял да ядоса троловете, да се изплъзне на харпиите и вълчата глутница, е достоен за доверие. Затова хайде да ти предложи нещо: обещавам да те отведа при краля, ако в замяна се съгласиш да ме придружаваш за известно време. Пътувам с определена мисия и се нуждая от оръженосец. Но службата ти при мен няма да е по-дълга от няколко дни, а срещу това после ще осигуря безопасното ти пътуване до кралския двор.

Момчето се замислило, но бързо стигнало до заключението, че едва ли има голям избор. Нямало начин вълците да забравят или простят за случилото се при каньона и смъртта на събратята си. А досега вероятно са намерили начини да се прехвърлят през бездната и да тръгнат по следите му.

На моста имал късмет, но дали ще бъде така и при следващата среща? Сам си отговарял — едва ли. А сам пътник винаги е подложен на риска да стане жертва и да го сполетят какви ли не злини, като например коварните намерения на ловджийката.

— Добре тогава, ще дойда с вас — решил Дейвид. — И ви благодаря.

— Хубаво — усмихнал се конникът. — Името ми е Роланд.

— Моето е Дейвид. Вие рицар ли сте?

— Не, воин съм, нищо повече.

Тогава Роланд протегнал ръка, хванал Дейвидовата и го вдигнал като перце от земята, та го поставил зад себе си на гърба на коня.

— Изглеждаш ми уморен — рекъл Роланд. — Мога да си позволя да уроня мъничко достойнството си, споделяйки коня си Вейлантиф с оръженосеца. Всъщност това е кобила на име Сцила.

Лекичко сръгал конските хълбоци с пети, потеглили в тръс. Дейвид не бил свикнал да язди и задните му части се натъртили от постоянното и болезнено подрусване. Но по-късно Сцила препуснала и тогава момчето наистина се насладило на ездата — нов за него опит. Струвало му се, че се носят вихрено, все едно летят над пътя, защото Сцила преодолявала разстоянията с необичайна лекота, копитата ѝ ритмично потрепвали по настилката. И за пръв път от тръгването на път с Дърваря Дейвид си казал, че може би вълците не са чак толкова страшни.

Така яздили известно време, а пейзажът наоколо започнал да се променя. Забелязали, че тревата е почерняла, обгорена, повърхността на почвата разкъсана от ями, досущ като от експлозии. Дърветата тук и там били изсечени, стволовете им със заострени краища използвани за укрепления. Изобщо личало, че е имало трескави опити за създаване на отбранителни съоръжения срещу някакъв нападател. Части от брони и ризници се търкаляли по земята, наред с очукани от силни удари щитове и мечове. Всичко говорело за голяма битка, само че никъде не се виждали трупове на загинали войни, макар че по земята имало кръв, а калните ями и локви по бойното поле също многозначително аленеели.

А в самата му среда се намирало нещо много странно, очевидно нямащо място тук. Сцила се спряла, запънала копита, сетне силно ударила с едното, давайки на господаря си ясен знак, че се страхува и не желае да продължи напред. Дори Роланд се загледал в необичайния предмет с известно опасение. Що ли за чудо е тази метална грамада? Дейвид обаче веднага го познал.

Пред тях стоял танк — модел „Марк V“^[1], реликва от Първата световна война. Тантурестото му на вил 57-милиметрово оръдие грозно стърчало от левия купол, иначе никакви отличителни знаци по бронята нямало.

— Какво е това? — запитал Роланд.

— Танк — отвърнало момчето.

Съзнавало, че е трудно да се обясни естеството на такива непознати по тази земя неща, затова добавило:

— Значи бойна машина, хм... все едно голяма, покрита талига, в която могат да влизат и пътуват войни. А това — показало с ръка оръдието — е нещо като топ.

Сетне се покачило върху танка, използвайки за опора главите на нитовете. Люкът на квадратния купол бил отворен, момчето надникнало във вътрешността. Виждали се различни системи, спирачките и скоростите до седалката на водача, част от лостовете за управление на мощния двигател марка „Рикардо“, но хора нямало. Застанал на върха на танка, Дейвид огледал околността, но никъде по разкаляното поле наоколо не видял следи от гъсеници. *Как ли се е появил този „Марк V“ тук, сякаш от небето паднал?* — питал се той.

Слязъл обратно, като накрая скочил направо върху земята, разпръсквайки рядка кал и струйки мътна вода. Панталоните му веднага се зацапали с кал и кръв — сериозно доказателство, че наистина се намират на бойно поле, където мнозина трябва да са били ранени и убити.

— Какво ли се е случило тук? — запитал той Роланд.

Конникът помръднал на седлото, все така неспокоен в присъствието на непознатото му бойно съоръжение.

— Не зная — отвърнал той. — Така както изглежда, тук е имало сражение. И то неотдавна. Във въздуха подушвам кръвта, но не виждам труповете на загиналите. А пък ако са били погребани, тогава къде са гробовете?

Внезапно зад тях се обадил глас:

— Не гледате там, където трябва, пътешественици. На полето трупове няма. Те са... на друго място.

Роланд рязко извърнал Сцила, измъквайки в същото време меча. Другата ръка подал на Дейвид, вдигайки го на широкия гръб на кобилата. Още със сядането момчето също извадило оръжието си.

Край пътя се намирала полурухнала каменна стена, част от някогашна постройка, отдавна изчезнала от този свят. А на камъните седял старец. Съвсем плешив бил, по голия му скалп изпъквали дебели сини вени, досущ рекички в пуст, мразовит пейзаж. Очите му аленеели

страшно кървясали, а орбитите изглеждали прекалено големи за очните ябълки, затова се виждала червената плът отвътре, отдолу пък кожата висяла отпусната. Имал дълъг и закривен нос, устните били сухи, бледи, все едно безкръвни. Носел стара кафява роба, доста подобна на монашеско расо, която стигала до глезените. Краката му били боси, ноктите им се жълтеели.

— Кои са воювали тук? — запитал Роланд.

— За имената не съм ги питал — отвърнал старецът. — Дойдоха, биха се, измряха.

— А защо? Все за някаква кауза трябва да са се сражавали?

— Безсъмнено. Убеден съм, че са вярвали в правотата на каузата си. Тя, за съжаление, не вярваше в нея.

На Дейвид му се гадело от носещата се във въздуха над бойното поле воня. Освен това имал силното предчувствие, че на този странен човек не бива да се вярва. Особено го обезпокоило споменаването на неизвестната „тя“. А злокобният начин, по който старецът се усмихвал, поставяйки ударение върху думата, подсказвал, че именно в нея е причината за смъртта на сражавалите се тук. При това кончината им, изглежда, е била ужасяваща.

— А коя е „тя“? — запитал Роланд и в очите му също проблясвало подозрение към отблъскващия дъртак.

— Тя е *Звяра* — същество, което обитава подземията на древна кула вдън гората. Потънало в дълбок сън векове наред, сега то е отново разбудено — отвърнал старецът и посочил с пръст към горите. — Тези бяха кралски люде, опитваха да запазят контрола върху това умиращо кралство, затова си получиха заслуженото. Опълчиха се тук в съдбовна бран, бяха победени. Побягнаха в горите, отнесоха си мъртвите и ранените, а там *тя* се разправи с тях както си знае.

— Но танкът как се озова тук? — прочистил гърло Дейвид. — Той няма място в този свят...

Старецът се ухилил, разкривайки пурпурни на цвят венци с изгнили зъби.

— Може би по същия начин, както и ти самият, момче — рекъл той. — И ти нямаш място тук, нали?

Роланд повел Сцила към гората, като се стараел да запазва безопасно разстояние между себе си и стареца. Кобилата се поколебала

и тръгнала чак след поощрително потупване по шията от страна на господаря си.

Тук вонята на кръв и разложение ставала все по-силна. Пред тях се показала издадена напред група дървета с много шубраци, които изглеждали окастри и подсечени. Дейвид се досещал, че миризмата идва оттам. Роланд свалил момчето от кобилата и го помолил да опрегърб в близкото дърво и да не изпуска от поглед стареца, който междуременно извърнал глава и ги наблюдавал през рамо.

— И не гледай след мен — наредил воинът.

Момчето разбирало, че Роланд не желае то да види истинската картина отвъд дърветата, но не издържало на любопитството и се обърнало подир него. И докато Сцила бавно си проправяла път сред гъстите храсталаци, Дейвид внезапно съзрял окачени по клоните на могъщите дървета човешки трупове, но те всъщност не били тела, а оголени, окървавени и безплътни скелети. И щом ги зърнал, тутакси ужасено извърнал глава и погледнал в обратната посока.

В същия този миг кръстосал поглед със стареца, който се намирал току пред него. Няма ни най-малка представа как се е придвижил толкова бързо от камъните край пътя, но — ето на! — стоял толкова близко, че се усещал зловонният му дъх — смърдял на развалени плодове. Дейвид повдигнал късия меч в ръка, но старецът дори и не мигнал.

— Ти, момченце, изглежда, си доста далеч от дома — рекъл онзи и протегнал ръка, та докоснал немирнен кичур от косата му.

Дейвид потръпнал, гневно разтресъл глава и с все сила отблъснал стареца. Усетил обаче, че все едно се опитва да бутне стена. Другият очевидно бил доста по-силен.

— И май вече мамино гласче не чуваш, а? — захихикал злобно дъртакът и поставил свита като раковина длан на ухото си, сякаш се опитва да чуе нечий далечен зов. — Дейвид... — затананикал той напевно с писклив глас. — Ой, Дейвид, обади се на мам-че-то!

— Замълчете! — викнало момчето, дълбоко потресено. — Веднага спрете тази гавра!

— Брей! — закълчил се подигравателно старецът. — Иначе какво ще ми направиш, а? Какво ще ми стори някакъв си дребен кресльо далеч от дома, дете реве за мъртвата си майчица. Голям праз! Кажи де, ревльо, какво можеш да ми направиш?

— Ще ви нараня — отвърнал Дейвид. — Напълно сериозно говоря!

Старецът се изхрачил на земята. А там, където паднала слюнката му, тревата засъскала и се запалила. Образувал се пламтящ кръг, а той изведнъж се превърнал в огледало.

И в него Дейвид съзрял баща си, Роуз и малкия Джорджи. Те се смеели щастливо, високо, бащата подхвърлял бебето във въздуха. Също както едно време — преди години — постъпвал със самия Дейвид. Нещо стиснало момчето за гърлото.

— Ах, на тях май не им е мъчно за теб, а? — подкачил го старецът. — Ама хич и пет пари не дават къде си, какво правиш, нали? Ето — сам виждаш. Дори се радват, че те няма. Ха-ха. Ти преди на баща си тежеше. Защото все му напомняше за покойната му жена. Той сега си има ново семейство и когато те няма, му е по-лесно, защото вече не желае да се безпокои за теб или за *чувствата ти*. Ха-ха. Напълно те е забравил, нали сам виждаш? И теб, и майка ти.

Образът в огледалото потрепнал и се променил. Сега момчето видяло баща си и Роуз — стоят до леглото в спалнята и се целуват. Сетне — за голям негов ужас и неудобство — си легнали заедно. Дейвид извил лице встрани, целият пламнал, а в гърдите му забушувал див гняв. Не искал да вярва във видяното, но доказателството било пред него — в създадено от горящата слюнка на зъл старец псевдоогледало.

— Сам виждаш — повторил другият. — Няма къде да се върнеш.

И отново се закикотил жлъчно, тогава Дейвид го пернал с меча. Замахвайки, дори не съзнавал какво в действителност прави, толкова бил ядосан и тъжен. Ужасно зле се почувствал, всъщност като предаден от най-близкия си човек. А извършеното току-що? То сякаш било *дело* на някой друг, поел контрол върху ръцете му. Сторено от сила извън него самия, лишила го от собствената му воля и разсъдък. Ръката сама се вдигнала и замахнала, мечът разкъсал кафявата роба и оставил алена резка върху кожата под него.

Старецът обаче ловко отскочил назад. Докоснал раната на гърдите и погледнал пръстите си. Били мокри, червени. Тогава лицето му започнало да се изменя. Удължило се, приело формата на полумесец, брадичката се извила напред и нагоре, почти допирайки не по-малко удължения и закривен нос. На голия череп поникнали кичури

остра черна коса. Расоподобната роба се свлякла, отдолу се появил зеленикаво златист костюм, на кръста украсен златен пояс, от него висял извит като змийско тяло златен кинжал. На костюма също имало резка — точно на мястото, където мечът на Дейвид резнал кожата. Последен в ръцете на този променящ се човек се появил плосък черен диск, а той бързо се превърнал в завита, закривена шапка, която кацнала на главата му.

— О, това е той! — викнал потресен Дейвид. — Същият, който беше в моята стая!

Гърбушкото изсъскал, лицето му се разкривило в болка и ярост, кинжалът на пояса се извил и загърчил като истинска змия.

— Да, аз съм този, който броди в сънищата ти — закрепял той. — Всяка твоя мисъл ми е известна, зная всичко, което чувстваш, всеки твой страх или радост. Отлично те познавам — какво гадно, ревниво и завистливо, омразно дете си ти! И въпреки всичко това пак бях готов да ти помогна. Да, да ти помогна майка си да намериш, а ти какво направи? Взе, та ме поряза и нарани! Оооох, отвратително хлапе такова! Мога да ти направя живота черен, да те накарам да съжаляваш и да се молиш хич да не си бил раждан, само че...

Изведнъж тонът на гласа му рязко се променил. Станал спокоен и разумен, но това изплашило момчето още повече.

— Е, да, но няма да го направя. Няма, защото ти тепърва ще имаш нужда от мен. Ще те заведа при онази, която търсиш, а сетне и двама ви ще отведа у дома. Аз съм единственият, който може да направи това. А в замяна ще поискам само едно мъничко нещо... толкова дребничко е то, че просто няма нищо да ти струва...

Тъкмо да обясни за какво става дума, когато се чули конски копита и Роланд се появил наблизко. Гърбушкото размахал пръст пред Дейвидовото лице.

— Пак ще си поговорим и следващия път очаквам да си благодарен, отколкото днес, нали?

И се завъртял като пумпал около себе си — все по-бързо и по-силно, фигурата му сякаш се размазала във въздуха, засвистяла като свредел и изведнъж потънала в земята. На същото място останала само кафявата роба. А слюнката изсъхнала и огледалото с образите изчезнало.

Дейвид и току-що пристигналият Роланд се навели над останената от странното гърбато същество тъмна дупка.

— Кой беше този? Какво стана? — запитал Роланд.

— Беше се предрешил като старец — отвърнал Дейвид. — Твърдеше, че щял да ми помогне у дома да се върна. И че бил единственият, който можел да го направи. Мисля, че е същият, за когото говореше Дърваря. Наричаше го измамник с вълшебни умения.

Сега Роланд забелязал окървавения връх на меча.

— Ти си го наранил?

— Ядосан бях, изпуснах се — обяснило момчето и навело глава. — Сам не разбрах как стана.

Роланд протегнал ръка, взел меча, от съседния храст откъснал широко листо и избърсал оръжието.

— Трябва да свикнеш да овладяваш поривите си — посъветвал го той. — Мечът иска да бъде използван. Кръв да пролива. Нали затова е изкован и закален — друга цел на този свят той няма. И ако не се научиш да го контролираш, той ще започне да те командва.

Върнал му меча и добавил:

— Следващия път, когато срещнеш този същия човек, не го гали, а направо го убий — замислено издумал Роланд. — Каквото и да говори, добро не ти мисли, да знаеш.

И двамата закрачили към Сцила, която кротко пасяла недалеч.

— А там какво видяхте? — запитал Дейвид.

— Същото каквото и ти — отвърнал Роланд с глас, в който звучало недоволство, че момчето е гледало подир него въпреки предупрежденията да не го прави. — Убиецът на онези мъже е огризвал плътта от костите, а скелетите — окачвал по дърветата. Цялата гора е осеяна с трупове. Докъде то човешки поглед стига, само мъртви тела се виждат. Земята е подгизнала от кръвта им, обаче изглежда, че и Звяра е пострадал, навярно е бил ранен. По листата и тревата имаше черна, зловонна материя, скверна на вид и мирис, а доста от върховете на копията и мечовете бяха стопени — сигурно от нея. А щом като този Звяр може да бъде наранен, значи може да бъде и убит. Само че това едва ли е задача за сам воин и едно момче. Пък и случилото се не ни засяга. Ще продължим по пътя си.

— Но... — понечил да възрази Дейвид и се спрял, защото не знаел какво точно да рече.

Нали в приказките никой не постъпва така? Воините и рицарите убиват змейовете и чудовищата, отсичат им главите. И не се страхуват, нито бягат от опасности и смърт.

Само че Роланд бил вече на коня, протегнал ръка към него, за да го вдигне при себе си. Но забелязал колебанието на момчето и подхвърлил:

— Е, приятелю, ако имаш да казваш нещо, давай. Кажу го.

Дейвид се замислил, търсел точни, подходящи думи. Не му се искало да обижда Роланд.

— Онези мъже са мъртви, нали? — започнал той. — А убиецът им е жив, макар и ранен. Значи той отново ще убива. И още, и още хора ще измират...

— Може би — спокойно рекъл Роланд.

— Значи нещо трябва да бъде направено!

— Какво предлагаш ти — да го подгоним с меч и половина на наше разположение ли? Този живот е изпълнен с опасности, премеждия и капани, момче. Заставаме пред онези, които не можем да избегнем. Има обаче случаи, когато трябва да избираме в името на едно по-голямо добро, а то понякога може да ни изправи дори и пред още по-големи рискове. Но никога не бива да си даваме живота напразно! Човек има само един живот — един да живее, същия да пожертва в името на някаква кауза. Но да го захвърлиш ей така, за нищо, когато надежда няма, не — това слава не ще ни донесе! Хайде, качвай се и да потегляме. Ето, вече се стъмва. Трябва да си намерим подслон за през нощта.

Дейвид се поколебал за секунда, но поел Роландовата ръка и се метнал зад него на седлото. Помислил отново за загиналите, удивлявайки се какво ли ще е било онова страшилище, което ги е обезобразило така? А танкът все така стоял по средата на полето — напълно чужд, далечен, пристигнал от неговия свят в тукашния някак си без екипаж. При това изглеждало, че не е и влизал в действие.

Препуснали напред, а момчето внезапно си припомнило огледалото на Гърбушкото и неговите думи. *Ама хич и пет пари не дават къде си, какво правиш нали? Ето — сам виждаш. Дори се радват, че те няма.*

Но това не е вярно, нали? — повтаряло си отчаяно. И все пак помнело как баща му милвал Джордж и, как държал Роуз за ръцете и я

гледал в очите. Представяло си и какво правят, щом затворят вратата на спалнята след себе си. Ами ако наистина успее да намери обратния път към дома и пристигне там, а те не го искат? Възможно ли е наистина да са по-щастливи без него?

А Гърбушкото твърдял, че може да оправи нещата, да върне и майка му, да ги отведе у дома. Само срещу някаква малка услуга. И Дейвид се питал каква ли ще да е тя? Междувременно Роланд пришпорвал Сцила и тримата летели напред.

В същото време нейде на запад, надалеч от погледите и ушите им, в нощния въздух хорово се извисил триумфален вой.

Вълците току-що намерили нов мост над бездната.

---

[1] Танк английска верижна конструкция, модел 1917 г., с двигател 150 к.с. и странични куполи. — Бел.прев. ↑

XIX

ЗА РОЛАНДОВАТА ПРИКАЗКА И ВЪЛКА СЪГЛЕДВАЧ

Роланд не искал да спират на открито през нощта, не бивало и да отлага задачата си, безпокоял се още и за това, че вълците ще потърсят момчето. И все пак Сцила се уморявала все повече, също и Дейвид, който бързо отпадал и вече едва се държал на седлото. В същото време стигнали до развалините на прилична на църква постройка и Роланд се съгласил там да направят почивка за няколко часа. Обаче въпреки студа огън да запалят не позволил, дал на момчето одеяло да се завие, а сетне му разрешил да глътне малко от съдържанието на сребърната си манерка. То изгорило момчешкото гърло, но след малко приятна топлина се разляла по цялото му тяло. Изтегнало се на земята и се загледало в небето през пробития покрив. Над тях се издигали останките на камбанария, а църковните прозорци зеели празни като мъртвешки очи.

— Новата религия — продумал Роланд пренебрежително. — Кралят се опитваше да разпространява вярата сред поданиците си. Докато все още имаше волята да го направи и, разбира се, силата да я наложи.

— А вие в какво вярвате? — запитал Дейвид.

— Аз ли? Вярвам в онези, които обичам, в които имам доверие. Всичко останало е суета и глупости. А този бог е толкова празен, колкото и църквата му. Следовниците му обичат да казват, че на него дължали къде що имат сполука, обаче остави ли ги да страдат, извъръщайки гръб на молитвите им, запяват друга песен — че той стоял над човешкия разум — и отново се прекланят пред волята му. Хайде сега кажи ми — какъв бог е това?

Роланд говорел с такъв плам и горчивина, че момчето се замислило. Може би в началото воинът е последвал новата религия, а сетне му се е случило нещо лошо и тогава я е отхвърлил? Дейвид

можел да разбере подобно състояние, нали и той посещавал църквата седмици и месеци наред след майчината смърт, слушайки свещеникът да говори за господ бог и безбрежната обич, която храни към чедата си. И тогава му било изключително трудно да сложи равенство между този бог в устата на свещенослужителя и онзи, който позволил майка му да умира бавно и болезнено.

— А кого обичате? — запитало момчето след малко.

Роланд обаче се престорил, че не го чува, и на свой ред му задал въпрос.

— Разкажи ми за твоя дом. За близките ти. Хайде да говорим, за каквото и да е, само за лъжливи божества да не е.

Тогавя Дейвид заговорил за майка си и баща си, за новия дом, за вкопаната градина, за Джонатан Тълви и старите му книги. За мига, когато чул майчиния глас и го последвал, за да се озове в този чужд свят. Накрая и за Роуз, и появата на Джорджи. И както говорел, не съумявал да тушира в гласа си нотките на омерзение спрямо втората си майка и нейното дете. Усещал го и се срамувал от себе си. Струвало му се още, че се държи като дете пред този мъжествен воин, и това още повече го притеснявало.

— Лоша работа, наистина много ти се е насъбрало — кимнал състрадателно Роланд. Много си изгубил, но в същото време може би и много си спечелил. Било ти е отнето, но ти е било и дадено.

Повече не казал и дума, защото се опасявал момчето да не помисли, че му чете морал. А сетне се облегал на сваленото от Сцила седло и му разказал приказка.

ПЪРВАТА РОЛАНДОВА ПРИКАЗКА

Имало едно време — един стар крал и той врекъл сина си за съпруг на княгиня в далечно господарство. Дошло време да изпълни обещанието си, тогава повикал принца, прегърнал го и му дал златна чаша, която се предавала от баща на син вече много поколения в династията. Ето, рекъл му той, това ще е част от зестрата, която ще отнесеш на княгинята. Тя е също и символ на връзките между нашето и нейното семейство. Сетне посочил един от доверените слуги и му заръчал да съпровожда младия принц навсякъде по пътя и да се грижи за нуждите му. И така двамата потеглили на далечно пътуване към земите на княгинята.

Дълги дни и седмици пътували, а една нощ слугата, който много завиждал на принца, откраднал чашата, докато другият спял, сетне се променил в най-хубавите му дрехи. Когато принцът се пробудил, слугата с гол в ръката меч го заплашил, че ще убие и него, и най-скъпите на сърцето му, сетне го насиллил да се закълне, че ще мълчи за случилото се, а от този ден двамата ще си разменят ролите. И така, принцът се превърнал в слуга, а слугата в принц. Сетне отново потеглили и след дълго пътуване пристигнали в двора на княгинята.

Там лъжливият принц бил посрещнат с големи почести и уважение, а на слугата поверили да пасе прасетата. Това станало, защото мнимият кралски син набедил истинския пред принцесата, че е мързелив, непокорен, лош и на него вяра не може да му се има. Тогава тамошният крал и баща на княгинята наредил чистокръвния принц да се грижи за свинете и да спи при тях в калта. А самозванецата поканили в палата. Там го хранели с най-отбраните ястия, дали му най-меката постеля.

След време кралят, който бил мъдър и добър владетел, чул царедворците да говорят прекрасни неща за новия свинар. Какви чудесии маниери имал, какво благородно поведение към околните, каква кротост се излъчвала от него. Как само добре се грижел за животните и още, и още, все хубави приказки. Любопитен бил кралят, па взел и отишъл на място — с очи да види що за човек е този свинар. Приблизил се и му наредил да разкаже, за себе си — какъв е, що е. Истинският принц обаче бил обвързан с дадената насила клетва и отвърнал, че не може да изпълни заповедта. Ядосал се кралят, току кипнал, не бил свикнал на неподчинение. Тогава истинският кралски син паднал пред него на колене и рекъл:

— Кралю честити, клетва съм давал да не казвам никому истината за себе си, иначе ме очаква смърт. Моля ви, простете ми, Ваше кралско величество, защото противно на волята си показвам към вас неуважение. Но сам знаете, че мъжката дума трябва да тежи и да обвързва, защото човек без чест е по-лош и от животно.

Кралят бил удивен от умните думи, замислил се, сетне му отвърнал така:

— Виждам, че тайната, която криеш в себе си, те мъчи и сигурно ще ти стане по-леко, ако я споделиш с някого. Ще ти дам съвет: щом не можеш да я повериш на човек, изречи я на глас късно

тази нощ пред изгасналото огнище в помещението на слугите. Сигурен съм, че сетне напълно ще ти олекне.

Принцът се вслушал в съвета и постъпил точно така, а кралят се скрил в пространството зад огнището и чул цялата истина. На другата вечер дал разкошен пир по повод на предстоящата сватба, която пък била насрочена за следващия ден. Поканил истинския принц на пира, само че му наредил да дойде маскиран, и го настанил отдясно на трона. Отляво поставил самозванеца, комуто по-късно казал:

— Решил съм да те поставя на едно изпитание, то е проверка за благоразумие и справедливост. Ако, разбира се, приемеш.

Мнимият принц с готовност се съгласил, тогава кралят разказал приказка за самозванец, който се подставил за друг човек в стремеж да сложи ръка на богатствата и привилегиите му. А лъжливият кралски син бил така арогантно сигурен в позициите си, че направо не успял да разпознае кралската уловка и факта, че приказката визира самия него.

— Сега да стигнем до същността — продължил кралят. — Ти как би наказал такъв човек?

— Ще заповядам гол да го съблекат, в бъчва да го затворят, а в нея да набият големи клинци с остриетата навътре. Сетне да я вържат за впряг от четири врани коня и да ги подгонят по улиците, докато от него нищо не остане.

— Е, ти сам си определи наказанието — усмихнал се кралят. — Така да бъде!

Тогава истинският принц заел полагаемото му се място и с княгинята се оженили. Яли, пили и се веселили, пък живели щастливо и честито до най-дълбоки старини. А самозванецът бил затворен в бъчва, както сам си пожелал, и клинците го накълцали на парчета. Но никой не го пожалил, пък и името му било бързо забравено.

Роланд изрекъл последните думи и се загледал в Дейвид.

— Е, какво ще кажеш за приказката ми?

Дейвид се замислил, чак челото му се сбърчило.

— Струва ми се, че съм чел подобна — отвърнал той. — Само че в нея ставаше дума за една принцеса, а не за принц. Но пък краят май

беше същият.

— А той хареса ли ти?

— Като дете — да, понрави ми се. Тогава си рекох, че наистина точно такава съдба заслужава самозванецът. Винаги ми харесваше, когато лошите ги наказват.

— А сега харесва ли ти?

— Сега наказанието ми се струва много жестоко.

— Но лъжливият принц би постъпил точно по този начин, ако е имал възможността да го направи, нали?

— Вярно, но ми се струва, че това не оправдава наказанието.

— Значи ти би се смилил?

— Ако съм бил на мястото на истинския принц, да. Бих се смилил.

— А щеше ли да му простиш?

Дейвид отново се замислил.

— Не, не бих му простил напълно, защото той е постъпил лошо. Наистина заслужава някакво наказание. Местата щях да им разменя — фалшивият да иде да пасе свинете и да живее по гадния начин, който бе натрапил на истинския. А пък ако някога покаже жестокост към поверените му животни или към някой човек, тогава би следвало вече да бъде наказан по-строго.

Роланд кимнал одобрително.

— Справедливо наказание предлагаш, а в същото време и милосърдие проявяваш. Е, хайде, сега поспи — подканил го той. — Току-виж вълците ни подушили дирите, затова почивай, докато все още имаме такава възможност.

Дейвид го послушал. Положил глава върху чантата и мигом потънал в дълбок сън.

Този път не го нападнали кошмари, нищичко не сънувал, пробудил се на разсъмване — онова неистинско зазоряване, бележещо началото на новия ден в този странен свят. Отворил очи, сторило му се, че Роланд говори някому. Извърнал поглед към война и забелязал, че в ръката си държи разтворен сребърен медальон, в който се вижда лицето на мъж, на вид по-млад от Роланд и много красив. Именно нему шепнел воинът и макар че Дейвид не чувал всичко добре, думата *обичам* била спомената повече от един път. Засрамен, че подслушва, Дейвид се завил презглава с одеялото и отново заспал.

Когато се събудил за втори път, Роланд вече се приготвял за път, оседлавайки Сцила. Дейвид споделил скромните си хранителни запаси с него, макар че нямал какво особено да му предложи. После се измил в близкия поток и по стар навик започнал да брой околните предмети, но се сепнал, припомняйки си съветите на Дърваря. Тогава вместо броенето се заел да почисти и наточи меча. Проверил колана, ножницата, затегнал ги, сетне помолил Роланд да повтори оседлаването и слагането на оглавника с юздите, че да се научи да го прави и той. Роланд му показал всичко, научил го също да преглежда копитата и състоянието на подковите, как да проверява дали кобилата няма наранявания.

По едно време в момчето се обадило любопитството и за малко да запита Роланд относно медальона, но размислил и се отказал. Да не би той да помисли, че го е шпионирал в мрака. Вместо това задал другия нормален въпрос, който също му се въртял в главата през последните два дни, и така неволно получил отговор и на загадката около образа в сребърния накит.

— Кажете ми — запитал той война, докато Роланд оседлавал Сцила повторно, — с каква мисия сте тръгнали?

Роланд затегнал ремъците около корема на кобилата и заговорил, без да извъръща лице към момчето.

— Имах приятел на име Рафаел, по-близък и от брат ми беше. Искаше да се докаже пред хората, които се съмняваха в куража му, а зад гърба му говореха лоши неща. Един ден случайно чу история за омагьосана от зла чародейка дама. Приспана била и затворена в зала с множество съкровища във вълшебен замък, който се местел според лунните фази. Закле се да я освободи от магията и потегли от нашите земи, за да я търси, но мина доста време, а той така и не се завърна. Аз пък дадох дума да разкрия какво му се е случило и ако е убит, да отмъстя за смъртта му. Зная, че сега замъкът се намира на два дни път оттук. И веднъж щом разкрием скритата зад стените му тайна, незабавно ще те отведа при краля.

Дейвид се качил на Сцила, а Роланд я повел към пътя, като вървял отпред и внимателно се взирал пред себе си, за да не попаднат на скрити кухни, в които кобилата може да се нарани. Момчето

привиквало с ездата и нейния ритъм, макар че все още имало болки от продължителния преход през предния ден, затова пък вече знаело как да стои на седлото. Напуснали района на разрушената църква още съвсем рано на разсъмване.

Само че тръгването им не останало незабелязано, макар и те да не се досещаха за това. От гъстите шубраци отвъд развалините чифт черни очи ги следели неотлъчно. Козината на скрития там звяр била тъмна, почти черна, а муцуната носела повече човешки черти, отколкото вълчи. Съгледвачът бил плод на връзка между луп и вълчица, макар че по характер и инстинкти напомнял повече за майката. Бил един от най-едрите и най-свирепите от своя вид, всъщност мутант, на ръст почти колкото пони, с огромни зъбати челюсти. Изпратен бил от глутницата да разузнае обстановката и да се опита да открие дирите на момчето. По пътя загубил следата, но в гората по-късно отново попаднал на нея, а тя го отвела до една къщурка. Там за малко да си загуби живота, защото джуджетата отдавна поставяли хитроумни и много опасни капани около своя дом — замаскирани с листа, трева и тънки клони дълбоки ями с набити на дъната им остри колове. Само наследените майчини отличен нюх и рефлексии спасили вълка. Иначе щял да пропадне в една от дупките, а сетне внимавал много повече. На същото място надушил момчешката миризма, примесена с тази на джуджетата, и я проследил обратно към пътя, вървял по нея известно време, после се отклонявала към поточе. Тук се появила силна конска миризма, преобладаваща над момчешката. Това подсказало на вълка, че оттук момчето вече не се е придвижвало пеша и сигурно не е било само. Маркирал мястото с урината си, както постоянно бележел и пътя си, за да могат събратята му лесно да го проследят.

Съгледвачът знаел още неща, неизвестни за Роланд и Дейвид. На първо място след прекосяването на бездната вълците спрели, за да изчакат подкрепления. Пристигали още и още техни събратя, за да се присъединят към големия поход срещу кралския замък. Задачата си — да открие момчето — съгледвачът получил лично от Лерой. При възможност — залови ли го веднъж — трябвало да го отведе обратно при глутницата, където водачът да се разправя с него. Ако това се окаже трудно, налагало се да го убие и да отнесе на водача само някакво доказателство — да речем, главата му. Но съгледвачът вече

бил взел най-изгодното за себе си решение — ще убие хлапето така или иначе, достатъчно ще бъде да отнесе главата. А с трупа ще се нахрани отлично, защото отдавна му се похапвало човешко месце.

По-късно вълкът отново попаднал на момчешките дири край бойното поле. Там чувствителният му нос подушил нещо непознато, то като че го жилало в муцуната, а от очите му потекли сълзи. Гладният до смърт разузнавач дълго гложгал увисналите по дърветата човешки кости. Разтрошавал ги с яките челюсти, изсмуквайки костния мозък, и сега гладът му бил донякъде задоволен, както никога от месеци наред. И с подновена енергия последвал конската миризма, пристигайки при развалините тъкмо навреме, за да види как потеглят момчето и спътникът му, едрият мъж в доспехи.

С масивните си, извънредно яки задни крака вълкът бил в състояние да скача надалеч и нависоко. Умеел да се нахвърля върху ездач, немалко хора бил събарял от конете им. Бута ги с тежкото си тяло, поваля ги на земята, а там острите зъби намират гърлата им с лекота. И сега не се очертавали особени трудности. Ще скочи отзад, да свали момчето едва ли ще бъде трудно. Ако прецени скока добре, ще го повали и разкъса, преди още мъжът отпред да е разбрал какво точно се е случило. Сетне ще побегне, а ако другият реши да го преследва, толкова по-добре. Ще го гони по пътя назад, докато налети на самата глутница. А тя ще му види сметката.

В момента човекът в доспехите бавно водел коня с каченото на него момче към пътя, като грижливо проверявал терена отпред, заобикаляйки ниско надвесените клони и гъстите храсталаци. Вълкът ги следвал от подходящо разстояние, изчаквайки удобен момент. Пред мъжа се появило паднало дърво. Значи тук ще спре коня, за да реши как най-удачно да преодолее препятствието. А спре ли се той, съгледвачът ще скочи.

Приближавал се безшумно, пристъпвайки на меките лапи, обхождал мястото, за да прецени най-подходящия за скок ъгъл. Изравнил се с дървото и в храсталаците вдясно открил заоблена, издаваща се от горската почва скала. Съвършена за целите му била — същински трамплин. Слюнка потекла от зъбатата уста, звярът вече предчувствал сладостта на човешката плът. Ето го отсреща коня, тогава съгледвачът вълк приклепнал, мускулите му се напрегнали, готови за нападението.

В този миг зад гърба си чул неочакван, подозрителен шум. Прозвучал съвсем лек, едва доловим за ухото звън на метал. Звярът се завъртял, но не достатъчно бързо. За секунда зърнал блясъка на хладно острие, то болезнено се забило в гърлото му, прониквайки така дълбоко, че не успял дори и да изръмжи от изненадата. Вълкът паднал, давейки се в собствената си кръв, краката му конвулсивно заритали, в очите му се появил трескавият блясък на смъртта. Едрото тяло се разтресло още няколко пъти и краят му настъпил.

В тъмните зеници се отразявала разкривена фигура. Гърбушкото се навел, отново замахнал със закривеното острие, умело отсякъл вълчия нос и го поставил в кожената кесия на колана. Още един трофей за колекцията му и знак — предупреждение за глутницата и Лерой, когато се довлекат тук и заварят останките на брата си. За да знаят с кого си имат работа, защото наистина единствено той бележел жертвите си по този начин. Момчето си е негово, само негово. Вълците да си знаят мястото, месото му няма да е за тях и толкова.

Невидим за очите им, Гърбушкото наблюдавал продължаващите пътя си Роланд и Дейвид. Кобилата преодоляла падналото дърво с лек скок, но първо спряла точно както очаквал и съгледвачът. Тогава кривогърбият отново се шмугнал в съседните трънливи гъсталаци и за секунда изчезнал.

XX

ЗА СЕЛОТО И ВТОРАТА ПРИКАЗКА НА РОЛАНД

Същата сутрин Роланд и Дейвид не срещнали никого по пътя. Дейвид отново се зачудил — защо почти никой не пътува по него? В края на краищата е добре поддържан и можеш нормално да се придвижиш от едно място на друго.

— Защо тук винаги е така тихо? — запитал той спътника си. — Почти никога няма пътници.

— Хората се боят да пътуват, защото този свят се промени много и все към лошо — отвърнал Роланд. — Ти вчера сам видя какво бе останало от онези войни. Разказах ти и за омагьосаната от злата вълшебница дама, а още десетки други беди са сполетели мнозина. Опасности по тези земи винаги е имало, животът никога не е бил лек, но сега се появили нови злини и никой не знае откъде идват. Дори и кралят не е в състояние да каже, ако онова, което говорят за двора му и самия него, е вярно. А се твърди, че песента му била изпята.

Роланд разперил ръка на североизток.

— Отвъд онези хълмове има населено място. В него ще прекараме последната нощ, преди да стигнем до замъка. Може би от тамошните ще научим нещо повече за дамата и съдбата на моя приятел.

След около час път насреща им се появила група мъже, току-що излизали от гората вдясно. Били въоръжени с къси, грубо изработени мечове и остри пики, а на шишове носели мъртви зайци и полски мишки. Щом зърнали приближаващата двойка, спрели и застрашително насочили оръжията си към нея.

— Кой сте вие? — викнал един от тях, червенокос и брадат. — Спрете на място и не мърдайте, докато не се представите.

Роланд заковал коня на достатъчно безопасно разстояние, сетне отговорил:

— Аз съм Роланд, с мен е оръженосецът ми Дейвид. Отиваме към селото с надежда там да намерим храна и да си починем.

Червенокосият свалил меча.

— Да починете става, с храната обаче е трудно.

Показал своя шиш с нанизаните няколко животинки и добавил:

— Ето, по полето вече почти няма живот. Вижте какво хванахме за два дни лов. На всичкото отгоре един човек загубихме.

— Как така загубихте? — заинтересувал се Роланд.

— Най-отзад вървеше, в ариергарда. По едно време чухме, че вика, но когато се върнахме да проверим що става, него вече го нямаше.

— А следи от нападател имаше ли? — отново запитал Роланд.

— Никакви. Всъщност заварихме дири от борба по земята и дупка, сякаш оттам е излязъл някой и му се е нахвърлил, иначе само кръв и някаква гадна черна материя, която ни е съвсем непозната. Във всеки случай той не е първият, който загива по този начин. И други са изчезвали така, само че досега не сме виждали нищо определено. Вече се движим само в големи групи, защото се боим от нови инциденти. Повечето от нас смятат, че нападателят ще се добере и до домовете ни.

Роланд се озърнал, извърнал глава назад към посоката, откъдето идвали с Дейвид.

— На ден път назад оттук попаднахме на останките на загинали войни — казал той замислено. — По гербовете на останалото оръжие личеше, че са били кралски хора. Не са имали късмет в битката срещу същество, наречено Звяра смятам, че той е нападателят, макар че са били отлично обучени и въоръжени. И ако оградните стени на селото ви не са укрепени добре и високи, по-добре напуснете домовете и се скрийте някъде. Ще се върнете, когато опасността премине.

Мъжът поклатил глава в знак на отрицание.

— Не можем и няма да напуснем. Тук са ни стопанствата, животните, къщите. Живеем в бащините домове, предавани са от поколение на поколение. Няма да ги изоставим. С голям труд са били създавани и поддържани, животните — гледани и развъждани.

Роланд премълчал, а на Дейвид му се сторило, че чува мислите му.

Тогава ви чака сигурна смърт.

Яздили бавно след групата, разговаряли, а Роланд почерпил мъжете с останалия в манерката му алкохол. Хората благодарили за любезността и в ответ надълго и нашироко разказали какво става по техните земи, потвърждавайки предишните Роландови думи, че в тукашния свят има големи промени, а по полята и в горите са се навъдили нови същества, враждебни, много опасни и винаги гладни. И за вълците станало дума, и за това колко нагли и дръзки са станали в нападенията си напоследък. Ловците успели да уловят в капан и да убият един от тях. Бил луп, само че преселник от далечни места, изглежда, от полярните зони. Личало по козината и дрехите — тя била съвършено бяла, а бричовите му — съшити от тюленова кожа. Преди да го убият, казал, че идва от далечния север, и се заканил, че пристигащите след него събрата ще отмъстят за смъртта му. Дейвид отново се замислил: потвърждавали се и думите на Дърваря, че вълците искат да си присвоят кралството и за целта набират истинска армия.

След поредния завой укрепеното село се разкрило пред очите им в далечината. Било заобиколено от поля, където се намирали говедата и овцете на стопаните. Стени от камък нямало, затова пък се издигала здрава, висока ограда от дебели дървесни стволоче със заострени върхове, а отзад били построени платформи за наблюдение и защита. От комините на къщите се виели тънки стълбчета дим, виждала се и камбанарията на църква. Роланд не изглеждал особено доволен от факта, че може би в селото има последователи на новата религия.

— Ето, сигурно и тук я практикуват рекъл той тихичко на момчето. — Само че в името на мира и добрите отношения аз за моите възгледи с местните хора няма да говоря.

Когато приближили, иззад стените отекнал приветствен вик, здравата двойна порта била отворена. Цяла тълпа дечица се втурнала да прегръща бащите си, а след тях идвали и жените да поздравят коя сина си, коя съпруга. Те загледали с любопитство Роланд и Дейвид, но преди да успеят да запитат кои и какви са гостите, една от по-младите завикала и избухнала в сълзи, повтаряйки името на загиналия отново и отново.

— Етан! Етан, къде остана?

Водачът на ловците, чието име било Флечър, се приближил до Роландовия кон, а след него вървяла съпругата му, щастлива, че мъжът ѝ се е върнал жив и невредим.

— Етан е човекът, когото загубихме — казал той с тъга. Двамата щяха да се женят. А сега дори и гроб няма, над който тя да го оплаче, цветя да положи.

Жените се насъбрали около плачещата, опитвали да я успокояват. След малко я отвели в недалечна къщурка, някои от тях влезли заедно с нея, зад тях вратата тъжно се затръшна.

— Елате с мен — поканил ги Флечър. — Имам голяма, суха плевня с много сено, там можете да си починете, коня да нахраните. А довечера ви каня на вечеря, с каквото бог дал. Но след това ще трябва да си тръгнете, защото не разполагаме с много храна. Едва да прехраня семейството си ще успея.

Двамата поблагодарили и последвали домакина си по тесните улички. Скоро стигнали до боядисана в бяло дървена къща. Флечър ги отвел в плевнята, показал им къде има вода, прясно сено и овес за Сцила. Роланд свалил седлото, настанил кобилата на удобно място и чак тогава заедно с момчето се захванали да се почистят и измият. Дрехите им били мръсни, миришели и докато Роланд имал чисти за смяна, Дейвид разполагал само с тези на гърба си. Съпругата на домакина обаче най-любезно му предложила част от старите дрехи на най-големия си син, който бил вече женен и имал деца. Дейвид се почувствал добре от лоста време насам. По-късно били поканени на вечеря в дома, където семейството ги приело най-сърдечно. Големият син много приличал на баща си, бил също червенокос и с брада, само че била по-рядка от бащината, а и сиви кичури в нея нямало. Съпругата му — чернокоса и дребна — почти не говорела, вниманието ѝ било постоянно насочено към новороденото в ръцете ѝ. Флечър имал още един син и две дъщери, и двете по-малки от Дейвид. Те го поглеждали лукаво и тихичко се кикотели.

След като се настанили на трапезата, домакинът затворил очи, навел глава и зашепнал благодарствена молитва. Свършил, чак тогава поканил всички да се хранят. Дейвид забелязал, че Роланд не последвал примера му, нито затворил очи, нито задвижил устни в знак, че повтаря молитвата.

Докато се хранели, разговаряли за селските дела, лова и изчезването на Етан. Сетне разговорът се прехвърлил върху гостите и причините за пътешествието им.

— Не сте първите минаващи отгук на път за *Замъка на трънаците* — рекъл Флечър, след като Роланд обяснил целта си.

— Защо го наричаш така? — запитал воинът.

— Защото е точно такъв, целият заобиколен с пълзящи растения огромни трънливи храсти, бодливи шубраци. Всеки, дръзнал да върви към стените му, рискува да бъде наранен, дори разкъсан от тези жилави и високи трънаци. Повече от доспехи ще са ви нужни да си пробиете път и да влезете там.

— Значи си го виждал? — отново запитал Роланд.

— О, да, мина над селото преди около половин месец, голяма черна сянка падна върху нас. Погледнахме нагоре, замъкът се движеше без звук или видима опора. Някои от нашите го последваха по земята и аз бях с тях. Видяхме къде спря и се приземи, но не посмяхме да приближим. От такива нечестиви неща по-добре е човек по-надалеч да стои.

— Но ти каза, че и други са се опитвали да го намерят продължавал воинът. — Какво стана с тях?

— Просто минаха отгук, но повече не се върнаха — отвърнал домакинят.

Роланд бръкнал под ризата, извадил медальона и показал на Флечър образа на младия мъж в него.

— Този човек не беше ли един от тях?

Флечър се взрял внимателно в портретчето, кимнал и знак на съгласие.

— Да, помня го. Тук си напои коня, поръча си пиво в ханчето. Тръгна преди полунощ, тогава май за последен път го видяхме.

Роланд затворил медальона, прибрал го на мястото му близо до сърцето. А след това дълго не продумал — чак до края на вечерята. Когато разчистили посудата, домакинят поканил война да седнат край огнището, предложил му лула.

— Разкажи ни приказка, татко — помолила едната от дъщерите, седнала в бащините крака.

— Вярно, татко, моля те! — обадила се и другата.

Флечър поклатил глава.

— Свършил съм си приказките. Всичките съм ви ги разказвал вече. Но може би нашият гостенин ще знае някоя нова и ще я сподели с нас?

Погледнал Роланд въпросително, а и детските личица тутакси умолително се извърнали към госта. Тогава той извадил лулата от устата си, помислил за миг и започнал да разказва.

ВТОРАТА РОЛАНДОВА ПРИКАЗКА

Имало едно време рицар на име Александър. Всички най-благородни добродетели на истинския рицар притежавал храбър и силен бил, верен и дискретен, в същото време и млад, пламтящ от желание да се докаже с подвизи и смели дела. Родната му земя била мирна, отдавна войни там нямало, затова му липсвали възможности да спечели слава в бран и тежки битки. И ето, един ден се явил пред своя повелител, чийто васал бил, с молба да бъде изпратен в далечни, непознати земи. Там да потърси приключения, сили и умения на изпитание да постави, за да докаже, че е достоен да застане наред с най-големите в съвременното рицарство. Разпознавайки пламенния младежки устрем в него, владетелят се съгласил и дал своята благословия, защото съзнавал, че Александър няма да намери мира, докато не получи бленуваната възможност. Тогава нашият рицар се метнал на коня, целият в доспехи, понесъл бляскави оръжия. И поел по безкрайните друмища да потърси съдбата си, но оръженосец, който да се грижи за всекидневните му нужди, не взел.

През последвалите години Александър странствал по чужди земи и имал множество приключения, за които отдавна мечтаел. В едно от тях се присъединил към рицарски поход до далечно източно царство, където воините се сражавали срещу велик чародей на име Абуходонозор, а той имал силата погледне ли човек, в прах и пепел да го превръща. И по този начин множество достойни люде унищожил, а прахът им се разнасял по бойните полета, където битка подир битка печелел.

Говорело се, че злият чародей не може да бъде убит от човешка ръка. И наистина — всички опълчили му се до един загинали. Рицарите обаче споделяли надеждата, че заедно и с общи усилия ще намерят начин да се справят с него. Привличала ги и голямата награда,

обещана от коронования владетел на онова господарство, който бил принуден да бяга от вълшебника и да се крие.

Тогава рицарите излезли срещу магьосника на голямо празно поле пред неговия замък, а той повел срещу тях армия от зли духове. Започнало кръвопролитно, тежко сражение и много от Александровите другари загинали — разкъсани от острите нокти и зъбите на демоните, превърнати в пепел от вездесъщия взор на чародея. Александър се биел храбро, пробивайки си път сред вражеските редици и много от нечестивите, духове паднали сразени под острия му меч. Криел се зад щита си, нито за миг не поглеждал към магьосника и така след известно време се добрал достатъчно близо до самия него. Тогава изкусно застанал така, че да остане скрит за смъртоносния поглед на вълшебника, а в същото време щитът като огледало да отрази врага му. Металът искрял под яркото слънце, излъскан до блясък от рицаря предната нощ, и Абуходонозор неволно видял отражението си в него, на мига се раз паднал и се превърнал в пепел. Тогава и демоните му се разпръснали, изчезнали като дим и никога повече не се появили в царството.

Местният владетел удържал на думата си, прещедро възнаградил победителя, засипвайки го със злато и скъпо ценности. Предложил му и ръката на дъщеря си и половината царство, но Александър отказал всичките дарове и подложения, помолил само дума да бъде проведена до неговите земи и тамошния повелител относно делата му и спечелената победа. Царят дал дума, че това ще бъде сторено незабавно, а Александър отново поел по пътища далечни нови приключения да дири. В западните земи убил най-стария и най-злия дракон, а от кожата му си направил плащ. С негова помощ успял да издържи на непоносимия зной на Долната земя, където слязъл, за да спаси отвлечения от демон син на Червената кралица. И пак нищо не взел от подложените му в знак на благодарност богатства, само отново помолил вест да бъде проведена до господаря му у дома. И така след всяко поредно приключение и подвиг, Александър не искал нищо друго, освен делата му да бъдат широко разгласявани, а славата му растяла ли, растяла.

Изминали десетина дълги години на рицаря му омръзнало да броди, изморил се от пътешествията си по широкия свят. Вече носел множество белези от безбройните битки, а бил и уверен, че

притежава славата на най-смелия рицар. И решавайки да се завърне у дома, отново поел на дълго пътуване. Една вечер обаче банда крадци и злосторници го изчакала в засада и най-подло го нападнала в гръб на тъмен, пуст път. Изморен от безконечните тежки битки, Александър не съумял да се защити достатъчно бързо и умело, затова получил много и тежки рани. Успял да се измъкне от преследвачите, силите му обаче бързо се изчерпвали. Вече едва се държал на коня, но продължавал да язди. По едно време се добрал до хълм, а на върха му зърнал замък. Стигнал до портите, извисил глас в молба за помощ, защото по тези земи старите обичаи повелявали на изпадналите в нужда винаги да се помага. Още повече, кой би отпратил ранен рицар, без да му окаже гостоприемство и всяческа подкрепа?

Отговор обаче нямало, макар че някъде по високите кули на крепостта мъждукала светлинка. Тогава Александър отново извикал за помощ и този път му отговорил глух женски глас.

— Не съм в състояние да ти помогна. Иди си, другаде потърси облекчение.

— Ранен съм — казал рицарят. — Опасявам се, че ще загина, ако никой не се погрижи за рачите ми.

Но жената отвърнала в същия тон:

— Върви си. Не мога да ти помогна. Продължи по пътя, след миля-две ще стигнеш село. Там ще ти превържат раните.

Нямал друг избор, затова обърнал коня и слязъл по хълма, отправяйки се по пътя към селото. Силите съвсем го напуснали. Паднал от коня и останал да лежи на коравата мразовита земя, а светът наоколо постепенно потъвал в мрак.

Когато дошъл на себе си, видял, че се намира в удобна, чиста постеля. Помещението, където лежал, било голямо и красиво, но потънало в прах и паяжини, сякаш отдавна не е използвано. Изправил се, тогава забелязал, че раните му са почистени и превързани. Доспехите и оръжията обаче ги нямало. До леглото намерил храна и кана вино. Нахранил се, отпил от виното, сетне облякъл роба, която била поставена на стол до постелята. Все още бил много слаб, заболяло го силно, когато направил първата крачка, но опасността да умре от силното кръвотечение била избегната.

Опитал да отвори вратата, но тя се оказала заключена. Тогава чул същия, вече познат от по-рано женски глас.

— Направих за теб повече, отколкото възнамерявах, но в моя дом да се разхождаш няма да позволя. В него чужд крак не е стъпвал вече много години наред. Тук аз съм владетелка. Когато си възвърнеш силите и бъдеш в състояние да пътуваш, ще ти отворя вратата, за да си тръгнеш. Но трябва да обещаеш, че никога повече няма да се връщаш тук.

— Коя си ти? — запитал Александър.

— Аз съм Господарката — отвърнала тя. — Друго име, вече нямам.

— Но къде се намираш? — учудил се рицарят, защото му се сторило, че гласът ѝ долита някъде иззад стените.

— Тук съм — последвал отговорът.

На мига огледалото на стената вдясно затрептяло, заискрило и станало напълно прозрачно, а през стъклото съзрял фигурата на облечена в черно жена. Седяла на голям трон в изцяло празна зала. Лицето и било забулено, ръцете покрити с черни кадифени ръкавици.

— Мога ли да погледна лицето на онази, която ми спаси живота? — попитал Александър.

— Избирам да не ти разреша — отвърнала Господарката.

Александър се поклонил като истински рицар — щом така желае дамата, нека да бъде волята ѝ.

— Къде са слугите ши? — заинтересувал се той след малко — Питам, защото трябва някой да се погрижи за коня ми.

— Слуги нямам — отвърнала Господарката. — Сама се погрижих за него. Добре е, нахранен е, напоен. Не се тревожи.

В главата на Александър се въртели множество въпроси, искал да ги зададе всичките, но просто не знаел откъде започне. И тъкмо понечил да отвори уста, когато Господарката вдигнала ръка в знак да замълчи.

— Сега ще те оставя да си почиваш — казала тя с повелителен глас. — Спи, защото искам бързо да се възстановиш и веднага да напуснеш моя дом.

Огледалото отново заискрило, сетне потъмняло и в него Александър видял отразен собствения си лик. И като нямало какво друго да прави, върнал се в леглото и пак заспал.

На следващата сутрин се събудил, за да намери край постелята прясно изпечен хляб и кана топло мляко. Не усетил кой и кога ги е

донесъл, през нощта спал дълбоко, непробудно. Изпил част от млякото, нахранил се, тогава се отправил към огледалото, но от там го гледал единствено собственият му образ. Постоял, постоял, нищо не се променило. И все пак бил сигурен, че Господарката е от другата му страна и го наблюдава.

Както повечето истински рицари и Александър не бил просто воин. Умеел да свири на лютня и на лира. Пишел сонети, рисувал по малко. Много обичал книгите, най-вече защото в тях били описани всички важни събития и подвизи на големите войни от различни епохи.

И когато Господарката благоволила отново да му се покаже в огледалото, той помолил — ако е възможно — да получи някои от споменатите неща, та докато раните му заздравяват, времето да минава по-леко. Така и станало. Когато на другата сутрин се събудил, край леглото, наред с храната, вече го чакали купчина стари книги, прашна лютня, платна, четки и бои.

Нахранил се, посвирил на лютнята, сетне се заел да разгледа книгите. Интересни били — трудове по история и философия, астрономия и етика, поезия и религия. Захванал се да чете с голяма охота, а Господарката сякаш по-често започнала да се появява в огледалото и да разпитва за прочетеното. Ясно му станало, че самата тя е чела и препрочитала същите томове неведнъж, а съдържанието им познава задълбочено. Александър бил донякъде изненадан, защото по неговите земи не било обичайно жените да четат такива книги, но пък бил благодарен за разговорите. По-късно Господарката го помолила да ѝ посвири на лютнята и по изражението ѝ било видно, че тя харесва уменията му.

Така минавали дните, превръщали се в седмици, седмиците се умножавали, а Господарката все по-често се вестявала в огледалото, за да говорят за изкуство и литература или да послуша неговата музика. Не по-малко се интересувала и от онова, което рисувал. Рицарят обаче не ѝ показвал нарисуваното досега и все молел да му обещае, че няма да наднича в платното, докато той спи, поне не и докато не завърши наченатото до край. И въпреки че раните му вече почти заздравявали, Господарката не отваряла дума за тръгване. Александър също не мислел за дома, напротив, тук му харесвало, усещал, че започва да се влюбва в тази странна, забулена жена отвъд

огледалото. Разказвал ѝ за водените битки, за изстраданите подвизи, за славата, спечелена в резултат на множеството победи. Много му се искало тя да поява, че той е истински рицар и мъж, достоен за истинска любов и дама на сърцето му.

Така минали два месеца и един ден тя се появила на обичайното си място на големия трон.

— *Защо изглеждаш тъжен?* — запитала Господарката, веднага разпознавайки настроението на рицаря.

— *Не мога да завърша картината си* — отвърнал той.

— *Защо? Не ти ли дадох четки, бои? Какво ти е нужно още?*

Александър свалил покривалото, обърнал платното към нея, за да види нарисуваното досега. Оказало се неин портрет на трона, само че без лице. Нали Александър не го бил виждал, булото пречело.

— *Прости ми. Влюбих се!* — неочаквано признал той. — През времето тук те опознах отблизо. Не съм срещал жена, така чудесна като теб. Страхувам се, че тръгна ли си, никога повече няма да имам такова щастие... Мога ли да се надявам, че чувствата ми са споделени поне мъничко?

Господарката навела глава. Понечила да заговори, но изведнъж огледалото потрепнало и потъмняло, образът ѝ изчезнал.

Минали няколко дни, тя не се появявала. Александър страдал мълчаливо, задавайки си постоянния въпрос дали не я е обидил с дръзките думи. Нощем спял зле, всяка заран намирал храна, но така и не успявал да зърне Господарката в мига, когато влиза да я остави.

На петия ден внезапно чул ключа да се завъртва в ключалката и тя се появила на прага. Влязла, все така забулена, изцяло в черно, но Александър усетил нещо много различно в нея.

— *Мислих за думите ти* — рекла тя. — *И аз също имам чувства към теб. Но кажи, кажи ми право: наистина ли ме обичаш? И ще ме обичаш ли винаги, независимо от онова, което би могло да се случи? Същото ли ще чувстваш, ако обстоятелствата се променят?*

В сърцето на рицаря спонтанно бликнала така типичната за младостта прибързаност и той отговорил почти без да мисли:

— *О, да, да, винаги ще те обичам!*

Тогава Господарката вдигнала булото и той за пръв път зърнал истинското ѝ лице. Пред него стояла прилична на пантера жена, същинско диво горско същество.

Александър зяпнал, понечил да проговори, но не успял толкова бил сащисан и уплашен от видяното.

— Злата ми мащеха ми стори това — казала Господарката. — Красива бях, а тя ми завиждаше за красотата. Тогава ме прокълна да заприличам на звяр и никога да не бъда обичана. А аз се подчиних на проклятието, скрих се зад булото в срам, избягах от света. Докато ти се появи.

Пристъпила към Александър с разтворени за прегръдка ръце, в очите ѝ искрици надежда и любов, но и страх. Страх, защото се разкрила пред него както никога по-рано, пред което и да е друго човешко същество. А сърцето ѝ пламтяло в съкровена обич, чувство плахо, непознато и досега.

Александър обаче не я приел в обятията си. Напротив отстъпил назад и в този миг съдбата му била решена завинаги.

— Подлец! — извикала Господарката. — Лъжлив негодник, жалка твар! Твърдеше, че ме обичаш, но всъщност обичаш единствено себе си!

Вирнала глава, разтворила озъбена пасть. Ръкавиците се пръснали, от тях изхвъркнали остри, закривени нокти. Изсъскала, изревала и се нахвърлила върху него. За гърлото го захапала, поглъщайки топлата кръв, а ноктите ѝ вече раздирали Александровата кожа.

И там — в спалнята — убила рицаря, а докато го разкъсвана, горко ридаела.

Прежълтели, двете момиченца гледали Роланд с широко отворени от уплаха трескави очички, истински ужасени от страшната му приказка. А той се изправил, благодарил на Флечър и на семейството за вечерята, кимнал на Дейвид да тръгват. На вратата домакинът поставил приятелска ръка ма рамото на война.

— Само една дума, ако обичаш — рекъл той. — Старейшините ни са много разтревожени. Убедени са, че Звярът, когото ти спомена, е набелязал селото ни за нападение. И сигурно ни дебне вече, някъде наблизо...

— Оръжия имате ли? — запитал Роланд.

— Имаме, ти нали ги видя? Само че това са най-добрите сред тях. Ние сме фермери и ловци, а не войници.

— Възможно е именно това да ви е късметът — отвърнал Роланд. — Войните не се справиха със Звяра. Докато вие може да имате повече щастие.

Флечър го изгледал с неразбиране. Не бил сигурен дали гостът говори сериозно или се шегува. Дори и Дейвид се зачудил какво ли означават тези думи.

— Но ти изглежда се шегуваш? — подхвърлил Флечър.

Едрият мъж потупал домакина по рамото.

— Е, само донякъде. Но виж, войните са пристъпили към битката с това чудовище, както биха постъпили при сблъсък с друга армия. Били са се по необходимост, и то на непознат терен, срещу враг, когото не познават. Имали са време да си построят някакви укрепления, видяхме онова, което бе останало от тях. Но не са се оказали достатъчно силни да ги удържат, отстъпили са в гората, където са били довършени, тоест доубити. Каквото и да е това страшилище, знай, че на първо място то е огромно и тежко, видях повалените от тялото му дървета и смачканите храсти. Мисля, че не може да се движи много бързо, съмнявам се да е пъргаво, но за сметка на това е много силно и издържа на нанесени с копия и мечове рани. И на открито никакъв войн не може да му устои.

Ти и твоите съселяни обаче сте в по-различно положение. Тук е вашата територия, вие си я познавате отлично. На Звяра ще гледате като на опасен вълк или какъвто и да е друг звяр, който заплашва животните ви. Трябва да го примамите на място, което вие изберете, а там да му устроите капан и да го убиете.

— Примамка ли имаш предвид? — оживил се домакинът — Може би някакво домашно животно, а?

Роланд кимнал в знак на съгласие.

— Може да свърши работа. И аз мисля, че този кръвожаден Звяр идва насам, защото със сигурност е гладен, обича месо, а никъде няма да го намери по-лесно, отколкото при вас. Имате избор: или да се криете по домовете си, да треперите и да се молите злата участ да ви отmine, или да планирате защитата си и неговото унищожение. Но това може да ви струва много, много повече от някое и друго добиче.

— Какво искаш да кажеш? — запитал Флечър, изплашен от последните Роландови думи.

Роланд взел купа вода от масата, клекнал на каменини под и потопявайки пръст в нея, нарисувал непълен кръг.

— Ето това е селото ви. Оградата е строена да отблъсква външна атака — обяснил той и по контура добавил сочещи навън стрели. — Но да речем, че допуснете врага си в него, сетне залостите портите. Ето така ще го вкарате в капан.

И воинът нарисувал нови стрели, сега те сочели навътре.

Флечър се загледал в рисунката, която вече почти изсъхвала върху камъка.

— А после? — запитал той.

— Сетне ще запалите селото и всичко, което е в него — Отсякъл Роланд. — Така жив ще го изгорите и ще спасите себе си.

Същата нощ, докато всички спели дълбок сън, навън забушувала силна снежна буря, покрила всичко наоколо с дебели преспи сняг. Снегът продължил да вали и през деня, и то така обилно, че видимост нямало на повече от метър-два. Ясно било, че в такова време не могат да тръгнат, нямали храна, а им било съвестно да искат от селяните, защото и те изнемогвали. Тогава Роланд помолил за среща със старейшините в селската църква, където обичайно се провеждали съветите по важните общи въпроси. На нея воинът обещал да помогне при убиването на Звяра в замяна на по-дълготраен престой в селото за него и Дейвид. Докато разговаряли, изслушвайки Роландовия план за действие, и обсъждали подробностите, Дейвид седял на последния ред и внимателно следял мненията за и против. Повечето от участниците били против запалването на селото. Предпочитали да се надяват, че ограждението ще ги защити срещу Звяра, когато той дойде, и Дейвид не можел да ги вини. Тукашният им имот бил всичко, което те реално имали на този свят.

— Ами ако оградата ви не удържи? — питал за пореден път Роланд. — Тогава какво ще правите? Вече ще бъде много, много късно, за каквото и да е друго. И ще загинете до един.

Накрая стигнали до компромисно решение. Пооправи ли се времето, жените, децата и старите хора да напуснат селото и да се

скрият в пещерите в подножието на недалечните хълмове. Със себе си да отнесат всичко ценно, дори и покъщнината, домовете да останат кажи-речи съвсем празни. В къщите в центъра на селото да подготвят за запалване бъчви с катран, смоли и летливи масла. Нападне ли Звяра, първо ще се опитат да го отблъснат и убият още докато е отвън. Пробие ли оградата, ще отстъпват и ще го примамват към центъра, където подготвените за запалване материали ще пламнат и избухнат в подходящ момент. Това, разбира се, ще стане само в краен, неизбежен случай. Старейшините събрали всички мъже и гласували, стигайки до съгласие, че това е най-доброто решение.

Роланд ядно напуснал гласуването, затръшвайки църковната врата след себе си. Дейвид изтичал подире му и го догонил.

— Защо се гневите толкова? — запитало момчето. — Та те се съгласиха с по-голямата част от вашия план.

— Това не е достатъчно — отвърнал воинът. — Че ние всъщност дори не знаем с кого точно си имаме работа. Наясно сме обаче, че дори добре обучени, истински войни, въоръжени със стоманени мечове, не са били в състояние да надвият това чудовище. Тогава кажи ми какви шансове имат тези селяни срещу него? Каква надежда? Ако ме бяха послушали, бихме могли поне да се опитаме да го убием без загуба на живот от наша страна. А при техния план на действие със сигурност ще загинат мнозина. И за какво? Заради сламени и дървени къщурки, жалки жилища, които могат да бъдат построени наново само за няколко седмици.

— Да, ама селото си с тяхно — възразил Дейвид. — И изборът си е техен, нали?

Роланд поспрял, замислил се. Главата и раменете му били покрити със сняг, съвсем побелели. Така изглеждал доста по-стар.

— Да — рекъл той тихо. — Така е, селото си е тяхно. Само че съдбата ни сега е свързана с тяхната, волю-неволю. И ако планът им пропадне, има голяма вероятност и ние да намерим смъртта си заедно с тях. Заради готовността си да им помагаме според него.

Снегът валял все така изобилно, голям студ стегнал. Огнищата в селските къщи пламтели с все сила, а вятърът отнасял дима в най-затъntenите и тъмните краища на горските дебри.

А в бърлогата си Звяра се размърдал, подушвайки дима.

XXI

ЗА ПОЯВАТА НА ЗВЯРА

Още същия ден в селото се заели с подготовката за преместването. Жените, децата и възрастните събрали къде що има и разпределили товарите според възможностите кой какво може да носи. Използвани били всички двуколки, каруци, впрегатни коне. С изключение на Сцила, защото Роланд за нищо на света не би се съгласил да се раздели с нея. Качен на гърба ѝ, той непрестанно обикалял огражденията, отвън и отвътре, проверявал слабите им места, давал нареждания за нови укрепвания, сам помагал, където било нужно. Не изглеждал доволен нито от видяното, нито от направеното. А снегът продължавал да вали, хапещ, мразовит, от студа човешките пръсти изтръпвали, ставали трудно подвижни, краката се сковавали.

Все по-трудни ставали укрепителните дейности, измръзналите мъже били уморени и започвали да мърморят. Някои дори се съмнявали в смисъла им и говорели, че по-добре би било и те да заминат с жените и децата. По едно време дори и Роланд започнал да се съмнява в смисъла на цялата работа.

Нямали и най-малка представа от коя посока ще се появи нападателят, а Роланд отново и отново обяснявал как да се разпределят защитниците, как да реагират на едно или друго негово действие. Кога да отстъпват и в какъв ред, кой каква задача ще има, веднъж рухне ли защитата и Звяра влезе в селото.

Не му се искало мъжете да изпаднат в паника и да се разбягат най-безразборно и слепешката, а в себе си бил сигурен, че чудовището ще събори оградата — рано или късно. Опасявал се, че краят ще бъде лош, защото нямал голяма вяра в готовността на селяните — веднъж измени ли им щастието в битката — да се изправят геройски срещу Звяра.

— Тези мъже наистина не са страхливци — говорел Роланд на Дейвид, докато седели край огъня на кратка почивка, отпивайки горещо мляко. — Но пък и герои от тях едва ли ще излязат.

Наоколо защитниците точели брадви, саби, мечове, острели пики и обикновени пръти — заместители на копия. Други, с помощта на чифтове волове, превозвали дебели трупи за добавъчно укрепване на оградата отвътре. Хората мълчали, потиснати, тежкия ден вече превалял, приближавала нощта. Лицата били опънати, напрегнати.

— Иначе ги разбирам — продължавал Роланд. — Всеки от тях е готов да даде живота си за семейството. В лицето на обикновени бандити, вълци или диви зверове, те смело биха влезли в бой и охотно биха приели залога на съдбата — живот или смърт. Но сега е по-различно. Не знаят, нито разбират срещу какво се изправят. При това не са дисциплинирани и обучени да действат като екип. Макар и да са събрани на едно място, всеки от тях ще мисли и разсъждава различно и ще се бие, сякаш е сам срещу врага. А рухне ли куражът само на един и той побегне, вероятно и останалите ще хукнат след него.

— Вие в хората не вярвате много, не е ли така? — запитал Дейвид след малко.

— Аз поначало почти в нищо не вярвам — отвърнал войнът. — И в себе си дори вяра достатъчно нямам.

Допил млякото, измил канчето със сняг.

— Хайде, ела — повел го той отново покрай оградата. — Налага се пръти да острим, тъпи мечове да точим.

И се усмихнал едва. Дейвид чак го заболяло.

Било вече решено главната част от защитниците да бъде разположена пред портата в надежда, че види ли ги, Звяра ще се насочи именно към тях. А повали ли оградата, те ще го поведат към центъра, където в действие ще влезе капанът. И може би тогава ще имат единствения шанс да надделеят и да го убият.

Паднала тъмна, безлунна нощ, тънка колона хора се проточила от селото към хълмовете. До пещерите ги придружила неголяма група мъже. След завръщането им започвали нощните смени на постове по оградата, всеки по няколко часа да наблюдава подстъпите към селото. Защитниците наброявали четирийсет мъже заедно с Дейвид. Роланд му предложил да се скрие заедно с жените и децата, но макар и уплашено, момчето отказало. Настоявало да остане, въпреки че и само не знаело защо го прави. Може би защото му се струвало, че ще бъде по-сигурно, ако се намира около Роланд.

Войнът бил единственият мъж, в когото Дейвид имал пълна вяра, но в същото време бил и любопитен. Много му се искало да види Звяра със собствените си очи, пък каквото ще да става. Изглежда, Роланд отлично разбирал какво му се върти в главата, защото когато селяните се възпротивили на присъствието на едно момче — почти дете, той настоял, че Дейвид е негов оръженосец и му е толкова необходим, колкото мечът и конят. Чувайки думите му, момчето се изчервило от гордост.

На поляната пред оградата завързали стара крава с надежда, че ще примами Звяра, но първата нощ нищо не се случило. Спокойно минала и втората, но не и за мъжете, които се изнервяли все повече, пък и умората ги надвивала. Снеговалежът продължавал, мраз сковавал всичко. Снегът замръзвал, отгоре му падал нов и той също замръзвал. Снежната буря пречела на видимостта и часовете на оградата почти не виждали края на гората. След време неколцина започнали да мърморят.

— Но това, което правим, е чиста глупост — обадил се един.

— На онзи Звяр не му ли е студено? И той е замръзнал, нали? Няма да ни нападне в такова време, я! — пригласял му друг.

— Дали пък наистина има такова чудовище или ние само си го въобразяваме? Етан сигурно е бил отвлечен от вълк? Или може би от мечка, нали? А за труповете на някакви си избити войни имаме само думата на онзи вагабонтин Роланд, не е ли така? — рекъл ковачът.

— Ковачът е прав — подкрепил го трети. — Тая работа на някакъв номер ми прилича, да знаете!

Единствено Флечър се опитвал да ги вразумява.

— Че защо? Какъв номер? — говорел той. — Каква полза ще има този човек да ни лъже? Та той е сам, с него е само едно дете. И да иска да ни избие, докато спим, пак няма да успее, а какво ли толкова ценно имаме, та да иска да го открадне? Храната ни ли? Че тя е толкова малко, просто не си заслужава. Не е така, приятели, не е. Имайте търпение и вяра. Трябва да изчакаме и да си отваряме очите на четири.

Тези думи успокоявали повечето от мърморковците, но и студът си казвал думата. Хората били изморени, премръзнали, тревожели се за семействата си.

Роланд спял до Дейвид, наглеждал го, водел го със себе си на нощните дежурства и обходите на огражденията. Сега, когато

укрепването им привършило, воинът сядал при хората, заговарял ги, шегувал се и ги окуражавал, когато виждал, че за пореден път са паднали духом. Съзнавал, че преживяват извънредно тежък период, още повече че нощем стражата била отегчителна и дълга, а обстановката неспокойна. Наблюдавайки Роланд сред селяните, подхода му и уменията, с които ръководел отбранителните задачи, Дейвид се питал дали той наистина е само воин, както сам твърдял. Струвало му се, че този мъж е истински лидер, роден да ръководи и управлява, макар че сега се движел сам.

На втората нощ по едно време останали само двамата, приседнали пред буен огън, наметнати с тежки топли плащове. Роланд вече на няколко пъти предлагал на момчето да преспи в някоя от близките къщи, обаче никой от защитниците не постъпвал така, затова на Дейвид не му се искало да изглежда по-привилегирован, по-слаб или по-глезен от другите. И затова си оставал на студа и вятъра, но пък винаги заедно с Роланд. Сега пламъците озарявали лицето на война, хвърляли полусенки върху изражението и му придавали особено замислен вид, подчертавайки скулите и тъмните пламъчета в очите.

— Сигурно мислите за Рафаел и се питате какво ли му се е случило? — запитал Дейвид изведнъж.

Роланд не отговорил, само поклатил глава.

Дейвид си знаел, че е по-добре да мълчи, но пък не го сдържало отвътре. Десетки въпроси се въртели в главата му и съмнения го мъчели, а бил сигурен, че ги споделя и Роланд. И не само това. Двамата като че имали нещо много общо помежду си. Единие на цели или воля? Едва ли случайността ги е събрала — тази мисъл се връщала отново и отново в Дейвидовото съзнание и не го оставяла на мира. Тук, в този свят, нищо не изглеждало подчинено на случайността. Във всичко, което се случвало още от началото, личала скрита цел. Нечия невидима ръка или разум свише сякаш движели събитията, въпреки че Дейвид не можел да каже нищо конкретно, повечето неща по-скоро чувствал и предусещал.

— Допускате, че е мъртъв, нали? — отново запитал той.

— Да — въздъхнал Роланд. Усещам го някъде в сърцето си.

— Но трябва да се уверите, че е така, нали?

— Мира няма да имам, докато не го направя — тежко отвърнал другият.

— Но и вие може да загинете. Следвайки пътя му, вас може би ви очаква същата участ. Не ви ли е страх от смъртта?

Роланд взел дървен ръжен, разровил жарта, в бялата нощ полетели облачета живи искрици. Съскали във влажния студен въздух и угасвали като привлечени от пламъците и поразени в тях хвъркати гадинки.

— Страх ме е от предхождащата смъртта болка — отвърнал той. — Бил съм раняван в миналото. Единият път бе така зле, че не вярвах дали ще оцелея. Помня цялата мъчителна агония на страданието и не ми се иска тя да се повтаря отново.

Помълчал и продължил:

— Всъщност повече се боя от смъртта на близки хора. Страхувам се да не ги загубя, безпокоя се за тях дори и когато са живи. Понякога ми се струва, че по-скоро се задълбочавам във възможността да ги изгубя, отколкото се радвам на факта, че са около мен. Такъв съм си, такава ми е природата. Такава е и връзката ми с Рафаел. Беше ми много близък — кръв от моята кръв, пот от моята пот. Без него никога вече няма да бъда същият.

Дейвид мълчал, загледан в пламъците. Думите на Роланд ехтели дълбоко в съзнанието му. Нали по същия начин бе изживявал загубата на майка си? И така дълго и силно бе страдал от мисълта за предстоящата загуба, че не бе успял да се порадва на времето с нея преди кончината ѝ.

— А ти? — обадил се в същия миг Роланд. — Та ти си само едно момче. Не ти е тук мястото. Не те ли е страх?

— Страх ме е — отвърнал Дейвид. — Само че нали чух гласа на майка си? Тя е тук някъде. Трябва да я намеря. Длъжен съм да я върна у дома.

— Дейвид, майка ти е покойница — кротко възразил воинът. — Ти сам ми съобщи това.

— Тогава как и защо е тук? Нали съвсем ясно и отчетливо чух гласа ѝ?

На това Роланд нямал отговор, а отчаянието клъвнало момчето отново, още по-силно.

— Какъв е този свят тук? — изпъшкало то. — Име няма или поне никой не го знае. Дори и вие не можете да ми кажете как се нарича. Имало крал, но той може би реално не съществува? Появяват

се неща, дето място нямат тук — като онзи танк, като германския самолет, който влезе след мен, сякаш ме гонеше, като харпиите. Нещо тук съвсем не е наред. Просто не зная...

Замлъкнал с горчиво усещане за безнадеждност. А в съзнанието му се оформяли страшни думи, досущ черен облак надвисва над земята в красив летен ден. Станало му горещо, задушавали го гняв и объркване. Въпросът почти сам изскочил от устата му, дори се зачудил на собствения си глас.

— Роланд, вие мъртъв ли сте? Ние тук мъртъвци ли сме?

Роланд вдигнал очи от огъня, погледнал го през пламъците.

— Не зная — глухо отвърнал той. — Мисля, че сме живи, и аз, и ти. Чувствам студа, усещам топлото, както и глада си, и жаждата, различни желания, съжаления. Усещам тежестта на меча в ръка, а по кожата си виждам отпечатъците на бронята, наложи ли се да я сваля нощем. Храня ли се, разпознавам вкуса на хляба и месото. Подушвам конската миризма по себе си след ден езда. Ако съм мъртъв, ще имам ли всичките тези възприятия?

— Предполагам, че не — съгласил се Дейвид, макар че нямал никаква представа какво изпитват покойните, преминал ли от своя свят в отвъдното.

И наистина, откъде да я има? Помнел едно — кожата на майка му била хладна като лед. Но пък неговото тяло излъчва топлина, нали? И също както и Роланд усеща миризми, вкусове, допира на хора и предмети. При удар го заболява, става му зле. Ето и сега чувства излъчващата се от огъня горещина, сигурен е, че протегне ли пръст към жарта, кожата му ще изгори и ще му излязат мехури.

И въпреки всичко тукашният свят си оставал една странна смесица от познати и непознати неща, сякаш с идването си тук той самият някак си е променил естеството му, населил го е с аспекти от своя собствен живот.

— Вие някога сънували ли сте тези земи? — запитал той Роланд.
— А мен някъде по тях или нещо друго подобно?

— Когато те срещнах на пътя, ти беше за мен съвсем непознат — отвърнал воинът. — Чувал съм още преди време, че тук някъде има село, но до онзи миг не го бях виждал, защото по тези краища по-рано не съм пътувал. Но виж, Дейвид, те са си така реални, както си и ти самият. Не си внушавай, че сънуваме или сме в някакво особено,

отвъдно състояние. Виждал съм страха в очите ти, когато говориш за вълчите глутници и съществата, които ги ръководят. Вярвам ти, че хванат ли те, жив ще те изядат. Освен това със собствените си очи зърнах останките на онези войни на бойното поле, усетих вонята от разложението на труповете им. Скоро ще се изправим пред причината за гибелта им и е твърде възможно и ние с теб да не оцелеем. Виждаш ли, всички тези неща са реални. Ти си изпитвал болка, нали? Издържал си на нея. Е, щом издържаш на болка, значи можеш и да умреш. Да загинеш тук и завинаги да загубиш своя свят. Никога не забравяй това. Забравиш ли го, загубен си!

Може би, помислил Дейвид.

Може би.

Късно през третата нощ високо проехтял викът на един от часовите при портата.

— Насам, насам! — викал с все сила младият мъж, чиято задача била да наблюдава главния път към селото.

— Чух шум, видях движение по земята. Сигурен съм!

Заспалите защитници наскочали и затичали към него. Онези, които били на най-отдалечените спрямо портата постове, също чули и тръгнали към нея, но Роланд ги върнал и остро наредил да си останат по местата. Сетне се присъединил към мъжете край портата и се покачил на платформата. Там също имало защитници и те вече се взирали към гората през изрязаните между дебелия дънери бойници. Навсякъде запалили факли, насмолените им глави засъскали под падащия сняг, но не гаснели.

— Нищо не виждам — обадил се ковачът и строго изгледал вдигналия тревогата млад часови. Защо ни будиш без причина?

Тъкмо тогава се разбудила и завързаната отпред крава. Раздвижила се в опит да се освободи от въжето и високо замучала.

— Хайде да видим — обадил се Роланд и взел стрела от предварително подготвените купчини край оградата, запалвайки с факла завързания към нея напоен с летливо масло парцал.

Тя пламнала ярко, а той се прицелил внимателно и я пуснал към мястото, от което според часовия идвали шумовете и движението.

Четирима от мъжете горе веднага последвали примера му и след мъничко летящите стрели осветили посочения терен.

В първия миг нищо не се виждало, освен сняг и падащите сенки на дърветата. След малко обаче нещо се помръднало и хората зърнали огромно жълто тяло да се измъква от земята досущ като дебел червей от дупка. Цялото било на подобни на прешлени сегменти, гъсто обрасли с дебели черни израстъци, подобни на косми с остри като кинжали върхове. Една от стрелите попаднала в него, веднага се понесла зловонна миризма на горяща плът. Така отвратителна била тя, че хората закрили носовете и устите си в опит да спрат вонята. От раната избликнала черна течност, засъскала под пламъка на горящото масло. Взирайки се внимателно, Дейвид различил стърчащите от това ужасно тяло десетки пречупени върхове на стрели и копия — следи от по-раншната смъртоносна битка с кралските войни. Засега било невъзможно да се каже колко е реалната височина на това страшилище, но подаващата се над земята част от него била поне триметрова. Звярът се извивал като змия и изведнъж се измъкнал от дупката, разкривайки ужасното си лице. Очите му били на черни гроздове както при паяците, някои по-големи, други по-малки, отдолу имало уста като гигантско смукало, в нея се виждали редица подир редица остри като шипове зъби. Между очите и устата се откривали подобни на ноздри ситно трепкащи дупки, вероятно през тях чудовището вече душело защитниците на селото и течащата във вените им кръв. От двете страни на устата мърдали прилични на ръце органи, а всеки завършвал с три извити ноктести пръста за поднасяне на плячката към устата. Насочило се към хората като дебела, гигантска, ужасяващо грозна гъсеница. Придвижвало се почти безшумно, само от устата се чувал плътно съскащ звук, наподобяващ всмукване, а от горните части на тялото по снега падали големи парцали лигава слуз. Сега главата се намирала поне на шест метра над земята, но това не била действителната височина, защото съществото било силно приведено напред. Разкривала се долната част на тялото и чифтовете черни, тънки членестоноги крачета, които всъщност движели това същество.

— Че то е по-високо от оградата! — викнал ужасеният Флечър.
— Няма какво да бута портата. Просто ще пропълзи отгоре й!

Роланд мълчал, мислел съсредоточено, а след минута тихо наредил на защитниците да палят стрелите и да се целят в главата на

страшилището. Цял облак стрели полетели към него, последван от втори, трети. Някои пропуснали, но доста попаднали в целта. Дейвид с облекчение зърнал как една ударила очен грозд и тутакси го пръснала. Сега замирисало отвратително на гнусна, горяща плът. Звярът въртял главата си насам-натам от болка, но не спирал движението си към оградата. Вече бил съвсем изправен, ясно видим в целия си исполински ръст — някъде около девет метра от челюстите до задницата. И скоростта на движение се увеличавала, противно на Роландовите очаквания. За щастие до голяма степен го забавяла дебелият снежна покривка. Но така или иначе, съвсем скоро щял да стигне до портата.

— Продължавайте стрелбата колкото е възможно по-дълго, сетне стигне ли оградата, отстъпвайте навътре! — викнал високо Роланд и сграбчил ръката на Дейвид. А ти ела с мен. Нужен си ми!

Момчето не помръдвало. Гледало Звяра право в черните очи като омагьосано и вече нямало никаква сила да откъсне своите от тях. Сякаш кошмарите му оживявали, а онези смътни страшни неща, отдавна обитавали периферията на въображението му, вече определено придобивали ясна форма, обединявайки се в единен образа на гнусната твар.

— Дейвид! — мощно викнал Роланд и рязко дръпнал ръката му, това, изглежда, развалило магията. — Тръгвай с мен! Нямаме време!

Скочили от платформата и затичали към портата. Двойната врата била дебела и здрава, обкована с желязо и дебели дъски, а отвътре залостена с дебел дървен ствол, който при силен натиск от едната страна се вдигал като лост. Роланд пошушнал нещо на момчето и двамата увиснали с телата си от единия му край.

— Хей, какво правите, бе?! — завикал ковачът с все сила. — Защо ни обричате на смърт?

Още недоизрекъл думите си, и над оградата се люшнала огромната глава на Звяра, едната му ноктеста ръка се стрелнала и грабнала бедния ковач, издигнала го високо във въздуха и го натикала право в ужасната многозъба уста. Дейвид извърнал глава, не можел да гледа тази жестока кончина. Защитниците на платформата дружно се нахвърлили върху чудовището, размахали мечове и копия. Флечър, един от най-високите и силни мъже в селото, замахнал с хванатия в две ръце меч с цялата си немалка мощ в надежда да отсече ръката на

Звяра. Но тя била дебела и твърда като истински дънер, затова успял само да разцепи кожата ѝ повърхностно. Чудовището изревало от болка и това все пак дало малко време на мъжете да напуснат платформата и организирано да започнат отстъпление към центъра, както бил планът им. А в същото време Дейвид и Роланд успели да вдигнат дебелия резе и да отворят портата.

Отначало Звяра се опитал да се прекачи през оградата, но по нея имало запалени факли, набити между гредите и върху тях остри пръти и метални куки. Те се забивали болезнено в тялото му и задържали мощния устрем, а пламъците запалили дебелия черен космически по тялото. И все пак чудовището напъвало упорито и продължавало опитите да се прехвърли въпреки болките и нанесените рани. Тогава Роланд излязъл през отворената порта и застанал на полето отвън. Запънал стрела в тетивата и я пуснал право в главата му.

— Хей! — викнал той силно. — Ето оттук! Хайде, влизай!

Замахал с ръце, сетне пуснал още една и още една стрела. Звяра отстъпил от оградата и се извърнал към него, а от раните му потекла черна течност върху снега. Тогава се втурнал към война. Роланд умело се върнал назад и хукнал навътре, а чудовището го подгонило приведено, с протегнати напред ноктести израстъци и изпружена глава, като яростно щракало с челюсти в напразен опит да захване ръката или крака на бягащия. На портата за миг се позадържало, оглеждайки тесните извити улици, а Роланд спрял и размахал меча и факлата си.

— Ето ме! — отново викнал той присмехулно. — Ела и ме хвани, де!

Но Звяра изведнъж загубил интерес към него и се заозъртал, душел около себе си, а очите му внимателно оглеждали къщите. Ноздрите му се отваряли и затваряли, издавайки съскащи звуци, той бавно запристъпвал напред. Роланд пуснал още една стрела, но тя профучала над главата му. Скрит в сенките край недалечната ковачница, Дейвид внезапно зърнал лицето си отразено в черните очи на чудовището. То също го видяло и рязко се навело, а огромната ръка замахнала, буквално отнасяйки покрива на ковачницата, другата се стрелнала да го сграбчи. Дейвид отскочил тъкмо навреме и паднал по гръб, но пък избегнал ужасните нокти на чудовището. В същия миг чул зова на Роланд.

— Бягай, момче! Примамвай го навътре!

Дейвид скокнал и с все сила побягнал през тесните улички навътре към селския център. Звяра го последвал стръвно по петите, мачкал и разрушавал части от къщите по пътя. Огромното тяло се люшкало, главата наклонена напред, страшните челюсти зеели ужасяващо. Веднъж момчето се спънало, смъртоносните нокти почти допрели гърба му, но отново успяло да се претърколи встрани и да ги избегне. Изправило се, пак полетяло напред колкото краката му държат. Вече било на хвърлей от централния площад, зад който била църквата. На равното пространство в центъра се виели изкопаните множество канавки, всъщност канали за маслото според плана за залавяне на Звяра в горящ капан. Дейвид прекосил площада, вихрено тичайки към страничната уличка и църковната врата, чудовището неотлъчно по петите му. Роланд бил вече на прага, окуражавал го с виковете.

Внезапно Звяра спрял на място. Дейвид се извърнал и удивено втренчил очи в страховитата фигура. В околните къщи защитниците вече приготвяли бъчвите за изсипване по каналите, но и те спрели в почуда, отправили погледи към чудовището. А то се разклатило, залюшкало, ситно затреперило. Челюстите му се разтворили широко, широко, като в непосилна болка. Неочаквано се сгърчило и с трясък рухнало на земята, коремът му се издул, заиграл конвулсивно, сякаш в утробата има движение. Кожата се раздвижила и разтегнала, отвътре разлети форми натискали в различни посоки, като че търсят свобода.

И тогава Дейвид се досетил! Това е Тя. Нали Гърбушкото я беше нарекъл *тя* — значи Звяра е женски!

— Ражда! — викнал с все сила Дейвид. — Сега трябва да я убиете!

Но вече било късно. Издутата кожа се пукнала с остър звук, като че някой разпаря тъпан, и поколението се изсипало навън. Малки били зверовете, не по-големи от Дейвид на ръст, очите им мътни, още незрящи, но вече гладни до смърт, челюстите им стръвно щракали. Търсейки пътя навън, най-предните разкъсвали майчината утроба и хищно поглъждали плътта на агонизиращото тяло.

— Исипвайте маслото! — крещял Роланд на замръзналите по местата си стъписани мъже. — Палете и бягайте!

А новородените зверове плъзнали по площада, водени от инстинкта да търсят плячка, да убиват и разкъсват. Роланд издърпал

Дейвид силом в църквата и тръснал вратата, та я залостил. Отвън закънтели удари, няколко тела се заблъскали в нея и тя потръпнала цялата, но издържала на натиска.

Тогава войнът задърпал момчето за ръката, повел го по витата стълба на камбанарията нагоре към върха на кулата. Излезли там и отправили погледи надолу към площада.

Звяра лежал на една страна, вече неподвижен. Изглеждал мъртъв, а може би още агонизирал, но част от пръкналото се поколение жадно разкъсвало огромното му тяло и лакомо дъвчело очите. Други зверове обикаляли площада, няколко се насочили към най-близките къщи. Маслото лъщяло мазно в каналите, но новородените гигантски червеи не му обръщали внимание. В далечината се виждали гърбовете на бягащите защитници, отчаяно увеличаващи разстоянието между себе си и новопоявилото се зло.

— Но те не са запалили маслото — отчаяно въздъхнал Дейвид.

— Сега пък ние ще свършим тази работа — поклатил глава Роланд и от колчана извадил стрела с напоен парцал.

Запалил го от факела, който носел, пуснал стрелата към канавките долу. Първия път пропуснал, втория път летливата течност пламнала, огънят светкавично се разнесъл във всички посоки. Зверовете по пътя му пламнали и се загърчили, плътта им съскала и се разпадала. Роланд пуснал поредна стрела към къща, около която имало няколко зверчета, но за нещастие нищо не се получило. А Дейвид виждал как няколко от новите хищни червеи се опитват да изпълзят от площада. За нищо на света не трябвало да им позволяват да се доберат до гората.

Роланд опитал пак — вече с последната стрела — и този път усилието му се увенчало с успех. Къщата се запалила, огънят предизвикал силна експлозия и покривът полетял във въздуха, разпръсквайки десетки горящи отломки във всички посоки. Последвали поредица взривове в централните къщи, където били разположени бъчвите със запалителни материали. Над площада завалял огнен дъжд и всичко живо там погинало на място. Роланд и Дейвид обаче били в безопасност, високо горе на църковната камбанария, докдето пламъците все пак не стигали. Останали там през нощта, за да дочакат зората на новия ден, а наоколо се носела воня на изгоряла нечиста плът и остър мирис на дим. Останките от

къщите вече догоряли, огньовете гаснели. Единствено падащият сняг нарушавал нощната тишина, топейки се в жарта с тихичко пращане и съсък на пара.

XXII

ЗА ГЪРБУШКОТО И НЯКОИ НОВОРОДЕНИ СЪМНЕНИЯ

На сутринта Дейвид и Роланд се приготвили да напуснат селото. Снеговалежът затихвал и въпреки дълбоките преспи все пак било възможно да се стигне до пътя. Жените, децата и старите хора вече се връщали от пещерите и заварвайки димящите развалини на някогашните си домове, горко оплаквали съдбата си. Сърцераздиращо заридали и съпругите на убитите мъже — защото трима от защитниците загинали в битката със Звяра. Други обаче вече действали целеустремено и с помощта на впрегатния добитък и каруците извозвали овъглените останки на чудовището и изгореното му поколение.

Роланд не задавал логичния въпрос защо Звяра се нахвърлил именно върху Дейвид, а не върху някой друг, но момчето усещало, че той разсъждава за това и от време на време му хвърля замислени погледи. Същото любопитство се четяло и по лицето на Флечър. Дейвид също се замислил: как ли ще отговори, когато го запитат? Как ще им обясни съмненията и предчувствията си и онова особено усещане, че Звяра му е познат от по-рано, че във въображението му винаги е имало едно ъгълче, където страшният му образ се е мяркал? Но най-силно го плашело чувството, че той самият е някак отговорен за съществуването на Звяра, а вината за смъртта на воините и тримата защитници сега лежи върху съвестта му.

Оседлали Сцила, скътали малко храница и мях с прясна вода и закрачили към портата. Малцина от селяните дошли да им пожелаят добър път. Повечето им обърнали гръб или застанали над развалините на домовете си, ги гледали с неприязън. Изглежда, единствено Флечър искрено съжалявал, че си отиват.

— Искам да се извиня за поведението на съселяните си — рекъл той. — Наистина мисля, че те би трябвало да покажат благодарност за

онова, което направихте за всички нас.

— Обвиняват ни за случилото се със селото — отвърнал Роланд. — Защо да проявяват благодарност към хора, които според тях са отговорни за това, че сега нямат покрив над главите си?

Флечър притеснено навел глава.

— Някои твърдят, че Звяра вървял по дирите ви и че още в началото не е бивало да ви пускаме в селото — обяснил той, метнал кос поглед към Дейвид и бързо извърнал очи.

Сочат момчето и казват, че то било прокълнато, затова Звяра тръгнал подир него, а не подир теб. И се радват, че си отивате, викат, че е по-добре да ви няма тук.

— А на вас не ви ли се сърдят, че ни поканихте? — изведнъж запитал Дейвид и Флечър се изненадал от загрижеността му.

— И така да е, скоро ще забравят. Бързо ще се организираме, ще изпратим част от хората да секат дървета в гората и ще си възстановим домовете. Виждате, че благодарение на вятъра повечето къщи в южната и западната част на селото са оцелели. Най-нуждаещите се ще настаним там, докато устроим всичко отново. Ще мине известно време, хората ще започнат да осъзнават, че ако не бяхте вие, от селото и нас просто нищо не би останало — щяхме да загинем като плячка на Звяра и потомството му.

Изрекъл тези думи и подал на Роланд голяма торба с храна.

— Не мога да я взема — отстъпил крачка назад воинът. — Вие също имате нужда от нея.

— Сега, когато чудовището вече го няма, животните ще се завърнат по старите си места, ще имаме възможности да ловуваме на воля и успешно.

Роланд помислил, но взел торбата, благодарил сърдечно, качил се на Сцила и я обърнал на изток.

— Ти си смел младеж — рекъл Флечър на Дейвид. — Ужасно ми се иска да мога да ти подаря нещо специално, но всичко, което успях да намеря, бе това.

И му подал почернял от огъня извит предмет, много приличен на кука. Бил тежък, на допир приличал на кост.

— Това е един от ноктите на Звяра — обяснил селянинът. — Ако някой някога постави под съмнение храбростта ти, ако усетиш, че

униваш и куражът те изоставя, стисни го в ръка и си припомни какво си направил тук.

Дейвид благодарил и прибрал подаръка в торбата. Сетне се метнал на коня зад Роланд и двамата напуснали селото.

Пътували мълчаливо през сумрачната гора. Отрупана със сняг, сега тя изглеждала още по-призрачна от преди. Навсякъде пълзяла синкава мъгла и поради това земята била някак по-светла, а в същото време още по-чужда. Било много студено, дъхът им излизал на бели валма от устите и сякаш увисвал във въздуха. Носът на Дейвид почти замръзнал, влагата от дишането му образувала ледени кристалчета по веждите. Роланд въздържал кобилата да не бърза и много внимавал да не попаднат на скрита яма или дупка под снега, за да не се осакати Сцила.

— Роланд — обадил се Дейвид най-накрая, — има нещо, което не ми дава мира. Казахте ми, че сте само воин, но си мисля, че не е вярно.

— А защо мислиш така?

— Гледах ви как давахте заповеди на селяните и как послушно ги изпълнявахте. Дори и онези, които не ни харесваха много. Да не споменавам, че внимателно съм разглеждал доспехите и меча ви. В началото сметнах, че украшенията по тях са бронзови или просто от оцветен метал, но сега ми се струва, че са златни. Символите на Слънцето на гръдната броня и на щита ви са също от злато, злато има и по дръжката на меча и ножницата му. Е. това ми се вижда странно, ако сте просто един воин, нали?

Роланд помълчал известно време, сетне отвърнал:

— Вярно, че някога бях повече от воин. Баща ми бе велик владетел, повелител на обширни територии, аз бях най-големият син и пряк негов наследник. Но той не одобряваше начина ми на живот. Скарахме се веднъж и тогава ме пропъди от земите си с думите, че повече не желае да ме вижда. Не много след това се случи така, че потеглих на това пътешествие — да търся Рафаел.

На Дейвид му се прищяло да продължи да го разпитва, но чувствал, че отношенията между Роланд и Рафаел са вероятно

прекалено лични, може би съкровени? Да настоява с въпросите било невъзпитано, а може би и мъчително за Роланд.

— А ти? — на свой ред запитал воинът. — Разкажи ми повече за себе си, за своя дом.

И Дейвид го направил. Опитал да разясни някои от чудесата на своя свят — разказал на другаря си за самолетите, радиото, киното, автомобилите. Говорил и за голямата война, за сблъсъка на нациите и бомбардирането на градове. И ако за Роланд тези неща били невероятни или изключителни, той поне с нищо не показвал, че е така. Слушал с непроменено изражение, така както един разумен възрастен слуша измислиците на дете, в същото време впечатлен, че детското въображение може да бъде така богато, такъв творец на фантазмагории, но отказващ да повярва в тях. Далеч повече бил заинтересуван от онова, което Дърваря разказвал на Дейвид за краля. Както и за книгата с неговите тайни.

— И аз съм чувал, че кралят знае много за книгите и приказките — обадил се Роланд по едно време. — Кралството му може и да се разпада, но той пак ще има време за приказките. Може би Дърваря е бил много прав да те насочи именно към него.

— Ако кралят наистина е слаб владетел, както казвате вие, тогава какво ще се случи с кралството му, когато той почине? — запитал Дейвид. — Няма ли си син или дъщеря, които да го наследят?

— Кралят няма деца — отвърнал Роланд. — Отдавна управлява господарството, още преди да съм се родил, но доколкото зная, никога не си е вземал съпруга.

— Ами преди него? — зачудил се Дейвид, от детство още влюбен в приказките за крале и кралици, далечни кралства, господарства и рицари. — Баща му не е ли бил също крал?

Роланд се замислил, сякаш се опитвал да си спомни.

— Да, мисля, че преди него е имало кралица. Много, много възрастна била и по едно време обявила, че на нейно място господарството ще управлява младеж. Непознат досега бил на поданиците, но скоро щял да се появи. Така и станало, както съм чувал от хора, живели в тези времена. Не минало много време от пристигането на младежа и той бил обявен за крал, а кралицата си легнала, заспала и повече изобщо не се пробудила. И още се говори, че тя изглеждала почти... *благодарна* за смъртта си.

Скоро стигнали до поточе, повърхността му замръзнала от страшния студ. Спрели, решили да си починат поне мъничко. Роланд извадил меча, с дръжката му разчупил леда, за да напои Сцила. Седнали да похапнат, но Дейвид не бил гладен и докато спътникът му утолявал глада си, момчето се разхождало по брега на потока. Същата сутрин закусило чудесно, защото съпругата на Флечър го нахранила с големи порязаници домашен хляб с мармалад и коремът му все още бил пълен. Седнал на една скала, заровил ръка в снега — да намери камъчета, да ги хвърля във водата, както обичайно правят момчетата. Преспата била дълбока, скоро ръката му потънала чак до рамото и изведнъж пръстите му докоснали нещо студено...

Внезапно от снега изхвъркнала нечия ръка, сграбчила го за лакътя. Бяла била, с дълги тънки пръсти и закривени нокти. Свлякла го от камъка, повлякла го надолу с нечовешка сила, снегът сякаш го всмукал целия. Отворил уста да извика за помощ, но се появила втора ръка, затиснала му устата. Дърпали го надолу, надолу и все по-надолу в прясната, снегът го покрил изцяло и отвсякъде. Вече не виждал нито небето, нито дърветата, но ужасните пръсти не го пускали дори и за секунда. Почувствал натиск и болка в гърба, усетил, че се задушават, сетне изведнъж земята под него се продънила и той паднал. Ръцете го пуснали, отнякъде в мрака се появила светлинка и той видял, че се намира в дупка сред пръст и камъни. Точно пред лицето му висели дървесни корени, докосвали го леко по бузите. Встрани забелязал в стената отворите на три тунела, събирали се на едно и също място. В единия ъгъл се търкаляли пожълтели кости, а покривалата ги някога плът била отдавна вече разкапана и изгнила. Навсякъде пълзели червеи, пълпели бръмбари и паяци, членестоногите постоянно се нахвърляли едни върху други, яростно се хапели и избивали.

И ето ти го и Гърбушкото, приклепнал в един ъгъл. В едната ръка — същата, дето смъкнала момчето в този гроб — сега държал лампа, в другата — огромен черен бръмбар. Дейвид ужасено зърнал как гърбатият налапва главата на безпомощно размахващото крачка членестоного и отхапва половината. Сетне започва да дъвче, като внимателно наблюдава Дейвидовите реакции, а долната част на гадината продължава да движи лудо краката си.

Изведнъж Гърбушкото протегнал ръка, поднесъл бръмбара към момчето, а то съзирайки разкъсаните вътрешности — белезникави на

цвят, — отскочило назад в погнуса и се задавило.

— Помощ! — ревнол с все сила Дейвид. — Роланд, моля ви, помогнете ми!

Но отговор нямало. Само вибрациите на писъците му отронили малко земя от тавана на подземната кухня, няколко бучки паднали върху главата и в устата му. Дейвид яростно изплюл пръстта и отново понечил да викне.

— О, не, на твое място не бих правил така — обадил се Гърбушкото и забъркал в устата си, за да извади оттам заседналия между зъбите му дълъг черен крак. — Тук земята с нестабилна, пък и с целия този сняг отгоре току-виж се срутила и право върху тебе, а? Ще умреш затрупан, нали? Какво друго? При това те очаква гадна, продължителна и мъчителна смърт със задушаване, нали? Въздух няма да ти стига, ама хич...

Дейвид затворил уста, стиснал зъби. Изобщо не искал да бъде жив погребан тук, долу, заедно с омразните насекоми, гадини, червеи, а на всичкото отгоре и с този прегърбен изрод!

Гърбушкото ритмично движел челюсти, дъвчел втората порция от бръмбара, а от устата му отблъскващо висели белезникавите вътрешности.

— Ама ти сигурен ли си, че не искаш мъничко? — хилел се той. — Уффф, страшна вкусотия ти казвам, хрупкаво отвън, а отвътре същинска фантазия — като амброзия ти казвам. Чак понякога ми се иска тя да е повече, нали така?

Извадил от устата си черупката, облизал я, засмукал я отново, пък я захвърлил в ъгъла.

— Викам си, значи, че е крайно време ние с теб да си поговорим — рекъл гърбатият. — Само че без да ни пречи онзи — твоят приятел, де. А пък както разбирам, ти все още не си разбрал същността на затрудненията си. И все така си мислиш, че сприятелиш ли се с всеки минаващ непознат, и проблемът ти се решава. Ама не е така, да знаеш, че не е. Аз съм единствената причина досега да си жив. Аз, а не някакъв си прост и задръстен Дървар или опозорен рицар.

Дейвид се възмутил от несправедливите думи спрямо тези двама храбри мъже.

— Първо, Дърваря съвсем не беше прост — възразило момчето. — А Роланд е имал спор с баща си. Той не е опозорен и няма от какво

да бъде.

Гърбушкото се ухилил саркастично.

— Така ли ти каза той? Е, браво, браво. Тц, тц, тц. А виждал ли си онази картинка, дето я носи в медальона на врата, а? Рафаел му е името на онова мило момче, дето го търси, нали? Чудесно именце, прекрасно. Как само му отива, нали? Те са си били много близки, тези двамцата. Оооо, дори *прекалено* близки, бих казал.

Дейвид не разбирал какво точно подхвърля или намеква Гърбушкото, но усетил нещо гадничко в ухилената физиономия и без да знае защо, се почувствал като омърсен.

— А може би той затова те води със себе си, а? — продължавал кривогърбият. — Ти да си му новото приятелче. Нощем те гледа, докато спиш, нали? Насън, а? Намира те за много красив. Исква да те погали, да те помилва, нали? Да бъде близо до теб, бих казал съвсем, ама съвсем близо.

— Не се осмелявайте да говорите по този начин! — пламнал Дейвид. — Нямате никакво право!

Гърбушкото се поклатил на пети, току като жаба подскочил и се плъоснал пред него. Костеливата ръка сграбчила Дейвидовата брадичка болезнено, ноктите се забили в кожата му.

— Я не ме учи какво да правя, жалък дребосък такъв! — изръмжал той. — Главата ще ти откъсна, ако река, за украшение на масата ще си я сложа. Дупка ще пробия в нея, там свещ ще държа. Но първо мозъка ти ще изпия, не че много от него имаш, ама... Защото ти от най-умните не си, нали? Като слепок тичаш, в свят, който не познаваш, влизаш, глас някакъв гониш, глас на мъртъв човек. Пътят назад не можеш да намериш, а обиждаш единствената личност, която иска да ти помогне. И това съм аз! Ти си невъзпитано, неблагодарно и невежо хлапе!

Гърбушкото изщракал с пръсти и в тях се появила дълга, тънка и много остра игла. От нея висял груб черен конец, на пръв поглед на направен от бръмбарови крака приличал.

— Ето тук гледай! Оправяй си маниерите и поведението, че да не взема да ти заشيا устата, тогава ще видиш!

Сетне пуснал брадичката на момчето, потупал го леко по бузата.

— Но мога да бъда и добър, нали така? — измъркал той, бръкнал в кожената кесия на колана, оттам измъкнал вълчата муцуна, отрязана

от мъртвия съгледвач в гората.

Вдигнал я пред лицето на Дейвид, размахал я с апломб.

— Ето, виж кой те преследваше, хубавичко гледай! Беше те открил тъкмо когато излизаше от църквата в гората. И щеше да те затрие, ако не се бях намесил. А подир него идват и останалите от глутницата. Вече са ти по следите, а към основната група се присъединяват нови и нови зверове. Събират се, техният час скоро настъпва. Дори и кралят го знае, само че няма никаква сила, дето на пътя им да застане и да ги спре. Най-добре за теб е да си отидеш обратно в твоя си свят — преди да са те докопали. И само аз мога да ти помогна. Кажи ми онова, което искам да узная, и още преди нощта да е паднала, ще си бъдеш жив и здрав у дома. В твоето си легло. Всичко в семейството ще бъде наред, проблемите ти ще бъдат решени. Баща ти пак ще те обича — само и единствено теб ще обича. Това ти обещавам, само ако ми отговориш на един въпрос.

Дейвид не знаел как да постъпи. Да се пазари с този гърбат дявол не искал, пък и не смеел. Никаква вяра не можел да му има. При това едва ли му казвал истината. Такъв като него едва ли ще склучи толкова проста сделка — ей така за едното нищо. А в същото време по-голямата част от казаното било истина. Вълците приближавали, момчето ги усещало. И пред нищо няма да се спрат само за да го хванат. И тогава... Дори и воин като Роланд няма да успее да се справи с всичките, прекалено са много. Ами Звяра? Мъртъв или не, такова ужасно чудовище едва ли ще бъде единственото на този свят. Сигурно има и други като нея, още по-страшни и зли от лупите. А майка му? Където и да се намира тя, той едва ли е в състояние да стигне до нея. Сигурно няма да успее да я открие. Оказал се достатъчно глупав, че да си повярва. Всъщност прекалено много искал да я намери, затова и сам се заблудил. А толкова много я обича, ужасно му се иска тя да се върне при него... Вярно, че понякога я забравял, но то е само за кратко, сетне отново копнеел да я види — още повече и още по-силно от преди.

И въпреки всичко, изглежда, лекът за самотата му не се намирал тук. У дома трябвало да се върне. И тогава изтърсил:

— Какво искате да знаете?

Гърбушкото пристъпил напред, навел се към ухото му и прошепнал:

— Искам да ми кажеш името на бебето във вашата къща. Да ми разкриеш как му викате на твоя природен брат.

Дейвидовите страхове отстъпили пред удивлението.

— Че защо? — рекъл той, силно озадачен.

Ако Гърбушкото е същата фигура, която бе виждал в спалнята си, значи той е бил и на други места в къщата. Помнел как няколко пъти се пробуждал у дома с потискащото усещане, че някой е докосвал лицето му в съня. А в стаята на Джорджи няколко пъти усетил непозната, неприятна миризма, нетипична за бебето. Не са ли тези неща доказателство за присъствието на гърбатыя по някое време там? Възможно ли е тогава да е бил в къщата и никога да не е чул името на брат му? Всъщност защо толкова много му е нужно то?

— От твоята уста искам да го чуя — настоял кривогърбият. — Става дума за нещо толкова дребно, за някаква си незначителна услуга, направо нищо работа, нали? Кажи ми и приключваме. А проблемите ти се решават начаса.

Дейвид преглътнал с мъка. Толкова много му се искало да се прибере у дома! И срещу какво? Само името на Джорджи да спомене. Какво лошо може да има в това? Отворил уста да го изрече и в същия миг прозвучало неговото собствено.

— Дейвид! Къде си?

Това бил гласът на Роланд! Сега вече ясно се чул шум от разместване на нещо отгоре. Роланд се опитвал да стигне до него! Гърбушкото гневно изсъскал:

— Бързо! *Казвай* името! Името, чуваш ли?!

Пръст западала по главата на момчето, паяк пробягал по лицето му, сетне още един.

— *Казвай!* — кряснал Гърбушкото, а в следващия миг върху момчето западали буци пръст, таванът се срутил, заслепил го и го затрупал.

Въздух не му стигал, в устата и носа му попаднала пръст, опитвал да диша, но било ужасно трудно. Вече се задушавал, тогава за щастие две силни ръце го сграбчили за раменете и го изтеглили нагоре. С огромно облекчение почувствал хладния чист въздух, задавен, започнал да плюе пръстта заедно с дребните гадинки в нея. Отворил очи, замигал, видял, че се намира в ръцете на Роланд, който го тупал по гърба и помагал мръсотията да излезе от устата му. Момчето

полежало на снега, изхранило малко кръв и жлъчка, но се оправило, макар че сълзите му направо замръзвали по лицето, а зъбите му здравата затракали от студа.

Роланд коленичил до него и загрижено попитал:

— Кажи ми какво точно стана! Хайде казвай!

Казвай! Казвай! Тези думи продължавали да ехтят в Дейвидовото съзнание.

Роланд докоснал лицето му с ръка, а момчето неволно потрепнало и без да иска, рязко се отдръгнало. Роланд тутакси усетил реакцията и като опарен оттеглил ръка. Сетне се изправил и отстъпил назад.

— Искам да си ходя у дома — шепнел Дейвид обезсилен. — Това е всичко. Просто искам да си вървя вкъщи.

Свил се на топка на снега и горчиво заридал. И плакал, плакал, докато накрая сили повече не му останали, а и сълзите му пресъхнали.

XXIII ЗА ВЪЛЧИЯ ПОХОД

Дейвид седял на конския гръб. Роланд обаче не бил на седлото пред него както преди, а вървял пеша и водел Сцила. И двамата мълчали. Неловко напрежение тежко висяло между тях сега и макар че момчето съзнавало обидата на Роланд и причината за нея, все не намирало в себе си сили да изрази подobaващо извинение. Гърбушкото подличко подхвърлил нещо за особените отношения между Роланд и изгубения Рафаел, а Дейвид чувствал, че в намека вероятно има някаква истина. Едновременно с това не бил уверен, че Роланд храни подобни чувства спрямо него самия, но пак не знаел какво да каже. Дълбоко в себе си вярвал, че такива подозрения са неоправдани, защото досега Роланд показвал към него единствено доброта и ако действително имало нещо тъмно в помислите му, то отдавна би трябвало да е проличало. Съжалявал, че така рязко се отдръпнал от Роландовия жест на съпричастие, но ако сега спомене истинската причина, значи да признае, че наистина е повярвал на Гърбушкото.

Дълго време се съвземал от случката в гроба. Гърлото още го боляло, трудно говорел и все така неприятно усещал вкуса на пръст в устата си, макар че сетне дълго я мил с ледената вода от потока. Доста време минало в яздене, докато накрая събрал сили да разкаже на Роланд какво точно е станало под земята и преспите.

— А той само това ли искаше от теб? — запитал воинът, когато Дейвид предал по-голямата част от преживяното и разговора. — Само името на брат си да му кажеш?

Дейвид кимнал.

— Да, и че ако го направя, ще мога да се върна у дома.

— А ти вярваш ли му?

Дейвид дълго мислил, преди да отговори.

— В известен смисъл да — рекъл той. — Вярвам, че ако иска, може да ми покаже пътя.

— Значи тогава сам трябва да вземеш решение как да постъпиш. Помни обаче, че нищо не става, без да заплатиш съответна цена. Ето, селяните разбраха това с известно закъснение, след загубата на домовете си. На този свят всичко си има някаква стойност и затова най-добре ще бъде — преди да се съгласяваш, на каквото и да е — да знаеш какво ще ти струва то. Твоят приятел Дърваря наричал този човек измамник, значи на нищо казано от него не бива да се вярва изцяло. И внимавай, когато се договаряш с него, зорко слушай думите му, защото те не са истинни, а прикритото в тях е повече от видното.

Роланд говорел през рамо и нито веднъж не се обърнал да погледне спътника си в очите. След последните думи двамата замълчали и не проговорили още много време, през което изминали дълъг път. Късно вечерта спрели да починат, наклали малък огън, но седели един срещу друг, хранели се мълчаливо. Роланд свалил седлото от Сцила, но го поставил далеч от мястото, където постлал одеялото на момчето.

— Почивай спокойно — рекъл той. — Аз не съм изморен и ще стоя на пост, докато спиш.

Дейвид благодарил. Легнал и затворил очи, но сънят все не идвал. Мислел за вълците и лупите, за Роуз и Джорджи, за изгубената си майка и предложението на Гърбушкото. Много му се искало да напусне този свят. И ако единственото, което трябва да стори за тази цел, е да каже името на Джорджи, защо пък да не го направи? Но сега Гърбушкото не би се появил, защото Роланд бил тук, на поста си. И без да осъзнава какво прави, момчето се ядосало на война и започнало да си мисли все по-лоши неща за него. Хрумнало му и друго: Роланд го използва, а обещанието му за защита и отвеждане до кралския замък на практика му струва ужасно много — на него, на Дейвид. Води го със себе си да търсят човек, когото изобщо не познава. Някой си, към когото Роланд имал особени чувства, а те пък на всичкото отгоре са неестествени, ако, разбира се, пък може да се вярва на Гърбушкото. В родината му такива хора ги наричат с лоши имена. Обидни са и тежко му на човек, когото нарочат с такова прозвище. А на Дейвид като дете постоянно са му внушавали да се пази от подобни хора. И ето го сега тук, в тази далечна страна, попаднал в компанията на именно такъв човек. Е, но пък за щастие пътищата им скоро ще се разделят, всеки ще хване по своя. Според Роланд трябвало да пристигнат в онзи замък на

следващия ден, а там вероятно ще научат каква е съдбата на Рафаел. След това Роланд е длъжен да го отведе при краля и с това уговорката им приключва.

Накрая, съвсем уморен, успял да заспи.

Докато Дейвид спял, а Роланд бодърствал и размишлявал, ловецът на име Флечър надничал през оградата в селото с лък и стрела в ръка. До него покрай бойниците клечали и другарите му. Лицата им отново били напрегнати, факлите осветявали уморените им физиономии, а настроението било същото, както при очакването на Звяра. Само че този път врагът бил по-друг, а и ужасно многоброен. По края на гората се мяркали зловещи, тъмни сенки и форми, хиляди и хиляди на брой. Четирикраки, сиви, бели и черни. Сред тях имало и двуноги, облечени като хора, но със зверски черти на лицата.

Флечър потреперил. Пред селото им се намирала вълчата армия, за която бил чувал и преди. Досега обаче не бил виждал на едно място събрани толкова много животни. Дори и късно лете по небесата не се натрупвали толкова много прелетни птици. Само че тези тук, заедно, били нещо повече от животни — движел ги някакъв разум и обща воля, извън чистия инстинкт и нагона да се размножават или ловуват. Начело им стояли лупите, те организирали, налагали дисциплина, планирали истинска кампания вълчи поход. Така че тук главната роля играел най-страшният възможен хибрид между човека и вълка. Едва ли кралските сили ще се окажат достатъчно мощни, че да сразят на бойното поле така организираното вълче сборище.

Един от лупите излязъл напред и отправил очи към мъжете на оградата. Дрехите му били елегантни и въпреки немалкото разстояние Флечър различавал човешките му черти. Разбира се, за истински човек не можело и дума да става, но било ясно, че този екземпляр е далеч поинтелигентен от останалите.

Това бил Лерой — вълкът, нарочен да бъде крал.

По време на дългото бдение, предхождащо появата на Звяра, Роланд многократно разказвал на Флечър онова, което знаел за вълците и лупите и как Дейвид успял да ги надхитри. И макар че Флечър искрено желяел щастие на война и на момчето, в сегашния момент бил повече от доволен, че те не са тук с тях.

Но Лерой е научил по някакъв начин — предусещал Флечър, — че двамата са били тук, а може би дори подозира, че сега се крият в селото. И ако това е така, значи цялата тази вълча сган може да се втурне насреща им с ужасната си стръвна ярост.

Тогава ловецът се изправил в цял ръст и смело отвърнал на погледа на вълчия лидер.

— Какво правиш? — уплашено прошепнал един от другарите му в съседство.

— Аз пред едно животно няма да се прегъвам — отвърнал Флечър. — Подобно удоволствие никога няма да му доставя.

Лерой кимнал, сякаш в ответ на дръзкото предизвикателство, сетне бавно отвърнал на жеста, прокарвайки ноктест пръст пред гърлото си. Знакът бил повече от ясен. Сега ги очаква по-важна задача, но веднъж разправят ли се с краля, ще се върнат. Тогава ще се види колко са смели Флечър и съселяните му. И Лерой закрачил към гората, повеждайки огромната си глутница в друга посока, на път към предстоящата битка за кралството.

XXIV

ЗА ЗАМЪКА НА ТРЪНАЦИТЕ

Когато на следващата сутрин Дейвид се пробудил, Роланд го нямало, Сцила също. Огънят бил изгаснал. Дейвид обиколил мястото и веднага забелязал конските следи, а те водели направо в гората. Момчето изпитало смесени чувства: отначало удивление, сетне облекчение, после гняв към Роланд за това, че го изоставил, без дори и сбогом да каже, а накрая усетило и първите тръпки на истинския страх. Внезапно възможността отново да се срещне с Гърбушкото не му се струвала така привлекателна както предната нощ. А когато се сетил и за вълците, направо в паника изпаднал. Отпил малко вода от манерката, а ръцете му треперели, чак се полял и си намокрил ризата. Опитал да отърси водата, а нокътят му се закачил за влакно от материята и закървил, заболяло го силно. И в пристъп на ярост захвърлил манерката по съседното дърво, рухнал в отчаяние на земята и заровил лице в ръцете си.

— Хайде сега, за какво е всичко това? — обадил се Роландовият глас.

Дейвид повдигнал очи и зърнал насреща си война, качен на коня, да го гледа учудено.

— Реших, че сте ме изоставили — казало момчето.

— Че защо точно това си помисли?

Дейвид засрамено свил рамене. Неудобно му станало от проявата на малодушие и съмненията относно Роланд. Но се опитал да се скрие зад обвинения.

— Ами събуждам се и виждам, че съм сам — троснал се той. — Какво друго да си помисля?

— Например че съм се отдалечил за малко, за да огледам пътя, да разузная обстановката. И действително съм отсъствал съвсем за кратко. А ти спеше и не исках да те будя, при това бях сигурен, че си в безопасност. Тук наоколо земята е съвсем тънка, отдолу има само плътна скала, значи нашият приятел измамникът не може да си

прокопае тунел до теб. В същото време не съм се отдалечавал толкова, че да не чуя, ако извикаш. Не си имал причини да се съмняваш в мен.

Роланд скочил от коня и се приближил, водейки Сцила зад себе си.

— Но пък виждам, че нещата помежду ни не са вече същите, поне откакто онзи нечистоплътен негодяй те замъкна под земята — поклатил глава воинът. — Струва ми се, че се досещам какво ти е говорил за мен. Моите чувства спрямо Рафаел са си моя работа. Само моя. Обичах го и това е всичко, което може да се каже по този въпрос. Останалото изобщо не засяга, когото и да било.

Замълчал за секунда, сетне добавил:

— Що се отнася до теб, смятам те за приятел. Ти си смело момче, кажи-речи вече младеж, а в същото време си много по-силен, отколкото изглеждаш на пръв поглед или за колкото се смяташ ти самият. Попаднал си в капан в един чужд свят, в компанията на непознати люде и все пак досега си успял да се опълчиш на вълците, на троловете, на звяр, който е в състояние сам да унищожи голяма група въоръжени мъже, да устоиш на измамните домогвания на онзи, когото наричаш Гърбушкото. И през цялото време, откакто сме заедно, не съм забелязвал да изпадаш в паника или отчаяние. В началото поех обещание да те отведа при краля, защото те съжалих. Реших дори, че ще си ми в тежест, но се оказах не прав. Ти се доказа като достоен за уважение и доверие. Надявам се, че и аз на свой ред съм се оказал достоен за *твое* уважение и доверие, защото иначе и двамата сме обречени. Е, какво ще кажеш сега? Тръгваш ли с мен? Почти сме на края на пътя.

И протегнал ръка към момчето. Дейвид я поел, а воинът му помогнал да се изправи.

— Ще дойда. И съжалявам — рекъл Дейвид.

— Няма за какво — отвърнал Роланд. — Прибирай си нещата и да потегляме, защото краят е близо.

Не изминали много път и изведнъж въздухът рязко се променил. Дейвид потръпнал, космите по ръцете и косата му настръхнали. Докоснал ги с пръсти, зарядите статично електричество запукали силно. Вятърът духал от запад, особени миризми носел — на застояло,

загнило и плесен, както във вътрешността на гробница. Пред тях теренът постепенно ставал все по-хълмист и по едно време се оказали на върха на възвишение. Спрели, огледали се във всички посоки.

От обратната страна, подобно на петно върху белия сняг, изпъквала черната *форма* на голяма крепост. Именно тази дума изскочила най-напред в съзнанието на Дейвид — форма, сигурно защото в нея имало нещо много особено. Различавал централната кула, стените и допиращите се постройките, само че контурите им били мъгляви и разлети като от водни бои върху влажна хартия. Замъкът се намирал в средата на гората, но най-близките дървета наоколо изглеждали изсечени или може би повалени като от силна буря или експлозия. Тук-таме по бойниците Дейвид съзрял и металически блясък. Отгоре се виели птици, а миризмата на развала се чувствала още по-силно.

— Това са лешояди — рекъл Роланд, сочейки към птиците. — С мърша и трупове се хранят.

Дейвид си представил какво се върти в съзнанието на война: че Рафаел е влязъл в замъка, за да не излезе повече жив.

— Мисля, че може би трябва да останеш тук — добавил Роланд в следващата секунда. — По-безопасно ще бъде за теб.

Момчето се огледало. Тукашните дървета изглеждали доста по-различни от видените досега — стари, направо древни, с грозно извити корубести стволоче и стърчащи клони, кората им надупчена от различни болести. На замръзнали в агония старци му заприличали, съвсем не му се искало да остава сам сред тях.

— По-безопасно ли? — възкликнал Дейвид. — По петите ми са вълците, а в тези гори сигурно ще се намерят и други страшилища. И да ме оставите, пак ще тръгна подир вас пеша. А пък мога и да се окажа полезен там, в крепостта, нали? Не ви изложих в селото, когато ме подгони Звяра, няма да ви подведа и сега — добавил той решително.

Роланд не възразил и двамата продължили да яздят към замъка. Прекосявайки гората, чули шепнещи гласове. Те идвали някъде измежду дърветата, като че ли от дупките и хралупите в дънерите им, но момчето не било сигурно дали самите дървета говорят или живеещи в тях същества. На два пъти му се сторило, че в тъмните

отвори съзира движение, дори му се привидели и вперени в него очи, но когато споделил видяното с Роланд, другият отвърнал така:

— Не се страхувай. Каквито и да са те, нямат нищо общо с крепостта. И с тях разговор не бива да водим, освен ако сами не решат да ни се покажат.

За всеки случай воинът измъкнал меча от ножницата и го поставил направо на седлото, без да сваля ръка от дръжката.

Тук дърветата растели много нагъсто и към крепостта видимост нямало. Затова и Дейвид се стреснал, когато изведнъж излезли на открито, където могъщите дървета лежали повалени като от исполинска ръка. Каквато и да била причината за това, личало, че голяма сила е действала, защото до едно били изкоренени и захвърлени с грозно стърчащи нагоре коренища. В епицентъра на този апокалиптичен пейзаж се издигал замъкът. Сега — вече по-отблизо — Дейвид успял да разбере защо отдалеч контурите му изглеждат размазани. Целият бил покрит с кафяви пълзящи растения, а стволовете, разклоненията и филизите им се виели и прониквали като огромни влечуги навсякъде — около кулите, във всяка чупка или пукнатина, по бойниците и назъбените парапети. Най-страшни обаче били бодлите на тези страховити растения — черни, дълги и дебели колкото човешка ръка, че и повече. Осмели ли се, човек би могъл да се катери по дебелите стволоче, но направи ли и най-малкото погрешно движение, със сигурност ще набоде я ръка, я крак, още по-лошо, ако се случи да е главата или сърцето.

Роланд подкарал кобилата покрай стената. Заобиколили половината замък и стигнали до портата. Тя зеела открехната, но гигантските трънаци оформяли гъсто обрасла жива бариера точно по протежение на отвора. През пролуките в този гъсталак Дейвид съзрял двора и затворена врата в подножието на централната цитадела. Точно пред нея лежала фигура в пълни бойни доспехи, само че без глава, нямало и шлем.

— Роланд — прошепнало момчето, — ... този рицар там...

Но воинът не гледал нито към вратата, нито към фигурата пред кулата. Погледът му бил отправен нагоре, очите му приковани към върха на стената с парапета и бойниците. Дейвид проследил погледа му и ахнал, разбирайки на какво се дължи металическият блясък, съзрян от двамата още отдалече.

По най-високите бодили видели набучени човешки глави, лицата насочени навън. Мъжки глави до една, някои все още с шлемовете с вдигнати или откъснати забрала, за да се виждат израженията им. Повечето били просто черепа, по три-четири все още се разпознавали човешките черти. Макар и плътта отдавна да се била стопила, върху костта сивеела тънка като пергамент опъната кожа. Роланд дълго и внимателно ги разглеждал една по една и когато накрая свел очи, изражението му издавало известно облекчение.

— Рафаел не е сред онези, които успях да огледам — казал той тихо. — Нито пък виждам шлема му.

Слязъл от Сцила и пристъпил към входа. Замахнал с меч, отсякъл голям трън. Последният паднал на земята, но на мястото му тутакси пораснал нов, все така злокобно черен, но още по-дълъг и по-дебел. При това продължил да се издължава заплашително към Роланд и за малко да го удари в гърдите. Воинът инстинктивно отскочил и отново замахнал — този път върху самото растение, но мечът само леко одраскал кората и този белег обаче веднага изчезнал.

Роланд въздъхнал, прибрал меч в ножницата.

— Трябва да има начин да влезем — казал той. — Иначе как онзи рицар е стигнал до кулата, преди да намери смъртта си там? Ще изчакаме. Ще бъдем търпеливи и ще следим какво става тук. След време може би тайните на замъка ще ни се разкрият.

Отдалечили се на известно разстояние, запалили малък огън и седнали край него да се погрееят. Мълчали и внимателно, неспокойно наблюдавали трънаците и високата крепост.

Дошла нощта, паднал мрак, но той само задълбочил тукашните дневни сенки. Дейвид повдигнал глава към небето, където слабо бледнеещ, се появил тъничкият полумесец на луната. В същия миг секнал и шепотът откъм дърветата. Скрили се някъде и лешоядите. Всичко около Дейвид и Роланд затихнало, сякаш са останали съвсем сами.

Изведнъж най-високият прозорец в цитаделата светнал, сетне светликът затрепкал — пред него минавала нечия фигура. Тя се показала за малко в квадратния отвор, сякаш поглежда към мъжа и момчето отсреща, сетне изчезнала.

— Видя ли? — прошепнал Роланд, преди Дейвид да е успял да отвори уста.

— Заприлича ми на жена — отвърнал последният.

Това трябва да е злата магьосница, помислило момчето — същата, която приспала в кулата дамата — и отново погледнало нагоре, а лунните лъчи мътно осветявали шлемовете на побитите по бойниците глави. Отново го обзел страх и то се замислило за новите опасности, очакващи него и спътника му. Всички тези рицари са загинали тук. Били са смели, отлично въоръжени и въпреки това са били победени. А тялото на онзи, дето лежал пред цитаделата, изглеждало доста едро, на ръст може би цяла глава над Роланд. Значи повелителката на замъка трябва да е много, много силна, пъргава и сигурно ужасно жестока.

А докато седели мълчаливо, отправили поглед към високите стени, изведнъж гъстите трънаци на входа замърдали и се раздвижили. Тогава бавно, постепенно в тях се образувал отвор, достатъчен човек да мине. Той зейнал като пастта на огромен звяр, а едрите, остри тръни по периферията му изглеждали досущ като чудовищни зъби. Надвиснали, чакат да разкъсат осмелилия се да мине.

— Това е капан — прошепнал Дейвид. — Няма какво друго да е.

Роланд се изправил.

— Че имам ли някакъв избор? — запитал той. — Длъжен съм да разбера какво се е случило с Рафаел. Не съм изминал целия този труден път, за да седя сега тук и да се вирам в стени и трънаци.

Наместил ръка в скобите на щита, свил я в нужната позиция. Не изглеждал изплашен. На Дейвид му се сторило, че дори има вид на щастлив човек, доста по-доволен от сегашното положение, отколкото, от което и да е друго по време на пътешествието и приключенията им. Вече на края на пътя си, изминал огромното разстояние от родните земи дотук, за да научи съдбата на приятеля си, макар и измъчван от опасения за случилото се с него. И оттук нататък всичко било без значение — каквото и да се случи отвъд крепостните стени и дали му е писано да живее или загине. Защото най-сетне ще научи истината за участта на своя другар.

— Остани тук, поддържай огъня — помолил Роланд. — Ако до разсъмване не съм се върнал, качвай се на Сцила и бягай оттук! Колкото можеш по-бързо оставяй това място зад гърба си. Сега Сцила е колкото мой, толкова и твой кон и зная, че те обича, както обича и мен. А останеш ли съвсем сам, хвани пътя, не се отделяй от него и той

направо в кралския замък ще те отведе. Дано книгата накрая ти помогне.

Усмихнал се на момчето, подал ръка.

— За мен беше чест да яздим заедно. И ако съдбата е рекла повече да не се видим, от все сърце ти желая да намериш отговори на въпросите, които те измъчват, както и пътя за дома.

Стиснали си ръцете, Дейвид удържал и не се разплакал. Много му се искало да бъде толкова храбър, колкото и Роланд. По-късно го навестили и други мисли. Хрумнало му, че сигурно Роланд смята Рафаел за покойник и иска да отмъсти за смъртта му. А сега върви към вратата на замъка и предпочита гибелта пред живота, защото не желае да живее без приятеля си.

Придружил го до самия отвор. Тук Роланд вдигнал очи към надвесените тръни, сякаш очаквал те да се забият в него, но нищо не се случило — преминал през тях без проблеми. Пресякъл двора, прекрачил тялото на мъртвия рицар, отворил вратата на кулата. На прага се извърнал назад към Дейвид, повдигнал меч в приветствен рицарски жест или може би за последно сбогом. И потънал в сенките. В същия миг трънаците се раздвижили и затворили пролуката.

Настъпила мъртвешка тишина.

Гърбушкото следял случващото се от върха на най-високото дърво в гората. За съществата в дърветата изобщо не се и досещал, защото те се страхували от него много повече, отколкото, от който и да е друг обитател на тукашните земи. Повелителката на замъка отсреща наистина била същество древно и много жестоко, но пък Гърбушкото бил още по-стар и доста по-жесток.

Сега гледал седналото край огъня момче и застаналата до него отвързана Сцила. Интелигентно животно била тя, смело и вярно, дете никога не би изоставило ездача си в беда.

Гърбатият се изкушавал да отиде при момчето и отново да го притисне за името на бебето, но размислил. По-добре да остави хлапака да стои сам цяла нощ на края на гората пред страшните трънаци и крепостта. Нека ужасено се визира в лицата на мъртъвците по бойниците. Така ще омекне до разсъмване и когато го види, вероятно направо ще му се зарадва.

Защото Гърбушкото знаел, че Роланд жив от замъка няма да излезе и Дейвид отново ще бъде сам.

Времето минавало извънредно бавно. Момчето поддържало огъня, добавяло съчки и с надежда очаквало Роланд да се завърне. От време на време кобилата навеждала врат и приятелски докосвала врата му с муцуната, напомняйки, че не е сам. Голямо упование било да я чувства до себе си, с цялата ѝ сила и вяроност.

Но умората надвивала, а не по-малко натовареното съзнание започвало да му играе номера. За секунда-две Дейвид заспивал и веднага сънувал. А в съня му се явявали мимолетни образи от дома, инциденти от последните дни се въртели отново и отново, следвани от вълчи лица, джуджета и родените от Звяра ужасни гигантски червеи. Те всички се сливали и преливали в една и съща приказка, а отнякъде звучал и майчиният глас — същият, както го помнел от последните ѝ дни на остра агония. Мяркало се лицето ѝ, сетне изчезвало, замествало го това на Роуз, сякаш напомняло как бащината любов го изоставила, за да се пренасочи към малкия Джорджи.

Но пък дали това е вярно? Внезапно осъзнал, че Джорджи му липсва, а усещането било така реално и силно, че почти се пробудил. Сега му се явил друг образ: бебето му се усмихвало сладко и протягало ръчички, за да хване пръста му — така както често правело в миналото. Вярно, Джорджи бил креслив, разглезен и понамирисвал, но пък не са ли всички бебета такива? И в края на краищата то не е по негова вина, нали така?

Внезапно бебешкият образ изчезнал, заместил го този на Роланд. Воинът вървял по дълъг мрачен коридор с меч в ръката. Това ставало в кулата, обаче самата тя била по-скоро измамна илюзия, защото в нея били скрити множество безкрайни помещения и коридори, а всеки един от тях криел капани и опасности за невнимателните. В следващия миг Роланд влязъл в голяма кръгла зала и в съня си Дейвид видял как очите му се разширяват от удивление. Стените там били червени, а от сенките някой шептял Дейвидовото име...

Стреснат, той се пробудил, изправил се рязко. Бил на същото място край огъня, само че пламъците почти угасвали. Без да мисли повече, момчето тръгнало към замъка. Сцила изцвилила тревожно, но

не понечила да го последва. Тогава бодливите трънаци се разтворили по същия начин както пред Роланд и пред Дейвид зейнал отвор. Извърнал се назад към загасващия огън и кобилата, замислил се, но решил твърдо: сега трябва да вляза, не бива да чакам утрото. Сетне Сцила ще ме отведе при краля и той ще ме посъветва как да постъпя.

За миг се поколебал. Как да постъпи? Въпреки дадения съвет да тръгва, ако Роланд не се завърне, не можел да изостави приятеля си в опасност. И докато стоял пред отвора в трънаците, несигурен какво да направи, отново чул глас:

— *Дейвид* — шепнел той. — *Ела при мен, моля те!*

Майчиният глас.

— *Тук ме доведоха, това е мястото* — продължавал гласът. — *Когато болестта ме надви, заспах и тогава преминах от нашия свят в този. Сега съм Нейна пленница. Не мога да се пробудя, не мога да избягам. Помогни ми, Дейвид! Ако ме обичаш, моля те, помогни...*

— Мамо — изплакало момчето. — Страх ме е...

— *Ти успя да стигнеш чак до тук и беше толкова храбър* — обадил се гласът отново. — *Виждах те в сънищата си. Гордея се с теб, моето момче. Хайде, остават ти още няколко стъпки! Бъди смел отново, само това искам от теб...*

Дейвид бръкнал в кесията на пояса, напипал нокътя на Звяра. Стиснал го здраво и думите на Флечър отекнали в съзнанието му. *Усетиш ли, че унивах, че куражът те изоставя, стисни го в ръка и си припомни какво си направил...* Ами да! Показвал е доблест преди, сега може да я демонстрира отново, нали? Заради майка си.

Гърбушкото виждал всичко това от наблюдателницата високо горе на дървото, разбирал какво става и страшно се разгневил. Сръчно и бързо заслизал, придвижвайки се от клон на клон, накрая скочил като котка на земята, но вече било късно. Дейвид прекрачвал прага на портите. И ето го, минал през трънака, а бодливите клони се затворили след него.

Гърбатият изревал от ярост и разочарование, но Дейвид вече бил в самата крепост, дори и не го чул.

XXV

ЗА ЗЛАТА МАГЪОСНИЦА И ЗА УЧАСТТА НА РАФАЕЛ И РОЛАНД

Вътрешният двор бил покрит с едри камъни — редували се черни и бели, доста зацапани от курешките на виещите се отгоре лешояди. Изсечени в стените стръмни стълби водели към бойниците, пред тях стояли купчини струпани на пирамиди оръжия — мечове, копия и щитове, — всичките силно ръждясали, негодни. Чудновати емблеми имало по някои от тях, сложни спирали и фино изработени, сплетени верижни орнаменти от сребро и бронз — най-вече по дръжките на мечовете и по щитовете. Дейвид се удивлявал от красотата им, тя никак не отговаряла на зловещото излъчване на това място. В същото време говорела, че тук може би невинаги е било такава. Изглежда, в определен момент е паднало под властта на зла, нечиста сила, превърнала го в извор на тъмна енергия, а старите му обитатели са били избити или прогонени.

Оглеждайки се, забелязал още признаци на смъртоносна разруха — зеещи дупки в стените и по двора, там, където са попадали гюлетата на вражески огън. Древен бил този замък, по всичко личало, че е така. Съборените дървета наоколо пък подсказвали, че видяното от Флечър е истина, колкото и да изглежда невероятно: замъкът се придвижва в пространството, променяйки мястото си със смяната на лунните цикли.

В подножието на стените били разположени конюшните, но в тях слама нямало, отдавна била изчезнала и онази здрава животинска миризма, типична за рицарските бойни коне. Затова пък там се търкаляли изгнилите кости на умрели от глад след смъртта на господарите си животни, грозно витаела и миризмата на бавното им разложение. Отсреща, от другата страна на централната цитадела, се виждали някогашните помещения на стражите, а до тях и просторните кухни. Дейвид плахо надникнал през техните прозорци, но никъде не

зърнал дори и най-незначима следа от живот. В стражевото помещение нарове се простирали голи, в кухните пещите зеели празни, студени. По стените висели тигани и посуда, по масите били разхвърляни чинии и бокали, сякаш бойците са били принудени да зарежат храната си по средата, никога повече да не се завърнат при нея.

Дейвид продължил да крачи към вратата на кулата. Пред него се изпречил простреният на земята труп на едрият обезглавен рицар, все още стиснал меч в ръка. Но оръжието не било покрито с ръжда, като нови светели и доспехите. А от свивката в раменната част на гръдната броня се подавал стрък все още неувяхнало бяло цвете. Значи сравнително отскоро е тук, рекъл си Дейвид. Странно, но кръв не се виждала, нито по земята, нито по ризницата. Момчето, макар и незапознато с начините на обезглавяване, смятало, че тук наоколо трябва да има поне малко стара, съсирена кръв. Запитало се кой ли е бил този снажен рицар и дали подобно на Роланд носи на доспехите си хералдически знаци. Или може би разкриващи произхода и рода му гербове? Но пък едрият мъж лежал по корем и Дейвид се съмнявал, че ще има сили да го обърне по гръб. След като размислил малко, си рекъл, че не бива самоличността на този благородник да остава неизвестна. Може би ще му се отдаде възможност да съобщи някъде за съдбата му?

Клекнал и дълбоко поел въздух, приготвяйки се за съществено усилие. За голяма негова почуда тленните останки на рицаря се преобърнали съвсем лесно. Удивен от лекотата на голямото тяло в метална броня, Дейвид любопитно разгледал открилия се на гръдта герб. На него бил изобразен орел, хванал гърчещ се змия в ноктите си. Неволно почукал с кокалчетата на пръстите по метала и отчетливо чул кънтящия на кухо звук. Помислил: да не би вътре да няма тяло, още повече при тази лекота?

Но не, не бил такъв случаят, защото в доспехите усетил и движението на нещо леко. Надниквайки през шийния отвор, веднага разбрал за какво става дума. Виждал се белият край на прекъснатия гръбначен стълб и скелетът в кожа, но кръв нямало, нямало и плът. Сякаш тялото е било изсмукано и превърнато в останала в бронята куха човешка черупка. Или процесът на гниене е завършил толкова бързо, че дори цветето — може би дар от дамата на рицарското сърце — не е имало време да увехне?

Дейвид потреперил, страх го обхванал. Студени тръпки полазили по гърба му. Дали да не напусне замъка? В същия миг му хрумнало, че тръните едва ли ще се разтворят пред него отново. Вече бил напълно сигурен, че крепостта е капан — пуска те да влезеш, но не и да излезеш. А нали чул и зовящия го майчин глас? Не, няма да избяга. Ако тя наистина е тук, как би могъл да я изостави точно сега?

Прекачил скелета в доспехи, влязъл в кулата. Пред него се откривало водещо нагоре стръмно спираловидно стълбище. Спрял и се заслушал внимателно, но недочул никакъв звук. Тук царяла мъртвешка тишина. Дали да повика майка си или Роланд по име? Не посмял, за да не предупреждава за приближаването си онази сила, чието присъствие вече интуитивно усещал около себе си. Но пък може би именно тя е повелила на трънаците да го допуснат и сега го чака някъде горе в кулата, за да се разправи и с него? И все пак по-разумно му се струвало да пази тишина. Припомнил си мярналата се в осветения прозорец сянка, както и Роландовия разказ за злата магьосница, която приспала дамата в кулата. Приличал му на приказката, в която принцесата спи вечен сън в отрупана с несметни съкровища зала, обречена да се пробуди единствено от целувка. А може ли в този случай спящата жертва да е майка му? Е, каквото и да си мисли тук, долу, истинският отговор го чака на върха на кулата.

Въздъхнал, изтеглил меч от ножницата, тръгнал по стълбата. На всеки десет стъпала в стената зеели подобни на бойници тесни, високи прозорци. Оттам прониквала мътна светлина, помагала на Дейвид да вижда къде стъпва. Преброил може би дузина от тях до стигането си на най-горната площадка. Тук се откривал коридор, а от двете му страни се виждали входове към различни помещения. Отвън кулата изглеждала не повече от шест или девет метра широка, но тукашният коридор се губел някъде в далечината, където краят му тънел в сенки. На дължина изглеждал повече от стотина метра, осветен от пламтящи по двете му стени факли. И все пак ясно било, че това е илюзия, вероятно резултат на магия, защото кулата трудно би могла да помести дори и частица подобно пространство.

Събрал целия си кураж, Дейвид закрачил по коридора, надниквайки поред в зейналите помещения отляво и отдясно. Някъде виждал богато обзаведени спални, с огромни кревати под балдахини, с кадифени драперии по стените. Други съдържали мебели. В една стая

зърнал роял — стоял величествен и сам в иначе голата стая. Стените на следващата пъстреели, украсени със стотици картини — варианти на едно и също платно. А то било рисунка на две момчета — близнаци, като две капки вода — на фона на картина, в която са изобразени самите те така, сякаш гледат в себе си до безкрайност: картина в картината в картината.

Някъде на средата на коридора попаднал на огромна трапезария, а в центъра ѝ гигантска дъбова маса, оградена със стотина стола. По нея искрели дълга редица запалени свещи, осветявайки натрупаната като за величав пир храна. Вкусно сготвени, ухаещи на подправки пуйки, гъски, патици, исполинско печено прасе на поднос по средата с голяма ябълка в устата. Наоколо стояли множество паници с риба и ястия в сосове и студено месо, от големи купи със смесени зеленчуци се издигала пара, миришело вкусно. Всъщност тази апетитна храна така го изкушила, че и без това гладният Дейвид изтичал до трапезата, неспособен да укроти куркането на празния си стомах. Изглеждало, че някой вече е опитвал от най-близката пуйка, защото единият ѝ бут липсвал, а на съседна чиния били натрупани дъхави, влажни парчета бяло месо от гръдната част. Не можел повече да се въздържа, Дейвид взел едно от тях и тъкмо се канел да отхапе, когато на масата забелязал насекомо. Едра червена мравка ситнела към паднало край пуйката парченце кожа. Захапала го в челюсти, понечила да го отнесе, но внезапно краката ѝ се подгънали, като че товарът бил прекалено тежък. Изпуснала парченцето, заклатила се като пияна и паднала, застивайки на място. Дейвид протегнал пръст, побутнал я, не помръднала. Тогава разбрал, че е мъртва.

Захвърлил парчето от пуйката и бързо избърсал пръсти в масата. Навеждайки се към нея, веднага съзрял телцата на десетки мъртви насекоми. Мухи, паяци, бръмбари и мравки се търкаляли между чиниите, вероятно отровени от храната. Дейвид отстъпил заднешком, ужасен побягнал в коридора, а апетитът му съвсем изчезнал. Но ако столовата го уплашила толкова много, то видът на следващата стая направо го вцепенил от ужас. Тук зърнал своята собствена мансарда в къщата на Роуз, пресъздадена до най-малката подробност, с всичките му книги, макар и подредена прецизно, нещо, което при него никога не се случвало. Леглото било оправено, но възглавниците и чаршафите жълтеели, покрити с фин слой прах. И по лавиците имало прах, а

когато момчето влязло, краката му оставили видими отпечатъци по пода. Пред него бил прозорецът към градината и той бил отворен, а отвън се чували смях и песни. Дейвид пристъпил напред, навел се да види какво става. Зърнал трима танцуващи, весели и засмени — баща му, Роуз и момченце, което в първия миг не познал, но веднага се досетил, че не може да бъде друго, освен Джорджи. Братчето му, доста пораснало, може би на четири-пет години, но все така пълничко и закръглено в лицето. То се смееело щастливо, докато родителите му, хванати за ръце, танцували с него в кръг. Бащата държал дясната му ръчичка, а Роуз лявата. Отгоре слънцето греело приветливо от чистото, лазурно синьо небе.

— Джорджи, Джорджи, хей, момче — пеели родителите в хор, — хей ръчички, хей ги две, те ме слушкат най-добре!

А Джорджи се кикотел високо, пламнал от удоволствие. По дърветата птичките пеели, по моравата жужали пчелички, прелитали пеперуди. И в същия миг чул майчиния глас.

— *Виждаш, че са те забравили* — обадил се той. — *Това не е ли твоята стая? Само че гледай* — *в нея вече никой не влиза. Баща ти в началото идваше, но сетне се примири с изчезването ти и сега намира щастие в новата си съпруга и дете. Тя отново е бременна, само че все още не го знае. На Джорджи ще му се роди сестричка, тогава баща ти отново ще има две деца и изобщо няма да си спомня за теб.*

Странен бил този глас — идвал сякаш от нищото, а в същото време и отвсякъде: звучал в съзнанието на Дейвид, в коридора, откъм пода и покрива, от каменните стени и книгите по лавиците. За миг зърнал майчиния лик, отразен в прозоречното стъкло — далечен, неясен неин образ, а тя застанала зад него, надничаща през рамото му. Извърнал се рязко, но там нямало никого, а образът все така оставал в стъклото.

— *Не бива да е така* — продължавал гласът, устните се движели, но сякаш произнасяли други думи, защото движенията не пасвали на тези, които Дейвид чувал. — *Но ти се дръж, бъди смел и силен, поне още малко. Защото откриеш ли ме, отново ще си възвърнем загубения живот. Роуз и Джорджи няма да ги има, аз и ти ще бъдем на тяхното място.*

В този миг шумът в градината се променил. Дейвид надникнал отново и зърнал баща си — работел на моравата с косачка, майка му подрязвала розовите храсти с градинарски ножици, отделяла най-хубавите рози и ги подреждала и красива кошничка. А на пейката в съседство седял той самият и четял книга.

— *Виждаш ли? Ето, така трябва да бъде. Хайде, побързай, защото много време изгубихме. Отново трябва да се съберем, нали? Но внимавай: Тя дебне, следи те и изчаква! Зърнеш ли ме, не извързвай очи встрани, нито вляво, нито вдясно. Гледай само в мен и всичко ще бъде наред.*

Тогава образът се изгубил, изчезнали и хората от градината, всякакъв звук секнал. Задухал студен, враждебен вятър. Завил като хала, подгонил прашни вихри в стаята, предметите се скрили от очите на момчето. Дейвид закашлял, закихал. Излязъл заднешком от помещението и се подпрял на стената в коридора, като ожесточено се давел и плюел, за да прочисти гърлото си.

Тогава наоколо заехтели трясъци. Вратите по изминатия от него път започнали да се затръшват една по една. Тази на мансардата се блъснала току в лицето му. Същото се случило и с вратите пред него. Загасвали и факлите една подир друга. Постепенно настъпвал плътен мрак. Дейвид отчаяно затичал напред, стъпките му ехтели по празния каменен коридор, а светлините гаснели все по-бързо. Зад него, встрани, пред него. Той тичал и тичал, в напразна надежда да изпревари мрака, но ето, с правене и съскане загаснала и последната.

— Не! — отчаяно завикал Дейвид. — Мамо! Роланд! Къде сте? Нищо не виждам. Помогнете ми!

Отговор нямало. Момчето спряло. Как да постъпи? Какво ли го чака напред? Все пак знаело посоките — отзад са стълбите. Върне ли се по стената, ще ги намери, но пък ще изостави майка си и Роланд. А той къде ли е, дали е жив? Тръгне ли напред, ще се лута слепешката в тъмата, в незнайното. И сигурно ще се превърне в лесна плячка за тъмната сила, наричана от майка му „Тя“. Същата зла магьосница, завардила това нечестиво място с непроходими, бодливи трънаци, същата, превръщаща в мумии живи хора, същата, побила по бойниците десетки глави.

Изведнъж зърнал в далечината светлик. Светлинка, досущ литнала в мрака светулчица, а майчиният глас се обадил:

— Дейвид, не се страхувай! Вече си съвсем близо. Не падай духом точно сега!

Дейвид слушал ободрен и вярата се връщала в него, а светлината внезапно нараснала и се усилила. Тогава момчето видяло и източника — на метална рамка на свода висял фенер. Постепенно се очертали и околните форми, а той продължавал да върви напред, докато стигнал до входа на голяма зала със сводест, куполовиден таван, поддържан от четири гигантски стълба. И стените, и колоните били покрити с бодливи трънаци, само че далеч по-дебели и едри от онези по крепостта отвън. Бодлите стърчали застрашително, по-високи от Дейвид, остри като игли. Между колоните на красиви железни поставки стояли лампи, осветявали несметно имане: големи сандъци със златни монети и скъпоценности, покрити с изумруди златни купи и бокали, красиви картини в позлатени рамки, направено от благородни метали оръжие, мечове, щитове, ками и кинжали. Тук имало нечувани, невиджани богатства, но Дейвид дори и внимание не им обърна. Очите му били приковани в издигнато над пода, подобно на каменен олтар ложе, където лежала облечена в червено кадифе бездиханна жена, бледа като мъртва, със скръстени на гърдите ръце. Но щом се загледал по-внимателно, разбрал, че диша, макар и едва-едва гърдите ѝ се издигали и спускали. Значи това е Спящата дама, жертва на черната магия на злата магьосница.

Дейвид пристъпил навътре. В същия миг зърнал отблясъка на потрепващите пламъчета на лампите, отразени в нещо мътно, метално, неподвижно върху големите шипове вляво. Извърнал глава и сърцето му почти спряло. Стомахът му се свил на топка, остра болка го ударила в слепоочията.

Роланд висял на стената, на близо три метра от пода, побит на един от най-дългите и страшни шипове. Острието стърчало от гърдната броня, напълно разрушило символа на двете слънца. По ризницата аленеела кръв, но не много. Роландовото лице изпъквало изпито, посивяло, бузите хлътнали, кожата опъната по скалпа. А до трупа висял друг, в украсени със същия двоен слънчев образ доспехи — видно този на Рафаел. Значи все пак Роланд разкрил истината за гибелта на своя приятел.

Но не били само двамата. По стените и по пода на залата имало още множество човешки останки, кухи черупки на някога живи хора.

Някои от тях се намирали тук сигурно от незапомнена древност — обезглавени скелети с ризници и оръжия, дълбоко разядени от ръждата и неумолимия ход на времето. А тук-там се срещал и нечий незнайно защо останал череп.

Гневът мощно надвигвал първоначалния страх, момчето се задъхвало от възмущение. И в този повратен момент то сякаш пораснало, решително напускайки детството, за да навлезе в света на възрастните. Дейвид решително закрачил към спящата жена, но вървял бавно, описвайки кръг след кръг около самия себе си, за да не бъде ненадейно нападнат в гръб. Отлично помнел майчините предупреждения — да не гледа вляво и вдясно. Но от гледката на побития на тръна Роланд кръвта му кипвала, той жадувал да предизвика магьосницата и да я убие заради делата ѝ.

— Хайде, покажи се! — предизвиквал я той. — Ела тук!

Нищо обаче не помръдвало в подобната на гигантска гробница зала, никой не отвърщал на предизвикателството. От време на време в съзнанието си чувал майчиния глас, но допускал, че това може да бъде игра на въображението му.

— *Дейвид!* — зовяла го тя. — *Дейвид!*

— Мамо, тук съм — отвърщал той.

Така стигнал до каменния олтар, а към него водели пет стъпала. Изкачил ги бавно, все така съзнавайки надвисналата невидима опасност — тази, отнела живота на Роланд и Рафаел и всичките други мъртъвци в кухите си черупки по пода и стените. И ето го най-сетне на върха, надвесен над спящата. Това била майка му. Кожата ѝ восьчнобяла, на бузите едва забележими розови петънца, устните — сочни и влажни, а червената коса искри като пламък върху сивото каменно ложе.

— *Целуни ме* — чул Дейвид гласа ѝ, макар че устните останали неподвижни. — *Целуни ме и отново ще бъдем заедно.*

Тогава положил меча на ложето и се навел да я целуне. Устните му докоснали хладната кожа. Била съвсем студена, по-студена дори от онзи път, когато преди погребението лежала в ковчега. От мразовития допир чак го заболяло, устните му изтръпнали, езикът загубил дар слово. А дъхът му се превърнал в увиснали във въздуха ледени кристалчета като искрящи миниатюрни брилянтчета. Бързо се

отдръпнал и чул името си, но този път го зовял не женски, а мъжки глас.

— Дейвид!

Извърнал се рязко и съзрял раздвижването на стената. Гласът бил на Роланд. Лявата ръка на война се раздвижила слабо. Пръстите стиснали стърчащото от гърдите му острие, сякаш по този начин събира последни сили, за да каже онова, което смята за неотложно. Помръднала и главата и със сетно нечовешко усилие устните промълвили още три думи.

— Дейвид! Пази се!

И дясната ръка се раздвижила, а показалецът посочил фигурата върху олтара, сетне ръката увиснала, главата клюмнала — това било краят на Роланд и неговият сетен дъх.

Дейвид тутакси погледнал спящата. Очите ѝ се отворили, но това не били очите на майка му. Нейните помнел отлично — кафяви, излъчващи обич и нежност. Тези били черни, лишени от живот, досущ забити в снега въглени. Променило се и лицето. От ложето го гледала Роуз, любимата на баща му. Косата станала черна, тъмна, лишена от блясък както нощта. Устните се отворили, Дейвид зърнал зъбите — снежнобели и много остри, а кучешките — по-дълги от останалите. Стреснат, отстъпил назад и за малко не паднал по стълбището, а тя се изправила в седнало положение. Протегнала се като котка, гръбнакът се извил, ръцете се изпънали. Шалът паднал от раменете и, разкрила се алабастрова кожа, показала се и горната част на гърдта. По нея искрели капчици алена кръв, същинска огърлица от рубини. Извъртяла се настрана, пуснала крака към подножието на ложето. Черните очи се заковали в лицето на Дейвид, а езикът жадно облизал зъбите.

— Благодаря ти — рекла тя.

Гласът бил тих, равен, но в тона се долавяли съскащи звуци като на получила дар слово змия.

— Ссстрашно сссимпатичен момък. И ссстрашно ссссмел.

Дейвид заслизал по стъпалата заднешком, боящ се да обърне гръб, но тя тръгнала след него. Той направи една стъпка, и тя — също, а разстоянието помежду им не се променя.

— Не съм ли крассива? — запитала тя, накланяйки глава встрани, сърдито извивайки устни. — Значи не сссъм достатъчно красива за теб, така ли? Я ела тук и ссссмело ме целуни отново!

Това била Роуз, а в същото време съвсем не била тя. В съзнанието на Дейвид се мярнала представа за нощ без надежда за зора или утро, за непрогледен мрак, където светлина никога няма да блесне. Посегнал към меча, но се досетил, че го е оставил достатъчно далеч. А между тях сега стояла тази страшна жена. Интуитивно усещал, че направи ли опит да се прокрадне покрай нея, тя ще го умъртви. Магьосницата сякаш прочела мислите му и ехидно усмихнаха, каза:

— Той вече не ти е нужен... сссмели, прекрасссни момко. Такъв като теб отдавна не сссе е сссрещал тук. Толкова сссочен, млад, прекрассен...

Размахала пред лицето му дълъг, тънък, извит пръст с карминен нокът, сякаш в кръв потопен.

— Ето, ела — прошепнала тя. — Ела, целуни ме отново, прекрасссни момко!

Дейвид зърнал собственото си отражение в тези тъмни очи, усетил, че потъва в тях и се дави. И мигом се досетил каква ще бъде съдбата му. Обърнал се рязко на пети и хукнал надолу, прескачайки последните стъпала. На каменния под стъпил накриво, десният му глезен се извил, ужасно го заболяло. Но време за колебание нямало. Недалеч от него лежал мечът на един от мъртвите рицари. Веднъж само да се добере до него...

Над главата му се плъзнала фигура, подгъвът на кадифената рокля леко закачил косата му, изсвистял. Жената се появила точно пред него, увиснала на пръст разстояние от лицето му! Босите ѝ нозе изобщо не докосвали пода. Просто висяла във въздуха, в пищно червената си рокля, с разпиляната по раменете дълга черна коса. Червено и черно — кръв и нощ! И вече не била усмихната. Устата ѝ зеела разчекната, острите кучешки зъби хищно стърчали напред. Внезапно челюстите ѝ се разтворили още и още, разкривайки огромна звероподобна паст с редица подир редица зъби като на същинско чудовище. Ръцете ѝ се протегнали към момчето, докоснали го стръвно...

— Дай ссси ми целувката! — изсъскала тя, ноктите ѝ потънали в раменете му, главата ѝ се наклонила към Дейвидовото лице.

Отчаян и гневен, Дейвид трескаво опипал джобовете си, напипал единствения предмет там. Нокътят на Звяра се мярнал в стиснатите му

пръсти, описал кратка дъга, оставил дълга, назъбена червена линия напъряко на лицето ѝ. Дълбока безкръвна рана зейнала, защото във вените на вещиците нямало кръв. Тя писнала и затиснала бузи с длани, но Дейвид замахнал отново и този път я ослепил. Сега го нападнала със зъби и нокти, избивайки оръжието от ръката му. Дейвид побягнал към изхода с единствената мисъл да стигне стълбището и да напусне замъка. Трънаците по стената се раздвижили и го закрили изцяло, превръщайки момчето в пленник на злата магьосница.

А тя висяла над пода с разперени встрани ръце и разкъсано лице, незрящите ѝ очи безпомощно се взирали в нищото. Дейвид започнал тихо да се прокрадва към намиращия се на пода меч, а лицето ѝ безпогрешно се завъртяло в неговата посока.

— Мисслиш сси, че няма да те подуша ли? — ехидно изсъскала тя. — Сссега ще сси платиш за всичко!

И полетяла към него с хищно разперени пръсти и зейнала паст. Момчето побягнало на зигзаг, променяйки посоката ту вляво, ту вдясно в надежда да я измами и стигне до меча, но тя била предостатъчно хитра и постоянно му препречвала пътя. Движела се неимоверно бързо, като размазано във въздуха петно, притискайки го назад — към смъртоносните шипове на трънаците по стените. А разстоянието помежду им постоянно се скъсявало, вече почти нямало място. И тогава отново замахнала, ноктите ѝ профучали на милиметри от Дейвидовото лице, а момчето усетило остро убождане, сетне още едно. Гърбът му бил вече безнадеждно опрян на бодилите.

— Сссега сси мой! — победоносно изсъскала магьосницата. — Ще те любя както аз сси знам, а ти ще ми отвърнеш по сссыция начин и ще умреш!

Устремно се стрелнала напред, пастта ѝ широко разтворена, няколкото реда остри зъби, насочени право към гърлото на момчето. То се хвърлило на пода и се претърколило встрани в отчаян опит да избегне смъртта. Тогава чуло особен звук — сякаш загнил, издут плод се пръсва. Повдигнало глава, смаяно, и що да види? Нанизаната на огромен шиш вещица виси на него, прободена право в сърцето. Пронизана била и дясната ѝ ръка, само лявата шавала едва-едва. А лицето ѝ се променяло пред очите му — вече не приличала на Роуз, косата ѝ станала снежнобяла, кожата се сгърчила, сбръчкала. Превърнала се в грохнала старица с грозно увиснала долна челюст,

зловонно замирисала. А ноздрите ѝ все така трепкали, като че души въздуха. Опитала се да каже нещо. Отначало гласът ѝ бил съвсем слаб, не се разбирало какво говори. Тогава Дейвид се изправил и се приближил към нея, все още уплашен, макар и да било видно, че тя умира. Този път обаче доловил думите.

— Благодаря ти — рекла тя, а в следния миг тялото ѝ се разпаднало и пред очите му се превърнало в прах.

Тогава бодливите трънаци по стените и колоните започнали да се гърчат, вехнат и свиват, а останките на мъртвите рицари се свлекли на каменния под. Дейвид изтичал до тялото на Роланд и с покруса видял, че в него кръв почти не е останала. С голяма мъка довялкъл трупа до каменното ложе в центъра на залата и го положил върху него, сетне направил същото и с Рафаеловите останки. Положил мечовете върху гърдите им, ръцете им поставил върху дръжките, както в илюстрациите от старите книги — подобаващо на истински рицари в пътя им към вечността. Двамата приятели — завинаги ведно в смъртта.

Прибрал своя меч в ножницата, взел една от лампите и тръгнал по обратния път. Вече го нямало онзи безкраен коридор и веднага излязъл на стълбището сред прашните, пропукани стени. Излизайки навън, видял, че трънаците навсякъде са изсъхнали и мъртви, само крепостта се извисявала самотна, порутена, на път да рухне. За голяма негова радост вярната Сцила стояла на мястото си до загасналия огън и го чакала. А щом го подушила, приветствено изцвилила. Дейвид погалил кобилата, заговорил ѝ нежно. Сигурен бил, че ще разбере смисъла на думите му за съдбата на обичния ѝ господар. Сетне се метнал на седлото и я насочил назад — към пътя.

Докато пресичали гората, навсякъде царяла гробовна тишина. Намиращите се в нея същества разпознали завръщането на онзи, който победил всемогъщата зла магьосница. Дори и Гърбушкото кротувал, междуременно отново покачен на наблюдателницата високо горе в дървото. Замислено наблюдавал ездача, усещайки промяната и узряването на момчето. И размишлявал как най-добре да обърне новото качество в своя полза.

XXVI

ЗА ДВАМАТА УБИТИ РАЗБОЙНИЦИ И ЗА ДВАМАТА КРАЛЕ

Дейвид повел Сцила на изток. Взираше се внимателно по пътя напред, но във вечния сумрак на тукашния свят видимостта все така не била добра, затова виждал малко или почти нищо. Сцила вървяла с ниско наведена глава, сякаш по свой начин скърбяла за достойния си господар. Снегът искрял навсякъде, заслепяващ, уморителен за очите, по околните храсти и дървета блещукали ледени висулки.

Смъртта отнесла Роланд. А майка му? Също покойница, глупаво било да си въобразява друго. И сега, докато конят бавно напредвал в заснежения, полутъмен и студен свят, Дейвид признал в себе си, може би за пръв път, че винаги е съзнавал тази проста истина, но постоянно се е самозалъгвал, изкушавайки се да мисли друго. Също както онези фаталистични правила, с чиято помощ вярвал, че може да я запази жива. Фалшиви надежди, празни мечти, мними, както и гласът, довел го чак дотук. Не е възможно да промени реалността, а тукашният свят само го залъгва с неосъществими възможности, че нещата могат да бъдат и по-различни. Време е да се връща у дома. И ако кралят не може да му помогне, може би ще се наложи да сключи сделка с Гърбушкото. Единствено трябва да каже името на Джорджи високо на глас.

Замислил се върху това и изведнъж му хрумнало, че онзи гърбат дявол също обещавал нещата да се върнат назад, както в началото. А това било невъзможно, както току-що сам си дал сметка. Значи кривогърбият го лъже, нали? Майка му е мъртва и безвъзвратна част от миналото. Дори и когато се върне у дома, тя пак ще бъде само един красив спомен. Но какво е „у дома“, освен споделяната с Роуз и Джорджи къща? И най-доброто, което може да направи той лично, е да се примири с тази мисъл и да се държи както подобава — както заради тях, така и заради самия себе си. А щом Гърбушкото не може да спази

обещанието си, значи и другите му приказки са лъжа. Какво бе казал Роланд за него?

Каквото и да говори, добро, че ти мисли... И внимавай, когато се договаряш с него, зорко слушай думите му, защото те не са истинни, а прикритото в тях е повече от видното.

Ами да. Всяка сключена с Гърбушкото сделка ще бъде съпътствана с капани и рискове. Дано кралят да се окаже в състояние да му помогне, защото само така би могъл да избегне по-нататъшни контакти с измамника. В същото време всичко чуто досега го навеждало на съмнения относно кралските способности. Роланд съвсем открито изразил недоверието си в тях, а Дърваря признал, че повелителят не е в състояние да управлява кралството си както преди. Сега налице била и опасността, която представлявал Лерой с цялата си огромна вълча армия. Може би кралят ще бъде изправен пред задача, която няма да бъде по силите му? Дали няма да му отнемат господарството, а той самият да загине, разкъсан от вълчи челюсти? И с цялото бреме на предстоящите изпитания дали ще има време да обърне внимание на някакво си момче от друг свят?

Ами онази книга, за която бе говорил Дърваря, наречена *Книга за изгубените неща*? Какво ли би могла да съдържа тя? Изобщо може ли да му помогне? Например с карта, показваща пътя към друго кухо дърво с врата към неговия свят? Или с магия, дето би могла да го отведе обратно у дома? Но пък ако книгата има магическа сила, защо тогава кралят не я използва в защита на кралството? Дейвид помислил и друго: дано този крал не е като Магьосника от Оз — трикове, огледала и добри намерения без реална сила зад тях.

Бил така дълбоко потънал във всички тези мисли, че почти не забелязал разбойниците чак докато не го нападнали. Двама били, облечени в парцали, с качулки и кърпи на лицата, само очите им се виждали. Единият носел къс меч, другият лък със запъната на тетивата стрела. Изскокнали от храсталаците и хукнали към него, захвърляйки белите кожи, зад които дебнели, скрити на фона на снега.

— Стой, не мърдай! — креснал първият с меча, а момчето неволно спряло кобилата на метър от тях.

Вторият, прицелен в Дейвид, внезапно свалил лъка.

— Че той е само няк'во си момче — грубо изръмжал той, а в гласа му звучало разочарование.

Свалил кърпата, разкривайки лицето и устата — напърно разсечена от белега на стара рана. Другарят му свалил качулката, показало се грозно обезобразено лице с почти отрязан нос. Виждали се само две дупки и част от останалия хрущял.

— Момче или не, ти само гле'й к'ъв кон язди — сопнал се той. — Кат е момче, как го е набарал, а? Сигурно го е свил отнякъде. Значи можем ние да го пребараме.

И протегнал ръка към поводителите на Сцила, но Дейвид само я побутнал с колене и тя отстъпила крачка.

— Не съм я откраднал — рекъл той тихо.

— Ами? — откликнал крадецът. — Отговаряш ми, значи? Ти само внимавай к'ви ги дрънкаш, че знаеш ли к'во може да стане? Та що рече?

И размахал меча към коня. Оръжието било примитивно, груба изработка, ясно се виждали следите от точилото по острието. Сцила изцвилила и сега сама отстъпила още крачка назад.

— Рекох — повторил Дейвид, — че не съм откраднал кобилата, а вие изобщо не си правете сметка, че ще ми я вземете. Сега, моля ви, махнете се от пътя ни.

— Ооо, малчо, ти ли ще...

И мъжът с меча отново посегнал към юздите, но този път Дейвид изправил Сцила на задните крака и я повел напред. Едното от размаханите ѝ копита ударило разбойника право в челото и тутакси го смазало. Той рухнал на пътя мъртъв, а другарят му така се слисал, че само зяпал стъписан. Когато най-сетне се окопитил и повдигнал лъка, Дейвид вече връхлитал с коня и меча в ръка. Оръжието блеснало мътно, описало дъга, а острието му намерило гърлото на крадеца. Той залитнал, изпуснал лъка и се хванал за шията. Опитал да каже нещо, но се чул само гъргорещ звук. Свлякъл се до съучастника си и замрял, докато животът бавно го напускал.

Дейвид извърнал Сцила с лице към умирация.

— Предупредих ви! — извикало момчето и високо заридало.

Но не за бандитите, а за Роланд, за майка си и баща си, дори за Роуз и Джорджи, за всичко, което бил загубил досега, за онези хора и неща, чието отсъствие в този миг така остро чувствал.

— Помолих ви да ни оставите на мира, но вие ни нападнахте! Вижте сега докъде ви доведе това, глупаци такива! Не съм искал така

да става...

Устата на умирация се отваряла и затваряла, но звук вече не излизал, кръвта му изтичала, а очите му били вперени в момчето неразбиращо. Сетне се разтворили широко, широко, той въздъхнал и повече не помръднал.

А Дейвид слязъл от Сцила, внимателно я огледал, да не би да е наранена. За щастие изглеждала напълно здрава. Тогава погледът му попаднал върху окървавения меч. Огледал се къде да го изтрие. Не му се искало да е в дрехите на двамата мъртви, още по-малко в своите собствени, чувствал, че кръвта ще му тежи. Отворил чантата с дадената от Флечър храна, там намерил кърпа, в която били завити сиренето и хлябът. Нея използвал, сетне завлякъл трупове в страни от пътя, там захвърлил и кърпата. Прекалено бил отпаднал, да копае гроб сили нямал. Червата му куркали от глад, целият бил изпотен. В устата чувствал гаден вкус, повдигало му се. Тогава се опрял на съседна скала и повърнал. Давил се и кашлял, докато силите съвсем го напуснали.

Току-що убил двамина: тази мисъл не му излизала от главата. Вярно, не било умишлено, но така или иначе те били мъртви, и то в резултат на негови действия. Не по същия начин му подействала смъртта на лупите и вълците в каньона преди известно време. И там инцидентът завършил със смърт, но не и по този начин. Тук единият лежал с прерязано от неговия меч гърло. Другият загинал от копитото на Сцила, но пък нали Дейвид бил на седлото в онзи миг? И друго го измъчвало жестоко: действията му идвали съвсем отръки, сякаш способността му да убива е вродена и съвсем естествена. И това последното — го изплашило най-вече.

Избърсал устата и лицето си със сняг, отново яхнал Сцила и потеглил напред, оставяйки зад гърба си стореното, но не и спомена за него. А докато яздел, отново завалял сняг. Падали едри, плътни снежинки, стелели се по пътя, по дрехите му, по главата и гърба на коня. Вятърът стихнал. Валяло безшумно, бавно, безспирно, постепенно натрупвайки нови и нови пластове върху старите преспи, по пътя и околните пътеки, по дървета, храсти, по всичко живо или мъртво. Скоро трупове на двамата разбойници били покрити с дебела снежна завивка и вероятно биха останали скрити под нея, неоплакани, незнайни чак до идването на пролетта. Но не било съдено да стане така. Една влажна зъбата муцуна се появила над тях и

продължавайки да души, сърчно разровила снега и разкрила останките. Вълкът съгледвач отпразил глава нагоре и надал продължите лен протяжен вой, а това всъщност било сигнал. Гората сякаш оживяла, иззад дърветата се появили десетки зверове. Цялата глутница се изсипала на пътя и шумно, с мляскане, ръмжене и хрускане се заела да разкъсва телата на крадците. Разбира се, на преден план били най-силните, най-бързите и най-едрите, те се наляли до насита, а по-слабите и по-тромавите се задоволили с останките. Всъщност търбусите истински напълнили само малцина от глутницата, защото вълчата армия била вече наистина многобройна и два трупа били съвсем недостатъчни да я нахранят. Тук имало хиляди вълци. Бели от далечния Север, дето козината им свършено се слива със зимния пейзаж, издават ги само тъмните очи и червената плът на хищно разтворените челюсти. Черни от Юга — старите хора разправят, че в тях са се вселили духовете на вещици и демони. Сиви — от горите на Запад, те са по-едри и по-бавни от другите, но пък недоверчиви, затова странят от другите. И, разбира се, лупите — облечени като хора, вървящи на два крака, но гладни и хищни не по-малко от четирикраките си побратими. В същото време вече ревниво настроени да владеят и управляват над останалия свят. Лупите стояли по-назад от вълчия авангард и не излезли от гората, докато попримитивните им събрата с ръмжене и вой се бутали и борели за останките на мъртвите бандити. Изведнъж откъм пътя се задала вълчица. Вървяла направо към двуногите вълци, а в уста носела намерената окървавена кърпа, захвърлена от Дейвид. Човешката кръв я възбуждала и тя постоянно преглъщала, а измежду челюстите ѝ се точели слюнки, но усещала, че находката е важна — трябва да я отнесе на господарите. Пуснала я в краката на Лерой и послушно отстъпила. Най-силна и най-остра, разбира се, била миризмата на мъртвците, но заедно с нея лидерът незабавно подушил и мириса на момчето, макар и по-слаб.

Вече го познавал добре, бил го подушвал при няколко случая — последния път в двора на крепостта, където го отвели съгледвачите. Те спрели пред кулата и не посмели да тръгнат по извитото стълбище, уплашила ги злата сила, която интуитивно усетили. Лерой обаче се изкачил, най-вече за да демонстрира превъзходството си над останалите. В същото време усещал, че веднъж разрушена, тукашната

магия постепенно отслабва, а кулата е просто куха черупка в центъра на старата крепост. Единствената донякъде оцеляла съставна част от някогашната вълшебна мощ била каменната зала на върха на кулата. А тя се оказала отрупана с човешки останки и някаква прах, която Лерой незабавно разпознал като остатък от не съвсем човешко същество. В центъра, на издигнатото ложе, лупът зърнал труповете на Роланд и Рафаел и разпознавайки миризмата на първия, със задоволство установил, че защитникът на момчето е вече мъртъв. Изкушавал се да разкъса телата на двамата рицари и да разхвърли доспехите им, но съзнавал, че това е импулсът на един звяр. А той вече не е такъв, нали? Затова оставил всичко на мястото му и побързал да напусне древните покои на злата вещица, макар че никога не би признал пред подчинените си изпитаната горе боязън. Съзнавал също, че има много неща, които не разбира и най-добре е никога да не се доближава до тях.

И ето, в този миг стоял на края на гората, душел кърпата и дълбоко в себе си изпитвал нещо като възхищение към яростно преследваното от самия него момче. Признавал, че то е някак възмъжало и израсло, а го помнел като изплашено хлапенце. Но ето на — превърнало се в младеж, победил тъмна сила, на свой ред унищожила множество от най-доблестните рицари. Отнел живота и на тези двамата разбойници, дори избърсал острието, за да е готово за следващия бой и следващата жертва. Такава била вълчата логика и въпреки всичко на Лерой му хрумнало и друго: жалко, но ще трябва да го убие.

Искало му се да вярва, че с всеки изминал ден увеличава измеренията на човешкото в себе си в постоянен опит да се превърне в истински човек и да загърби вълчото. За съжаление сигурно си въобразявал. Тялото му било все така космато, ушите му опънати назад, изострени, зъбите — като клинци, само муцуната му била скъсена, а лицевите черти доста изменени, по-близки до човешките, отколкото до вълчите. Почти винаги ходел изправен, изключение правел само когато се налагал бърз преход и най-вече, когато усещал момчешката миризма достатъчно силно. Тогава тя го възбуждала така, че за известно време забравял другите си амбиции.

Така или иначе разполагал с предимството да командва множество подчинени. При това конската миризма била много по-

силна от човешката, но когато снегът паднал, тя, разбира се, отслабвала и често се губела. Но пък Лерой имал авангард с голяма група съгледвачи и те винаги я откривали. Затова и проследили Роланд и Дейвид до селото. Там Лерой се изкушавал дали да нападне или не, но междуременно съгледвачите открили водещите на изток следи и се досетили, че двамата са отново на път. И въпреки че повечето от лупите съветвали да нападнат селището, най-вече защото глутницата била ужасно изгладняла, Лерой разбирал, че така само ще загуби ценно време. Не можел да отрече и факта, че му било изгодно да държи армията си гладна, за да е достатъчно настървена, когато напада краля. Помнел и онзи ловец, който го предизвикал иззад оградата на селото. Възхитил се на жеста по същия начин, както се възхищавал на повечето човешки качества и се опитвал да ги изгражда в себе си. Бил доволен от лично постигнатата промяна, но това нямало да го спре да се върне един ден на същото място и да разгроми селото, давайки урок на опиталия се да го унизи човек.

Глутницата отново загубила следите на Роланд и момчето, когато те се отклонили от пътя. Така бил пропилян почти цял ден, макар че Лерой бил сигурен в едно: воинът и Дейвид ще се върнат на него рано или късно, за да продължат пътуването си към краля. Сетне, напускайки Замъка на трънаците, Дейвид имал късмета да се изплъзне на съгледвачите. Те се бояли от криещите се по хралупите същества и затова заобикаляли, увеличавайки многократно пътя си.

Лерой отново изпратил съгледвачи по дирите на момчето, но основните му сили продължили похода на изток към кралския замък, използвайки по-безопасен път, макар че по-късно двете части отново се събрали. Разузнавателният авангард обаче загубил по-голямата част от състава си — убили ги съществата от хралупите. За голямо удивление на Лерой загинали още двама съгледвачи. Те обаче били закрани от друг, ясно било — от някой, който прерязвал гърлата, а сетне изрязвал муцуните им.

Истината му съобщил един от помощниците лупи, защото вече познавал методите на Гърбушкото.

— Гърбатият защитава момчето по някаква си негова причина — изръмжал помощникът, който също се променял, само че не така бързо както Лерой.

— Зная защo — отвърнал лидерът. — Той смята, че в негово лице е намерил нов крал. Ние обаче нали затова сме тук — да сложим край на човешките крале. И на това момче претендент за трона няма да му позволим да стане.

Разгневен от мисълта за съперничеството, той изревал нова заповед на лупите да събират развилнялата се от глада армия. Помощниците подгонили събратята, като ръмжали и хапели по-недисциплинираните. Време било. Кралският замък се намирал вече само на ден път отук. А веднъж стигнат ли там, плячка и месо за всички ще има до насита. И ще започне новото кърваво управление на крал Лерой!

Защото въпреки усилията и известното пренебрегване на чисто зверското поведение дълбоко в себе си Лерой си оставал вълк и винаги щял да бъде такъв.

XXVII ЗА КРАЛСКИЯ ЗАМЪК И ЗА СРЕЩАТА С КРАЛЯ

Денят се точел безкраен, уморителен, сив, чак до здрач и падането на нощта, посрещната от Дейвид с дълбоко удовлетворение и благодарност. Бил уморен до смърт, паднал духом, гърбът и краката ужасно го болели от безкрайната езда. Все пак уроците на Роланд си казвали думата — знаел как да се държи на седлото, как точно да нагласи стремената, юздите. Затова пътувал на Сцила далеч по-умело, отколкото в началото, макар и конят да бил прекалено едър за него. Снеговалежът затихвал, сега се носели само дребни снежинки и личало, че бурята скоро съвсем ще затихне. Земята замряла, потопена в сняг и тишина, сякаш по-красива отпреди, може би заради бялото покривало.

Задал се завой. Пред Дейвид хоризонтът изпъквал, леко обагрен в меки жълтеникави тонове, и той се досетил, че кралският замък е вече наблизо. Тогава се ободрил, дошло му настроение, а и като че почувствал прилив на нова енергия. Побутнал с колене Сцила, давайки ѝ знак да увеличи темпото, макар и двамата да били гладни и уморени. Сцила минала в тръс, сякаш подушвала сено, прясна вода и топъл обор за почивка. В следния миг обаче Дейвид я спрял и внимателно се послушал. Счуло му се нещо, макар и да било възможно да е и далечен вятър, въпреки че нощта била тиха. Изглежда, и Сцила усещала нещо, защото изцвилила и неспокойно потропвала с копитата по пътя. Дейвид я потупал по хълбока, опитвайки да я успокои, но в същия миг и той усетил напрежение.

— Тихичко, Сцила — помолил той.

Но сега го чул по-силно и ясно. Някъде виел вълк. Не можело с точност да се определи разстоянието, защото снегът заглушавал звука и създавал измамни усещания, но щом го чувал, без да напряга слуха си, какво тогава? Значи не е далеч и това изобщо не се харесало на

Дейвид. Откъм гората чул други шумове и веднага измъкнал меча, представяйки си белите зъби, розовия език, зейналата вълча паст и щракащите ѝ челюсти. Само че насреща му се задал не друг, а Гърбушкото. В ръка държал дълъг и тънък, закривен кинжал. Дейвид повдигнал меча, острието насочил право към гърбатия, очите му сурово измервали приближаващата фигура.

— О, я си прибери оръжието — обадил се Гърбушкото. — От мен няма защо да се страхуваш.

Но Дейвид задържал меча все така насочен и с удоволствие констатирал, че ръката му не трепва. Това не учудило новодошлия.

— Добре де — рекъл той. — Както искаш. Но да знаеш, че вълците идват. Не зная колко време ще мога да ги задържа сам, но ще е достатъчно, за да стигнеш до замъка. Само че ще вървиш единствено по пътя и няма да се изкушаваш да търсиш преки пътеки, защото могат да те отведат не там, където трябва.

Проехтял вой отново и отново, сега вълците явно били повече от един.

— А вие защо ми помагате? — запитал Дейвид.

— Аз ли? Че аз още от началото ти помагам — отвърнал Гърбушкото. Само че ти си прекалено самонадеян да го разбереш. През цялото време вървах подпре ти и ти спасявах живота и все за да можеш да стигнеш до замъка. Хайде, отивай при краля. Той те очаква. Хайде, върви!

С тези думи Гърбушкото оставил момчето и тръгнал към гората, размахвайки кинжала със свистене, сякаш вече убива вълци. Стигнал до края на дърветата, но не навлязъл сред тях, а продължил да върви по края на гората. Дейвид го изпратил с поглед, сетне решил, че няма причини да не последва съвета му, и побутнал Сцила с колене. Гърбатият се сгушил в хралупата на огромен дъб и оттам със задоволство видял, че момчето потегля напред. Оказало се по-мъчно, отколкото смятал в началото, но все пак планът му се изпълнявал — момчето отивало точно там, където той искал. А това приближавало Гърбушкото до крайната му цел.

— Джорджи, Джорджи, хей, момче — запял той доволно, облизвайки се. — Хей ръчички, хей ги две, те ме слушкат най-добре...

Изкикотил се щастливо, но веднага запушил уста с длан. Усещал, че вече не е сам. Откъм дърветата се чуло сумтене, подала се силно

космата черна форма, зъбатата уста на вълка съгледвач бълвала пара. Гърбушкото се свил на топчица, търкулнал се в най-дълбоката пряспа и само връхчето на острия кинжал се подавало лекичко от снега.

И щом звярът минал край него, гърбатият разпорил търбуха му отдолу от опашката чак до устата, а вътрешностите му се изсипали в белоснежната покривка, изпускаяки облаци пара.

Пътят се извивал завой след завой и постепенно се стеснявал, но Дейвид усещал, че краят идва и той е близо до целта. Сега от двете му страни вече се издигали стръмни, почти отвесни скали, образувайки истински каньон, където ехото от копитата на Сцила се носело надалеч и се връщало. Тук сняг много нямало, сигурно високите стени ограничавали валежа. Не след дълго излезли от каньона, пред тях се ширнала просторна долина, а в нея синеела река. На не повече от миля оттук, на брега на реката, се извисявал кралският замък. Голям и красив бил, с високи и дебели стени, множество кули и вътрешни постройки. Прозорците светели, по стените с бойниците горели огънове, а стражите държали факли.

Сцила спряла и докато Дейвид удивено наблюдавал красивата гледка, подвижният мост на крепостта се спуснал, вратите се отворили, тържествено прозвучали рогове. Излязла група от дванайсетина конници, прекосила моста и устремно препуснала към него. Загрижен, че вълците могат да се появят всеки момент, Дейвид не се поколебал повече, а пришпорил Сцила насреща им. Срецнали се на средата на пътя и воините бързо заобиколили момчето, насочвайки копията си към устата на каньона, откъдето можела да се появи опасност.

— Очаквахме те — обадил се един от тях.

Бил по-възрастен от другите, по лицето си носел стари белези от множество битки. Изпод шлема и по ризницата падала и се разстиляла сиво-кестенява коса, а на гръдната му броня блестял сребърен герб с релефни бронзови украшения.

— Заповядай с нас — поканил го военачалникът. — Наредено ни е да те отведем на безопасно място в кралските покои.

Дейвид препуснал към замъка, а кралската стража го обградила плътно от всички страни. Сигурно затова се почувствал едновременно

защитен, но и пленник. До портата стигнали без инциденти, влезли в замъка, а мостът незабавно се вдигнал след тях. Появили се прислужници, най-почтително помогнали на Дейвид да слезе от кобилата. Любезно го наметнали с плащ от мека черна кожа, поднесли му сребърна чаша със сладка, гореща напитка, за да се стопли. Един от тях поел поводите на Сцила и Дейвид тутакси отворил уста да го спре, но възрастният воин се обади:

— Не се безпокой. Добре ще се погрижат за кобилата. Ще бъде настанена недалеч от твоите покои, ще я нахранят и почистят. Аз съм Дънкан, предводител на кралската гвардия. Нямах основания за тревога. Тук си в безопасност, почетен гостенин на краля си.

Сетне го повел със себе си към двореца. Вървял отпред, Дейвид го следвал на неголямо разстояние. Прекосили двора, влезли в красива сграда. Тук имало множество царедворци, цели тълпи елегантно облечени мъже, жени и дворцови слуги в ливреи. Толкова много хора на едно място не бил виждал от началото на пътуванията си. Интересно му било, а и той самият бил също обект на голямо любопитство. Младите прислужници се спирали на групички, гледали го скришом, шушукали си усмихнати. Възрастни придворни му кимали любезно с глава. Момчетата от прислугата го гледали със страхопочитание.

— Много са слушали за теб — обади се Дънкан.

— Че как са научили? — учудил се Дейвид.

На това Дънкан загадъчно отговорил само едно — че кралят си знае работата.

Минавали по безкрайни каменни коридори с големи запалени факли по стените, встрани се редели красиво обзаведени запи. Тук слуги се срещали по-малко, повече били царедворците и велможите — мъже със сериозни лица и златни накити. Гледали на Дейвид различно, а по лицата им той четял нееднакви чувства — задоволство, загриженост, подозрение, дори страх.

Накрая двамата с Дънкан стигнали до висока двойна врата, богато украсена с множество символи, изваяни дракони и гълъби. От двете ѝ страни стояли едри стражи с кръстосани алебарди в ръка. Щом зърнали Дънкан, те веднага разтворили крилата ѝ, открила се голяма зала с мраморни колони, подовете покрити с пишно извезани килими. По стените висели огромни гоблени и те придавали на помещението

топлота и уют. На тях били изобразени чутовни битки, ловни сцени, сватби, погребения, коронации. Тук имало още и още придворни, както и подредени в две редици войни. По средата на този шпалир минали Дейвид и Дънкан на път към огромния трон, поставен на платформа, към която водели три стъпала. На трона седял извънредно възрастен, престар мъж с обкичена с червени рубини корона на главата. Не изглеждал щастлив този човек, по-скоро имал много, много изморен вид. Сигурно короната му тежала и в буквален, и в преносен смисъл, защото по челото му кожата червенеела като охлузена. Очите му били полузатворени, дишането — плитко.

Дънкан паднал на коляно, ниско свел глава. И веднага дръпнал крака на Дейвид в явен знак и той да направи същото. До този миг на Дейвид не му се било случвало да бъде приет от кралска особа, затова не знаел как точно да постъпи, но веднага последвал примера. Само че свеждайки глава, веднага отправил поглед нагоре, за да може да следи изражението на стария суверен.

— Ваше Величество, той е тук — обадил се Дънкан.

Кралят се раздвижил, отворил очите по-широко.

— Приблужи се повече — наредил той на момчето.

Сега то пък не знаело дали да се изправи, за да се приближи, или да се влачи по колене. Никак не му се искало да загази по някакъв начин, неволно обиждайки, когото и да е тук.

— Можеш да се изправиш — рекъл кралят, сякаш прочел мислите му, и отново го повикал със закривен пръст. — Ела, приближи се по-добре да те видя.

Дейвид станал и се изкачил по стъпалата, заставайки пред възрастния владетел. С голямо усилие кралят се навел напред, поставил ръка на рамото му и почти се облегал върху момчето. Всъщност той не бил тежък, тялото му приличало на живи мощи и Дейвид си спомнил мумифицираните в броните си рицари в омагьосаната крепост.

— Много отдалеч идваш — поклатил глава кралят. — И малцина са успявали да постигнат това, което ти си съумял с делата си.

Дейвид не се досещал как да отвърне. Да каже „благодаря“ му се струвало неуместно, пък и съвсем не бил особено горд от постигнатото досега. И Дърваря, и Роланд били мъртви, на съвестта му тежали двамата разбойници, сигурно отдавна заровени под снега. Дали кралят

знае и за тях? Срамувал се да запита. А този владетел, изглежда, знаел прекалено много като за човек, който иначе е на път да загуби господарството си.

Колебал се още малко, току изтърсил:

— Много съм щастлив да бъда тук, Ваше Величество — рекъл и с тъга си казал, че може би Роланд би бил доволен от подобна дипломация.

Кралят кимнал и се усмихнал, сякаш в неговия двор било невъзможно някой изобщо да бъде *нещастен*.

— Ваше Величество осмелил се отново Дейвид, — казаха ми, че ще ми помогнете да се завърна у дома. Разбрах също, че имате книга, в която...

Суверенът вдигнал ръка, била съсухрена, цялата покрита с изпъкнали вени и изпъстрена с кафяви старчески петна.

— Всяко нещо с времето си — хрипаво отвърнал той и повторил: — Всяко нещо с времето си. Първо да се нахраниш и да починеш. Утре сутрин отново ще говорим. А сега Дънкан ще ти покаже покоите. Няма да бъдеш далеч от мен.

И с това привършила първата аудиенция. Дейвид слязъл от платформата заднешком, защото чувствал, че иначе може да обиди монарха. Дънкан кимал одобрително, харесвала му схватливостта на момчето. И с поклон към своя господар той повел Дейвид към малка врата вдясно от трона. Оттам късо стълбище водело до балкон, който опасвал залата на половин височина, а по продължението му следвали врата след врата. Дънкан отворил една от тях, въвел госта в огромно помещение с маса и шест стола по средата, камина в едната стена и три прозореца с изглед към реката и пътя към замъка. Върху шкаф край балдахина нов кат чисти дрехи очаквал госта, масата била сложена: горещо печено пиле, картофи, зеленчуци, пресен плодов пудинг. В съседство имало кана с вода и горещо вино в мраморна кана. Пред огъня в камината стояла пълна вана, а под нея голяма скара с нажежени до червено въглени.

— Нахрани се до насита, сетне си почивай — рекъл Дънкан. — Утре сутринта ще дойда да те взема. Нуждаеш ли се от нещо, просто използвай звънчето до леглото. Вратата не е заключена, но, моля те, не излизай от стаята. Замъкът не ти е познат и не бихме искали да се изгубиш.

Дънкан се поклонил учтиво, сетне излязъл. Дейвид свалил обувките, някои от дрехите. Изял почти цялото пиле, похапнал от плодовия пудинг, опитал виното, но не му харесало. В неголям дрешник в стената намерил дървена скамейка с дупка в нея, това било тоалетната. Там миришело ужасно въпреки окачените по стените цветя и най-разнообразни билки. Дейвид едва изтърпял вонята, през цялото време си стискал носа, а когато свършил, изтичал навън и с облекчение поел въздух. Изкъпал се във ваната, облякъл широка вълнена нощница. Преди да си легне обаче, тихичко открял вратата. Тронната зала долу била празна, кралят сигурно отдавна се бил оттеглил в покоите си. По балкона вървял едър страж, още един се виждал по-надолу, на отсрещната страна — също. Дебелите стени поглъщали звука, на пръв поглед изглеждало сякаш само той и неколцината стражи са единствените хора в замъка. Затворил вратата, качил се на високото легло и както бил изморен, незабавно потънал в здрав, дълбок сън.

Събудил се изведнъж, сякаш стреснат от нещо, и в първия миг не могъл да си даде сметка къде се намира. Решил, че е в мансардата, и се огледал за книгите и играчките, но ги нямало. Сетне изведнъж споменът нахлул в съзнанието му. Седнал в леглото, забелязал, че в камината някой е сложил още дърва. Масата и останките от снощната вечеря били разчистени, ваната и скарата с въглените — изнесени. Явно е действано тихо и внимателно.

Нямал представа дали е много рано или късно, струвало му се, че е някъде посред нощ. Замъкът тънел в тишина, през прозореца зърнал далечната бледа луна, надничала иззад тънки, прозрачни облаци. Какво ли го е събудило? Тъкмо сънувал дома, когато чул гласове, а те нямали нищо общо с него. В началото инстинктивно се опитвал да ги свърже със съня, така както понякога изморен и дълбоко заспал човек възприема звука на будилника като телефонен звън. Вече напълно разбуден, изправен сред възглавниците, се заслушал внимателно и сега по-ясно различил гласовете. Разговаряли двама мъже, дори му се сторило, че и неговото име споменават. Отхвърлил завивките, тихичко слязъл на пода, промъкнал се до вратата. Там поставил ухо на ключалката и се опитал да чуе повече, но гласовете били приглушени,

думите им не се разбирали ясно. Е, тогава се осмелил да откrehне вратата и да надникне навън.

Стражите на балкона ги нямало. А гласовете долитали отдолу, откъм тронната зала. Прокрадвайки се напред в мрака, Дейвид се скрил зад голяма сребърна урна и надникнал през дупките в парапета. Единият от събеседниците се оказал самият крал, само че не седял на трона, а на най-горното стъпало към него, загърнат в дебела пурпурна роба, под която се виждала извезаната му със златни ширити бяла нощница. Мътно блестяло плешивото му теме, по него пъстреели същите кафеникави петна, каквито имало и по ръцете му. Въпреки плътната дреха монархът потрепервал от нощния студ в огромната зала и от време на време поглаждал провисналата до яката на робата дълга бяла коса над ушите.

А на трона му седял Гърбушкото, кръстосал нозе, преплел опрените на коленете си пръсти. Изглеждал недоволен от нещо, казано от краля, защото след малко ядно се изхрачил върху пода. И Дейвид за втори път чул как плюнката му засъсква и закипява.

— Тази работа не става бързо — рекъл в следващия миг Гърбушкото. — Още няколко часа няма да те убият, я!

— Изглежда, че мен наистина нищо не е в състояние да ме убие — отвърнал кралят. — Но ти нали ми обеща да сложим край на всичко това? Най-после и аз имам нужда от почивка. Искам да легна, да спя, да спя... в гробницата и да се разпадна, на прах да се превърна. Ти обеща, че най-сетне ще ми бъде разрешено да умра...

— Той смята, че книгата ще му помогне — прекъснал го гърбатиият. — Когато разбере, че тя няма никаква стойност, ще стане по-сговорчив, тогава и двамата ще получим онова, което искаме от него.

Кралят се размърдал и на Дейвид му се сторило, че в скута му вижда книга. Дебел том, подвързан в кафява кожа, на пръв поглед много, много стар, овехтял и окъсан.

— За мен тя определено има стойност — възразил кралят.

— Значи можеш да си я отнесеш в гроба заедно със себе си — съгласил се Гърбушкото. — За всеки друг тя е безполезна. Обаче докато не му дойде времето, остави си я на мястото, за да го примамва.

Кралят се изправил с мъка и закуцукал надолу по стъпалата. Отправил се към малка ниша в стената и грижливо поставил тома

върху позлатена възглавница. Дейвид гледал удивено. Защо ли по-рано не е забелязал нишата? Вероятно защото е била скрита зад гоблените.

— Не се безпокой, *Твое Величество* — саркастично се обадил гърбатият. — Сделката ни е вече почти приключена.

Монархът се изправил гордо и отвърнал:

— Това не беше никаква сделка. Нито за мен, нито за теб, когато ме увещаваше и подлъгваше.

Гърбушкото скочил от трона и с един-единствен скок се намерил току под носа на суверена. Но той не се стреснал, нито помръднал.

— Ти насила с нищо не си се съгласявал. Иначе си го наричай както искаш — сделка или не — озъбил се той. — Дадох ти желаното, в замяна бях съвсем ясен какво очаквам от теб.

— Аз тогава бях само дете — възразил кралят. — При това едно обидено дете. Не съм съзнавал вредата, която нанасям.

— О, и си мислиш, че това те извинява, а? Ти като дете нещата си ги виждал само в бяло и черно, а? Не си различавал между добро и лошо, приятно и болезнено, а? А сега как ги виждаш? Само в сиви тонове ли? Дори и за кралството си не можеш да се погрижиш, воля нямаш да вземеш решение кое е право, кое — криво, или да си признаеш, че май вече и за това не те бива. Отлично си знаел с какво се съгласяваш през онзи ден, когато направихме сделката! Сега паметта ти е задръстена от разни съжаления и своите собствени слабости на мен се опитваш да прехвърляш, нали? Внимавай какви ги дрънкаш, старче, за да не бъда принуден да ти напомням за властта, която все още имам над теб!

— Какво би могъл да ми сториш, което вече да не е сторено? — въздъхнал кралят. — Единствено смъртта ми е останала, а ти дори и нея ми отказваш.

Гърбушкото се изправил на пръсти и се навел към монарха, лицата им почти се допрели.

— Запомни, и то добре го запомни, дъртак такъв — смъртта бива лека и тежка! Мога да ти я направя приятна, като следобедна дрямка кротка. А може да бъде и иначе: болезнена и продължителна, доколкото съсухреното ти тяло и дъртите кокали издържат. И това не го забравяй!

Гърбушкото се завъртял на пети и закрачил към стената зад трона. Там потънал в гоблена с изображение на еднорог, само факлата

над него кратко примигнала. В залата останал само кралят. Старият суверен се върнал при нишата с книгата, разгърнал я и се загледал в отворената страници. Дълго гледал в нея, сякаш нещо му се разкривало, сетне я затворил и напуснал залата през вратата под балкона. Дейвид останал сам. Дълго чакал стражите да се завърнат, но това не станало. Изчакал още малко, а тишината била все така плътна, тогава изтичал към стълбището и слязъл в тронната зала. Тихичко прекосил широкото пространство и стигнал до нишата.

Значи това е книгата, за която говорил Дърваря, а после я споменавал и Роланд. *Книга за изгубените неща*. А Гърбушкото току-що я обявил за безполезна, макар че кралят пък, изглежда, я ценял повече дори и от короната си. А може би гърбатият не е прав? — помислил Дейвид. Възможно ли е той да не разбира какво съдържат страниците ѝ?

Тогава протегнал ръка, взел книгата.

XXVIII

ЗА КНИГАТА И ЗА ИЗГУБЕНИТЕ НЕЩА

И отворил на първата страница. Детска рисунка на голяма къща. С молив били нарисувани още дървета, градина, високи прозорци. В небето греело усмихнато слънцето, пред входната врата стояли тънички фигурки на мъж, жена и момченце — тримата заловени за ръце. Обърнал на следващата и с удивление видял залепен билет от лондонски театър, преминал през контрола. Под него с детски почерк било написано: „*Първата ми пиеса!*“. На разтвора отсреща имало пощенска картичка с изглед на морски пристан. Много стара била снимката на нея, в типично кафяво-бели тонове, за разлика от покъсната черно-бяла фотография. Дейвид обърнал страницата отново и попаднал на залепено върху хартията изсушено цвете, а до него и кичурче кучешка козинка с надпис: „*Лъки, най-доброто кученце!*“. Следвали още снимки, рисунки, парченце плат от женска рокля, скъсана верижка. Била боядисана в жълто, за да изглежда златна, но отдолу белият метал прозирал. Намерил още и страница от друга книга с илюстрация на рицар, който убива змей, сетне и написано с детски почерк стихче за котка и мишка. Стиховете не били особено сполучливи, но пък рима имало.

Дейвид продължавал да се удивлява. Всички тези неща били от неговия свят, а не от тукашния — спомени и сувенири от живот, доста подобен на неговия. Продължавал да разлиства и попаднал на напомнящи дневник бележки. Повечето били съвсем кратки, описвали един или друг учебен ден, екскурзии до морския бряг, дори и типично детско откритие: особено едър, космат паяк в градинска паяжина. Четял нататък, а тонът и настроенията се менели, записаните неща растели по обем, ставали все по-дълги и по-подробни, а често звучали горчиво и ядно. На едно място ставало дума за появата на момиченце в семейството, нова сестричка. Тук личала обида и ревност поради прекомерното внимание, обръщано според автора, който, изглежда, бил момче на новия семеен член. Усещало се още съжаление и

носталгия по времето, когато семейството се състояло „само от мен, мама и татко“. Дейвид четял и изпитвал съпричастие спрямо това момче, а в същото време и известна антипатия. А гневът спрямо момиченцето и родителите — за това, че са пожелали още едно дете — постепенно растял и заплашвал да се превърне в пламтяща омраза. На едно място пишело дори следното:

„Какво ли не бих дал само да се отърва от нея. Всичките играчки ще подаря, всяка моя книга — до последната! И от спестените пари ще се откажа. Всеки ден ще мета подовете — чак до края на живота си. И душата си ще продам само тя да може ДА СЕ МАХНЕ ОТТУК!“

Най-къса и най-страшна била последната бележка: *„Вече реших. Сам ще го направя.“*

В горната част на крайната страница била залепена семейна снимка: четиримата членове, снимани в студио до голяма ваза с цветя. Бащата бил висок и плешив, майката — красива жена, стройна — носела бяла рокля с дантели. Облеченото в моряшко костюмче момче стояло пред нея и се мръщело, сякаш фотографът му говорел обидни неща. А до него се виждали само ръбът на рокля и мънички черни обущенца, защото останалото от образа на момиченцето било издрано с остър предмет. Дейвид обърнал листа и прочел:

Книга на Джонатан Тълви

Тогава рязко захлопнал кориците и почти отскочил назад. Значи Джонатан Тълви — чичото на Роуз? Същият, дето един ден изчезнал безследно, а с него и осиновеното момиченце. И повече никой не ги видял, нито чул. Това е неговата книга, реликва от неговия живот. В съзнанието му веднага изплувал образът на стария крал и нежното, почти любвеобилно отношение, което имал към книгата, разгръщайки страниците ѝ.

За мен тя определено има стойност.

Значи кралят е Джонатан. Сключил е сделка с Гърбушкото, а в замяна е станал владетел на този свят. Вероятно е преминал през същия портал между световите, както и самият той — Дейвид. Но каква е била уговорката и какво ли се е случило с момиченцето? Но

каквато и да е била договорката с гърбатия дявол, тя в края на краищата очевидно му е струвала извънредно скъпо. И какво по-добро доказателство за това от един стар крал, който се моли да му бъде позволено да умре.

В същия миг момчето чуло шум и звън на метал. Залепило гръб на стената в сенките и замряло. А на балкона горе отново се появили стражите, както можело да се очаква след края на срещата между краля и Гърбушкото. Сега вече нямало начин Дейвид да се завърне незабелязан в стаята. Оглеждал се, търсел други начини да се прибере. Можело да мине през вратата, откъдето излязъл кралят, но това със сигурност означавало среща с часовете. Тогава се досетил за гоблена зад трона, откъдето с такава лекота се измъкнал гърбатият. Сигурно там има някакъв таен, може би магически проход, а откъдето минава Гърбушкото, стражи със сигурност няма да има. В същото време остро го замъчило и любопитството. А се чувствал донякъде и горд: за пръв път знаел повече, отколкото допускали монархът или измамникът. Време било да използва тези си знания.

Тихомълком се прокраднал до гоблена и леко повдигнал края му. Отзад се показала врата. Натиснал дръжката, отворила се напълно беззвучно. Открил се нискосводест тунел с каменни стени, осветен от поставени в мънички ниши свещи. Налагало се да върви леко приведен, таванът бил наистина нисък дори и за неговия ръст. Затворил след себе си вратата и поел надолу, надолу към недрата на замъка, в места незнайни, студени и тъмни. Проходът се снижавал все повече, встрани се открили коридори към празни тъмници, където забелязал белеещи се човешки кости. След малко стигнал до голямо помещение, изпълнено с инструменти и уреди за мъчения: дйби за изтезание чрез разпъване; менгемета за чупене на кости и пръсти, преси за натиск върху различни части на човешкото тяло с цел предизвикване на непоносима болка; остриета, ножове и триони за разпаряно на плътта; гилотини и други изобретения за отсичане на глави и крайници, а в ъгъла стояла прословутата „*желязна девица*“ — оформен като женско тяло метален ковчег с остри шипове. Досуц като саркофазите на мумиите, които Дейвид бил виждал в лондонските музеи, само че с набити в корпуса остриета за измъчване на жертвата в продължителна агония и забавяне на умъртвяването. Тези инструменти

на жестокостта и смъртта много разстроили момчето и то побързало да мине през помещението колкото може по-бързо.

Накрая стигнало до висока зала, в която се извисявал древен пясъчен часовник с огромна дървена част и чифт стъклени полукълба. Само те двете били големи колкото къщи, а горното изглеждало вече почти празно. Значи времето изтичало, само че за кого или защо, Дейвид нямало как да знае. До тази зала открил малко помещение с просто легло, вехт зацапан дюшек и износено одеяло най-отгоре. На стената срещу леглото висели различни хладни оръжия: мечове, саби, прави и закривени кинжали и ножове, подредени по дължина в низходящ ред. На съседната стена се простирала дълга лавица, а на нея стояли стъкленици с различни форми и големина. Сторило му се, че едната излъчва слабо сияние.

В същото време усетил и остро зловонната воня на загнило, на разложение. Потърсил с очи източника ѝ и почти си ударил главата в подобие на гирлянд от отрязани вълчи глави, провесени на въже от тавана. Няколко били все още влажни от несъсирилата се кръв.

— Кой си ти? — чул Дейвид нечий глас и така се стреснал, че сърцето му почти спряло.

Опитал се да открие собственика на гласа, но в стаята просто нямало никой друг, освен него.

— Той знае ли, че си тук? — обадил се отново гласът и сега вече Дейвид познал, че е момичешки.

— Къде си? — откликнал той незабавно. — Не те виждам...

— Аз обаче те виждам.

— Добре, но ти къде си?

— Ей тук горе, на лавицата.

Дейвид тръгнал след гласа и наистина стигнал до рафта с множеството стъкленици. Там в отделяща бледо сияние зеленикава колба, почти на края на реда, съзрял мъничко, мъничко момиченце с руса дълга коса и сини очи, облечено в протичка бяла нощничка. На гърдите отляво нощницата имала дупка, а около нея изпъквало голямо, кафеникаво като шоколад на цвят петно.

— Ти не бива да стоиш тук — казало момиченцето. — Защото намери ли те той, ще пострадаш, както пострадах и аз.

— А на теб какво ти стори? — запитал Дейвид.

Момиченцето не отговорило, само поклащало глава и стискало зъби, в отчаян опит да не се разплаче.

— Как се казваш? — побързал да смени темата Дейвид.

— Ана ми е името — отвърнало то.

Ана значи.

— Аз се казвам Дейвид. Как да те освободя?

— Няма как, не можеш. Виждаш ли, мъртва съм.

Дейвид приближил лице до стъкленницата. Сега виждал ръчичките на момиченцето, те докосвали стъклото отвътре, но сякаш били безплътни и отпечатъци не оставяли. Лицето му сивеело преbledо, устните били морави, около очите имало тъмни кръгове. Отблизо дупката в нощницата се виждала по-ясно и Дейвид решил, че петното не е шоколадово, а по-скоро от засъхнала кръв.

— Откога си тук? — отново запитал Дейвид.

— Много отдавна, вече не помня годините — отвърнало то. — Съвсем малка бях, когато дойдохме тук. Тогава в тази стая имаше едно момченце. Понякога го сънувам. Беше в сегашното ми положение, само че още по-крехко от мен. И постоянно, малко по малко се топеше. Сетне изчезна, повече не съм го виждала. Сега и аз усещам как постепенно се променям и ме е страх. Мисля, че и на мен ще ми се случи същото. Ще изчезна и никой никога няма да научи какво ми се е случило.

И се разплакало жаловито, само че сълзи не потекли. Защото мъртвите не плачат със сълзи, нито пък им тече кръв.

Дейвид докоснал стъкленницата с пръст, точно на мястото, където момиченцето я докосвало отвътре. Разделяло ги само стъклото.

— Някой друг знае ли, че си тук? — попитал Дейвид.

То закимало утвърдително.

— Понякога идва брат ми, само че той сега е много, много стар. Аз така му викам — че ми е брат, но всъщност той дори и роднина не ми е. А аз много исках да ми бъде като истински брат. Сега казва, че ужасно съжалявал. И аз му вярвам. Наистина мисля, че съжалява.

Внезапно всичко започнало да се изяснява на Дейвид.

— Джонатан я е довел тук — рекъл си той тихо. — А сетне я е предал на Гърбушкото. Такава им е била сделката.

Седнал на коравото легло и се замислил дълбоко.

— Изпитвал е ревност заради родителската любов — продължил да говори повече на себе си, отколкото на момиченцето. — А Гърбушкото му е предложил да го отърве от теб. Джонатан се е съгласил да стане крал, а на старата кралица са ѝ разрешили да умре. Сигурно и тя самата е сключила в далечното минало подобна сделка с Гърбушкото, а момчето, което е било в стъкленицата, е сигурно неин брат или братовчед. Или някой друг, който по някаква си причина ѝ е пречил, затова е решила да се отърве от него.

А Гърбушкото е проникнал в съкровенията ѝ желаня и в мечтите ѝ, защото именно там броди в нощния мрак. Силата му е в сферата на възбращението и човешката фантазия — там, където се раждат приказките. А те винаги търсят възможности да бъдат разказани, било в книги, било чрез четене — за да оживеят истински. И ето, така са прекосили границата между техния и нашия свят. С тях: обаче се е промъкнал и Гърбушкото: витаел между двата свята, търсейки начини да сътвори свои собствени приказки. Издебвал и преследвал деца, които сънували лоши неща, деца ревниви и завистливи, горди, гневливи и вечно сърдити. Превръщал ги в крале и кралици, проклинал ги да получат власт над околните, макар че истинската била в неговите ръце и винаги на пръв план била неговата воля. А в замяна те му предавали онези, на които завиждали или ревнували по някаква причина. Гърбатият ги отвеждал в бърлогата си дълбоко под замъка и там...

Дейвид се сепнал и се изправил, извъръщайки лице към момиченцето в стъкленицата.

— Разбирам, че ти е трудно, но трябва да ми кажеш какво ти се случи, когато пристигна тук. Много е важно. Моля те, опитай!

Лицето ѝ се разкривило болезнено и Ана поклатила глава.

— Не мога — пошепнала тя. — Ужасно боли. Не искам да си го припомням.

— Трябва — настоял Дейвид и в гласа му прозвучала особена нотка.

Тя издавала вътрешна сила, истински предвестник на мъжа, в който момчето тепърва ще се превърне.

— Защото ако искаме това да не случва на други деца, сега си длъжна да ми разкажеш какво ти стори той.

Момиченцето треперело и се тресяло в стъклената си, горкичкото. Устните му се изпънали, тънки като хартийки, мъничките юмручета стиснати до болка, кожата над костите ѝ чак ще се пръсне. Минало мъничко време, Ана посъбрала сили, въздъхнала жално, а спомените потекли болезнено, същинска река от думи.

— Минахме през отвора във вкопаната градина — започнала тя. — Джонатан още отпреди се държеше много гадно с мен. Дразнеше ме, закачаше ме, разбира се, когато изобщо говореше с мен. Най-много обичаше да ме удря с юмрук или косите да ми скубе. Водеше ме в гората и там ме изоставяше с надежда да се изгубя. Аз плачех и тогава той се връщаше, уплашен да не са чули родителите му. Заплашваше, че оплача ли им се, щял да ме даде на някой циганин. И все повтаряше, че те няма да ми повярват, защото той бил единственото им истинско дете, но не и аз. Била съм просто някакво си хлапе, което те съжалили, затова и прибрали. А пък изчезна ли, едва ли някой ще се притеснява за мен.

Понякога обаче се променяше коренно. Ставаше добър и мил, сякаш забравяше, че ме мрази, и истинският Джонатан в него се показваше в най-добрата си светлина. Може би затова онази нощ тръгнах с него. Слязох подире му в градината, защото цял ден се бе държал много любезно. Беше ми купил и сладкиш със собствени пари, а сетне сподели и десерта си с мен, защото аз неволно изпуснах моя на пода. Същата нощ ме събуди и рече, че имал да ми показва нещо много, много интересно. Специално било. И тайно. Всички в дома вече спяха, той ме изведе в двора и ме поведе към градината за ръка. Там в стената имаше кухня. Изплаших се, не исках да влизам в нея. Тогава обеща, че ще ми покаже един непознат свят, приказен бил и чудесен, само да вляза. Сетне се вмъкна първи, аз след него. Отначало нищо не се виждаше, вървахме в пълен мрак, а наоколо — разни гадинки и паяци, направо ужас! Изведнъж зърнах дървета и цветя, замириса ми на ябълков цвят и на бор. Джонатан стоеше на една полянка, танцуваше и пееше, викаше ме да изляза. И аз излязох.

Тук замълчала, но Дейвид търпеливо изчаквал. След мъничко продължила:

— А там ни чакаше един човек — Гърбушкото. На камък седеше, гледаше ме втренчено и си облизваше устните, сетне заговори на Джонатан. *Е, казвай!* — рече му той. *Ана е името ѝ* — отвърна

Джонатан. *Ана, Ана* — заповтаря Гърбушкото и въртеше език в уста, като че опитва вкуса на думата. *Е, добре дошла, Ана!* — рече ми накрая. Сетне скочи от камъка, грабна ме в ръце и се завъртя лудешката като пумпал. Тогава в земята се проби дупка и той потъна в нея, а с него и аз. Летяхме надолу и надолу, през пръст и корени, червеи и бръмбари, през дълги тунели в подземен свят. Много време измина, аз плачех и се дърпах, но той ме стискаше здраво. И накрая излязохме някъде тук — в тези стаи.

— А после?

Тя замълчала и Дейвид повторил въпроса:

— А после какво стана?

Ана въздъхнала и прошепнала:

— После ми изяде сърцето...

Дейвид почувствал, че пребледнява. Станало му лошо, сторило му се, че ще припадне.

— Вмъкна си ръката ето тук — посочила тя дупката в нощничката, — разкъса кожата ми с острите си нокти, бръкна още и още навътре и ми извади сърцето, после го изяде пред мен. А само как болеше, така жестоко болеше... Казвам ти, че агонията беше непоносима и напуснах тялото си, за да избягам от нея. Тогава видях, че падам на земята и умирам, някой ме вдигаше, блесна светлина, чух гласове. Сетне около мен се появи стъкло, как стана това, сама не разбрах. Така ме превърна в пленница, затвори ме в тази стъклена, постави ме на лавицата и оттогава все съм си в нея. Следващия път, когато видях Джонатан, той носеше корона и се наричаше крал, само че не изглеждаше особено щастлив. По-скоро ми се стори изплашен и нещастен и оттогава все си е бил такъв. Аз пък вече не спя, защото не познавам умора. Не ям, защото не съм гладна. Не пия, защото не съм жадна. Стоя тук и дори не зная колко дни или години са минали, само когато Джонатан идва, виждам колко много е променен, а лицето му — съсипано от времето. И *той* идва, сега идва често. Много е остарял и изглежда болен. Аз се топя и чезна, той отслабва. А Гърбушкото говори в съня си — чувам го какво казва. Сега търсел нов крал — някой, който да замени Джонатан, но и за моето място заместник също дирел.

А Дейвид тутакси си представил пясъчния часовник в съседната зала, с почти празната му горна част. Хрумнало му нещо: може ли той

да отмерва дните, минутите, секундите до края на Гърбушковия живот? И ако гърбатият успее да намери нови деца, дали часовникът няма да бъде обърнат обратно? Сигурно ще бъде. За да започне отмерването на нов цикъл за нов живот. А колко ли пъти е бил вече обърщан? На лавицата имало множество стъкленици, повечето потънали в прах и мухъл. Възможно ли е всяка една от тях да съдържа душата на изгубено дете?

Ето какво означава сделката: назоваваш името на дете, сам себе си на вечни мъки обричаш. Превръщаш се във владетел без власт, винаги преследван, измъчван от угризения за измяна и коварство. Защото си предал нещо извънредно скъпо, близко същество — брат или сестра, приятел, когото би трябвало да защитаваш, някой, който ти е вярвал, обичал, харесвал. А това е мъка безспирна, тя тлее във времето, годините минават, детството отлита, идва средната възраст, настъпва и старостта. Веднъж склучиш ли сделката, връщане назад няма, защото възможно ли е да се завърнеш към предишния живот, понесъл в себе си бремето на извършеното?

— Ти идваш с мен — на часа решил Дейвид. — Няма да те изоставя тук сама нито минутка повече.

И веднага свалил стъкленицата от рафта, понечвайки да извади запушалката ѝ. Опитвал няколко пъти, но видимо не било по силите му. Лицето му се зачервило силно, но всичко било напразно. Огледал се трескаво и в тъгла забелязал стар чувал.

— Ето, тук ще те скрия и никой няма да разбере какво нося — решил се той.

— Добре — съгласила се Ана.

Речено-сторено. Дейвид много внимателно поставил стъкленицата в чувала, праметнал го през рамо. И тъкмо се канел да потегли, когато зърнал още нещо: старата си пижама, халата и единия чехъл, търкаляли се на земята. Същите, които Дърваря изхвърлил, преди да тръгнат на път към кралския замък. Наистина стари вещи, само че били част от истинския му живот и дома, затова най-малко трябвало да ги оставя тук в бърлогата на гърбатия дявол. Вдигнал ги набързо, поставил ухо на вратата и се заслушал. Отвън било тихо. Поел дълбоко въздух, поуспокоил се, сетне отворил и побягнал колкото краката го държали.

XXIX

ЗА ПОДЗЕМНОТО КРАЛСТВО НА ГЪРБУШКОТО И СКРИТИТЕ ТАМ ЧУДЕСА И СЪКРОВИЩА

Дейвид не знаел, че всъщност бърлогата на Гърбушкото е далеч по-голяма и се намира дълбоко в земната утроба. И откъде да знае? Там било неговото царство, простирало се надолу, надолу под замъка и в него имало помещения, съдържащи неща, неимоверно по-ужасяващи от ръждивите древни уреди за изтезания и затворените в стъкленици души на мъртви деца. Там било сърцето на Гърбушковия свят, едно страшно място, където всичко се раждало и всичко умирало. Той бил там, когато се появили първите човеци, пръкнал се много преди тях, но именно те му дарили истински живот и устрем, а в замяна той ги научил на изкуството да разказват, защото Гърбушкото знаел всякакви истории и приказки. Дори и за себе си знаел приказка, макар че в нея някои неща били доста променени, преди тя да стане достояние на всички. В нея човек трябвало да се досети как му е името и в това се криела закачка, защото всъщност Гърбушкото нямал име. Хората го наричали кой както си искал, а в действителност той бил толкова древен, че никакви имена не означавали нищо за него. Гърбушко, Измамник, Гърбоносият, Лукавият...

Я почакайте малко! Какво беше това име — последното? О, не, няма значение, по-добре да го забравим...

Но всъщност детските имена били най-важни за него, както се казвало в онази приказка, която сам разказвал за себе си. А истината била, че имената съдържат власт... върху живота човешки. Ако, разбира се, ги използваш както трябва, пък Гърбушкото отлично знаел как да го прави. Една огромна зала в подземното му царство съдържала доказателствата за всичко, което бил научил: цялата била изпълнена с мънички черепи и всеки носел името на изгубено дете,

защото този лукав измамник и ловец на души имал зад гърба си безкраен списък от сключени договори и сделки за детски животи. Помнел гласовете и лицата на всяко едно и застане ли сред тленните им останки, бил в състояние магически да призове душите на колкото от тях си пожелае. И тогава залата се изпълвала със сенките на покойните изгубени момиченца и момченца, а те вкупом заплаквали за родителите си — един хор на забравените, излъганите, предадените.

И съкровища имал несметни, реликви от истории разказвани и неразказвани, неща знайни и незнайни. В една крипта пазел безброй стъклени ковчези, в тях, за да не се разложат, в жълтеникава течност държал трупове.

Но защо пък да не ви покажа? Искате ли?

Добре тогава, приближете се насам, надникнете ето тук... Вгледайте се внимателно в този ковчег. Виждате ли мътно млечните на цвят очи на този пълен, плешив мъж вътре, докато дъхът ви замъглява и овлажнява стъклото? Сякаш той самият диша в този миг, нали? Макар че отдавна се е простил с този свят, наистина много, много отдавна. Виждате как е подпухнала и почерняла кожата му — стои като изгорена. Погледнете устата и гърлото, корема и дробовете — и те са издути и разтегнати. Искате ли да ви разкажа за него? Той е герой на една от любимите приказки на Гърбушкото — иначе противна, отблъскваща история...

Името му е Маний и той бил човек прекалено алчен. Толкова много имоти имал, че литне ли птичка от края на първата му нива, налагало се да лети ден и половина и пак да не стигне до края на владенията му. Давал земя под наем, събирал тежки налози от хората, които ги обработвали и живеели в селата му. Пари за всичко взимал, дори само по неговите земи или пътища да минеш. Така забогатявал все повече и повече, но никога не бил доволен, искало му се да има още и още, и още. Да можел и пчелите, дето прашеца от цветята събират, и тях щял с данъци да обложи, та дори и дърветата, дето корени на негова почва са пуснали.

Един ден Маний обикалял имота и си броял крачките, когато изведнъж земята се отворила и пред него изскочил Гърбушкото, който пък постоянно увеличавал подземната си мрежа от тунели. Ненаситният земевладелец веднага съзрял дрехите на странника — макар и мръсни от пръстта, по тях имало златни ширити и копчета, а

по кинжала на пояса искрели скъпоценни камъни. Видял ги и тутакси в него се обадила алчността.

— Това е моя земя — сопнал се Маний. — И всичко, що е над и под нея, все е мое. Длъжен си да си платиш за преминаването си през нея.

Гърбушкото го изгледал и замислено потрил брада.

— Вярно — рекъл той лукаво. — Много вярно. Ще си платя каквото се полага. Ти само кажи колко.

Маний се засмял самодоволно и рекъл:

— Довечера съм си заръчал пир. Ще измерим колко тежи храната на трапезата, преди да съм започнал, и тази, която остане след пира. Ще ми платиш в злато тежестта на изяденото от мен.

— Хм, колкото погълнеш на корем, така ли? — поклатил глава Гърбушкото. — Добре, съгласен съм. Ще дойда у вас довечера и ще ти платя в злато.

Стиснали ръце в знак на това, че сделката е сключена, и се разделили. Вечерта Гърбушкото седял и дълго гледал как Маний се тъпче, налива и издува. Започнал с две печени мисирки и бут шунка, последвали купа след купа картофи и зеленчуци; големи паници със супа, блюда с плодове и баници, чаша след чаша от най-скъпите вина. Както се уговорили, в началото Гърбушкото измерил всичко сложено на масата, премерил и жалките останки след вечерята на лакомника.

Разликата била в килограми, толкова много килограми, че златото щяло да стигне за покупка поне на стотина ниви.

Маний се оригинал, чувствал се изморен. Толкова изморен, че едва държал очите си отворени.

— Сега къде ми е златото? — запитал той ядно, но Гърбушкото внезапно започнал да му се мержелее, а стаята се завъртяла и залюляла, не ти е работа.

И преди да успее да рече още нещо, Маний заспал. Събудил се прикован с вериги за здрав дъбов стол в подземна тъмница. Устата му била разчекната с помощта на метално менгеме, а над главата му висял купел, в който бълбукало вряло разтопено злато.

Гърбушкото се появил и казал:

— Аз винаги държа на думата си. Приготвяй се да си получиш златото — колкото коремът ти побере.

Купелът се наклонил и разтопеният скъпоценен метал потекъл в устата на Маний, изгорил му плътта и костите. Болката била неопишуема, но той не умрял. Поне не и веднага, защото Гърбушкото си знаел работата. Имал си начини да отлага края човешки, да удължава мъченията и да изостря болката. Затова гърбатият сипвал по малко, изчаквал металът да изстине, сетне повтарял и така, докато напълнил лакомника със злато чак до изгнилите му зъби. По това време Маний вече бил съвсем мъртъв, защото дори и Гърбушкото не можел да удължава изтезанията си до безкрай. Сетне ненаситният покойник заел мястото си в поредния стъклен ковчег, а измамникът идвал от време на време в залата, за да се любува на резултата от най-чудесния си трик.

Още много подобни случки можем да разкажем за Гърбушковата бърлога: там имало хиляди помещения, а всяко съдържало поне по хиляда истории. В една зала живеели паяци телепати — много стари, премъдри и много едри — с тела като кълба по шейсетина сантиметра в диаметър, с голяма паст и челюсти, а в тях остри отровни зъби. Една капка от тази отрова в селски кладенец била достатъчна цяло село да измори. Гърбушкото ги изпращал да ловят заблудилите се в тунелите му човеци. Паяците ги приспивали, обвивали в паяжина, а сетне ги отнасяли в залата, за да се хранят с тях, постепенно изсмуквайки живота им, докато ги превърнат в кухи черупки.

В една тъмна стая пред празна стена седяла жена и до безкрай решила дългата си сребриста коса. Понякога Гърбушкото водел при нея хора, разгневили го с нещо. Тя извъръщала към тях очи, а те се виждали отразени в тях, защото очите ѝ били като огледало. В тях жертвите многократно съзирали бъдещата си смърт в подробности — кога, къде и точно колко мъчително ще загубят живота си. И ако си мислите, че подобна информация не е чак толкова страшна, много се лъжете. Ние, човеците, не сме устроени да знаем часа или начина, по който ще умрем. (Мнозина от нас все се надяват, че смъртта може и да ги отmine, но вярното е, че човек е смъртен и тленен.) А съществуването на онези, които вече знаят какво ги очаква, се превръща в истински ад: повече не могат да спят и да се хранят нормално, нито да изпитват простите удоволствия, които съдбата така великодушно ни предоставя. Те се измъчват постоянно и заживяват

безрадостно като живи трупове, изправени пред вечен страх и мъка. И когато накрая кончината им дойде, те са ѝ почти благодарни.

В подземното Гърбушково царство имало и една особена спалня, а в нея гол мъж и гола жена. Гърбатият им водел деца — не онези, чийто живот отнема, за да продължава своя, а други, които крадял от домовете им, и трети, дето пък си губели пътя в гората. Мъжът и жената им нашепвали разни нечисти неща в мрака, изричали слова, които не са за ушите на малчуганите, тъмни приказки за онова, което възрастните правят в късните часове, докато малките синове и дъщери спят. Така децата умирали отвътре. Принудени силом да навлязат в света на възрастните, преди да са готови за него, те губели невинността си и съзнанието им се сривало под бремето на отровни мисли. Тези деца израствали като зли хора, така се разпространявала и развалата сред човеците.

В бърлогата имало и малка светла стая с просто, неукрасено огледало. Гърбушкото крадял съпруги или съпрузи от семейните постели, оставяйки другият или другата да спят, сетне насилвал отвличените да седат пред огледалото, което разкривало най-неприятните тайни на партньора. Греховете, които са извършвали, лошите помисли, незадоволените амбиции и желаня, завистта и користолюбието. Тежащите на съвестта им предателства и изневери, още и тези, които тепърва ще извършат. Сетне връщал похитените по местата им, а на следващата утрин те не помнели нищо за Гърбушкото, огледалото или отвличането. Но срамните тайни оставали трайно в съзнанието им, за да ги тровят до края на дните им. Така любовта се превръщала в омраза, доверието в подозрение и страх от следващото предателство.

Имало и дълъг коридор с живи огледала — басейнчета кристална вода или поне така изглеждали. Погледнеш ли в повърхността им, тя разкрива различно място от кралството, затова и в него нищо не ставало без знанието на Гърбушкото. А потоци ли се в някое от тях, тутакси се озовавал на същото място, което огледалната повърхност показвала. На съответното място въздухът засилвал и образите се разливали, внезапно отнякъде се появявали ръка или крак, сетне лице и сгърбеното тяло на измамника, вълшебено пренесено от недрата на замъка някъде си — в нечия къща, замък, далечно поле или гора. Любимо за Гърбушкото мъчение било да отвлече нечий мъж или жена

— за предпочитане с голямо семейство — и да провеси жертвата с вериги от тавана над басейните. Оттам тя безпомощно наблюдавала как той се връща в дома ѝ и жестоко избива семейството, всеки поотделно, пред собствените ѝ очи. След всяко поредно убийство се връщал при отвлечения, за да се наслаждава на умолителните му ридания. Радвали го плачът и писъците, безкрайните молби за снизхождение, но никога не прощавал никому. А най-накрая, след като унищожал цял род, останалата жива отчаяна жена или мъж отнасял в най-тъмния си зандан, където ги захвърлял да полудеят от самота, отчаяние и мъка.

Малки злини, големи злини — за Гърбушкото те били все едно и също, носели му еднакво удоволствие. Благодарение на мрежата от тунели и водните си огледала знаел за своя свят много, много повече отколкото всеки друг. Именно това му давало силата и властта да управлява кралството тайно и невидимо. Но и тези възможности не му били достатъчни, защото непрестанно се стремял да проникне и в друг свят — нашия. Вече знаете как успявал да превърне момчета и момичета от нашия свят в крале и кралици на своя и да ги подчини на волята си. Като пречупвал и унищожавал духа им, принуждавайки ги да предават свои близки, за които носят отговорност и би трябвало да защитават. Някои от тях понякога се опитвали да се разбунтуват, а той ги мамел с фалшиви обещания, че един ден ще ги освободи от поетите обещания, ще пусне и жертвата, предадена му по силата на сделката. Лъжел ги също, че може да връща живота на умъртвените и затворени в стъкленици деца. По същия начин измамил Джонатан Тълви и Ана.

И все пак имало неща извън възможностите и контрола на Гърбушкото. Първо светът му се променял именно от влезлите отвън лица. Със себе си те носели страхове, мечти, фантазии и кошмари, каквито има всеки от нас, а тук те се превръщали в реалности — светът ги правел такива. Ето така се появили и лупите. Джонатан се боял от тях още от най-ранно детство, защото от всичко най-много мразел страшните приказки за вълци и всякакви други зверове, дето вървят изправени на два крака и говорят като хора. Гърбушкото го примамил да дойде в неговия свят, но с него дошли и тези страхове, сетне вълците започнали да се променят, а броят им все повече да се увеличава. Само те — единствени — не се бояли от Гърбушкото, сякаш тайната Джонатанова омраза към измамника се прехвърлила и в

тях. И сега били най-голямата заплаха за съществуването на кралството, макар и тя самата да била фактор, който Гърбушкото смятал да използва в своя полза.

Момчето на име Дейвид обаче се оказало по-различно от другите, примамени от гърбатия. Смело било, изобретателно, помогнало за унищожаването на Звяра и вещицата от Замъка на трънаците. Дейвид не го съзнавал, но всъщност кошмарите му или поне някои части от тях — като Звяра например — също се превърнали в реалност на този свят, защото такъв бил тукашният ред. Гърбушкото обаче се изненадал най-много от друго как Дейвид се справял с някои свои чувства. Гневът и мъката го улеснявали да прави неща, трудни за повечето много по-възрастни хора. Момчето било силно, достатъчно силно, че да побеждава страховете си. В същото време вече успявало да надделява над омразата и завистта. Велик крал би излязъл от него, казвал си Гърбушкото, веднъж да съумее да го постави под подходящ контрол.

Само че времето било малко за гърбатия, изтичало. Спешно се нуждаел от ново дете, чиято живителна сила да вземе. Успее ли да изяде сърцето на Джорджи, продължителността на живота му ще стане негова. С други думи, съдено ли му е на Джорджи да живее стотина години, то те ще преминат на Гърбушковата сметка, а душата на бебето ще остане завинаги заключена в някоя стъкленица. Нощем ще сияе, а спящият на тясното си легло измамник ще поглъща излъчващата се сила.

В момента положението вече било много сериозно. Според пясъчния часовник на гърбатия му оставал само един ден, а дори по-малко. Още преди полунощ Дейвид трябвало да предаде братчето си. Но както си стоял край живите огледала, изведнъж зърнал изникващите като сенки по хълмовете около замъка космати същества. Тогава за пръв път през прекалено дългия си живот изпитал страх, макар че сетните детайли на последния му отчаян план били вече почти готови.

А вълчите сили се събирали и се готвели за нападение срещу замъка.

Докато Гърбушкото наблюдавал подготовката на вълчата армия, Дейвид задъхано тичал по подземните тунели на път към тронната зала, праметнал през гръб чувала със стъкленницата и Ана. Вече недалеч от скритата зад гоблена врата, ясно дочул виковете на множество хора, топуркане на десетки крака и най-вече звън на оръжие и брони. Запитал се дали пък причината за тях не е неговото отсъствие и се замислил за едно прилично обяснение. Открехнал вратата, надникнал изпод гоблена и ясно чул заповедите на Дънкан. Той вече разпределял хората си — част за вътрешна охрана, други изпращал по стените на крепостта и бойниците. Давал спешни нареждания за барикадиране на всички второстепенни изходи и входи на крепостта. Дейвид издебнал подходящ миг, когато военачалникът бил с гръб към вратата, промъкнал се светкавично и хукнал по стълбището към балкона. Волю-неволю срещнал множество хора, но никой не му обърнал внимание, тогава вече бил сигурен, че не той е причината за цялата тази паника. Щом влязъл в спалнята, бързо затворил вратата, извадил стъкленницата от чувала и веднага установил, че сиянието ѝ е много по-слабо от преди. Горкото момиченце лежало свито на дъното, а лицето му било още по-бледо.

— Какво ти е? — викнал Дейвид уплашено.

— Продължавам да се променям и да отслабвам.

Момчето не знаело какво да каже, та поне малко да я успокои. Потърсил подходящо скривалище за стъкленницата, спрял се на сенчест ъгъл в големия прашен дрешник, целият в паяжини с останки от мъртви насекоми. Понечил да я остави там, но Ана приплакала.

— Моля те, само не тук. Толкова години съм била сама в мрака, вече не издържам, а пък едва ли ще остана в този свят още много време. Постави ме на прозореца, за да гледам оттам дърветата и хората. Ще кротувам, никой няма да се досети да ме потърси тук.

Тогава Дейвид открехнал един от прозорците и видял, че отвън има балкон с парапет от ковано желязо, на места ръждясал и разклатен, но тежестта на съда сигурно би могъл да издържи. Постабил го внимателно в ъгъла, а Ана веднага залепила лице в стъклото и за пръв път му се усмихнала.

— О, безкрайно съм ти благодарна. Тук е чудесно. Погледни само реката, дърветата на отвъдния бряг! И всички тези хора, толкова

много човеци! Благодаря ти, Дейвид. Точно такива неща ми се искаше отново да видя.

Но Дейвид вече не я слушал, защото в същия миг отсрещните хълмове потъмнели от появилите се по тях зверове — черни, сиви, бели форми вече тичали към крепостта, хиляди и хиляди от тях. При това личала дисциплина и някакъв ред, досущ както в подразделенията на щурмуваща укрепление армия. На най-високия хълм срещу замъка стояли командирите ѝ — двукраки вълци, облечени в човешки дрехи. Виждало се и друго: че те направляват атаката с помощта на десетки вестоносци — бързоноги вълчици, които постоянно сновели между командния пункт на лупите и предните линии на нападението.

— Какво става? — усетила суматохата и Ана.

— Вълците са тук, нападат — отвърнало момчето. — Искат да убият краля и да превземат кралството.

— Джонатан ли? — зяпнала Ана и по лицето ѝ се изписал такъв ужас, че Дейвид за миг забравил за щурма и съсредоточил цялото си внимание към дребната, топяща се детска фигурка зад стъклото.

— А ти защо толкова се тревожиш за него, след като именно той те е предал на Гърбушкото и му е позволил да ти отнеме живителните сили и да те остави да гниеш в този стъклен затвор? Какво друго, освен омраза можеш да изпитваш към такъв човек? — чудел се Дейвид.

Ана поклатила глава и изведнъж му се сторила много по-възрастна от преди. На външен вил изглеждала като дете, но присъствието ѝ в този тъмен свят било далеч по-дълго от неговото, а придобитите знания, търпимост и мъдрост — да прощава например решително повече от неговите.

— Но той ми е брат — отвърнала тя. — Обичам го. Без значение е какво ми е сторил. Бил е млад, глупав, при това и разгневен, когато се е съгласявал с исканото от Гърбушкото. Сигурна съм, че ако днес има възможността да върне времето назад, би го направил, без да се замисля. Не искам нищо лошо да му се случва. Помисли и какво ще стане с всички тукашни хора, ако вълците успеят и завладеят света, за да го управляват посвоему? Та те ще избият всичко живо зад тези стени и колкото и малко добро да има тук, и то безвъзвратно ще загине.

Дейвид я слушал и се удивлявал как е било възможно Джонатан да намрази и предаде такова момиче. Трябва да е бил много разстроен

и тъжен, тогава гневът и мъката са го обсебили и унищожили всичко добро в него.

В същото време вълците напредвали и се прегрупирали, за да превземат човешкия замък, да убият краля и всички, които го подкрепят. Но пък стените били високи и дебели, вратите — добре затворени, допълнителните и второстепенните изходи — барикадирани и завардени, на всеки прозорец и бойница стояли добре въоръжени защитници. Вълците били далеч по-многобройни, но пък се намирали отвън и за момента Дейвид не виждал начин, по който те ще могат да проникнат в крепостта. При това положение биха могли да вият и реват колкото си поискат, а лупите да изпрацат безброй нареждания и команди. Въпреки всичко замъкът си оставал непревземаем.

XXX

ЗА ПРЕДАТЕЛСТВОТО НА ГЪРБУШКОТО

В същото време дълбоко в земната утроба Гърбушкото напрегнато наблюдавал как последните песъчинки изтичат от горното кълбо на часовника, отброявайки собствения му край. Усещал, че силите го напускат, цялата му система отслабва и е на път да се разпадне. Зъбите му затракали, по устните му се появили язви, кръв закапала изпод извитите нокти, очите му пожълтели и кървясали. Кожата му изсъхвала и се пропуквала, в нея се отваряли дълги, тесни рани, а те ужасно смъдели и той ги разчесвал, разкривайки сухожилията и мускулите отдолу. Ставите го болели жестоко, косата му започнала да окапва. Умирал, но не изпадал в паника. И други подобни мигове имало в миналия му, изпълнен с ужасии и жестокости живот. И друг път бил на косъм от смъртта случвало му се да попада на неподходящо дете, такова, дете предателство спрямо най-близкия си не би могло да извърши. И друг път се налагало да остава известно време без крал или кралица, които да манипулира. Но в края на краищата винаги се намирал изход и начин да ги развали и поквари. Или както предпочитал да казва — те сами да се продадат.

Гърбушкото вярвал в злото и смятал, че то по рождение е заложено във всеки човек — къде мъничко, къде повече. Въпрос на време и умение е да го откриеш и култивираш в съответния обект. Ето и това момче Дейвид, и в него имало толкова гняв и завист, и обида, колкото във всяко друго познато му момче или момиче. Само дете Дейвид му се противопоставял по някакъв начин и не се поддавал въпреки цялостната обработка. Затова и идвало времето за последния залог, а той носел и огромен риск. Въпреки всичко постигнато, въпреки цялата си храброст момчето си остава момче, нали така? Така е и с Дейвид. Далеч от дома, отделен от баща си и познатия стар живот. Дълбоко вътре в себе си е сам и уплашен, страх го е, няма как да е другояче. Само Гърбушкото трябва да отключи страха докрай, така че той да стане неудържим. Тогава Дейвид ще назове бебето по

име и измамникът ще получи нов живот. А след време ще започне да търси и заместник на самия Дейвид. Страхът е сублимният ключ. Гърбушкото знаел отлично, че изправени пред смъртта, повечето човеци биха дали всичко, биха направили невъзможното, само и само да останат живи. Ще ридаят и чупят пръсти, ще молят, убиват и предават само и само кожицата си да спасят. Значи трябва само много да уплаши момчето, а веднъж ужасено, то ще му даде всичко.

И това скверно, гърбато и по-вехто от човешката памет същество напуснало бърлогата с живите огледала и часовника, паяците и очите на смъртта, минало под замъка, стените и сградите, продължило още напред, профучало по надупченото с безкрайни тунели като медена пита царство, изскочило на една поляна.

А когато чуло вълчия вой, вече знаело къде отива.

Дейвид се колебаел дали да остави Ана сама — прекалено безпомощна му се виждала. Дали няма да изчезне завинаги, ако я зареже сега, в този критичен за всички момент? Прекарало безкрая в мрак и самота, сега момиченцето било истински щастливо и благодарно за присъствието му. Разказало му за прекаранията с Гърбушкото десетилетия, за извършените от него безчинства, ужасяващите мъчения и наказанията, налагани на всички, които някога са го ядосвали с нещо. На свой ред Дейвид разправял за мъртвата си майка, за къщата на Роуз и Джорджи — същата, където Ана живяла за кратко след смъртта на родителите си. При споменаването на бившия дом отслабващата Анина аура проблеснала силно и тя ревностно започнала да го разпитва за всичко в него, за недалечното село, за промените след изчезването им с Джонатан. Дейвид говорел безспирно, спрял се още и на голямата война в Европа, огромната армия, която кръстосвала континента нашир и надлъж, унищожавайки всичко по пътя си.

— А ти избяга от онази война само за да попаднеш в друга тук? — възкликнало момиченцето.

Дейвид скръбно поклатил глава и се загледал в дългите вълчи редици, целенасочено и организирано прекосяващи долината. Край немали хищниците, откъм хълмовете отзад се задавали още и още от тях. А, изглежда, и други подкрепления продължавали да пристигат,

докато сивите и черните вече заемали позиции около замъка. Също както и Флечър преди известно време, така сега и Дейвид бил най-вече изненадан и разтревожен от реда и дисциплината сред зверовете. В същото време се надявал, че това е нещо нетрайно и крехко, защото без лупите вълчата глутница тутакси би загубила координация и целеустременост. Отделните групи ще се сблъскат и вероятно ще се насочат назад, към домовете и собствените си територии. Но дори и в това се усещала ролята на лупите — но свой образ и подобие те покварявали и обикновените си четириноги събратя. Себе си имали за по-извисени и по-напредничави, но всъщност замисли ли се човек, би могъл да види, че тяхната роля е далеч по-отрицателна. Като порода също били нечисти мутанти — нито човеци, нито истински вълци. И природата им била двойка, две противоположности в постоянна борба помежду си, без да се знае коя ще надделее. А в очите на Лерой играели реално налудничави огънчета — в това Дейвид бил повече от сигурен, вече го бил виждал.

— Джонатан няма да преклони глава пред тях — твърдо рекла Ана. — А те в замъка не могат да влязат. Защо не си тръгват? На какво се надяват.

— На нещо случайно, може би на извънредна възможност — отвърнал Дейвид. — Възможно е също Лерой и лупите около него да имат план. Пък може и да се надяват кралят грешка да направи. Но да се връщат назад не могат. Защото никога вече няма да съумеят да съберат толкова мощна, многобройна армия. А провалят ли се сега, сетне шансът да оцелеят постоянно ще намалява, докато изчезне.

В този миг се отворила вратата на спалнята, влязъл предводителят на кралската гвардия. Дейвид веднага затворил прозореца с надеждата Дънкан да не забележи стъкленницата с Ана.

— Кралят желае да разговаря с теб — рекъл той.

Дейвид кимнал и се върнал при леглото. От страничната колона на балдахина свалил колана с меч и го закопчал на кръста. Смятал, че въпреки крепостните стени и множеството въоръжени войни в замъка сега се полага и той да бъде в тон с обстановката. Пък вече бил свикнал да носи оръжие и без него дори се чувствал странно, все едно не е облечен както подобава. А как само му липсвал мечът по време на краткото посещение в Гърбушковата бърлога. Там — сред вековните уреди за мъчения и причиняване на болка — осъзнал колко е уязвим.

Досещал се още, че гърбатият ще забележи отсъствието на Ана, няма как иначе, и веднага ще тръгне да я търси. Едва ли ще му отнеме много време да се досети кой я е откънал. А няма начин да се изправи пред гнева му с голи ръце, нали?

Гвардеецът не възразил срещу оръжието. Дори му казал да вземе и всичките си принадлежности.

— Ти тук едва ли вече ще се завърнеш — рекъл той.

Нещо сякаш мушнало Дейвид право в сърцето и с голяма мъка се удържал да не извърне глава към току-що затворения прозорец.

— А защо? — запитал той с тревога.

— Това ще ти каже лично кралят — отвърнал войнът. — Идвахме преди известно време да те търсим, но тук нямаше никой.

— О, излязох за малко, колкото да надникна...

— Бях те предупредил изобщо да не напускаш помещението.

— Чух вълчия вой, затова излязох — да разбера какво става. Само че хората вече бяха прекалено заети с различни задачи, затова веднага се прибрах обратно.

— От зверовете няма какво да се боиш — рекъл Дънкан. — Тези стени са издържали на какви ли не нападения, никой не е прониквал тук силом. Та сега някаква си животинска глутница ли ще успее в онова, което се е оказвало невъзможно за човешка армия. Но хайде да вървим, че Негово величество чака.

Дейвид набързо събрал нещата си в чантата, без да забравя и намерените в бърлогата под замъка стари дрехи. Сетне последвал гвардееца по пътя към тронната зала. На прага се спрял за секунда и хвърлил отчаян поглед към прозореца. Сторило му се, че съзира Аниното сияние, макар и съвсем слабо.

В гората зад вълчите линии имало голяма заснежена поляна. На нея сред купчинки пръст, трева и снежна вихрушка зейнала дупка, а от нея изскочил Гърбушкото. В ръка държал един от смъртоносните си закривени кинжали — за всеки случай, защото тукашната му работа била повече от опасна. Трудно би могъл да разговаря приятелски с вълците. Техните лидери — лупите — познавали добре силата и възможностите му. Затова му вярвали точно толкова, колкото и той на тях — никак. А носел и отговорност за смъртта на прекалено много

техни другари, та едва ли биха му простили. Пък попадне ли случайно в лапите на някоя от множеството събрани в армията глутници, едва ли ще живее достатъчно дълго, че да се опита да се пазари, за каквото и да е.

Тръгнал към ариергарда на вълчата армия бавно и извънредно внимателно и скоро забелязал група двукраки в армейски униформи — ограбени от телата на мъртви войници, разбира се. Това била част от лупите, които пушели с лули и обсъждали начертана направо в снега карта на замъка с военните му съоръжения в опит да намерят начин за проникване. Вече били разпратени множество съгледвачи да оглеждат крепостните стени отвсякъде за възможни пролуки, пукнатини, неохранявани канали или подобни дупки. За отвличане на вниманието на защитниците били използвани сиви и бели вълци и множество от тях намерили смъртта си под градушката отправени към тях стрели. Белите се виждали по-трудно на снежния фон, затова повечето успели да доближат стените и се опитали да намерят някакъв вход. Но задачата била неизпълнима и онези, които оцелели, се завърнали да докладват, че замъкът е непревземаем. Точно така, както изглеждал от разстояние.

Гърбушкото се доближил достатъчно, колкото да чува гласовете на лупите и да подуши смърдящата им козина. Глупави, суетни същества, мислел той. Какво като са се облекли като човеци и имитират маниерите и поведението им — пак от тях се носи вонята на зверове и си остават животни, макар и амбициите им да са съвсем други. Гърбушкото ги мразел много, още повече ненавиждал Джонатан заради играта на въображението му. Всъщност в реалност ги превърнало именно то, създавайки първообраза на момичето с червената шапчица като техен първородител. Наблюдавал развитието им още навремето с все по-нарастваща тревога. Вече се опитвали да имитират членоразделна реч, ръмжали и виели по особен начин, изправяли се на задните лапи и размахвали предните в опит да вървят като хората. Но докато в началото било дори и смешно, сетне нещата станали опасни: муцуните им се видоизменили, интелигентността им нараснала, а най-бързо схващащите и най-будните от тях направили голяма стъпка напред. Опитал се да внуши на Джонатан да ограничи разрастването на новия вид, но било вече късно. Изпратените войници били лесно победени, а местното население — ловци и селяни — се

бояло от зверовете и единствено строяло все по-високи и по-високи ограждения и защитни огради около селищата си, а нощем здраво залоствало къщите си. Докато се стигнало до сегашното критично положение: водена от получовеци полузверове вълча армия да напада кралския замък с намерението да убие владетеля и да заграби кралството за себе си.

— Добре, добре — мърморел на себе си гърбавият. Щом ви трябва кралят, вземете си го. Ваш е. Аз и без това от него повече полза нямам.

Направил обход, заобикаляйки заседанието на вълчите военачалници и приближил един от часовете — вълчица била. Внимавал да не го подуши, съобразявал се с посоката на вятъра, помагало му движението на танцуващите във въздуха снежинки. Промъкнал се на достатъчно близко разстояние и тя го усетила, но съдбата ѝ била вече предрешена. Гърбатият скочил върху нея, забивайки кинжала дълбоко в тялото, но без да я убива, само здраво стискал челюстите ѝ, за да не подаде сигнал. Женската рухнала на земята омаломощена, кръвта ѝ бързо обагрила снега. Сега настъпил желаният от кривогърбия миг — освободил челюстите и тя заквичала и завила в агония, привличайки вниманието на глутницата към себе си. Това бил най-опасният момент в Гърбушковия план, по-рискован от всичко друго. Искал да го видят, но не и да го хванат. Четири огромни сиви звяра се подали от гората и надали толкова силен вой, че да предупреди останалите. Зад тях веднага се показал един от лупите, облечен в гвардейска униформа: светлочервена куртка с ширити и позлатени копчета, бели бричове, на места зацапани от кръвта на предишния собственик. На черен кожен колан носел запасана дълга сабя и вече я измъквал от ножницата, търсец с поглед нападателя на вълчицата.

Гърбушкото го познал веднага — това бил самият Лерой. Звярът, решен да стане крал, най-мразеният и най-опасният сред лупите. И спрял за миг, изкушаван от представената му възможност и близостта на най-големия му враг. Въпреки че постоянно отслабвал и губел подхранваната от Ана живителна сила, въпреки раните гърбатият съществувал много отдавна в този свят, притежавал неизмерими умения и магически опит, затова не бил противник за подценяване. Бърз и точен, знаел, че ще успее да убие четирите сиви звяра, тогава

ще остане само Лерой и трофейната му сабя, с която той реален боен опит нямал. А него убие ли, вълчата армия със сигурност ще се разпадне и разпръсне, защото този екземпляр бил истинският ѝ лидер. Той обединявал и координирал отделните глутници с помощта на силната си воля и интелигентност. Останалите лупи не били толкова развити умствено, тях лесно ще догони и убие поотделно. Или пък ще ги довършат воините на новия крал.

Новият крал! Тези слова били ключовите — те го върнали в реалността тъкмо навреме, защото зад Лерой вече се показвали още вълци и лупи, а встрани се прокрадвал и патрул бели зверове. За миг всички те спрели, заковали очи в най-страшния си враг, полунадвесен над умиращата вълчица. Именно тогава Гърбушкото надал победоносен вик, размахал окървавения кинжал в ръка и хукнал да бяга. Вълците мигом го последвали, цялата група полетяла с вой и рев през дърветата, изсипала се на поляната с трескави за кръв очи и провисени, мокри от слюнката езици. Един от белите се откъснал от групата и хукнал да пресече пътя на бягачия. Там теренът бил наклонен, животното бързо набрало скорост и изпружвайки силните си задни крака, се хвърлило към гърлото на гърбатия, широко разчекнало зъбата паст. Само че Гърбушкото бил с прекалено голям опит в тези неща, той се спрял, приклеknал и умело завъртайки острието, разпрал гърбуха на летящия към него звяр отдолу. Звярът тупнал мъртъв до него, гърбатият отново побягнал. Вече приближавал дупката в поляната — десет метра, пет, още малко, — когато над главата му силно изсвистяла сабя. Блокирал удара с кинжала, само че лупът се оказал по-точен от очакваното и разпрал дрехата му, а Гърбушкото залитнал от инерцията, почти загубвайки равновесие. Лерой отново вдигнал сабята и сигурно би нанесъл фатален удар, но измамникът не паднал, а само разиграл още един от хилядите си трикове. Преструвайки се, че е сериозно ранен, изпуснал кинжала и залитнал назад към дупката, като притиснал въображаемата рана с лявата ръка. Вълците ги заобиколили в кръг и завили триумфално, очаквайки лидера си да довърши ранения. А Лерой се извърнал към тях и изръмжал страшно — това било знак да замълчат, защото в него вече говорела суетата. Тогава вълчият лидер вирнал глава и се присмял на Гърбушкото.

— Фатална грешка направи — трябваше в замъка да си стоиш. Там щеше да бъдеш в безопасност и да поживееш още малко време, макар че ние непременно ще го превземем и...

Тук гърбатият се изсмял високо в лицето му, което в същия миг с щръкналите си по главата косми и скъсената муцуна почти приличало на човешко.

— Ами, грешката си е твоя! Я се погледни — нито си човек, нито си звяр. Ще попиташ какво си? Ще ти кажа: някакво жаловито, смешно същество между двете. Истинската си природа ненавиждаш, стремиш се да станеш такъв, какъвто всъщност не можеш. Променяш външния си вид, като се преобличаш в разни красиви дрехи, до една откраднати от мъртвите ти жертви. Ама в себе си пак ще си останеш вълк. Но хайде да допуснем, че изцяло се промениш и заприличаш на онези, които преследваш и избиваш. Тогава какво ще стане? Ти ще изглеждаш като човек и глутницата няма да те признава за свой. Значи на гибел те обрича именно онова, към което най-много се стремиш. Защото събратята ти ще те разкъсат и ще те изядат така, както ти си изяждал другите. А до тогава... хибрид жалък... хайде да ти кажа сбогом!

И тогава изведнъж потънал в дупката просто за частица от секундата и изчезнал, а Лерой останал на място зяпнал и няколко секунди не успял да разбере как врагът му го изиграл толкова просто. Вирнал муцуна да изреве от гняв, но от гърлото му излязла само измъчена, подобна на хриптене кашлица.

Сбъднало се именно онова, което Гърбушкото предсказал: трансформацията на Лерой завършвала, вълчият му глас се заменял с човешки. Прикривайки изненадата от загубата на способността да вие, лидерът гневно махнал с лапа на двама от съгледвачите да проверят дупката.

Те неохотно приближили, подушили земята, единият тревожно заврял муцуна в отвора, но бързо я отдръпнал от страх врагът им да не дебне отдолу. Нищо не се случило, опитал пак. Познатата миризма на гърбатию била налице, но бързо отслабвала.

Лерой застанал на коляно, огледал отвора отблизо и се замислил върху възможностите. Въпреки самохвалните закани преди малко отлично разбирал, че едва ли ще намерят лесен начин да проникнат в замъка. А не нападнат ли съвсем скоро, редът ще започне да се разлага,

вълчата армия ще стане неспокойна, но най-лошото е, че все повече и повече ще огладнява. Съперничещите си глутници ще се опълчат една на друга, току-виж сериозно се сбили. Ще има много жертви и канибалско изяждане на себеподобни. И в края на краищата вкупом ще се обърнат срещу него и другите лупи. Значи нужно е да се действа, и то незабавно! Изходът е някак да се влезе в крепостта. Тогава вълците ще имат храна достатъчно дълго време, а той и помощниците му ще седнат да съставят планове за нов ред.

И ето го сега този тунел. Врагът им просто е направил грешка, като им го показва, нали? А може би е имал намерение именно него — Лерой — да нападне? Но каквато и да е била причината, сега този проход им дава така дългоочаквания шанс, нали? Вярно, че е доста тесен, колкото да пропусне по един вълк или луп, при това в колона по един. Но една неголяма сила може да проникне оттук в замъка именно по този начин. Сетне членовете ѝ ще се прокраднат до портите и ще ги отворят отвътре. А веднъж армията като нахлуе, лесно ще ликвидира съпротивата и ще се разправи със защитниците. И зарадван от намерения изход, Лерой се извърнал към един от помощниците.

— Веднага изпрати малки групи да атакуват замъка и да отвличат вниманието на воините по стените. Сетне придвижи главните сили напред и нека стоят в пълна бойна готовност за обща атака. А най-опитните сивчовци доведи тук. Хайде действай!

XXXI

ЗА БИТКАТА И ЗА СЪДБАТА НА ОНЗИ, КОЙТО ИСКАЛ ДА БЪДЕ КРАЛ

Кралят полулежал на трона с увиснала на гърдите глава. Отдалеч изглеждало, че спи, но щом се приближил, Дейвид установил, че очите му са отворени и той е тежко замислен с вперени в пода невиждащи очи. В скута му лежала *Книгата за изгубените неща*, ръката му била върху корицата. Четирима едри стражи стояли по ъглите на тронната платформа, още мнозина били разположени около вратите и на вътрешния балкон. Когато двамата с Дънкан стигнали трона, кралят повдигнал глава и изражението му силно разтревожило Дейвид, чак стомахът го присвил. На кралското лице било изписано отчаянието на осъден на смърт човек, който същевременно знае, че намери ли си заместник, екзекуцията може и да го отмине. А Дейвид веднага усетил, че монархът вижда този свой последен шанс именно в неговото лице. Гвардейският началник се поклонил, сетне се оттеглил, оставяйки двамата насаме, а кралят наредил на стражите да отстъпят встрани, за да не слушат разговора им. Тогава се опитал да си придаде приятелски, доброжелателен вид, само че очите пак го издавали. В тях, както и в гласа му, отчаянието се смесвало с враждебност и лукави нотки.

— Надявах се, че с теб ще говорим при по-щастливи обстоятелства — започнал той. — А сега се намираме под обсада. Това обаче не е причина за тревога или страх. Онези отвън са най-обикновени зверове и ние винаги ще ги превъзхождаме във всяко едно отношение.

Изрекъл тези слова и повелително махнал с ръка на момчето да се изкачи по стъпалата по-близо до него.

— Я ела насам, момче.

Дейвид изпълнил нареждането и се качил на платформата. Сега вече били лице в лице. Ръцете на краля били неспокойни, шавливи, постоянно се местели, опипвали страничните облегалки на трона, а

пръстите му играели по красивите украшения, релефи и скъпоценни камъни. И сега галели изящен рубин в съседство с не по-малко красив изумруд.

— Прекрасен трон, нали така? — подхвърлил той на Дейвид.

— Да, много е хубав — неохотно отвърнало момчето и монархът му хвърлил остър поглед, опитвайки се да разбере дали в тона му няма някаква подигравка.

Дейвидовото лице обаче не издавало нищо и кралят решил да премълчи.

— От векове кралете и кралиците на това господарство са управлявали от този трон и това място. И знаеш ли кое е общото между всички тях? Ще ти кажа: те всички са били от нашия свят. Твоят свят — твоят и моят свят. Умре ли един владетел, друг прекосява границата между двата свята и поема трона. Така вървят делата тук и да бъдеш избран за крал е много голяма чест. А сега тя е твоя.

Дейвид замълчал, а кралят продължил:

— Зная, че вече си се срещал с Гърбушкото. Не бива обаче да се заблуждаваш: външността му лъже. Той е добронамерен, макар че обича така, как да кажа, малко да *манипулира* истината. Той следи пътуването ти в този свят още от самото начало. Имаше опасни мигове, когато смъртта надвисваше над теб и ти се изтръгваше от страшните ѝ нокти само благодарение на неговата намеса. Зная, зная — той ти е обещал, че ще те върне у дома — още в началото, нали? Само че това е лъжа. Той няма такива умения, нито такава власт, поне не и докато не предявиш претенции за трона. Веднъж обаче, когато заемеш полагаемото ти се място... е, тогава можеш да му заповядваш каквото си поискаш. Но откажеш ли трона, ще те убие и ще се насочи към друг. Такъв си е той.

Значи трябва да приемеш онова, което ти се предлага. Сетне, не ти ли хареса, не ти ли допада да управляваш, пак можеш да му заповядаш да те върне у дома и с това сделката ще приключи. Ти ще бъдеш кралят, нали? А той просто твой поданик. И какво иска той от теб? Иска само брат ти да дойде тук, да имаш близък човек край себе си като владетел на новия свят. А след време и баща ти може да дойде, ако речеш. Представи си само колко горд ще се почувства да види първородния си син седнал на трона, а? Владетел на огромно господарство! Е, какво ще кажеш?

Щом кралят изрекъл тези фалшиви думи, с тях си отишло и всяко съжаление, което Дейвид бил изпитвал към него до този момент. Всичко казано от този човек на трона било измислица, лъжа. Особено последните слова. Монархът не знаел, че той е надниквал в *Книгата за изгубените неща*, че е влизал в Гърбушковата бърлога и е научил за съдбата на Ана. Че е разбрал истината за детските сърца и предназначението на затворените в стъкленици детски души, подаващи живителна сила на измамника, за да продължавала съществува през вековете. Дейвид разбирал, че кралят е отчаян, смазан от чувство за вина и мъка, че иска да бъде освободен от сделката с Гърбушкото. Че за целта е готов да каже всичко, само и само Дейвид да се съгласи да заеме мястото му. Но това пак не го оправдавало. Решил да опита нещо друго.

— Това в ръцете ви не е ли Книгата за изгубените неща? — запитало момчето. — Чух, че съдържа различни знания, може би и магия. Вярно ли е?

Кралските очи светнали.

— О, да, точно така, много вярно. Ще ти я подаря в мига, когато ти предам трона и короната. Това ще бъде моят подарък на коронясването. С нейна помощ можеш да заповядваш на Гърбушкото да изпълнява волята ти, а той ще трябва да се подчинява. Веднъж щом станеш крал, аз повече няма да имам нужда от нея.

За миг монархът сякаш съжалил за казаното. Пръстите му погалили кориците на книгата, плъзнали се по разнищената подвързия, опипвайки разпокъсаните места. Жестът бил нежен, сякаш живо същество галел, като че сърцето му е в това томче.

— А с вас какво ще стане, щом аз поема короната? — запитал отново Дейвид.

Кралят извърнал очи, преди да отговори.

— Аз ли? О, ще си намеря някое тихичко местенце и ще се порадвам на новата си свобода. Пък може да отскоча до нашия си свят да видя какво е новото, какво е старото.

Думите обаче звучали кухо, фалшиво, а гласът потрепвал под тежестта на угризенията и лъжите.

— Вижте, аз зная кой сте — изведнъж рекъл Дейвид.

Кралят едва не подскочил, примигал и се навел напред на трона, вперил широко отворени очи в него.

— Какво, какво каза?

— Зная кой сте — повторило момчето. — Джонатан Тълви се казвате. Името на осиновената от родителите ви сестричка е Ана. Вие сте ревнували от нея, когато се появила в дома ви, и тази ревност никога не ви е напускала. Тогава се явил и Гърбушкото, обещал ви разни неща, живот без нея и вие сте я предали. Подмамили сте я да ви последва през входа във вкопаната градина и сте я довели тук. Гърбушкото я убил, изял сърцето ѝ, душата ѝ затворил в стъкленица. А книгата в скута ви не съдържа никаква магия, само разни ваши спомени и детски тайни. Вие сте един тъжен, зъл старец. Можете да си запазите за вас и трона, и кралството. Аз не го искам. Изобщо нищо не искам от вас.

От сенките изскокнала фигура.

— Тогава ще умреш — заканил се Гърбушкото.

Сега изглеждал съвсем състарен, много по-сгърбен и отпаднал от предната среща с Дейвид. Кожата му била напукана, покрита с язви и открити рани. И по лицето и ръцете му имало рани, от тялото му се носела неприятна воня на загнило и развала.

— Виждам, че не си изгубил много време — заканително заговорил той. — Пъхал си носа си тук и там, където не ти е работа, а? И си взел нещо мое. Къде е тя, казвай?

— Тя изобщо не може да бъде *твоя* собственост — отвърнал Дейвид. — Тя не принадлежи никому.

И с тези думи измъкнал меча. Усетил, че ръката му потреперва леко. Гърбушкото само се изсмял.

— Е, добре — рекъл той. — От нея и без това повече полза няма. Само че внимавай и с теб да не стане същото, защото тогава... Дойде ли смъртта за теб, никакъв меч няма да я спре. Мислиш си, че си храбър, ама хайде да те видим как ще се държиш, когато усетиш топлия вълчи дъх и слюнка покапе по гърлото ти, дете ще го прегризат като едното нищо, а? Тогава ще ревеш и ще ме молиш за помощ, ама аз... Пък може би ще ти помогна, какво ще кажеш? Може би...

Я ми кажи името на брат си, тогава ще те отърва от болка и смърт. А на него нищо няма да му се случи, обещавам ти. Това кралство има нужда от крал. И ако се съ согласиш на трона да седнеш, ще го оставя жив, друг ще си намеря... време имам още. Не е изтекъл всичият пясък, както си мислиш. Двамата ще живеете заедно тук, ще

управлявате справедливо и почтено. И неразбориите ще отминат. Дума ти давам. Само ми кажи името му!

Сега и виделите изтеглени меч стражи се приближавали с насочени оръжия, готови да посекаат момчето, посегне ли на краля. Само че монархът вдигнал ръка в знак, че всичко е наред, и ги спрял. Те застинали на място като настървени кучета, всеки миг готови да хукнат напред.

— Слушай, не ми ли го кажеш, веднага се връщам във вашия свят и ще го убия както си спи в люлката, чуваш ли? — закарал се отново Гърбушкото. — Дори и това да е последното нещо, което ще успея да направя. Избирай бързо! Или двамата ще управлявате заедно, или ще умрете поотделно — ти тук, той — там! Друг начин няма.

Дейвид поклатил глава.

— Не. Няма да *ти* позволя.

— Какво, какво? Няма да ми *позволиш* ли?

Гърбушковото лице се сгърчило в необуздан гняв, заедно с думите от устата му изхвъркнали пръски кръв.

— Знаеш ли какво ще ти кажа? Само слушай... — ревнол той, но вече нямал същата сила, личало, че с всеки миг отслабва. — ... Ще ти кажа истината за света, където толкова отчаяно се опитваш да се завърнеш. Това е място, където хората страдат, източник на болка, безумства и мъки. Когато го напусна, война бушуваше, градове загиваха сред огън, пепел и дим. Жени и деца умираха, разкъсвани от бомби, пускани от самолети, чиито пилоти също имат съпруги и семейства. Твоят свят се самоубива, самоунищожават се, но най-смешното е, че и преди войната нещата не бяха много по-добри. В нейно лице хората от твоя свят си намират извинение да упражняват скритата в тях жестокост, да убиват, да унищожават себеподобните с най-голяма наглост и безнаказано. Войни е имало преди, ще има и занапред, човеците все така ще се бият, нараняват, осакатяват и предават едни други, защото това е в човешката природа.

Но дори и някак си да успееш да избегнеш войната, момченце, какво друго ти е приготвил животът, знаеш ли? Вече си наясно какво може да му се случи на човек в твоя свят. Ето, той ти отне майката, изсмука здравето й, затри красотата й и я захвърли на бунището като загнил, никому ненужен плод. И други, които обичаш, ще ти бъдат отнети по същия начин, помни ми думите! Ще изгубиш любима, деца.

Те ще вехнат и чезнат от някоя незнайна болест и любовта ти няма да е достатъчна да ги спаси. И ти самият ще закъсаш със здравето. Ще остарееш, ще се превърнеш в болнав, хленчещ дъртак. Краката ще те болят, зрението ти ще отслабне, целият ще се сбръчкаш, кожата ти ще увехне. Ще изпитваш страшна болка и никой лекар няма да може да ти помогне. Болести разни ще си намерят уютно, топличко място в организма ти, там ще се размножават и разпространяват, ще те унищожават клетка по клетка, а ти ще се молиш на лекарите да те оставят да умреш, че да спре цялото това мъчение, но няма да го направят, защото е противно на етиката им. И така ще се влачиш, без близки, без приятели, без любим човек топла дума да ти каже и по челото да те погали. А смъртта ще те дебне от сенките в мрака и оттам ще ти маха с косата. Затова разбери: животът, който остави там, изобщо не е живот! А тук можеш да бъдеш крал, аз ще ти помогна да стигнеш до най-дълбоки старини с достойнство и без болка. А дойде ли краят ти, всячески ще го улесня: ще заспиш леко, с усмивка, за да се събудиш в рая на своите мечти, защото всички хора имат свой рай — създаден в бляновете им. И всичко, което искам в замяна, е да кажеш едно име. Хайде кажи го! Казвай, преди да е станало прекалено късно!

Още последната дума не доизрекъл и гоблените зад кралския трон се раздвижили. Показала се голяма вълча глава с хищно разтворена пасть. Сивата сянка раздрала висящата на стената материя и полетяла към най-близкия страж. Зъбите изщракали и войнът рухнал мъртъв с разкъсано гърло. Сред гъста градушка от пуснати от стражите по балкона стрели звярът надигнал окървавена пасть и надал силен, страховит вой, който разтърсил двореца. В следващия миг паднал с прободено сърце, но след него нахлули още и още вълци, докато гобленът се свличал на пода сред облаци прах. Сивчовците нападали тронната зала — най-лоялните на Лерой войници, а и най-свирепите сред четирикраките му последователи. Зазвучали бойни рогове, от страничните врати изскочили множество кралски войни и люта битка започнала. Свистели мечове, летели стрели и копия, вълците налитали стръвно, търсеци пробив сред кралските гвардейци. Скоро подът се покрил с трупове, а кръв имало навсякъде — големи локви, пръски по стените, поточета в улеите между големите плочи на настилката. Воините образували защитна кръгова преграда пред вратата на тунела, но той бълвал все повече и повече зверове, а

умората на воините и численото превъзходство на вълците си казвали думата.

Гърбушкото посочил с ръка ожесточеното меле на битката.

— Виждаш ли? — викнал той високо. Никакъв меч няма да те спаси. Само аз мога да го направя. Кажете името и за секунда ще те изведе от тук. Казвай, иначе загиваш!

От тунела вече излизали и черни, и бели вълци. И цялата тази жестоко настървена и гладна до смърт сбирщина яростно напирала и все повече отблъсквала назад кралските гвардейци. Някои зверове преодолели съпротивата и нахлули в странични коридори и стаи. Кралят скочил от трона и ужасено гледал как стената войници бавно отстъпва назад към трона. Изневиделица се появил Дънкан, последван от шепа гвардейци.

— Елате, Ваше Величество — викнал той. — Трябва да ви изведем оттук!

Кралят обаче се извърнал към гърбатия и гневно кряскал:

— Ти си ни предал! Всички тук си ни предал!

Но Гърбушкото не му обърнал внимание, продължавайки да увещава Дейвид.

— Името! — повтарял той. — Казвай името!

В същия миг зад него вълците разкъсали кръговата отбрана, а от тунела изскочили и няколко двукраки лупи със саби. Повеждайки неголям отряд едри вълци, те се опитвали да отворят коридор сред биещите се в тронната зала, за да стигнат до портите на замъка.

Тогава се появил и самият Лерой. Огледал ожесточената касапница и труповете, сетне и трона. *Неговият* трон! Вирнал глава и надал ужасяващ триумфален вик. Сетне налетите му с кръв очи намерили краля и той се втурнал към него, а с него и няколко сивчовци. Пътят им пресякъл Дънкан, замахвайки с големия си меч, отсякъл главата на първия. Започнала нова битка около трона, но воините били малцина, а и уморени. Гвардейският предводител викнал през рамо:

— Бягайте, Ваше Величество, спасявайте се!

В същия миг паднал с разкъсано гърло, а вълците вкупом наскачали отгоре му. Кралят бръкнал под мантията, в ръката му се появил красив позлатен кинжал и той пристъпил към Гърбушкото.

— Мръсно същество! — с разтреперан от гняв глас креснал той. — След всичките ти интриги и злини, въпреки че направих каквото искаше, ти отново ме предаваш!

— Нищо не съм те карал насила, Джонатан — отвърнал Гърбушкото. — Каквото си направил, направил си го, защото си искал. Никой не е в състояние насила да те накара да вършиш злини. Злото си е в теб, ти си откликвал на своя вътрешна потребност. Такива са хората. Носят злото в себе си, то ги подтиква да постъпват жестоко.

Извадил своя си кинжал и замахнал към краля, а той залитнал и почти паднал. Бърз като светкавица, Гърбушкото се обърнал да хване Дейвид. Но момчето го изпреварило и нанесло удар с меч. Той отворил рана в гърдите на гърбатия, замирисало зловонно, но кръв не потекла.

— Сега ще умреш! — ревенал Гърбушкото. — Последен шанс имаш — казвай името!

И въпреки че залитал, отново опитал да залови момчето. То замахнало с меч, не улучило, а гърбатият успял да го хване за ръката и ноктите му се забили дълбоко в кожата. Наред с болката Дейвид веднага усетил и особено замайване, както при отравяне. Болката тръгнала по вените, кръвта му сякаш замръзнала, мечът се изплъзнал от изтръпналите му, безчувствени пръсти. Загубил представа къде се намира, опрял гръб на нещо, а в следващата секунда забелязал приближаването на Лерой към краля. Монархът замахнал с кинжала, но лупът го ударил със сабята и острието звъннало на каменния под.

— Името! — изпищял Гърбушкото. — Името или те оставям на вълците!

Лерой грабнал стария крал като парцалена кукла в лапите си, отметнал главата му назад, за да оголи гърлото, и тогава извърнал ухилена муцуна към Дейвид.

— Ти си следващият — изръмжал той и отворил зъбата паст.

Бянали се дълги, остри зъби и се забили в гърлото на краля. Рукнала кръв, а очите на Гърбушкото се отворили широко, широко и ужасено, докато кралят издъхвал пред очите му. Тогава голямо парче кожа се обелило от лицето му, досущ изсъхнал стар пергамент, а под него се открила разядена, загниваща плът.

— Не! — неистово изкрещял той и стиснал Дейвид за гърлото. — Казвай името или и двамата загиваме!

Дейвид бил ужасно изплашен, вече наистина виждал края си, но не бил в състояние да предаде братчето си.

— Казва се... — несигурно започнал той.

— Дааа? — заекнал Гърбушкото, загледан как последните капки кръв на краля изтичат, а Лерой се извъръща към Дейвид.

— Той е...

— Името! — омаломощено изстенал гърбатият.

— Той ми е брат! — рекъл Дейвид.

Гърбушкото изпъшкал, а дълбоко в недрата на замъка последните пясъчни зрънца изтекли през отвора на часовника.

В същия миг на далечен балкон в замъка кратко засияла фигурка в стъкленница, сетне завинаги угаснала. Но там нямало никой от нашите герои да чуе последния стон на Анината душа. Щастлив бил — изпълнен с радост и спокойствие, защото на мъченията ѝ бил сложен край, за нея настъпвал вечен мир.

Гърбушкото изревал съкрушено, кожата му започнала бързо да пада, зловонният газ изтичал от изпразненото му тяло със злокобно съскане. Това бил краят на живот, започнал в незапомнени от обикновените човеци времена, обвит в сказания и легенди за множество жестокости и злини. И толкова бесен бил в отчаянието си, че сам започнал да разкъсва собствената си плът. Разпрал кожата на черепа и разцепил главата на две, очите му се завъртели лудешки в орбитите, а той продължавал да къса, дере и цепи. Тялото му се разпаднало на две — през гърлото, гърдите и корема. А от вътрешностите му се пръкнали най-отвратителните същества, които можете да си представите. Стоножки, паяци, бледобели червеи се гърчели и виели по пода, пълзели безцелно, но и те всички замрели, когато последното пясъчно зрънце се отронило в долната част на часовника. Така загинал този злосторник.

Дейвид извърнал трескави очи към Лерой, съзнавайки, че сигурно последният му миг е настъпил. Но в предсмъртна агония вече се гърчел и вълчийт предводител. Отворил уста да каже нещо, а тялото му започнало да се разпада на части като разчупена гипсова фигура. В нозете му паднала едната челюст, сетне и другата. Свлекли се дрехите му, сетне и кожата, краката му се сгънали и той рухнал на пода, пукнатини се появили навсякъде по него. Опитал да се влачи по плочите, но и лапите му се раздробили, а ноктите се превърнали в сив

прах. Дейвид гледал с изумление, но всъщност той единствен разбирал какво точно става.

— Ти беше кошмар на краля, не и мой — рекъл той. Убивайки него, убил си сам себе си.

Очите на звяра примигвали неразбиращо, сетне останките от тялото му — подобие на раздробена демонска статуя — потръпнали и постепенно се стопили във въздуха. И Лерой изчезнал завинаги в отсъствието на човешки страхове, които да му дават живот.

В залата по същия начин се разпаднали и другите лупи. А останалите без водачи вълци подвили опашки и бързо започнали да се измъкват през тунела. В залата влезли още защитници и скрити зад големи бляскави щитове, притиснали към стените последните зверове с насочените си остри копия. Никой не обърнал внимание на Дейвид, който грабнал меча от пода и хукнал навън. По коридорите срещал изплашени слуги и царедворци, но всички те бързали да му направят път. Излязъл на крепостната стена, изкачил се на най-високата бойница, оттам огледал отвъдните поля. Вълчата армия се люшкала безконтролно и останали без водачите си, скоро отделните глутници се нахвърлили едни върху други. Но повечето предпочели да побегнат назад към старата си обител. Големи колони — черни, сиви, бели вълци — вече навлизали в горите и постепенно изчезвали от погледите на намиращите се по стената защитници. А от лупите останали само купчинки пепел. Вятърът ги подгонил и разпръснал по четирите краища на света.

Изведнъж Дейвид усетил нечия ръка на рамото си и рязко се извърнал.

Зад него стоял Дърваря. По лицето и дрехите му червенеела вълча кръв. Тъмни струйки се стичали и по острието на брадвата, образувайки локвички по крепостните камъни.

Дейвид онемял, загубвайки ума и дума. Изпуснал меча и се хвърлил в обятията на едрият мъж. Дърваря го прегърнал, с едната ръка разрошил косата му.

— Мислех си, че са ви убили — със сподавен глас рекло момчето. — Видях как вълците ви влачеха...

— Не се е родил вълк, дето да ми отнеме живота — усмихнал се Дърваря. — Успях да им се отскубна и с бой стигнах до онази полуразрушена къщичка. Барикадирах се там, сетне, изглежда, съм

припаднал от загубата на кръв и съм лежал в безсъзнание няколко дни. Когато се посъвзех, веднага тръгнах по дирите ти, но до днес не успях да си пробия път през вълчата армия. Само че сега трябва да бягаме оттук. Това място няма да съществува още дълго.

А Дейвид наистина усетил, че стената вече се тресе, тук-там се отваряли пукнатини, като змийчета пълзели по зидовете и каменните бойници. Разтресли се и главните сгради в крепостта, от тях започнала да пада мазилка, тухли и камъни. Срутвали се тунелите на огромния лабиринт под замъка, а с него си отивал и светът на кралете и Гърбушкото.

Дърваря извел Дейвид в двора, където го чакал оседлан кон, и го поканил да се качва. Но момчето не можело да остави Сцила на произвола на съдбата, затова хукнало към конюшните. Там още с появата му, изплашена от шумотевицата на битката и вълчия вой, кобилата високо и радостно зацвилила.

Дейвид потупал благородното животно по хълбока, погалил го по шията и челото, пошепнал успокоителни думи. Сетне оседлал Сцила и скачайки на гърба ѝ, последвал Дърваря по пътя извън замъка. Групи войници на коне преследвали бягащите вълци, а през портите се точели колони хора — царедворци и прислужници, всеки натоварен с колкото храна и ценни предмети може да носи. Дейвид и Дърваря хванали по страничен, обратен на бягащите път и пришпорили конете по него, бързайки да оставят зад гърба си превръщащия се в руини замък и вълчите глутници. След време излезли на висок хълм, където спрели и извърнали поглед назад. Гледката била мрачна — крепостта вече я нямало, от нея не останал и камък, а на мястото зеела бълваща прах и зловонни пари огромна яма.

Тогава отново потеглили напред. Пътували заедно много дни и накрая стигнали до гората, където Дейвид за пръв път влязъл в тукашния свят. Сега на старото място единствено дървото, през което минал, било маркирано с канап, защото след смъртта му магиите на Гърбушкото вече нямали сила.

Слезли от конете пред голямото дърво.

— Време ти е да се връщаш у дома — рекъл Дърваря.

XXXII ЗА РОУЗ

Дейвид стоял на място, несигурен в себе си. Хралупата в огромния ствол се виждала ясно. Едно от околните дървета било дълбоко наранено, вероятно от ноктите на силен звяр, по разчупената кора струял тъмен на цвят клей, снегът долу бил също обагрен. Подухнал лек ветреца, разклатил клоните на съседните дървета, а листата им зашумели, сякаш редят успокоителни слова, уверяват ранения другар в съпричастието си. Облаците се разпръсквали, слънчевата светлина ставала все по-ярка, познатият от миналото сумрак вече отстъпвал. Светът се променял за добро, освободен от Гърбушковите измами и лоши магии.

— Сега, когато вече е време да се прибирам — тихо казал Дейвид, — не съм сигурен какво точно искам. Чувствам, че трябва да видя как ще вървят нещата тук. Не ми се ще старото отново да се върне.

— Отвъд са близките ти — възразил Дърваря. — При тях трябва да идеш. Обичат те и без теб животът им е тъжен. Имаш си баща, брат, очаква те и една жена, която ще ти бъде като майка, само да ѝ позволиш. Длъжен си да се върнеш, иначе ги обричаш да страдат. А вече си направил своя избор — нали отхвърли сделката на Гърбушкото. И реши да живееш не тук, а в своя си свят.

Дейвид кимнал. Знаел, че Дърваря е прав.

— Има още нещо — добавил Дърваря. — Видят ли те в този вид, ще ти задават много въпроси. Трябва да оставиш дрехите тук, най-вече меча. От него нужда в твоя свят няма да имаш.

Вярно било казаното. Дейвид и без това вече усещал дрехите на гърба си като чужди. А и голяма била промяната в него, затова му се струвало, че те принадлежат другиму — на някой далечно познат, помлад и някак по-наивен. Детски били те, а и той вече не се чувствал по същия начин. Извадил разкъсаната пижама и робата от чантата и се преоблякъл в тях.

— Искам да ми кажете нещо — помолил той.

— Казвай, ще ти отговоря — рекъл Дърваря.

— Когато пристигнах, вие ми дадохте дрехи. Детски бяха. Имали ли сте деца някога?

Дърваря се усмихнал.

— Много деца съм имал — рекъл той. — Всяко изгубено, всяко намерено, всяко, което оживя, и всяко, което загина. Всички те бяха мои деца, всяко по свой си начин.

— А когато ме поведохте към двореца, знаехте ли, че кралят е измамен човек?

Тази мисъл, породена още в мига на появата на Дърваря в замъка, сега започвала да го измъчва много повече. Не му се искало да повярва, че този благороден човек умишлено би го повел към опасности и гибел.

— А ти какво би направил, ако тогава бях казал онова, което зная или подозирам за краля и за онзи измамен магьосник? Когато пристигна тук, ти бе разкъсван от гняв и отчаяние. Можеше да се поддадеш на измамните обещания на Гърбушкото и тогава всичко добро щеше да бъде изгубено. Надявах се да успея лично да те отведа при краля, а по пътя да ти разкрия какви опасности те заплашват. Но не е било съдено така да стане. Вместо това, макар че междуременно и други добри хора ти помогнаха, именно твоята смелост и сила те доведоха до осмислянето на истинското ти място в този и в твоя собствен свят. Когато се срещнахме тук за пръв път, ти беше дете. А сега се превръщаш в мъж.

И подал ръка. Дейвид я стиснал здраво, прегърнал Дърваря. Едрият мъж му отвърнал и за кратък миг те останали здраво притиснати един към друг под слънчевите лъчи. Сетне момчето отстъпило, върнало се при Сцила и я целунало по челото.

— Ще ми липсваш много — прошепнало то, а кобилата изцвилела и го побутнала по врата с влажна муцуна.

Тогава Дейвид се запътил към дървото, там спрял, извърнал очи към Дърваря.

— А мога ли някога пак да се върна тук? — запитал той, тогава другият отвърнал нещо наистина много чудато.

— Повечето хора се връщат — казал Дърваря. — На края.

Вдигнал ръка за сбогом, а момчето поело дълбоко дъх и прекрачило в хралупата.

Отначало усещало само мирис на застояло, мухъл, на земя и стари, загнили листа. Докоснало вътрешността на корубата, под пръстите почувствало грубата, наръбена кора. Макар че дървото било огромно, вътре се оказало затворено като в капан, накъдето и да се обърне, след няколко стъпки се удряло в стена. Ръката още го боляла там, където ноктите на Гърбушкото пробили кожата му. Чувствало се замаяно, потискал го мракът и тъмното, запечатано отвсякъде пространство, сякаш в гроб се намира. Струвало му се, че оттук никога няма да излезе, път навън не съществува, но си повтаряло, че Дърваря не би го излъгал. Да, но все пак, изглежда, някаква грешка имало. Опитало да се върне назад, но и входа вече го нямало. Хралупата била затворена отвсякъде. Закрещяло за помощ, заудряло с юмруци по дървото, но единствено глухото ехо му отвърщало, а то звучало подигравателно и бавно затихвало.

И тогава изведнъж блеснала светлина. Дървото си било все така затворено отвсякъде, но някъде отгоре прониквал светлик. Дейвид повдигнал глава, отначало зърнал нещо, което искряло като звезда. Постепенно се увеличавало и бавно слизало към него. Или може би той се издигал към него, не бил сигурен, защото сетивата му били напълно объркани. Сетне чул особени звуци — метални, сякаш една в друга се трият железни части. Скърцане на колела. Усетил и непозната миризма на химикал. Тя идвала някъде от съвсем близо. Може би тези неща са нереални? Привиждат ли му се или причуват?

Постепенно осъзнал, че очите му са затворени. Е, щом е така, какво ли наистина ще види, когато ги отвори?

И боязливо ги отворил.

Лежал на метално легло в непозната стая. Отсреща зърнал два големи прозореца с гледка към зелена морава. По нея медицински сестри разхождали деца, държали ги за ръчичка. Други седели в болнични колички или столове, бутани от облечени в бяло болногледачи. До леглото видял ваза с цветя. А от дясната му ръка под лакътя стърчала игла, свързана посредством гумено маркуче със стъклена бутилка на стойка. Главата го стягала, чувствал леко

замайване. Вдигнал лявата ръка, опипал темето си. На него усетил превръзка. Бавно се извърнал вляво, веднага го заболял вратът, тъпа болка се обадила и в главата му. На поставен край леглото стол спяла Роуз. Дрехите ѝ изглеждали ужасно омачкани, косата ѝ — мазна и немита. На скута ѝ лежала книга, от нея се подавал крайчецът на червена панделка. Така Роуз обичайно отбелязвала мястото, докъдето е стигнала.

Отворил уста да каже нещо, гърлото му било съвсем пресъхнало. Опитал повторно, излязъл подобен на грач груб звук. Роуз се стреснала, очите ѝ се отворили и тя загледала момчето с удивление, сетне възкликнала:

— Дейвид?

Но той все така не можел да каже нищо, от устата му само хъркане излизало. Роуз наляла вода в една чаша, поднесла я към устните му и наведена над него, грижливо подпряла главата му, за да може по-лесно да пие. Тогава Дейвид видял, че тя плаче. Няколко сълзи капнали върху лицето му и се търкулнали към устата. Когато Роуз отдръпнала чашата, момчето усетило вкуса им, солени били.

— Ох, Господи! Дейвид, така се бяхме притеснили! — прошепнала тя.

Поставила ръка на бузата му и нежно я погалила. И се разплакала още по-силно, но Дейвид усещал, че това са сълзи на облекчение и щастие.

— Роуз — с мъка прошепнал името ѝ той.

Тя отново се навела към него.

— Да, Дейвид, какво има?

Той хванал ръката ѝ в своята и прошепнал.

— Извинявай за всичко лошо, което съм правил и казвал...

Сетне заспал дълбоко, непробудно, а сънят му бил здрав.

XXXIII

ЗА ВСИЧКО ИЗГУБЕНО И ЗА ВСИЧКО ОТНОВО НАМЕРЕНО

В последвалите дни бащата на Дейвид често разказвал как се тревожили за съдбата му, смятайки, че завинаги са го изгубили. Как го търсили под дърво и камък след падането на сваления самолет, а никъде нямало дори и следа от него. Отначало решили, че е изгорял жив под останките на машината, и много страдали. Сетне се зародило друго подозрение: може би пък някой го е отвлякъл? И пак преровили къщата и градината за евентуални следи. Обикаляли околните поля и ниви заедно с приятели, дори и със случайни хора, съпричастни с трагедията на семейството. Цялата полиция била вдигната на крак. Най-много се ровили в стаята му с надежда, че може да е оставил някакъв знак къде отива и защо. Накрая стигнали и до онова скришно, порутено място в ъгъла на вкопаната градина и там го открили: лежал почти бездиханен, промъкнал се някак си през пукнатината в тухления зид, сетне затрупан от отломки при падането на самолета.

Лекарите заключили, че състоянието му се дължи на травма от взрива при сблъсъка на горящата машина със земята, сетне довела до кома. И така Дейвид бил отнесен в болницата в безсъзнание. Останал в кома дни наред до онази сутрин, когато неочаквано се пробудил и изрекъл името на Роуз.

Но въпреки всичко пак имало редица неизясними обстоятелства около изчезването му: какво е правел в градината онази нощ и откъде са особените белези по тялото му? Но в края на краищата надделявала голямата радост от намирането му. Всички били ужасно щастливи и никой не изрекъл дори и укорна дума, нито проявил раздражение по някакъв повод. Доста по-късно, когато момчето било извън всякаква опасност и вече у дома, понякога Роуз и баща му, сами в спалнята през нощта, си задавали въпроси и търсели отговори. Коментирали колко много е променен Дейвид — вече сериозен и спокоен, внимателен към

другите младеж. Много по-привързан и любящ син, показващ разбиране на трудностите и усилията на Роуз да намери точното си място в живота на двамата мъже. В същото време бил особено чувствителен спрямо възможни опасности и внезапни шумове, но най-вече проявявал най-нежни чувства спрямо братчето си Джорджи и всячески го покровителствал. Подобно отношение имал и към всички други, които намирал за по-слаби от себе си.

Годините минавали, а Дейвид все така следвал пътя към пълното възмъжаване. Лично на него този процес му се струвал бавен, но за баща му и Роуз той бил прекалено бърз. Растял и Джорджи и сега двамата братя били достатъчно близки, дори и когато в по-късен етап бащата и Роуз се разделили и всеки поел по собствен път, както понякога става с възрастните. Но разводът им бил изцяло приятелски и никой от тях не сключил брак след това. Дейвид постъпил в университета, а бащата си купил неголяма къща край река, където много обичал да лови риба. Роуз и Джорджи останали в голямата къща, а Дейвид им ходел на гости толкова често, колкото следването му позволявало, понякога сам, понякога заедно с бащата. Качвал се и в старата си мансарда, сядал на леглото и се слушвал с надежда книгите отново да му проговорят. Но сега те упорито мълчали. При хубаво време отивал в градината, полуразрушена от падането на горящия немски самолет, сетне почистена и донякъде същата както преди, но и не съвсем. Обичал да слиза във вкопаната ѝ част и да се взира в попуканите тухлени стени, но не се опитвал да проникне на същото място, а и никой друг нямал подобно желание.

А с напредването на годините установил, че не всичко казано от Гърбушкото било лъжа. Защото наред с хубавите неща и голямото щастие, в Дейвидовия живот идвали тъжни мигове и голямо страдание. Мъка и съжаления се редували с доволство и триумфални моменти. Навършил двайсет и една години, тогава изгубил баща си — сърцето му спряло да бие един прекрасен ден, както си седял с въдицата на речния бряг. Отишъл си завинаги от този свят с усмивка на огряното от слънчевите лъчи лице и когато случаен минувач го открил, бил още съвсем топъл. На погребението Джорджи дошъл с военна униформа, защото на Изток започвала друга война и младежът копнееел да изпълни дълга си. А той го отвел в далечна страна, на хиляди мили далеч от родната, и там загинал заедно с мнозина други млади хора,

чийто блян за чест и слава завършил по калните бойни полета. Тленните му останки били върнати в родината със самолет, погребали го край мъничка провинциална църква под кръст с името му, датите на раждането и смъртта, още и думите: „*На сина и брата с обич.*“.

Дейвид сключил брак. Съпругата му била тъмнокоса, зеленоока хубавица, казвала се Алисън. Хубаво семейство създали, чудесни планове за бъдещето градили, а когато дошло време Алисън да ражда, Дейвид почувствал страх и притеснения. Не можел да забрави Гърбушковите думи: „... *И други, които обичаш, ще ти бъдат отнети по същия начин, помни ми думите! Ще изгубиш любима, деца. Те ще вехнат и чезнат от някоя незнайна болест и любовта ти няма да е достатъчна да ги спаси...*“.

При раждането се появили различни усложнения. Новороденият син, когото в памет на чичото нарекли Джордж, не бил достатъчно силен, за да живее дълго, а дарявайки му този кратък живот, самата Алисън изгубила своя. И така пророчеството на Гърбушкото се сбъднало. Дейвид повече не се оженил и никога не му се родили други деца, но станал писател и написал книги. Първата нарекъл „*Книга за изгубените неща*“ и именно тя е произведението, което в момента държите в ръце. Много деца често го питали вярно ли е описаното в него, а той отвърщал — да, вярно е или поне толкова вярно, колкото и всяко друго нещо в нашия свят. Защото именно по този начин помнел и разбирал нещата в него.

И всички те били негови деца, всяко по свой си начин.

Роуз стареела и отслабвала, а Дейвид се грижел за нея. Когато починала, къщата си завещала на него. Можел да я продаде, защото по онова време такъв имот струвал ужасно много пари, но никога не го направил. Точно обратното — нанесъл се в дома, на долния етаж си устроил кабинет, голяма библиотека и щастливо преживял там множество години. Винаги отварял вратата на любопитните деца, които идвали, понякога сами, по-често с родителите си. Защото къщата била вече толкова прочута, че множество малчугани постоянно се отбивали да я посетят и разгледат. Послушните отвеждал в двора, за да им покаже вкопаната градина, макар че пукнатините били отдавна замазани. Не му се искало нечие дете да проникне отвъд и да си намери белята. Затова пък на гостите си разказвал за приказките и книгите, обяснявал защо едните искат да бъдат разказвани, а другите

четени. И винаги добавял, че в книгите могат да намерят всичко, което искат да научат за живота или посетената от него земя, както и за всяка друга земя или царство, което биха могли да си пожелаят.

И някои от децата разбирали, но други не.

Минало още време, Дейвид остарял, силите го напусkali, пък и болести го налегнали. Вече не можел да пише, защото и очите, и паметта му отслабвали. И да ходи на дълги разходки не бил в състояние. (И това било сред казаните от Гърбушкото неща, сякаш видени в огледалните очи на онази жена от бърлогата под замъка.) Лекарите не могли с нищо да му помогнат, освен по малко болките му да облекчават. Взел си медицинска сестра да го наглежда, а пък и приятелите често му идвали на гости и се редували да помагат кой, с каквото може. А краят приближавал, виждало се. Тогава наредил да му поставят легло в голямата библиотека на долния етаж и там нощувал, заобиколен от любимите книги — тези, към които се привързал още като момче, но и обикнатите по-късно — в зрялата възраст. Сетне пошепнал на градинаря да свърши една проста работа, но никому да не казва за нея. А градинарят изпълнил молбата му, защото много обичал стареца.

И така нощем, в най-дълбока тъма и късна доба, Дейвид лежал и се слушвал. А книгите отново шушукали, но той не се боял от това. Говорели тихичко, шепнели му думи благодарни, успокоителни. Понякога и приказки му разказвали, а сега сред тях вече било и собственото му творение.

Една нощ, когато дишането му се затруднило и станало съвсем плитко, а светлината в очите му започнала да тъмнее, Дейвид станал от леглото в библиотеката и бавно затътрил нозе към вратата. Само веднъж спрял, колкото една книга от рафтовете да вземе. Била вехто, подвързано с кожа томче, а в него имало снимки и писма, картички и разни дреболийки, рисунки и стихове, кичурчета коса и два годежни пръстена, все реликви от изживян дълъг живот, само че този път ставало дума за неговия живот. Сега шепотът на книгите се усилил неимоверно, гласовете на отделните томове се извисявали в общ радостен хор, защото една приказка завършвала, а друга била на път да се роди. Минавайки покрай тях, старият мъж с умиление милвал

гърбовете им в признателен жест за сбогом и бавно, бавно, влачейки крака към вратата, напуснал библиотеката и къщата за последен път. Сетне също така уморено хванал по влажната трева отвън на път към вкопаната градина.

В единия ѝ край била отворена дупка — така както бил заръчал на градинаря, — достатъчно широка възрастен човек да пропусне. Дейвид стигнал до нея, клекнал и болезнено запълзлял. Влязъл в кухнята отвъд тухления зид, там седнал в мрака и зачакал. Отначало нищо не се случило и той с мъка държал очите си отворени, но след малко се появила светлина, отначало слаба, далечна, сетне все по-ярка и по-бляскава. С нея по лицето му повял и свеж, прохладен ветреца. Замирисало на дървесна кора, на прясна зелена трева и цъфнали цветя. Отсреща му зейнал изход, той минал през него и се намерил в самото сърце на огромна гора. Земята тук била променена завинаги. Вече нямало човекоподобни зверове и кошмарни страшилища, дебнещи плячка в лицето на неволно загубили се човеци. Нямало страх, нямало го някогашния потискащ сумрак. Дори и децата цветя липсвали по сенчестите места, защото душите им намерили вечен покой. Слънцето вече почти залязвало, огрявайки небесата в пурпурночервени и оранжеви тонове, дългият ден отивал към мирен край.

Пред Дейвид стоял мъж. В едната ръка държал брадва, в другата венец цветя, събирани по време на обиколки из вековната гора, завързани с дълги стръкове масленозелена трева.

— Ето ме, върнах се — рекъл Дейвид и Дърваря се усмихнал.

— Повечето хора накрая се връщат — отвърнал той и сега Дейвид забелязал колко много прилича на баща му този мъж.

Защо ли досега не е съзнавал тази прилика?

— Хайде да вървим — казал Дърваря. — Чакахме те.

Тогавя Дейвид зърнал лика си отразен в очите на посрещача и разбрал, че оттам го гледа съвсем млад мъж, защото човек е винаги син на баща си, без значение на каква възраст е и колко време баща и син са били разделени.

Последвал Дърваря по горските пътеки. Минали по красиви, китни поляни, прескачали весели, ромолящи поточета, накрая стигнали до спретната къщурка, а от комина ѝ лениво се издигал дим. На съседната морава пасял кон, тучната трева хрупкала под зъбите му, а с приближаването на Дейвид надигнал глава и радостно изцвиллил,

разтърсил грива, препуснал към новодошлия, за да го приветства. Дейвид веднага познал кобилата Сцила, тя навела глава и затворила очи, а Дейвид я погалил и целунал по челото. Сетне го последвала по пътя към къщичката, като постоянно допирала раменете му с влажна муцуна, напомняйки за присъствието си.

Вратата на къщурката се отворила, на прага застанала жена. Тъмнокоса била, със зелени очи. В ръце държала момченце, всъщност току-що новородено бебе, а то махало с ръчички и дърпало блузата ѝ.

Защото на такова място животът е мигновение, а бляновете човешки — истински личен рай.

А в мрака Дейвид затворил очи и всичко изгубено било отново намерено.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.